1884 TIZENNYOLCZADIK ÉVFOLYAM. 316. SZÁM. BUDAPEST, VASÁRNAP, NOVEMBER 16.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
KÉZIRATOKAT VISSZA NEM KÜLDÜNK.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva: Egy egész évre 20 frt | Egy negyedévre 5 frt
Egy fél évre .. 10 frt | Egy hóra 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS.

KIADO-HIVATAL:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTERBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Bécsben: Főügynökségünk: Stern Morits hirdetési irodája, I. Wollzeile Nr. 22.
Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolf, I. Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I. Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és Társa, I. Wollzeile Nr. 12.
Dukes Miksa, I. Riemergasse Nr. 12.
Schalek Henrik, I. Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I. Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a M.: Daube G. L. és Társa.
Párisban: R. Mosse, 40, r. Notre-Dame-d.-Vict.
Agence Havas (place de la Bourse).

A honti közgyülés.

Hontban élénk volt a vármegye közgyülése. A mi azt teszi, hogy az ellenzék férfiai megjelentek s szőnyegre hozták azt a tenger visszaélést, melyet a kormánypárt a választásoknál a politikai győzelemért, választások óta pedig bosszuból elkövetett s folyton elkövet.

Az eredmény előre látható volt. Az ellenzék minden inditványa leszavaztatott, a vármegye főispánjának pedig nagy lelkesedéssel bizalom szavaztatott. Igy van ez már Hontban, mióta ott a kegyetlenül erélyes főispán áll az ügyek élén.

Az ellenzék panasza az volt, hogy az alispán a választások alatt elkövetett visszaéléseket, kihágásokat nem vette fel jelentésébe; — hogy választások óta az ellenzéki pártra szavazott egyéneket feltünő sürüen birságolják a szolgabirák; — hogy a szolgabirák az ellenzékkel tartó községi birákat és jegyzőket egyre-másra függesztik fel állásukról; hogy az ellenzéki községekben még a tánczmulatságokat se engedik meg a legénységnek s több efféle.

Hát mi Hontról elhiszszük, hogy ott ilyenek az állapotok. De ilyenek Vasban is s ilyenek Erdély nem egy vármegyéjében. A hol a főispánok és a szolgabirák ugy lépnek fel, mint az erős, bosszuálló Jehova, ki megbünteti az atyák vétkeit a fiakban harmad- és negyediziglen.

Szerencse, hogy ez sem nem magyar szokás, sem nem általános szokás. Szerencse, hogy Honttól és Vastól az ország tulnyomó nagy részének tisztes, józan politikai érzülete nem tanulja el ezt a botrányos szokást. Magyar ember küzd a politikában életre-halálra, de a mikor a küzdelem czélja eléretett vagy esetleg meghiusult, az indulatok harczát nem folytatja tovább s a közéletet nem teszi nyomoruságos veszekedéssé.

A honti ellenzék azonban jól teszi, hogy felelősségre vonja a hatalmaskodó köztisztviselőket. Kötelességet teljesit ezzel s példát szolgáltat a többi vármegyének.

Mert nézzük csak, miként áll a helyzet a vármegyével s ennek szabadságaival.

A választásoknál döntő befolyása van a főispánnak. Ugy is mint rend szerint befolyásos egyénnek, ugyis mint a kormány képviselőjének, kinek hatalmában áll jutalmazni és büntetni.

A tisztviselők egy része választatik ugyan, de a választott tisztviselő fölött is az ellenőrzés jogát s a fegyelmezés hatalmát utolsó fórumban a kormány tartja kezei között. A mi azt teszi, hogy a tisztviselőnek a haja szála se görbül meg, ha a kormánypárt érdekében vétkezik, de rettegjen akkor, ha az ellenzék érdekében életjelet talál adni magáról.

Ez a valóság, akármit beszél a parlamentben Tisza Kálmán s a törvénykönyvben a paragrafus s a hirlapokban a principium.

A Tisza-regimenek épen az a legnagyobb büne, hogy ennek elvei nem rosszak, a melyeket hirdetni kell, de cselekedetei nagyon rosszak, a melyekkel fenntartja hatalmát. Általános közéletünk nagyon sülyedt állapotban van, mert a hirdetett elvek s az elkövetett cselekmények közt nincs meg a harmónia. Ez bajainknak forrása is, általános jelleme is.

Választott tisztviselőink választottak ugyan, de tényleg — kevés tiszteletreméltó kivétellel — épen olyanok, mintha kinevezettek volnának. Mintha állásukat, javadalmukat, kitüntetésüket, megbüntetésüket, jó és rossz sorsukat egyedül a kormánytól kellene és lehetne várniok.

Lesz-e vajjon mostanában oly vármegyerendszerünk, mely a multhoz kapcsolódva, a multnak intézményein alapulva, intézményileg lenne képes biztositani mind a közigazgatás állami érdekeit, mind a közszabadságokat: e kérdés fölött most ne tünődjünk.

Annyi bizonyos, hogy minden retrográd vagy minden központositási irány mellett is követelnünk kell, hogy a vármegyék képviselete szabad ellenőrzést gyakorolhasson a törvényeknek közigazgatási végrehajtása s a közigazgatás közegeinek eljárása fölött, akár válaszszuk e közegeket, akár pedig ne.

Oly alaku és olynemü ellenőrzést, a minőt Ivánka Zsigmond és elvtársai a mostani honti közgyülésen megkisértettek. A minő ugyan hajdanában széltére divatos volt, vármegyei rendszerünknek természetével járt, de a minőt a vármegyék — fájdalom — kezdenek elhagyogatni, a divatból kimenni.

Természetesen nagyon nehéz a kitartó szivósság oly küzdelem érdekében, melynek diadala e pillanatban nem bizonyos, sőt a mely egy darabig folytonos csatavesztéssel jár. Midőn érezzük, hogy igazunk van s kötelességet teljesitünk: akkor nagyon nehezen esik a pórázan vezetett többség diadalait szemlélni, kaczagását hallgatni és sikereit türni.

De hiszen egy csapással nem dől ki a nagy fa s ha tétlenül nem akarjuk bevárni, mig a vihar dönti ki azt, bizonyára ismételnünk kell a csapásokat szakadatlanul. Minden vármegyében és minden közgyülésen.

S nem kell azt elhinni, hogy a nyiltan feltárt, bátran szembe mondott igaz vádnak nincs meg, vagy nem lesz meg a kivánt hatása előbb, utóbb. A nyilvánosságnak még mindig megvan s meg is marad varázsa s még az is, ki könnyelmü negéddel szavazza le a megbántott jogérzet felkiáltó szavát s azután eldicsekszik szavazatával: még az is gondolkodóba esik s magába tér lassanként s iparkodni fog oly dolgokat el nem követni, melyek miatt a nyilvánosság elé hurczolják s melyek miatt mentségül a többség kegyelmére van szüksége.

S különösen a parlamenti ellenzék jogos érdekeinek szempontjából is czélszerü a honti ellenzék kiválóbb férfiainak eljárása. Agyonzsarolt népünk ugyanis élénken érzi az ellenzék diadalának szükségét, de őt a távol jövőnek képe még se képes ugy vonzani, mint a magasb értelmiség tagjait. S ha látja, hogy jelenben a hatalmon levő párt nyomása, bosszantásai, bosszuja mind nehezebbek: ezekkel szemben csak ugy marad meg rendületlenül a zászló mellett, ha megtámadott jogai s folyton taposott érdekei védelmében ott látja vezetőit — a parlamentben, a vármegye gyülésén, a törvényszék előtt, a sajtóban s mindenütt emelt homlokkal, bátran, lelkesen küzdeni.

A képviselőválasztást három évben csak egyszer lehet megtenni, de kivált az ellenzéknek készülni kell arra három éven át szakadatlanul.

Budapest, nov. 15.

Az országgyülési függetlenségi és 48-as párt pénteken, november 21-én d. u. 6 órakor értekezletet tart.

A képviselőház *hetedik jegyzői állására*, mely tudvalevőleg Berzeviczy kineveztetése folytán jött üresedésbe, — mint az «Orsz. Ért.» értesül — szabadelvüpárti körökben négy jelöltet emlegetnek és pedig: *Abonyi* Emilt, *Dárday* Sándort, *Kazy* Jánost és *Szathmáry* Györgyöt.

A *főrendiház* ujjászervezéséről szóló törvényjavaslat előzetes tárgyalására kiküldött képviselőház huszonegyes bizottság e hó 18-án kedden délután 5 órakor tartja első ülését a képviselőház társalgó termében.

Apponyi gróf aggodalma.

A magyar delegáczió mai ülésében gróf *Apponyi* Albert fölvetette a kérdést, vajjon a delegáczió illetékes-e azon rendszerváltoztatást megállapitani, mely a *hadi tengerészetnél* javasoltatik s előzőleg nem a törvényhozástól kell-e erre külön hozandó törvényben felhatalmazást nyerni?

Közöltük már, hogy a *hadi tengerészet* legalább eszközeiben, fölszerelésében, sőt némileg czéljában is, gyökeres átalakitásnak, mondhatni: rendszerváltoztatásnak néz elébe. A hadügyi kormány kijelenté, hogy czélul a partvédelmet tüzi ki, támadó tengeri hadjáratra nem gondol s részint a partvédelem természete, részint az ujabb találmányok figyelembevételével fősulyt fektet a *torpedó-* és *tüzakna*-rendszer behozatalára. A tengerészeti költségvetés előirányzata már az idén ekként lett előterjesztve s a delegácziók albizottságai által ekként is lett megszavazásra ajánlva. — A mai ülésben gróf *Bethlen* Ödön albiz. előadó előterjesztvén a bizottság *hadi tengerészeti* költségjavaslatát, egyuttal ajánlja elfogadásra az e javaslat végén inditványozott határozatot, mely szerint a delegáczió *jegyzőkönyvileg* mondaná ki, hogy «helyesli azon irányt, melyet a tengerészeti kormányzat a legközelebbi években teljesitendő munkálatoknál követni óhajt.»

Ezzel szemben gr. *Apponyi* felszólalása kifejti, hogy csak a törvényhozás bir joggal a delegácziók számára elvi alapot kijelölni, egyik delegáczió a másiknak irányt nem adhat, a delegácziók a hadi tengerészet rendszerváltoztatását se el nem határozhatják, se törvény nélkül el nem fogadhatják s bár költségkimélésre nincs kilátás, mindamellett alkotmányunk szellemében fekvő indokokból czélszerünek véli, hogy e kérdés előzőleg a törvényhozás elé terjesztessék. Alakszerü inditványt azonban nem tesz. — Ellenében *Tisza* Kálmán miniszterelnök kifejté, hogy itt rendszerváltozásról nincs szó, hanem csak egyik most is meglevő, fennálló tengeri fegyvernemnek, a torpedórajnak és tüzakna-rendszernek bővebb alkalmazásáról, nagyobb mérvben való kifejtéséről s a mint nem szükséges a törvényhozás beavatkozása, ha például a szárazföldi hadseregnél egyik évben a lovasság, másikban a gyalogság s harmadikban a tüzérség kifejtésére fektet a hadügyi kormányzat nagyobb sulyt: ép ugy nem szükséges most sem.

Az 1867. évi 12. t.-cz. 13-ik §-a igy szól: «Kijelenti az ország, hogy a védelmi rendszernek megállapitása vagy *átalakitása* Magyarországra nézve mindenkor csak a magyar törvényhozás beleegyezésével történhetik.» E törvény alatt eddig azt értettük, hogy a törvényhozás szabja meg, vajjon a védelmi rendszer például bandériális és fölkelő vagy pedig állandó katonaságon s ez hadfogadási vagy besorozási rendszeren, részletes vagy általános hadkötelezettségen, honvédségi vagy közös hadseregi szervezeten, szárazi s egyuttal tengeri véderővel stb. állapittassék meg. S miután a törvényhozás által a *hadi tengerészet* védelmi rendszere már el lett fogadva s a mostani javaslat csak ennek keretében mozog: ez okból ez uttal a kormánynak *alakilag* igaza van. De se elvileg, se általában s kivált a jövőre nézve ezt irányadóul tekinteni nem lehet, miután a mostani fegyvernemek beosztásának rendszerében is jöhet elő oly változás, mely vagy a védképességet, vagy az ország anyagi erejét beláthatlan mérvben érinti, melynek megállapitása tehát mindenesetre a törvényhozás hatáskörébe tartoznék. Gróf *Apponyi* Albert mindenesetre kötelességet teljesitett, hogy az illetékesség kérdésére már most is rámutatott. A delegácziók amaz irányával szemben, hogy minden lelkiismeretfurdalás nélkül szeretnék hatáskörüket minél bővebbre terjeszteni — mint erre már nem egy példa volt — mindenesetre czélszerü, ha figyelmeztetnek, hogy pusztán a törvény által világosan hozzájuk utalt tárgyakra szoritkozzanak.

A magyar delegáczió negyedik nyilvános ülése.

A magyar delegáczió mai nyilvános ülésében letárgyalta a hadügyi és tengerészeti költségvetéseket, továbbá az okkupáczionális hitelt. Csak a tengerészeti költségvetés körül támadt nagyobb vita, melynek több érdekes mozzanata volt, a másik két tárgyat könnyedén, csaknem vita nélkül intézte el a delegáczió, sőt az okkupáczionális hitelhez általánosságban az előadón kivül senkisem szólott, csak a részleteknél tett *Szilágyi* Dezső néhány megjegyzést némely vasutak föntartására és kijavitására előirányzott költségekre nézve. A hadügyi bizottság jelentéséhez *Rakovszky* István előadó után *Beöthy* Ákos szólott. Általánosságban elfogadja ugyan a költségvetést, de azt bizonyos kényszer nyomása alatt teszi. Kifejti nézeteit a takarékosság elvére nézve s kijelenti, hogy e tekintetben csak a közös kormány és az országos kormányok kombinativ együttmüködése alapján lehet a bajon segiteni. Ezután általánosságban elfogadták a költségvetést. A részleteknél *Beöthy* Ákos és *Szilágyi* Dezső szólaltak fel egyik-másik tételnél, melyek azonban változatlanul elfogadtattak. A *tengerészeti* költségvetésre vonatkozó bizottsági jelentést *Bethlen* Ödön gróf előadó ajánlotta elfogadásra. Ezután *Zichy* Ágoston gr. fiumei kormányzó emelt szót a költségvetés mellett, különösen hangsulyozva a tengerészetnél alkalmazott uj rendszer helyességét. Szólott a mi tengerészetünk kettős hivatásáról, mely elé nem akar akadályokat gördíteni, s ezért megszavazza a költségvetést. *Apponyi* Albert gr. elismeréssel szól haditengerészetünk vezetőiről, de a kiadásoknál fölvetette az illetékesség kérdését és ebből a szempontból nem szavazza meg a költségvetést. Előbb *Hegedüs* Sándor, majd *Tisza* Kálmán miniszterelnök szólaltak fel Apponyi Albert gr. felfogása ellen, s azt fejtegették, hogy a jelentés elfogadása egyáltalán nem involvál magában rendszerváltoztatásra vonatkozó jóváhagyást. Szólottak még *Éber* Nándor, az *előadó*, s ismételten *Apponyi* Albert gr. és *Tisza* miniszterelnök. Ezután általánosságban elfogadták a költségvetést; a részletes tárgyalásnál csak *Szilágyi* Dezső szólalt fel a némely vasutak javitására és fentartására előirányzott költségek tételeinél s azokat rég kifejtett álláspontjánál fogva nem szavazta meg. A négyes albizottságnak az okkupáczionális hitelre vonatkozó jelentését minden vita nélkül intézték el. A *külügyi* bizottság jelentését a hétfőn délután 1 órakor tartandó ülésben tárgyalják.

Elnök: Tisza Lajos gr.; *jegyzők*: Hegedüs Sándor, Rudnyánszky József b.

A közös kormány részéről jelen vannak: Kálnoky Gusztáv gróf, Bylandt-Rheidt Arthur gr., Kállay Benjámin miniszterek, Sterneck Miksa b. altengernagy, Szögyény László, Mérey Sándor, Pápay Sándor, Semsey Gusztáv fregatt-kapitány, Delladami Géza sorhajó-hadnagy.

A magyar kormány részéről: Tisza Kálmán, Szapáry Gyula gr.

A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása után végleg megszavaztatnak a pénzügyi és zárszámadási tételek.

Ezután felolvastatik az osztrák delegáczió üzenete, mely szerint az osztrák delegáczió tudatja, hogy a bizottsági jelentéseket letárgyalta és a költségvetéseket elfogadta.

Az üzenet a hetes albizottságnak adatik ki.

Következik a **hadügyi bizottság jelentésének** tárgyalása.

Rakovszky István előadó röviden ismerteti az ez idei és a mult évi költségvetések közt előforduló nevezetesebb eltéréseket. Hangsulyozza, hogy a költségvetés a hadseregnek törvényesen megállapitott létszámához képest tulságos nagynak nem mondható, s kéri az orsz. bizottságot, hogy a költségvetést a hadügyi bizottság jelentése értelmében fogadja el.

Beöthy Ákos általánosságban elfogadja a költségvetést, de ezt bizonyos kényszer nyomása alatt teszi. Azokkal szemben, a mikre az előadó hivatkozott, áll egy nagyon fontos körülmény, melynek rideg valósága elől elzárkózni nem lehet, hogy hadügyi költségvetésünk évről-évre nő, hogy ez az országban nagy ellenhatást idéz elő, s hogy minden oldalról hangoztatott kivánság az, hogy ezen bajt orvosolni kell. A szónok ezután áttér arra: hogyan lehetne segiteni a bajon? Fölveti a takarékosság eszméjét, s azt mondja, hogy a mennyiben megtakaritások eszközlendők, azok nem egyes bizottsági tagoknak izolált ténykedései, hanem csakis a közös kormány és az országos kormányok kombinativ együttmüködése alapján jöhetnek létre, mert csakis ők vannak azon informácziók birtokában, melyekkel az orsz. bizottság tagjai nem birnak. Az alkotmányos felelősség nagy elvénél fogva, a magyar kormánynak kötelessége a közös kormány előtt feltárni az ország nehéz helyzetét. A külügyi miniszternek, ki a nemzetközi viszonyokat oly rózsás szinben tüntette fel, kötelessége a hadügyminisztert megnyugtatni és viszont a hadügyminiszter keresztül viheti a hadszervezet keretében a szükséges megtakaritásokat, melyeket más nem inicziálhat ugy, mint ő. Ez az egyedül helyes eljárás, más eljárás nincsen. Ha pedig e téren kötelességmulasztás történik, ha a közvélemény óhajainak nincsen foganatja, akkor ennek korrektivumát nem a delegáczióval szemben kell alkalmazni, hanem a kormánynyal szemben, mely ez esetben kötelességének magaslatán nem állott.

A költségvetés általánosságban elfogadtatik.

Következik a *részletes tárgyalás.*

A rendes szükséglet tételei változatlanul elfogadtatnak.

A *rendkivüli szükségletben* Pola számára beszerzendő parti lövegekre előirányoztatik 320,000 frt.

Beöthy Ákos: Itt voltaképen csak két ágyu beszerzéséről van szó, s a polai erőditések ezek nélkül is teljesen armirozva vannak. A szóban levő ágyuk közül egynek-egynek beszerzése 160,000 frtba kerülne. Minthogy azonban a lőszer-technika folytonosan halad, ugy annyira, hogy könnyen megtörténhetik, hogy ezen ágyu rövid idő mulva a tulhaladott álláspontok közé fog tartozni s ennélfogva könnyen megtörténhetik, hogy ezen ágyukat kevés idő mulva olcsóbban beszerezhetnők: ennélfogva e tétel elhalasztását kéri.

Rakovszky István előadó megjegyzi, hogy a Beöthy kiindulási pontja téves, mert a polai erősségek felfegyverzését még nem fejezték be. Kéri a tétel megszavazását.

Szilágyi Dezső az előadó fölfogása ellen szólal fel. Beöthy Ákos nem tagadta meg a tétel megszavazását, hanem csak annak elhalasztását inditványozta. Már pedig az ország háztartásának egyensulyát másképen helyreállitani nem lehet, ha csak a rendkivüli szükségletekben lassubb tempót nem követnek. Pártolja Beöthy Ákos inditványát.

Rakovszky István előadó felszólalása után a tétel megszavaztatik.

A Seebach völgyében épitendő *zárvédműre* előirányoztatik 40,000 frt.

Beöthy Ákos nem helyesli, hogy egészen uj erőditések épitéséhez fognak; a tételt nem szavazza meg.

Rakovszky István a kérdéses zárvédmü szükségességét hangsulyozza, s kéri a tétel megszavazását.

Megszavaztatik, valamint elfogadtatik a hadügyi bizottságnak Raju Lázár nyugalmazott százados kérvényére vonatkozó jelentése és javaslata, mely szerint a kérvény nem tartozván a delegáczió elé az a kérvényezőnek visszaadatik.

Következik a **tengerészeti költségvetés** tárgyalása.

Bethlen Ödön gr. előadó ismerteti és indokolja a tengerészeti albizottság jelentését. Az albizottság meggyőződött arról, hogy a költségvetésben oly szükségletekről van szó, melyek a védelmi rendszer szempontjából okvetetlenül szükségesek, s a melyek által az összelőirányzat az ez ideihez képest tetemesen csökkeni fog.

Berzenczey László.

1820—1884.

Szomoru helyről érkezik hozzánk a szomoru értesités, mely egy sokat hányt-vetett élet befejezéséről beszél.

A Lipótmezőről, a lelki halottak e nagy temetőjéből tudatják velünk, hogy Berzenczey László, a székelyek egykori bálványa, 1848/9-ben kormánybiztos, ugyanakkor és 1867-ben, majd 1869-ben országgyülési képviselő, aztán emigráns, ki mint ilyen körüljárta a kerek világot, tegnapelőtt este kiszenvedett s holnap fogják az örök nyugalomnak átadni, ki életében nem ismert nyugalmat.

Berzenczey László ha jelentőségben nem is kiválóan nevezetes, de mindenesetre olyan érdekes életpályát futott meg, a melyhez hasonló kevés halandónak, kivált kevés magyar embernek adatott. Valódi Odyssea volt egész élete, kalandokban és viszontagságokban gazdag, rendkivüli még utolsó percze is, mely őt az örök létbe az őrültek házából vezeté.

Született 1820 junius 26-án Kolozsvártt. Atyja Ferencz, anyja ősi családból származó székely asszony, Cserey Mihály krónikairónk ivadéka, Cserey Druzianna vala.

A Berzenczey-család Erdélybe az I. Ferdinánd és Zápolya János közt folyt vérengzések után származott be Magyarországról, Berzenczey Miklós által, ki Zápolya pártjának tevékeny támogatója vala. Erdélyben Torda- és Kolozsmegyékben birt ugyan a család adományozott javakkal; de mindazonáltal folytonosan Marosszéken lakott, hol fő és alkirálybirói és a Maros-Vásárhelyen székelő kir. táblánál ülnöki szolgálatban voltak tagjai. Ez volt oka, hogy a folyvást Székelyföldön lakó s a székelységbe beleházasodott család maga is székelynek tekinté magát.

László M.-Vásárhelyen kezdé, Kolozsvártt folytatá s Székely-Udvarhelyen fejezte be iskoláit 1840-ben. Mindenütt kitünt éles elme-tehetsége s gyors fölfogása által, mely csodálatos módon volt nála kifejlődve, ugy, hogy a bölcsészeti és jogi tanfolyamot, mely négy évre volt megszabva, nyolcz hónap alatt fényes sikerrel fejezte be, a mi már akkor figyelmet keltett a határozott irányu ifju iránt.

Tanulmányai végeztével kir. itélőtáblai irnok lett. De nem érte be e helylyel s már a következő évben letette a tiszteleti vizsgát.

1841-ben először — a nyilvános politikai térre, hol már 1843-ban a székely nép jogai mellett élénk szó- és tollharczot folytatott Erdély első jogászaival s határozottan szabad elvekkel és reformtervekkel lépett elő. Ezekkel ment be 1846-ban az országgyülés tagjai közé is, hol első tüzte ki az unio zászlóját. Akkor terjedt el a Székelyföldön az ismert mondás: «Három szinü zászló, Berzenczey László».

1848-ban mind az erdélyi, mind a pesti országgyülésen ugyanazon széknek volt képviselője. De ez utóbbi országgyülésről kormánybiztosi minőségben leküldetett a Székelyföldre, hol önkéntes lovascsapatokat alakitott «Kossuth huszárok» név alatt, kikkel az ellenséges határőrvidéki osztrák szolgálatban levő katonai lánczolatot megszakitotta, mely Horvátország és Bukovina között félkörben ölelte körül az ország határait. Abban az időben nem csekély szolgálat volt ez a szabadság ügyének. A «Kossuth huszárok» mindvégig kitünően küzdöttek, s a székely népnek addigi kétes irányát határozottá tette a Berzenczey buzgólkodása következtében egybegyült *agyagfalvi* székely népgyülés és annak Berzenczey lelkesitése és szónoklatai folytán hozott határozatai. Ezeknek lehet nagy részben köszönni, hogy a tizezer fegyveres székely nép, fölfogva a haza veszedelmét, magáévá tevén a szabadság ügyét, világhirü vitézségét oly lelkesülten s dicső eredménynyel vetette az események mérlegébe.

Berzenczey teljes mértékben, csaknem osztatlanul birta a székely nép bizalmát s ő nem is késett e bizalmat a haza javára használni föl. Akadtak ugyan, kik Szász-Régen feldulását Berzenczeynek tulajdoniták. De ez azonnal elveszti minden alapját, ha meggondoljuk, hogy a fegyveres székely katonaságnak és népnek fegyelmezése nem a sereg mellett polgári biztosként müködő Berzenczeynek esett hatáskörébe. A mennyire ő befolyását érvényesithette, a népet ő sokáig föl is tartóztatá. De miután annak élelméről a város kellőkép nem gondoskodott, sokáig éhségtől gyötörtetve rohanta meg a várost s semmi hatalom által nem volt visszatartható.

Nem sokára ez epizód után következett a marosvásárhelyi veszteség, melyet ugyan a katonai parancsnokság hibái okoztak, de mely miatt a felbőszült székelyek Berzenczeyt is felelőssé tették s halálra keresték, ugy hogy haragjuk elől menekülni volt kénytelen s bujkálva szökhetett csak át Gyergyóba és innen Bukovinán át Magyarországra, a legnagyobb veszélyek és nélkülözések között. Itt képviselői állását elfoglalta s azt a legnagyobb tevékenységgel tölté be mindvégig.

A világosi fegyverletétel Berzenczeyt Erdélybe üzte, hol követte azt a zsibói fegyverlerakás. Itt Berzenczey már másodizben lőn bujdosóvá s bujdokolt egész október végeig folyton kerestetve és üldöztetve. Bámulatos kalandok közt vergődött a muszka hadak közepette, mig végre kimenekült Moldvába, s ott se levén biztonságban, tovább ment Törökországba, Sumlába. Itt egyesült a magyar emigráczióval, melynek Kossuthtal együtt Kiutahiába internált részéhez csatlakozott. Az emigráczió 1851. szeptember 1-jén fölszabadulván, mint tudjuk, az amerikai «Missisippi»-hajón indult az Egyesült-Államok felé.

Berzenczey e sumlai tartózkodás alatt fiatal, de testi és lelki szenvedésektől teljesen kimeritett és elgyötört ember vala. Még is látva, hogy ha nem is mindörökre, de hosszu időre el lesz zárva előtte a haza, vasszorgalommal látott hozzá ama föltételek megszerzéséhez, melyek nélkül lehetetlen lett volna külföldön megélhetnie. Beszélni csak magyarul tudott. Sumlában nekifeküdt tehát a nyelvtanulmányoknak, s rövid idő, minden idegen segély nélkül, önszorgalmából oly tökéletesen tanult meg németül, francziául és angolul, hogy az emigrácziónál, kivált a levelezések körül, már tolmácsi tisztet teljesithetett.

Kossuth Lajos Anglia felé indulandó, Gibraltarnál megvált Amerikába indult bujdosó társaitól s Berzenczeyt bizta meg a csapat vezetésével. E minőségben érkezett ő Amerikába, hol a magyar szabadságharcz hajótöröttjeinek ez előcsapatát meglehetős ridegen fogadák s az idegenkedés iránta meg sem is szünt egész Kossuth megérkeztéig, a mikor egyszerre a legrajongóbb lelkesedésbe csapott át. Berzenczey most Kossuthot követte philadelphiai, baltimorei és washingtoni diadalutjában.

A sok viszontagság, melyeken eddig keresztül vergődött, a tömérdek kaland, mely utjába akadt, ekkor egy csodálatosan merész tervet érlelt meg agyában. Elhatározá, hogy körülutazza a földtekét, s ha el nem pusztul bele, föl fogja keresni Kőrösi Csoma Sándor nyomdokait s azokon nyomozza tovább az utat a magyarok ázsiai bölcsőjéhez.

Az eredményben maga is kételkedett ugyan s a mellett sem anyagi eszközökben nem bővelkedett, sem összeköttetései nem voltak, melyekre ez utjában számithatott volna. De a vasfejü székely, a mit egyszer föltett, nem engedte kiverni fejéből. Csupán sejtelmes lelki vágya által sarkaltatva, elbucsuzott Kossuthtól s Washingtonból New-Yorkba, innen még Havannát is érintve, Amerikán keresztül átment Kaliforniába, San-Franciscoban hajóra szállt s a csendes tengeren átvitorlázott Khinába.

Ez utjában meglátogatta Hong-Kong szigetét, Kantont, Makaot, később Singaporét érintve, átment Calcuttába, azután Madrast, Ceylont, Adent érintve eljutott Egyiptomba, onnan Konstantinápolyba, honnan Angliába menvén, eljutott Jersey szigetére, Mészáros Lázárnak a forradalom hadügyminiszterének leveleiről nevezetes e tartózkodási helyére, hol Hugó Viktor és a franczia emigránsok társaságában öt hónapot töltött az akkor szintén ott lakó gróf Teleki Sándornál.

1854-ben kitörvén a keleti háboru, visszatért ő is a Dunához, hol Omer pasa táborkari környezetében tartózkodott, mignem az osztrák sereg is oda érkezvén, ez által csaknem elfogatott. Azután Macedoniában töltött egy telet, honnan átment Krimbe s ott időzött egész Szebasztopol bevételéig.

A hányt-vetett élet azonban nagyon elbetegesité s a békekötés után Brussába vonult, hol három évig sinylett a kórágyon. Betegsége alatt haja, szakálla kihullt, ugy, hogy régi barátai is alig ismertek többé reá.

A fürdők végre visszaadták egészségét s ő 1859-ben Galaczba ment, hol mint az emigráczió egyik ügynöke müködött. Cavour halála azonban ő reá is veszedelmet hozott. Oly helyzetbe jutván, hogy menekülésre alig gondolhatott, elhatározá, hogy kényre-kegyre föladja magát az osztrák hatalomnak s jelentkezett az ottani osztrák kozulnál, a későbbi közös pénzügyminiszternél, Bekénél.

Galaczból fogva vitték Bécsbe, hol két hónapi fogság után Klagenfurtba internáltatott, mig végre 1867-ben márczius havában gr. Andrássy Gyula akkori miniszterelnök közbenjárására haza bocsátották.

De ezzel nem érte végét szenvedéseinek hosszu sora. Haza érve, vagyoni állását földulva, nejét sirban, gyermekei sorsát szomoru helyzetben találta. A mélyen sujtott ember csak abban találhatott némi vigasztalást, hogy székelyeinek régi jó indulata nem változott iránta a hosszu távollét alatt. Marosvásárhely nem volt hálátlan egykori képviselője iránt, haza jövetele után csakhamar megválasztá országgyülési képviselőjének.

A következő, 1869-ki, országgyülés elejéről elmaradt; de csak pár hónapig volt távol s az uj választás alkalmával a m.-vásárhelyiek megint régi képviselőjük köré csoportosultak, ki az országgyülésen a balközép hivei közzé tartozott.

Ez utóbbi országgyülés folyamán mutatkoztak rajta az elmeháborodás első jelei, melyek lelkét mindinkább elhomályositsák s már hallottá tevék, mielőtt szenvedéseitől physikailag is megszabadította volna az irgalmas halál.

AZ ÁRVA.

14 (Folytatás.)

SPANYOL REGÉNY.

Irta PEDRO DE ALARCON.

MÁSODIK KÖNYV.

ELŐZMÉNYEK.

10.

Bucsu.

Igy az uzsorásnak és leányának valamely ablakban vagy erkélyen való megjelenése, a honnan az ünnepélyt és a sokaságot látni lehetett, mindig bizonyos különös hatásu, mert váratlan dolog volt.

— A Dolorosa! A Dolorosa! lehetett hallani mindenfelől. — Milyen gyönyörü! Milyen szépen kiöltözött! Milyen gyöngyei vannak! A ruhája megér egy vagyont!

Csak nagy sokára kezdték Don Elis Perezt (mert Kaifásnak már alig nevezhették) is szemügyre venni. Némelyek ugy találták, hogy nagyon megvénült, mások, hogy elég ép még, s ismét mások tisztességesebb ruházatunak és kevésbé visszataszitónak találták, mint a milyen 1823-ban volt; de mindnyáján ugy vélekedtek, hogy annyi évi elzártság után megbocsátást és feledést érdemel.

— Ha hibázott (ezt látszott mondani a *chorus* magatartása), keservesen meg is lakolt érte! Legyünk hát iránta legalább olyan elnézők, mint a gonosztevők iránt, a kik büntetésöket leszolgálták. Különben is Don Rodrigo Venegas csakugyan tékozló volt s kórházban halt volna meg, s nyilván Manuel sem arra született, hogy pénzügyminiszter legyen. Alig, hogy egy kis pénze van, már lóháton jár! Nehezebb ám meggazdagodni, mint szegényül halni meg!

Az első eset, midőn hősünk imádottja apját tisztán látta, azon a napon volt, a melyen hálaimát

mert elérhető lesz, hogy a sokkal drágább hadihajó-állomány számára nézve csökkenthető lesz. Ennek alapján jelentésébe fölvette a következő határozati javaslatot: Mondja ki jegyzőkönyvileg az országos bizottság, hogy tudomást véve a tengerészeti kormányzat által a legközelebbi években teljesitendő munkálatok tervezetéről, kijelenti, hogy helyesli azon irányt, melyet e részben a tengerészeti kormányzat követni óhajt. — Kéri a bizottság jelentésének elfogadását.

Zichy Ágoston gr. fiumei kormányzó felszólalásában megjegyzi, hogy a delegácziókban a vita mindig a körül forgott, mikor a tengeri költségvetést tárgyalták, hogy a használhatatlanokká vált kisebb, vagy nagyobb csata- és czirkáló hajók pótlására ujak szavaztassanak meg, s vajjon ezen költség a rendes, vagy rendkivüli kiadások rovatában számoltassék-e el. A hadi tengerészet mindenkor az első, a delegáczió tagjai pedig a másik nézet mellett kardoskodtak. Törlések csak kis mérvben történtek, mert hisz ezen költségvetések mindenkor a legnagyobb takarékosság keretében mozogtak. De igen jól érezte a hadi tengerészet, hogy az ily formán nem mehet mindenkor, mert a meglevő hadi anyag mindinkább elhasználtatott s a pótlások ezen elhasználással lépést épen nem tartottak.

Meg lett azért a hadi tengerészet által több izben téve azon javaslat, hogy állapittassék meg a hajóhad létszáma s mondassék ki, hogy a mily mérvben a hadihajók elhasználtatnak, oly mérvben szereztessenek be ujak.

Az országos bizottság hiven ragaszkodva azon elvhez, hogy a hajóhad létszámának megszavazásával hatáskörét tullépné, ezen tervezeteket mindenkor mellőzendőknek vélte s a kivánt költségeket csak esetről esetre szavazta meg.

Most azonban, midőn tengerpartjaink és kikötőink védelméről gondoskodni elodázhatlan szükséggé vált, midőn hadtengerészetünk jelenlegi főparancsnoka a régi rendszerrel szakit és csak a defenziva álláspontjára áll, ugy hiszem, hogy nem lesz köztünk senki, ki hazafias érzülettől áthatva, képes volna az ezen czél elérésére szükséges eszközöket megvonni. Örömmel üdvözli a hadtengerészet tervezetét, mert abban egy uj rendszer inaugurálását látja.

A jelenleg követelt összeg még nem éri el ama kiadásokat, melyek 1871 és 1872-ben tényleg megszavaztattak, és igy kimondhatjuk azt, hogy a 85-ik évi költségvetés is teljesen ugyanazon keretben mozog, mint az előző évek. Az uj védelmi eszközök beszerzését nem kárhoztatjuk el, mert hogy mily nagyszerü és borzasztó találmány a torpedó, azt csak az itélheti meg, ki romboló hatását látta; mily nélkülözhetlen védeszköz, s mennyire szorulnak rá mindazon országok, melyek tengerparttal birnak, ezt bizonyitják ama óriási megrendelések, melyek földgömbünk minden részeiből a fiumei torpedogyárban történnek.

A hadi tengerészet folyóiratában a mult nyár folyamában megjelent czikkekből azon meggyőződésre jutott a szónok, hogy a hadi tengerészet reform-zászlója két jeligét irt fel, az egyik, hogy a hadi tengerészet mozditsa elő tengeren tuli kereskedelmünket; a másik pedig az, hogy a kereskedelmi tengerészet használára legyen a hadi tengerészetnek.

Ezek felette hasznos eszmék, melyek megvalósitását óhajtandónak tartja, ezek megvalósitása a keresk. és hadi tengerészet közt kölcsönös érdek-viszonyt fog létrehozni, hogy a hadi tengerészetet nem csupán védelmi és támadó harczi eszköznek, de egyuttal tengeren tuli kereskedelmünk előmozditójának is fogjuk tekinteni.

S ha ezt igy fogjuk fel, akkor valósulhatni fog azon magasztos eszme is, mely igaz, hogy jelenleg még nagyon idealisan hangzik, hogy a hadi tengerészet nem csak kiadások, de jövedelmek forrását is fogja képezhetni. (Élénk helyeslés.)

Apponyi Albert gróf: Ma a tengerészet legfőbb vezetésének egy ujabb kisérletével állunk szemben és a szónok a tengerészeti ügyek vezetésének szempontjából határozottan elismerésre és dicséretreméltó ténynek tartja azt, hogy a beállott rendszertelenségnek helyébe most átgondolt tervet, egy átgondolt rendszert terjesztenek elénk és a jelen évre emelt követeléseiket egy ily általános rendszernek előadásával iparkodnak igazolni. Haditengerészetünk vezetése szempontjából ez az eljárás csak elismerést és dicséretet érdemel; de semmivel sem indokolható, hogy az országos bizottság tagjai minden ilyen törekvéssel szemben eddig tanusitott magatartását és elvi álláspontjukat megváltoztassák. A tengerészet létszámának törvény által meghatározása nélkül az évről-évre történő megszavazások mind csak provizorius jellegüek és alig terjeszkedhetnek másra, mint arra, hogy mindaddig, mig hadi tengerészetünk rendszere a maga módján megállapitva nem lesz, a létező anyag karban tartassék, annak megromlása megakadályoztassék. Ragaszkodik a szónok ahhoz, hogy a közösügyek tárgyalására kiküldött országos bizottságok jogköre tovább nem terjed, mint az évi költségek megszavazására, hogy egy rendszernek helybenhagyása és annak jogilag kötelező erővel, a jövő delegácziókat megszavazási vagy megtagadási jogukban mintegy korlátozó megállapitása ezen bizottság hatáskörén kivül esik. Ennélfogva aggodalmasnak tartaná és nem járulhat hozzá azon jegyzőkönyvi elvi határozathoz, melyet a tengerészeti albizottság előadója ajánl, mert ez magyarázható ugy is, mintha ezzel a bizottság a saját hatáskörébe akarná vonni a haditengerészet létszámának, a haditengerészet rendszerének megállapitását, a mely magyarázat ellen alkotmányunk szelleme határozottan tiltakozik. Nincs a szónok abban a helyzetben, hogy jelenleg megszavazza a tengerészeti rendkivüli költségvetésének azon tételeit, melyek az általa kontemplált uj rendszer létesitésére vezetnek. A politikai őszinteségnek tartozik azonban annak kijelentésével, hogy midőn ezen költséget ma meg nem szavazhatja, azért korántsem helyezheti kilátásba azt, hogy illetékes helyen is ellenezni fogná oly rendszert, melynek természetes következése ezen költség megszavazása lenne. Nem takarékossági szempontból ellenzi, nem meritorie, mert meritorius itéletet felette csak akkor fog alkothatni magának, ha elvi alapon a törvényhozás elé terjesztendő javaslat elkészül, hanem ellenzi azon szempontból, mert azt indokolni azon uj tengerészeti rendszerrel lehet, ezen rendszer megállapitását pedig nem tartja ezen országos bizottság keretébe tartozónak.

Hegedüs Sándor nem helyesli Apponyi Albert grófnak az illetékességre vonatkozó nézeteit. Midőn a bizottság e költségvetést általánosságban elfogadja s ez által helyeslését adja azon politikára, mely abban kifejeztetik, nem statuál, törvényhozási hatáskörbe nem vág s abszolute semmi rendszert meg nem csontosit s alapul le nem tesz, hanem eszközöket ad a hadügyminiszternek a védelem érdekében. Itt egyszerüen, tisztán a hadi tengerészethez szükséges eszközöknek, a tudomány ujabb követelményei és a védelem által igényelt szükséglet szerint való beszerzéséről van szó. A jelentés nem kiván egyebet, mint azt, hogy a költségvetés általános elfogadása által adja helyeslését azon eszközök beszerzésére a védelem azon szempontjából, melyet a tengerészeti hatóság a hadügyminiszter által az országos bizottság elé terjesztetett. Itt tehát azt hiszem, hogy jegyzőkönyvileg principiumokat kimondani, akármiféle rendszert statuálni, egyáltalában nem szükséges. Mi a költségvetést általánosságban elfogadjuk, és ezáltal helyeseljük azt, mit a tengerészeti hatóság ez idő szerint tesz, t. i. hogy torpedókat és tüzaknákat szerez be és hogy ez által a partvédelem biztositásáról gondoskodik. A szónok végül kijelenti, hogy általánosságban elfogadja a költségvetést. (Helyeslés.)

Az elnök az előadó beszédére nézve tesz magyarázó megjegyzést. Létszámnak és hajók számának megállapitása, vagy rendszer feletti itélet mondásra, ha jól értettem az előadó sem kivánta felhivni az országos bizottságot.

Éber Nándor: Az illetékességi kérdésbe nem bocsátkozik, mivel nincs ok arra, hogy most nehézségeket csináljunk s mert a delegácziók mindig eltalálták a megoldás helyes módját. Nem kivánja, hogy a száma és neme állapittassék meg a mi hajóhadunknak, mert meggyőződése szerint ez annyit tenne, mint a delegáczió meghatározási jogát elvenni. A mi magát a költségvetést illeti, abban teljes haladást lát az előbbi költségvetésekkel szemben és pedig nemcsak azért, hogy egy uj irányt indit meg, hanem főleg azért, mert a fősulyt nem fekteti többé annyira a nagy vérteshajókra, mint ezelőtt. Azt az eszmét nem oszthatja, hogy mi tengeri hatalom vagyunk. Igaz, hogy ebben a tekintetben mi oly sikerre, mint 66-ban, a mely csak ritkán lehet, nem számithatunk. De ezen siker főleg onnan eredt, hogy volt egy geniális parancsnok, a ki a helyzetet fel tudta használni. A költségvetésben jó jelt lát, mert azt mutatja, hogy tanulmányozták és megértették a tengerészet modern fejlődésének követelményeit. A másodosztályu czirkáló hajó épitésére és a torpedósajkák szaporitására előirányzott összegeket megszavazza, csak azt kérdi az előadótól, hogy t. i. minthogy az egész összeget nem lehet egyszerre felhasználni, nem lenne e czélszerü annyit igénybe venni, a mennyi épen felhasználható.

Bethlen Ödön gr. előadó megjegyzéseket tesz Apponyi beszédére. Az albizottság által ajánlott jegyzőkönyvi nyilatkozatra vonatkozólag megjegyzi, hogy a mi az alakot illeti, nem ragaszkodik ahhoz, hogy a tudomásul vétel tisztán jegyzőkönyvi nyilatkozat folytán történjék. Tehát a jegyzőkönyvi felvételtől el áll, és azt hiszi helyesebb lesz, ha egy határozatot fogadnak el, a mely talán magáról a tervről és irányzatról nem tesz emlitést. A határozat igy szólna: A tengerészeti hatóság vezetőjének azon nyilatkozatát, hogy ő a tengerészeti felszerelésben a fősulyt a partvédelemre és nem a támadásra fekteti, tudomásul veszi az országos bizottság.

Tisza Kálmán miniszterelnök Apponyi gróffal szemben megjegyzi, hogy a bizottság jelentésében sem azt, hogy a tengerészet létszáma, sem azt, hogy akár a nagy hajók, akár a torpedók létszámának meghatározása kéretnék, nem látja.

A jelentés azt mondja: A rendkivüli szükségletnél a költség emelkedés leginkább a torpedó és tüzakna rendszer nagyobb mérvü fejlesztése folytán áll elő. A tengerészeti igazgatóság ezen tervét az albizottság örömmel üdvözölheti, miután meg van győződve arról, hogy egy erős torpedóvédelmi rendszer megteremtése által a hasonlithatatlanul költségesebb csatahajó rendszer nagyobbitása elkerülhető lesz. Ez az indoka annak, a miért az albizottság megszavazza a jelen alkalommal a kért több költséget, mert ha nem tartaná czélszerünek és helyesnek, hogy a torpedo és az aknarendszer terjesztessék ki inkább, mint a nagyhajó rendszer, kötelessége volna meg nem szavazni. Tehát ez semmi egyéb, mint az összegek megszavazásának egyszerü és azt mondhatnám kötelességszerü indokolása. Ezentul az nem megy, és épen azért, mert nem megy, nem praejudikál a jövő delegácziónak, annál kevésbbé a törvényhozásoknak, mert egy betüvel sem emeli sem a hajó, sem a tengerészeti legénység létszámát. (Helyeslés.)

Apponyi Albert gr.: Megjegyzi, hogy ő a kompetenczia kérdését formai szempontból nem vetette fel, mert ő nem állitotta egy szóval sem azt, hogy az országos bizottság ezen tételeknek megszavazásával formailag tullépné hatáskörét. De felállitotta a következő dilemmát: elénk beterjesztetnek a költségek egy uj hajó rendszerre nézve, már most az országos bizottság vagy elvi alap nélkül t. i. egy bizonyos rendszernek elfogadása és kontemplálása nélkül szavazza meg ezeket és akkor helytelenül cselekszik, vagy lebeg szeme előtt egy bizonyos rendszer és ez — mint a miniszterelnök is elismeri — egyetlen egy helyes alapja a most előttünk levő első részlet megszavazásának és ha lebeg előtte bizonyos rendszer, nem mondja, hogy formailag tullépni a kompetencziát, mert hiszen ezen rendszert nem akarja határozat által mintegy törvényerőre emelni, a mit nem is lehet, de szerinte alkotmányunk szellemével jő ellenkezésbe, mely azt kivánja, hogy minden, a mi akár a szárazföldi, akár tehát per analogium a tengeren levő hadi erő rendszerének megállapitására vonatkozik, a monarchia két államának törvényhozása alá kerüljön. Formailag a kompetenczia szempontjából nem tesz kifogást, de az eljárás helyessége ellen alkotmányunk szellemének szempontjából szólal fel.

Tisza Kálmán miniszterelnök: Rövid megjegyzéseket tesz Apponyi beszédére, s kijelenti, hogy a kérdést nem csak a kompetenczia, hanem az alkotmányosság és alkotmányos elvek szempontjából sem lehet megtenni.

Ezzel a vita véget ért; az orsz. bizottság elfogadta általánosságban a költségvetést; valamint elfogadta az előadó által ajánlott következő két határozati javaslatot:

Az országos bizottság mondja ki, hogy a tengerészeti hatóság vezetőjének azon nyilatkozatát, miszerint a tengerészet fejlesztésében a fősulyt a partvédelemre és nem a támadásra fekteti, tudomásul veszi.

Továbbá: «Mindazon esetekben, melyekben egy több éven át részletfizetések mellett eszközlendő épitkezés tervezetében oly jelentékenyebb ujitások czéloztatnak, melyek az eredetileg megállapitott összköltségelőirányzat nagyobbmérvü megváltoztatását eredményeznék, az uj terv és költségelőirányzat a legközelebbi részösszeg kikérése alkalmával előzetesen alkotmányos tárgyalás végett beterjesztendő. Azon kivételes esetekben pedig, melyekben fontos indokok a már megkezdett épitésnek egy időre való megszakitását meg nem engedik, az utólagos jóváhagyás az uj terv és költségelőirányzat beterjesztése mellett a legközelebbi országos bizottságtól kérendő ki. Ezen eljárástól való eltérésnek csak azon esetben van helye, hogy ha az épitkezésre nézve az országos bizottságnak 1878. évi junius 6-án póthitelek kikérése és a tulkiadások tárgyában hozott határozata alkalmazható.»

Az elnök 5 perczre felfüggeszti az ülést.

A szünet után:

Következik a *részletes tárgyalás.*

A X-ik czimnél: ellátási költségek 479,690 frt; felszólal **Andaházy** Pál és inditványozza, hogy a nyugdijakból 8000 frt töröltessék.

Az inditvány elfogadtatik.

A rendes szükség VI-ik cziménél **Semsey** Gusztáv fregatt-kapitány a tengerészeti kormány nevében kéri az orsz. bizottságot, hogy e tételt az eredetileg előirányzott 30,000 forintban szavazza meg.

A tétel 30,000 frtban szavaztatik meg.

A 2-ik tételnél **Apponyi** Albert gr. hivatkozik az általános vitában elmondottakra és ismétli, hogy a második és harmadik tételek azok, melyek fogadásához a jelzett formai okoknál fogva szavazatával nem járulhat.

Az emlitett tételek elfogadtatnak, valamint észrevétel nélkül elfogadtatnak a többi tételek is.

Következik a négyes albizottság jelentése az **okkupácziónális hitel** tágyában.

Rakovszky István előadó ismerteti és ajánlja a négyes albizottság jelentését, mely általánosságban észrevétel nélkül elfogadtatik.

Következett a *részletes* tárgyalás.

A bosznavölgyi vasut javitására, a bródi összekötő vasut fentartására, banjaluka-doberlini vasut üzleti költségeire s az ugyane vasut javitására előirányzott költségek tételénél felszólal

Szilágyi Dezső: Ez összegek megszavazására az orsz. bizottságot illetékesnek nem tartja. E beruházásokra a törvény értelmében csakis a monarchia két államának országgyüléseit és a rendes üzleti költségvetésekre a mennyiben ily költségek vételnek igénybe, ezen testületet illetékesnek tartja ugyan, de ezek nem a hadügyi költségvetésben, hanem a törvény rendelete szerint, mint a polgári igazgatósághoz nyujtandó járulékok kérendők és veendők igénybe. Mint az előbbi delegácziókban, ugy a jelenlegiben sem szavazza meg ezen összegeket.

Rakovszky István előadó felszólalása után a tételek megszavaztatnak. A többi tételek észrevétel nélkül elfogadtatnak, valamint elfogadtatik a bizottság hat. javaslata, mely szerint a most felolvasott czimek és rovatok alatt 6,325,000 frt megszavaztatik, oly kikötéssel, hogy a IV. czim h) rovat, a VI. czim h) rovat és a XI. czim e) f) g) h) i) rovat kivételével az átruházási jog a közös hadügyminiszternek megadatik.

Az elnök a külügyi bizottság jelentésének tárgyalását, valamint a ma letárgyalt költségvetések végleges megszavazását a hétfőn délután 1 órakor tartandó ülés napirendjére tüzi ki.

Az ülés végződik délután 1 óra 55 perczkor.

VIDÉK.

* **Szolnok**, nov. 15. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Balogh* Imre ujonnan kinevezett főispán ma délben érkezvén, nagy közönség által fogadtatott. Elek Dávid polgármester üdvözlő szavai után lovas bandérium és disszes kocsisor kiséretében vonult a menet fellobogózott utczákon keresztül a megyeházig, hol Hajdu Sándor alispán fogadta a megye uj főispánját. A beiktató közgyülésre küldöttség hivta meg a főispánt, ki miután Horthy István által meleg és hazafias szavakkal üdvözöltetett, az esküt a jelenvoltak rokonszenves éljenzései közt letette, és nagy tetszés közt mondotta el erélyre, szilárd akaratra valló székfoglalóját. Délután a főispán diszebédet adott. Este fővárosi müvészek közremüködésével hangverseny s tánczvigalom tartatott a megyeház disztermében.

* **Nyiregyháza**, nov. 15. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A *függetlenségi párt* mai értekezlete egyhangu határozata szerint a párt ujra szervezkedik s tömörülve igyekezend a kerület visszahóditására. Mezősy ajánlja, hogy a párt a 28-án megtartandó pótválasztásnál az antiszemitákkal szövetkezzék. Többen ama pártnak tulajdonitják a 48-as párt bukását. Mások ama párt törekvéseit a 48-as elvekkel összeférhetetlennek mondják. A határozat az, hogy mint párt vissza utasitja Mezősy ajánlatát, kijelenti azonban, hogy szabadságában áll az egyes tagoknak oda is szavazhatni.

* **Hontmegyének** őszi közgyüléséről *Ipolyságról* irják a következőket nov. 13-dikáról: Az elnöklő b. Majthényi László, Hontmegye főispánja, megnyitván a közgyülést, tárgyaltatott *Ivánka* Zsigmond inditványa, hogy a megye alispánja minden rendes közgyülés alkalmával a megye állapotáról s viszonyairól jelentést előterjeszteni köteleztessék. Ez az inditvány hosszabb vita után elvettetett, minthogy Hontmegyének egy 1883. évben hozott statutuma értelmében az alispán ily jelentést évenkint csak egyszer tartozik előterjeszteni a közgyülésnek. *Sághy* Benő azt az inditványt terjeszti elő, hogy a közigazgatási uton behajtott pénzbirságok elszámolása és ellenőrzése végett, a megyei számvevőszék utján, (a közgyüléshez azokról jelentés adassék a szolgabirák által. *Ivánka* Zsigmond szerint a választások óta az ellenzékiek minden alapos ok nélkül felette sürün és felette magas pénzbirsággal rovatnak meg a szolgabirák által. Erre több példát hoz fel. *Szabadhegyi* Géza pártolja Sághy inditványát azzal, hogy a birságoltak névsora a közgyülés elé terjesztendő ellenőrzés szempontjából. A *főispán* a Hontban pénzkérdések tekintetében általa mindig gyakorolt szigoru ellenőrzésre hivatkozva, felhivja Ivánka Zsigmond b. tagot kivánja-e, hogy az általa emelt vádak kideritésére elrendelendő vizsgálat iránt szavazást rendeljen el? *Ivánka* ösmervén az ily szavazások eredményét, azt annyival kevésbbé kivánja, mert, ugymond, van már vizsgálat Hontban ugy is, elég lesz azt ellenőrizni; beéri tehát azzal, hogy a tisztviselőket e téren nagyobb lelkiismeretességre és tapintatra intse, megnyugodván a felebbezési forumként eljáró alispán köztudomásu igazságszeretetében. A *főispán* reméli, hogy e támadások a tisztviselőket el nem csüggesztik, miután ezek csak addig tartanak, mig egyik vagy másik fél belé nem un. Sághy Benő b. t. inditványa elvettetik. Olvastatott *Ivánka* Zsigmond inditványa az iránt, hogy Hodossy Imre szolgabiró a gyürki községbirónak jogtalanul lett felfüggesztése miatt kérdőre vonassék és a vizsgálat ez ügyben megtartassék. Az *elnöklő* főispán hosszasan szól Hodossy védelmére és a közgyülést ez inditvány tárgyalására illetéktelennek jelenti ki. *Ivánka* Zsigmond b. t. annak indokolására miért nem fellebbezett a biró annak idején, előadja, hogy akkor a választási mozgalmak alatt oly időket éltünk, hogy Hodosy járásában a felebbezés bellebbezést, azaz elzáratást eredményezett volna, konstatálja továbbá, hogy ime a főispán jónak látja szolgabirájának személyesen védelmére kelni. Nem kiván hát egyebet, minthogy Hodossy adja elő, mi okból függesztette fel a birót? A főispán a jogtalanul elmozditott községbiró ügyében tett inditványt elejtettnek jelenti ki. Olvastatott *Ivánka* Zsigmond b. t. inditványa az iránt, hogy Hodossy Imre szolgabiró azon eljárása, melylyel az ellenzéki községek tánczengedély iránti kérvényeit rendszeresen elutasitja, hogy igy azokat kihágások elkövetésére és a hatóságokkal összeütközésre kényszeritse, rosszaltassék és a tánczengedélyek akadálytalan és pártatlan kiszolgáltatására utasittassék. *Matuska* Adolf b. t. oly kicsinyes dolognak tartja e sérelmet, hogy az itt nem tárgyalható. *Plachy* Bertalan tanfelügyelő védi a főispánt. *Ivánka* Zsigmond nem találja e sérelmet a szegény munkás népre nézve olyan jelentéktelennek, hisz ilyes tilalmakkal azt még a Bach-kormány sem sanyargatta, mit legjobban bizonyithat Matuska akkori alispán; különben is a tánczengedély megadása törvény értelmében tett bejelentésre meg nem tagadható, mert e bejelentés czélja csak a bélyegilleték és a rendfentartás ellenőrizhetésében áll. *A főispán* Ivánka támadásait oda czélzóknak tekinti, hogy a főispáni széket elhagyja, de ezt az ellenzék támadásaival soha sem éri el, egyébként az inditványt, mint a többit, elejtettnek jelenti ki. Olvastatott *Ivánka* László inditványa, mely szerint a Hontmegye területén utóbbi időkben felette sürün üresedő körjegyzőségek nyilvános pályázat utján hat hét alatt betöltessenek. Ivánka László felhozza inditványa mellett, hogy máshol is fordul elő, itt is fordult elő eddig is felfüggesztés, de ily feltünő számban és ily rövid idő alatt talán sehol, minek okát abban látja, hogy az a kormánypárt, mely Hontban nemcsak Szalkán szenvedett vereséget, hanem még itt Ipolyságon is, a hol azon győzelmet, melyet méltán nevezhetni pyrrhusi győzelemnek, igen sokan fájlalják még ma is egy kevésbbé költséges bukásnál, most a feletti haragjában mindazon körjegyzőket, kik kortesparancsait vakon nem teljesitették, minden alapos ok nélkül elkergeti, hogy helyüket jobb kortes-szolgálatokat tett, de képzetlen ifjonczokkal pótolja és töltheste be. Hivatkozik Bruckner nagymarosi és Székesvány mikulai körjegyzőkre, kik daczára, hogy bünvádi vagy fegyelmi vizsgálat alatt állottak, helyeiken máig türetnek, mint jó szolgálatot tett kortesek, mig a szalkai, nyéki, füzesgyarmati, szetei, kövesdi körjegyzők minden ok nélkül most egyszerre elcsapattak. *Az elnöklő* főispán az inditványt elvetettnek jelenti ki. *Ivánka* Zsigmond előadja, hogy bármily jogos alapon ily ellenfelekkel szemben az ellenzék küzdelme nehéz, miután minden beadott inditvány elvettetvén, minden csak arra használtatott fel, hogy a főispánnak hódolat szavaztassék. (Több hang: Éljen! Ivánka: kicsoda? . . . én? Többen: Nem, — a főispán! . . .) Ezután a főispán személyére vonatkozó kérdés tárgyaltatván, a közgyülési többség viharos éljenzése között a főispán elhagyja a gyüléstermet és Pongrácz alispán foglalván el az elnöki széket, előterjeszti a főispán panaszát. *Kádár* Kálmán ellenzéki kerületi pártelnök édesanyja a főispánhoz intézett magánlevelében a főispánt azzal vádolja, hogy a koronázási pénzekből, kivéve a honvédelmi bizottmány által kiutalt 400 forintot, 300 forintot visszatartott s azt ismételt sürgetéseire neki kiadni vonakodott. A levéliró a főispánt azzal vádolja, hogy e pénzt több évig saját hasznára forditotta. E vád ellenében a főispán felmutatta a miniszter levelét, mely azt bizonyitja, hogy ezen összeg később Majthényi által beszolgáltatott. E beadványok felolvasása után a közgyülés megbotránkozásának kifejezése mellett, a főispán eljárását helyeselte.

* **Keszthely** város tisztujitó közgyüléséről a következőket jelentik: Általános éljenzéssel id. Reischl Venczelt ujolag kikiálták városbirónak. Megválasztattak: pénztárnokká: Götz Ferencz. Tiszti ügyészszé: Lénárt Ernő. Kórházi orvossá: Dékmár János. Közgyámmá: Buchberger Gusztáv. Adószedővé: Szabó János. Helyettes biróvá: Szeglet Mihály. Tanácsosokká: Scheiner Henrik, Unterberger Ferencz, ifj. Oppel Károly, Lázár L. Lipót, Sándor Elek, Manovill Dávid, Puly János, Veháp Ferencz, Pethő János, Wünsch Ferencz.

"EGYETÉRTÉS"

November hó 16-ikától kezdve uj előfizetést nyitunk.

Lapunk előfizetési ára:

egy hóra	1 frt 80 kr.	hat hóra	10 frt
két hóra	3 frt 60 kr.	egész évre	20 frt
három hóra	5 frt — kr.		

Lapunk mindennap, tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.

T. előfizetőink abban a kedvezményben részesülnek, hogy az **«Ország-Világ»** czimü, legdiszesebb képes hetilapot 10 frt helyett **8 frtért, félévre 4 frtért, negyedévre 2 frtért** kapják.

Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének s az utolsó postának tisztán olvashatólag kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk.

Régi előfizetőink legczélszerübben cselekesznek, ha czimszalagjukat a posta-utalvány szélére ragasztva beküldik a kiadó-hivatalnak.

Az előfizetési pénzek és posta-utalványok Budapestre az „Egyetértés" kiadó-hivatalába (himző utcza 1. szám alá) küldendők.

Az „Egyetértés" kiadó-hivatala.

UJDONSÁGOK.

— nov. 15.

Lapunk melléklete a következő közleményeket tartalmazza: Tanügy — Mezőgazdasági közlemények. — Tárcza: A divatról. Ki lesz az örökös?

— *Személyi hirek.* A *király* kiséretével ma este 8 órakor a fővárosból Gödöllőre utazott. — *József* főherczeg, kiséretével együtt, tegnap este 6 óra 10 perczkor Budapestről Alcsuthra utazott. — *Kossuth Lajos* egészségi állapota felől Károlyi Gábor gróf nyugtalanitó hirt hallva, tegnap kérdő táviratot intézett Turinba ifj. Kossuth Lajoshoz, ki rögtön következőleg válaszolt: «Köszönet kérdésedért, atyám jól érzi magát. Lajos Tódor.» — *Gromon Dezsőnek*, az uj honvédelmi államtitkárnak, tegnap *Ghiczy tábornok* bemutatta az 1. és 63-ik honvéd-gyalogzászlóaljak és az első honvéd-huszárezred összes tisztjeit. — *Graef* tábornoknak az első osztályu vaskoronarenddel való kitüntetése alkalmából Fejérváry báró honvédelmi miniszter és Gromon államtitkár s a miniszterium föbb hivatalnokai tegnap délelőtt gratuláltak. — *Haynald Lajos* bibornok-érsek Kalocsáról, *Schuszter Constantin* püspök Kassáról és gróf *Gyürky Ábrahám* nógrádmegyei főispán Losonczról a fővárosba érkeztek. — *Trefort Ágoston* közoktatásügyi miniszter, ma délelőtt megjelent az állami felsőbb leány-iskolában s Berecz Antal igazgató kiséretében az intézet valamennyi osztályát meglátogatta. — *Foucher de Careil* bécsi franczia nagykövet, ma jelen volt a magyar delegáczió ülésén s nagy érdeklődéssel kisérte a tárgyalás folyamát. A nagykövetnek Villars gróf budapesti franczia főkonzul és Reményi ügyvéd szolgáltak fölvilágositásokkal; később ugyanazon a karzaton megjelent Rieger is, kit Pulszky Ferencz kalauzolt. — *A trónörökös* tegnap Bécsben meglátogatta a védnöksége alatt készülő Az osztrák-magyar monarchia irásban és képben mü szerkesztőségét, mely a Stallburggebäudeban van; — *Jókai Mór* ma délben Bécsbe utazott, hogy részt vegyen e mü ügyében folytatott értekezleten. — *A trónörököspár* deczember 6-án Laxenburgból a bécsi burgba költözik át. — *Guibert* bibornok párisi érsek, tegnapelőtt meglátogatta a kolerás betegeket, a járvány legfélelmesebb fészkében. — *Ojama* japán külügyminiszter és a katonai küldöttség Párisba érkezett s huszonnégyórai ottidőzés után folytatta utját London felé.

— **A király a mücsarnokban és az iparmüvészeti muzeumban.** Ő felsége Budapesten való tartózkodása alkalmával rendesen meg szokta látogatni a mücsarnokot. Az őszi kiállitás ma déli egy órakor részesült a királyi látogatásban. A király Wolkenstein báró szárnysegéd kiséretében lépett az előcsarnokba, hol Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi miniszter, Szalay Imre osztálytanácsos, Keleti Gusztáv a képzőmüvészeti társulat igazgatója, Telepy Károly müitárnok, dr. Szmrecsányi Miklós titkár fogadták ő felségét. Az iparmüvészeti muzeumot Ráth György felügyelő, kir. táblai tanácselnök, Uhl Sándor és Radisich Sándor miniszteri fogalmazó képviselték a fogadtatásnál. A kiállitás első termében Szmrecsányi titkár a nagy képes tárgymutató egy példányát nyujtotta át a királynak, ki azt köszönete kifejezése mellett fogadta el. A kiállitás termeiben Telepy Károly müitárnok kalauzolta a királyi vendéget, ki különösen a magyar müvészek iránt tanusitott érdeklődésének adta kifejezését sürü kérdéseivel. Ő felsége hosszabb ideig szemlélte Zala György szoborcsoportozatát s teljes elismeréssel nyilatkozott a fiatal müvész szerencsés alkotásáról. Majd az arczképekre fordult a király figyelme s nagy érdeklődéssel tekintette meg Hajnald bibornok-érsek Munkácsy Mihály által festett arczképét s e képnél nagy elismeréssel nyilatkozott az élethüségről és a szinezésben mutatkozó müvészi erőről. Andrássy Gyula gróf, Eötvös József báró és Károlyi Gyula gróf Benczur által festett arczképei is a király kitüntető figyelmében részesültek. Kossak Albert nagy csataképe a király egy tréfás megjegyzésére adott alkalmat. Megdicsérte a kompoziciót, csak hogy — tevé hozzá a király — a csatában a lovag és az egyenruhák nem olyan tiszták, mint e képen. A negyedik teremben ő felségének Strobl Alajos által készitett márványszobra van kiállitva, melyhez a király a várpalota trónteremében ült május hóban. Ő felsége szemlátomást kellemesen volt érintve e müvek látásán. *Keleti* Gusztáv igazgató felhivta az uralkodó figyelmét *Telepy* Károlynak «Szamos éle» czimü erdélyi tájfestményére, melyre nézve a király a müvészt megkérdezte, «vajjon kapható-e még a kép? Telepy igenlő válaszára a király kijelentette, hogy azt maga részére megtartja. Ezenkivül kiállitásba van helyezve még nehány más festménynek megvétele is. Ő felsége a legjobb hangulatban járta végig a termeket s távozásakor magas tetszését és teljes megelégedését fejezte ki a mostani kiállitás fölött. Ezután az iparmüvészeti muzeumnak is szentelt a király hosszabb látogatást. A rossz idő daczára a mücsarnok előtt nagy tömegben gyült össze a közönség, mely a királyt ugy érkezésekor, mint távozásakor lelkes éljenekkel üdvözölte. A mücsarnokból a király az *iparmüvészeti muzeumba* ment, hol Ráth György és Radisics Jenő kalauzolták ő felségét. A muzeumot megtekintvén, annak utolsó helyiségét, az ujonnan felállitott butorosztályt nézte meg, és fölöttébb elismerőleg nyilatkozott. A nemrég megnyilt irodát is szemügyre vette a király s ott bemutatta a miniszter *Uhl* Sándort, az iparmuzeum őrét, mint a kinek tervei és felügyelete alatt készült a helyiségek diszes kifestése. Az olvasó- és rajzteremben ő felsége kérdezősködött az iránt, vajjon sokan használják-e az iparosok közül a kiállitást s látható megelégedéssel fogadja *Ráth* György elnöknek ama válaszát, hogy az esti órákban 7 és 9 óra közt számosan, és napról-napra többen látogatják tanulmányozás czéljából a kiállitási helyiséget. Az olvasó teremből a kiállitási terembe ment ő felsége, hol a miniszter először is az iparmüvészeti muzeum galvano plasztikai intézetében készült sikerült utánzatokat és ezek készitőjét ifj. *Herpka* Károly tanárt mutatta be. Megtekintette továbbá ő felsége a galvanoplasztikai, a könyvkötészeti, a Zsolnay-féle majolika készitményeket, azután Jungfer mülakatos vasmüveit és végül a magyar diszitésü famunkákat és mindezekről teljes megelégedéssel nyilatkozott. Feltünt ezután ő felségének a *Ráth* Györgyné által sajátkezüleg himzett asztalteritő, nem különben az Uhl Sándor rajzai nyomán mesterséges kőből előállitott kandalló, valamint az izlésesen készült butorok több darabja is. A muzeumot $^3/_4$ órai ott időzés után ő felsége megelégedésének ismételt kifejezésével hagyta el és távozásakor szives köszönetét nyilvánitotta kalauzolóinak és az időközben összegyült nagyszámu közönség lelkes éljenei közt kocsira ülve, elhajtatott.

— **Udvari ebéd.** A budai királyi várpalotában ma délután 5 órakor volt a második delegáczionális udvari ebéd nyolczvanöt teritékre. Ott voltak: Kálnoky gr., Bylandt-Rheidt gr. és Kállay Béni közösügyi miniszterek Taaffe gr. osztrák miniszterelnök, Tisza Kálmán miniszterelnök, a két delegáczió elnökei: dr. Smolka és Tisza Lajos gr., továbbá Ceschi Alajos és Szlávy József koronaőr, alelnökök; az osztrák delegátusok közül: herczeg Turn-Taxis Hugó, báró Hübner Sándor, báró Fluck, lovag Chlumetzky, gróf Wodzicki, báró Bezecny, báró Walterskirchen Ernő, gróf Deyn Ferencz, gróf Kinsky F. Károly, gróf Attems F., dr. Beer Adolf, lovag Chrzanowsky, báró Czedik, lovag Demel, Greuter pater, Hausner Ottó, Hlavka József, Jireček J., dr. Klaic, lovag dr. Madeyski, dr. lovag Meznik, Nischelwitzer Osvald, Pflügl Albert, Raab Ede, lovag Srom, lovag Vucetich, Winterholler Gusztáv, továbbá a magyar delegáltak közül gr. Zichy Henrik, gr. Erdődy István. Schlauch Lőrincz püspök, gr. Károlyi Sándor, Széll Kálmán, gr. Keglevich István, báró Radvánszky Béla, gr. Andrássy Aladár, gr. Apponyi Albert, gr. Batthyány Lajos, Bende Imre, Csernátony Lajos, báró Döry Lajos, dr. Falk Miksa, Gaál József, Harkányi Nándor, Ivánka Imre, báró Kemény Kálmán, Kussevic Svetozár, Latinovics Gábor, gr. Pejacsevich Teodor, Prileszky Tádé, Szalay Ödön, Szlávy Olivér, Vukotinovics, báró Wodianer Albert, báró Zmaics; azonkivül még báró Mondel és báró Popp főhadsegédek, báró Sterneck tengerészeti parancsnok, Falke osztályfőnök, Dóczi udv. tanácsos, Renvers őrnagy, Kriz és Pernhoffer hadbiztosok, herczeg Lichtenstein Rudolf ezredes, Hermann ezredes, Pittreich alezredes, Buchta sorhajókapitány, Semsey fregattkapitány, Basso b. sorhajóhadnagy, Stummer udvari tanácsos, Komarek lovag udv. tanácsos, Christallnigg gr., Fliessen b. szárnysegédek, Pápay udvari tanácsos, Kinsky gr. főkonyhamester, a szolgálattevő parancsőrtiszt és az őrparancsnok. — Ebéd után visszavonult ő felsége a cercle-szobába s maga köré gyüjtötte vendégeit is. Csaknem minden delegátushoz volt egy-egy barátságos szava. Előbb a miniszterekkel beszélgetett, aztán a kiválóbb delegátusokat szólitotta meg, s többször kifejezte azon való örömét, hogy a két delegáczió közt nem támadtak ezuttal lényegesebb differencziák. Sokáig beszélgetett a király *Greuter* lelkészszel, az osztrák delegáczió tagjával, kit sokat emlegetnek ama beszéde miatt, melyben a párbajt oly határozottan elitélte. Ő felsége a théma fölött valóságos vitatkozást kezdett a delegátus lelkészszel, s meglátszott, mintha egyik-másik nézetét helyeselte volna. *Apponyi* Albert gróffal is váltott néhány szót a király, s *Prileszky* Tádétól ujra megkérdezte, vajjon sok dolga van-e még mindig a számokkal, tudván felőle, hogy a zárszámadási bizottságnak ő az elnöke. Beszélgetett *Falk* Miksával is a külügyi bizottság tárgyalásairól s az öt negyed óráig tartó cercle alatt nem fogyott ki a kérdésekből.

— **Nyilvános telefonállomások.** A közmunka- és közlekedésügyi miniszter azon óhajtól vezéreltetve, hogy a telefon utján való gyors érintkezés és hiradás előnyeiben a főváros és Ujpest összes lakói részt vehessenek, megengedte a helybeli telefon-vállalatnak, hogy Budapest főváros és Ujpest területén nyilvános telefonállomásokat rendezhessen be. Ezen, a telefonvállalat központi hivatalával összeköttetésbe hozandó nyilvános telefonállomások, ugy a telefonvállalat rendes előfizetőivel való beszélésre, mint belföldi magyar vagy német szövegü táviratok feladására bárki által igénybe vehetők lesznek. Azok igénybe vételénél előre fizetendő: a) minden egyes megszakitás nélkül tiz (10) perczet tul nem haladó beszélés fejében tiz (10) kr, b) minden feladott távirat kezeléseért s közvetitéseért, tekintet nélkül a szószámra és a kezelési időszakra, — a rendes távirási dijakon felül, husz (20) krajczár. Az állomások a közönség használatára legalább is reggeli 8 órától esti 10 óráig fognak nyitva tartatni. Felismerésökre a bejárás felett «Nyilvános telephon-állomás» feliratu czimtáblával, rendeltetésük és szolgálatidejük ismertetésére pedig a bejárat egyik oldalán a következő hirdetménynyel fognak elláttatni: «A telephon-vállalat előfizetőivel beszélésre és belföldi magyar vagy német szövegü táviratok feladására nyitva reggeli — órától esti — óráig.» Minden más telephon-berendezésnél, az engedélyes, avagy a telephon vállalati előfizető által fizetendő rendes dijakon felül, külön használati dijakat szedni senkinek sem szabad.

---

ment mondani felgyógyulásáért a Santa Maria de la Soledadnak.

Hogy a lelkesülés kitörései elől, melyek az utczán csaknem megsiketitték, s a látogatásoktól, melyek a plébános házát még folyvást elárasztották, meneküljön, egy közel eső tanyára ment, mely valamikor az apjáé volt, s melynek udvarán egy forrás bugyogott föl, melynek a vize állitólag igen hasznos volt a lábadozóknak.

Ide érve, a kut mellett állva egy mély gondolkozásba merült, magas termetü, magányos öreg embert talált, kinek komoly, szigoru vonásait és hideg, szuros tekintetét — visszaemlékezett rá — évekkel azelőtt látta egykori házának ablaktábláin keresztül.

— A Soledad apja! gondolá magában az ifju, egy lépéssel hátrahuzódva.

Don Elias ugyane pillanatban emelte föl fejét, meglátta és megismerte Manuelt, és sárgább lett, mint a viasz, de egyetlen mozdulattal sem vétette észre, hogy milyen benyomást tett rá ez a találkozás.

Manuel ismét előlépett s azzal a nyilt és bátor tekintettel nézegette az öreget, mely csakis a bikáéval hasonlitható össze, mikor legelőhelyén valami tolakodót pillant meg s még nincs elhatározva, hogy leteritse-e vagy békében hagyja.

A büszke öreg mozdulatlanul állt meg, más irányba nézve, de azért szemmel tartva az ifjut, kinek szemei vörhenyesen kezdtek fényleni.

Ebben a helyzetben, mely már nem tarthatott sokáig, a közeli kertből kellemes női hangot lehetett hallani, mely vidáman kiáltá:

— Papa, hol vagy?

— Ó! gondolá magában Manuel, s reszketni kezdett, mint a munkás a kéneső-bányában.

Ismét hátrahuzódott, de most már nem egy lépéssel, hanem sokkal, habár tunya lassusággal.

Az öreg ember nem felelt leányának s nem is mozdult helyéből. Midőn azonban Manuelt folyvást hátramenve, eltünni látta, sajátságosan mosolygott, s arra felé fordult, a merről annak a hangját hallotta, ki e két ellenséges léleknek urnője, királynéja volt.

Manuel az utra állt, hogy a leányt hazamenni lássa s messziről kisérje, akár tetszik ez az apjának, akár nem.

Csakhogy nem gondolt ám apáinak ismét használatba vett hintajára, mely porfelhőbe burkolva robogott el előtte, ugy hogy kedvesét nem láthatta.

Senki sem vonhatta kétségbe, hogy egy látszólag ily jelentéktelen, de valójában igen fontos esemény sokat tett arra nézve, hogy Don Elias és az ifju Venegas pár héttel utóbb azt a sulyos meggondolatlanságot követték el, mely ujabb örvényt nyitott kettőjök közt.

Ugy történt ugyanis, hogy e balkövetkezmények nélkül lefolyt találkozás után mind a ketten megszüntek egymást halálos ellenségöknek tekinteni, habár valósággal azok voltak is. Hozzászoktak, hogy minden különösebb felindulás nélkül találkoztak egymással az utczán, a templomban, s igy aztán, a nélkül, hogy csak gondoltak volna is rá, egyszer csak kitörtek egymás ellen, még pedig a legrosszabb körülmények közt, a minőket az ördög valaha kigondolhatott, hogy örökre kibékülhetetlen ellenségekké tegye őket.

A dolog igy történt:

Ugyanez év április havában Soledad rávette föléledező atyját, hogy igérete szerint elvigye őt arra az ünnepélyre, melyet akkor a Földtekés gyermekről elnevezett társaság évenkint rendezni szokott.

Az ünnepélyesség nagy misével kezdődött a Santa Maria de la Cabeza egyházban, prédikáczióval és urvacsorával, ezután pedig ünnepélyes körmenet volt az illető városrészben, s másnap, hétfőn délután, tombola-bál.

Ez ünnepeken a fiatal Venegas, mint a Társaság tagja s Földtekés gyermek személyes barátja és névrokona, három év óta fontos szerepet szokott játszani.

Általános volt tehát ez idén a csodálkozás, hogy Manuel, bár a városban volt és máskor sohasem mulasztott el egy alkalmat is, hogy a Dolorosát láthassa, sem a misén nem volt jelen, sem a körmenetben nem vett részt, a hol pedig a többiekkel együtt bámulhatta volna az uzsorás leányának szépségét, kecsességét és drága ruházatát.

Másnap következett a tombola vagy tombola-bál, melyet akkor (mint ma is) a városon kivül, a pincze-tizedben tartottak. Ezek a pinczék a lépcsőzetes hegyoldalba vannak furva s a város legszegényebb népe lakik bennök. A környéken szolgálatban levő cselédleányok anyái kirakják kunyhójok elé valamennyi székőket, hogy az ünnepre hivatalos uri nép leányai leülhessenek.

A hölgyek sokat adnak arra, hogy itt jó helyet kapjanak, a hol a szabadban mulathatnak, pompájokat mutogathatják s a bált nézhetik.

Még a legbüszkébbek is várva várják az alkalmat, hogy itt tánczolniok kelljen, mint a legalsóbb rendü szegény leányoknak.

Föl kell ugyanis emlitenünk (s ezzel épen nem tulozzuk azt, a mi Spanyolországnak ebben és más tartományaiban történik), hogy ily bálok alkalmával, melyek az ünnepelt védszent, a Boldogasszony vagy az Ur hordozható oltára előtt mennek végbe, a közönségnek föltétlenül szabadságában áll azt kivánni és sorsolás vagy árverés utján ki is eszközölni, hogy Ez-s-ez kisasszony vagy asszony Az-s-az urral tánczoljon vagy ne tánczoljon s hogy Ez-s-ez ur Az's-az kisasszonyt vagy asszonyt egyszer vagy többször megcsókolja vagy ne csókolja.

Itt ugyanis mindenkor tánczolták s még tánczolják is az igazi, hamisittatlan fandango-t, a mely, mint mindenki tudja, a párok kötelességszerü összecsókolózásával végződik.

Azok már most, a kik *nem* kivánják, hogy egy másvalaki által kivánt és megfizetett táncz és csók megtörténjék, a Társaságnak vagy szentjének az első igéretnél nagyobb összeget kötelesek felajánlani és kifizetni.

A sorsolásnak e különös neme utján aztán jelentékeny összegek gyülnek össze az illető oltárkép javára. Hiszen egyszer bizonyos corregidornak huszonöt aranyába került az, hogy a felesége a nyilvános kikiáltóval ne tánczoljon!

Az emlitett nap délutánján a tombola és a bál a közönségnek annál nagyobb élénksége és vidámsága mellett indult meg, mivel a Dolorosa először jelent meg az ünnepen.

Kiváltságos helye volt ama pincze előtt, melyben a Társaság gondnoka és Don Trinidad Muley, a városrész plébánosa ütötték föl főhadiszállásukat, azaz állitották föl a Földtekés gyermek oltárát.

Az általános elégültséghez talán az is hozzájárult, hogy az ünnepelt szentnek félelmes névrokona még nem mutatkozott. Már mindenki hozzá szokott ahhoz a gondolathoz, hogy őt itt nem fogják látni, s némelyek örültek is rajta, mert most kényelmesen nézegethették a milliomos szép leányát, sőt bókokat is mondhattak neki.

Mások fölhasználták az alkalmat, hogy az apával azokról a fontos dolgokról beszélgessenek, melyek e világon a pénzszükséglettől elválaszthatatlanok. Igy történt aztán, hogy Don Elias is csak olyan elegült volt, mint a többiek.

(Folytatása következik.)

— **A surányi czukorgyár égése.** Mai számunkban megemlékeztünk már arról a nagy tüzvészről, mely a surányi czukorgyárat, hazánk egyik legkiválóbbb ipartelepét végpusztulással fenyegette. A már közlött hireken kivül a következőket tudatja a czukorgyár katasztrófájáról egy megkésett táviratunk: A nagysurányi czukorgyár déli egy óra óta lángban áll; a veszély óriási, a kár megmérhetetlen. Az óriási négy emeletes épület (raffineria) minden ablakából lángoszlopok és füstfellegek törnek elő. Az egész környék talpon van. A hiányos oltószerek miatt a mentésre nincs remény. Kettedfél órakor az épülettömeg közelében maradni lehetetlen. A tüzoltók a százezreket érő czukortömeg megmentésén fáradoznak. A látvány minden borzasztósága mellett is nagyszerü; a szivattyusok és az összes környékbeli tüzoltók lármája siketitő. Nagy az aggodalom a nyers-czukorgyár és gázgyár miatt; minden lehetőt elkövetnek megmentésükre. A gyár a környékre nézve életkérdés. Száz és száz munkásnak adott kenyeret. Két kisebb szerencsétlenség is történt; emberélet eddig nem esett áldozatul. — A gyár most másodszor égett le; 1870-ben szintén a finomitó pusztult el. — A nagysurányi czukorgyár régentén a *Gerson és Lippmann* czég tulajdona volt s mintegy két évvel ezelőtt magához váltotta egy másfél millió alaptőkével biró részvénytársaság, melynek élén Deutsch Ignácz és fia, a Brüll-czég és a Kohner-testvérek állanak. E társaság költséges ujitásokat létesitett a gyárban. Az idei termelés 100,000 métermázsára volt előirányozva. A nyers-czukorgyárban és a finomitóban körülbelül ezerkétszáz munkás dolgozott. A gyár és egész készlete a czukorgyárosok prágai biztositó intézeténél volt biztositva s ez intézet viszontbiztositás utján érdekeltté tette az összes magyar-osztrák intézeteket, sőt a német-franczia és angol biztositó társulatok közül is nem egy fogja megérezni a surányi czukorgyár katasztrófáját. A *gyár igazgatósága* a következőket sürgönyzi a tüzvészről: Az ujjáalakitott finomitó, mely 400 métermázsa nyersczukornak naponkint való földogozására volt berendezve, tegnap heves vihar közepette a lángok martaléka lett. A finomitott áruk készletének nagyrészét, az összes nyers-czukor-raktárakat és a nagy répaczukor-gyárat *szerencsésen megmentette* a gyárbeli, a surányi, az érsekujvári és a nyitrai tüzoltók fáradozása. Emberélet nem veszett el. *A nyers-czukor-gyár tovább működik.* A tüz keletkezésének okát egyelőre nem lehet konstatálni. A finomitó a legrövidebb idő alatt fölépül. Nem lehet attól tartani, hogy a finomitónak sok munkása kenyér nélkül marad, mert a gyár fölépitésénél elég dolguk lesz. — A leégett gyár egy millió forint erejéig volt biztositva a czukor-gyárosok prágai biztositó intézeténél, mely tegnap elküldötte egy felügyelőjét Surányba. — A károsult részvénytársaság vezetői tegnap az első távirat vétele után külön-vonaton mentek Surányba s még nem tértek vissza a fővárosba.

— **A hanaui vasuti szerencsétlenség.** *Majna-Frankfurtból* táviratozzák ma: A Hanau mellett történt vasuti szerencsétlenségről hivatalos oldalról a következőket közlik. A 26. számu személyvonatnak a 304. számu tehervonattal a hanaui pályaudvar előtt történt összeütközése alkalmával, mint az eddigi nyomozás megállapitotta, tizenkét személy életét vesztette és huszan megsebesültek, még pedig részben sulyosan. A nyomozás eddigi eredményéből ugylátszik, hogy a hibát a hanaui állomáson követték el.

— *A londoni lordmayor-ünnep* e hó 10-én ment végbe. London apraja-nagyja már korán talpon volt, hogy Nottage uj lordmayornak a Guildhallból az igazságügyi palotába való bevonulását láthassák. Az ünnepiesen földiszitett utczákon már a reggeli órákban megszüntették a kocsiközlekedést. A szokatlanul nagy néptömeg között föl és alá vágtató lovasrendőrök nyitottak utat a menetnek. A látványosságok ez idén rendkivüli pompával és fényüzéssel voltak kiállitva. Mintha csak a radikálisok reformtörekvései ellen akartak volna tüntetni, a lordmayor-menet egy darab középkort képviselt. Korhű jelmezekben, lóháton ülve mutatták be ugyanis mindama királyokat, kik a Citynek valamikor bizonyos jogokat és kiváltságokat adományoztak. Elől haladt Hóditó Vilmos, ki első ajándékozta meg a Cityt 1067-ben különféle kiváltságokkal. A menetet Erzsébet királynő zárta be, ki 1588-ban fehér csődörön Fort Tilburyba vágtatott, hogy az országot a spanyol armadától megvédje — fölfegyverzett lovagokkal és apródokkal. Résztvett a menetben Walworth, ki 1381-ben megölte Wal Tylert, a lázitót; továbbá Dick Wittington, a Bow Church régi haranglábjának utánzata mellett, mely kongásával Londonba szólitotta őt, hol aztán három izben választották meg lordmayornak. Hogy a jelenkor érdekesebb eseményei se maradjanak el, egy négyfogatu kocsin Egyiptomot ábrázoló csoport foglalt helyet egy teljesen fölszerelt nilusi csolnakban, ezután tevék lépdeltek, pupjaikon szudáni és angol katonákkal. A történeti egyéniségeket a Sanger-czirkusz tagjai személyesitették. Elővontattak több régi diszhintót is, melyek legutolsójában ült az ujonnan megválasztott lordmayor, kit az egybesereglett népség határtalan lelkesedéssel üdvözölt.

— **Egy franczia gépész halála.** *Pankotán* az ott bortőzéssel foglalkozó svájczi franczia társaság gépészét szerencsétlenség érte. Szerdán este fél 8 órakor a szijjat akarta megigazitani a sulykereken, de e közben megcsuszott s a szijj magával sodorta öt fel a sulykerékre. A minden oldalról összefutott munkások nagy ügygyel-bajjal kiszabadították s még ekkor élt, de mellkasa összezuzódott s minden bordája eltört s ennek folytán daczára minden orvosi segélynek, kimult a szerencsétlen, kit hat gyermek sirat. Az eset nagy szenzácziót keltett Pankotán s temetésére nagy néptömeg gyült egybe. A temetési szertartást Magyary Alajos apát ur végezte s felkérés folytán szép franczia beszéddel bucsuztatta el társaitól a szerencsétlenül járt franczia gépészt, mely alkalommal a mely tudományu apát ur kifejezést adott annak a rokonszenvnek is, melylyel a magyarok a franczia nemzet iránt viseltetnek.

— **Tizenhárom ember halála.** A németalföldi *Martje* bárka 15 fönyi legénysége, mely a mult hónap vége felé heringhalászatra indult, az okt. 28 iki nagy vihar alkalmával két matróz kivételével a tengerbe veszett. A bárka Spurn közelében fölfordult, minek következtében 11 ember benn szorult és heten a vizbe fultak. Midőn aztán a többi négynek sikerült a bárkát nagy erőfeszitéssel féligmeddig rendes helyzetébe hozni, azt tapasztalták, hogy a födélzeten volt kapitány és három embere szintén a hullámokba veszett. Az életben maradottak egész éjjel a főárboczba kapaszkodva várták a szabadulást. — Hajnalhasadtával egyiküket elsöpörte az áradat. Eltelt egy egész nap, a nélkül, hogy hajó mutatkozott volna a szemhatáron. Estefelé a szerencsétlenek egyike megőrült. Velőtrázóan kaczagott és énekelt szakadatlanul. Csak másnap reggel, mikor már a három ember közel állott a végkimerüléshez, mentette ki őket a *Wolseley* gőzös legénysége kinos helyzetükből. Az őrült matróz azonban vonakodott a megmentők csolnakjába szállani és csakhamar rémséges kaczagással a hullámok alá merült. Ily módon a tizenöt ember közül csak kettő maradt életben.

— **Ritka növény.** Meissonier, a francziák hires festője, szenvedélyes növénykedvelő. Kertésze is kitünő botanikus; ismer minden növénymagot és Meissoniernek még nem sikerült őt jégrevinni. «De most az egyszer mégis beugratom», mondá Meissonier egy szép nap nála ebédelő barátjainak, egy csomag száritott héring-ikrát véve elő. Följhivatta a kertészt. «Ismeri e magvakat?» kérdé tőle. A kertész sokáig nézegette e magokat. «Hogy ne ismerném», szólt végre, «ez *Polpus fluscimus*, az a nagyon ritka délszaki növény.» — «Mennyi idő kell neki, mig kikel?» — «Vagy két hét,» volt a felelet. Két hét mulva a vendégek ismét Meissonier asztalánál voltak s ebéd után az mas bejelentette a kertészt. «Meissonier ur», mondá az érkező, «a növény ép most kikelt», — «Ez már mégis sok egy kicsit!» kiáltott ingerülten Meissonier és barátjaival a kertbe sietett, megnézni a csodanövényt. A kertész pedig fölemelt egy üvegharangot, mely alatt gondosan ápolt kis melegágy volt és ebben három sor sós-héring dugta ki fejét a földből. Mindenki kaczagott és Meissonier rögtön elcsapta kertészét, persze csak azért, hogy másnap megint visszafogadja.

— **Gróf Lónyay Menyhért özvegyéhez** férje elhalálozása alkalmából sürün érkeznek részvétiratok nemcsak hazai, hanem külföldi intézetek s tudományos társulatoktól is. Ujabban a magyar földhitelintézet igazgatósága és felügyelő bizottsága intéztek részvétiratot a gyászoló özvegyhez.

— **Uj Korvin-kodex.** A hamburgi városi könyvtárban egy eddig teljesen ismeretlen Korvin-kodexet fedeztek fel. A diszes pergament-kézirat római költők műveit tartalmazza és 164 levélből áll. A szokásos ékes czimlap s az eredeti kötés hiányzik, de a Korvin czimer meg van az elején. A pergament és az irás szintén arra vallanak, hogy a kodex egykor Mátyás király könyvtárában foglalt helyet. A becses művet dr. Ister könyvtári igazgató fedezte fel s ismertette egy német szaklapban.

— **Ing-irodalom.** Élelmes amerikaiak a *Lpz. Tgbl.* szerint most papirból való ingeket gyártnak, a melyeknek mellrésze hét egymásra rakott papirrétegből áll. Ha egy réteg elszennyesedett, csak le kell rántani s alatta van a tiszta fehérség. Hogy pedig a hasznos a kellemessel együtt legyen, a papirlemezek hátsó lapjára érdekes regény van nyomtatva folytatásokban; remélvén az ügyes kereskedők, hogy igy a fogyasztók hamarabb tépegetik le a rétegeket.

Rövid hirek. *A Budapesten* állomásozott gróf Jellacsics nevét viselő 69. gyalogezred 211 embere egy százados vezetése mellett tegnap este a déli vaspályán Budapestről Triesztbe utazott, honnan a Lloyd-társaság hajóján egyenesen Herczegovinába mennek. — *Sopronban* Lerner Gottlieb 48 éves napszámos, ki legutóbb a kir. törvényszék könyomdájában volt alkalmazva e hó 13-án este a szoba ajtajának kilincsére felakasztotta magát. — *Zavojenben* Flesa Afion oláh szomszédját Florea Juont agyonütötte, holmi kerités fölött kerekedett perpatvarból. — *Vulka-Porđány* sopronmegyei községben e napokban egy veszett eb három embert összemart. — *Moszkvából* távirják, hogy egy Rujov nevü embert, a ki a nihilistákat elárulta, méregtől halva találták az utczán. — *Temesvárról* táviratozzák: November első napja óta városunk villammal van világitva, a hivatalos próbák ma kezdődnek; 24-én két budapesti és bécsi szakember jön le a főpróbához. Az eddigi próbák szerint teljesen sikerült uttörő kisérlet iránt nagy érdeklődés mutatkozik, több város a főpróbánál képviselteti magát. — *Görczben* egy tulzó olasz iparos ujszülött leánykáját *Italia Irredenta* névre akarta kereszteltetni, a mibe azonban a pap természetesen nem egyezett bele. — *A bécsi* községtanács temetői bizottsága elhatározta, hogy a ringszinház áldozatait nem fogják exhumálni, hanem azon a helyen emelik a siremléket, a hol most nyugszanak.

= **Gyárak veszedelme.** Ma reggel kilencz órakor az üllői-uton 89. szám alatt levő *Strobenz-féle vegyészeti gyárból* tüzet jeleztek. A fővárosi tüzoltóság I., II., III. és IV. őrsége *Kempelen* Béla főparancsnok vezetése mellett azonnal kivonult a helyszinére és megkezdte müködését. Nem sokára megjelent a rendőrség részéről *Urs* Nándor kerületi kapitány több rendőrrel s az üllői-uti kaszárnyából félszázad katonaság, élén a szolgálattevő alezredessel. A tüz a nagy kazánban keletkezett, melyben a forrásban levő firneisz gyuladt meg s miután ezt már ugy sem lehetett megmenteni, a tüzoltóság nem annyira az oltásra gondolt, mint inkább a tüz továbbterjedését igyekezett meggátolni, nehogy az a többi vegyészeti tárgyakba bele kapjon, mert ez esetben nem csak a gyárat — mely okvetlenül levegőbe repül — hanem annak környékét is komoly veszedelem érte volna. A kazán környékéről tehát mindent eltávolitottak, az odavezető csöveket és utakat elzárták s ily módon sikerült egy órai megfeszitett munka után a veszélyt elháritani s a tüzet annyira elfojtani, hogy a tüzőrség zöme kevéssel tiz óra után bevonulhatott, és csak a tartalék maradt künn felügyeletre. A rendőrség intézkedései következtében — daczára az összegyült nagy néptömegnek — a kocsi-forgalom egy perczre sem volt fennakadva s a rend meg nem zavartatott. Ugyanebben a gyárban már tavaly is fordult elő hasonló tüzeset, melyet szintén sikerült eloltani, még mielőtt nagyobb mérveket öltött volna. A tüz keletkezésének okát a napokban megtartandó tüzvizsgálat fogja kideriteni. — Az éjszaka 11 és 12 óra között a III. kerületi *Goldberger-féle festőgyár* egyik kamrájában, eddig ismeretlen okból tüz ütött ki, melyet azonban a gyár tüzoltósága idejekorán észrevett s az éjjeli örök segitségével negyedórai küzdelem után eloltott. Mindazonáltal a gyulékony anyagban több ezer frtnyi kárt okozott a tüz.

= **Neruda Nándor** helybeli illatszer- és gyógyfükereskedésére figyelmeztetjük ezennel olvasóinkat. E czég *kölni vize* kellemes és erős illatu s bátran sorozható bármely kölni vizzel egy rangba; fogpasztája kellemes és jóizü fogtisztitószer s ára, más hasonló gyártmányokéhoz képest nagyon mérsékelt, a nélkül, hogy minőség tekintetében elmaradna. Végül megemlitjük a koniferenszeszt, mely a szobák levegőjének tisztitására rendkivül czélszerü s ajánlható. — Sz.

= **Czimtár** és **Adressen-Schema** czimü mai két rendbeli hirdetésünkre különösen felhivjuk olvasóink figyelmét.

= Az **«Ország-Világ»** XXIII-ik füzete a következő érdekes tartalommal jelent meg: Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter. (Arczképpel.) — Mária Terézia. (Mutatvány egy nagyobb essay-ból). Irta Tóth Lőrincz. — Hogy ellenim csoportja . . . Költemény. Tolnai Lajostól. — A havasok királynője. Történeti regény. P. Szathmáry Károlytól. — Budapest 1617-ben. (Képpel.) — Holdvilágnál. Rajz. Sacher Masochtól. Forditotta Jásznigi Sándor. — Csiga-szedők Genuában. (Képpel.) — Gróf Lónyay Menyhért † (Arczképpel). — Horváth Cyrill † — Hiába kérded . . . Költemény. Rónaszéki Gusztávtól. — Akarat és tudás. Eszrevételek Buckle rendszeréhez. P. Juhász Ö.-tól. — Aïvasovszky J. Kaposi Bélától. — A hét története. M—th K—n-tól. — Az üres hely. (Képpel). — Blaine Gillespie James. (Arczképpel). — Irodalom. — Szinház. — Müvészet. — Kiállitás. — Gyászrovat. — Különfélék. — Sakk. Rejtvények. Naptár. — Hirdetések. — Benczur Gyula. (Arczképpel.) — Mária Terézia. (Mutatvány egy nagyobb essay-ből.) Irta Tóth Lőrincz. — Emléklapok. Költemény. Lévay Józseftől. — Az udvarlás napjai. Elbeszélés. Szépfaludy Ö. Ferencztől. — A gyermek-öltöztetés. Kemenczky Kálmántól. — Horváth Cyrill. Költemény. Dalmady Győzőtől. — A havasok királynője. Történeti regény. P. Szathmáry Károlytól. — A vörös tehén. Székely népmese. Benedek Elektől. — A cserepár Magyarországon. (Képpel). — Jön a fekete ember. (Képpel). — Holvilágnál. Rajz. Sacher Masochtól. Forditotta Jásznigi Sándor. — A műcsarnok őszi kiállitása. Vértess Józseftől. — Pozsony 1650-ben. (Képpel.) — A hét története. Szerkesztőtől. — Anyai öröm. (Képpel). — A nagymama. (Képpel.) — Irodalom. — Szinház. Művés et. — Hymen. Gyászrovat. — Különfélék. — Sakk. Rejtvények. — Naptár. — Hirdetések. A diszes lap előfizetési ára negyedévre 2 frt 50 kr. (Az «Egyetértés» és «Ország-Világ» ára negyedévre 7 frt, egy hóra 2 frt 50 kr.) Egy füzet ára 40 kr, egy szám 20 kr. Kapható a könyvárusok és hirlapelárusitóknál, valamint a kiadóhivatalban. Budapest, gránátos-utcza 6. sz.

= **Kaufmann és Simon** hamburgi czégnek lapunk mai számában lévő hirdetésére felhivjuk a közönség figyelmét. Fönyereményekkel oly dusan ellátott sorsoláshoz való sorsjegyekről van itt szó, hogy iránta nálunk is nagy érdeklődést lehet feltételezni. E vállalat teljes bizalmat érdemel, mennyiben a legjobb állami biztositással bir s a nevezett czég is, minden üzleteiben s számos nyeremény kifizetésében szigoru pontosságáról ismeretes.

= A **„Vasárnapi Ujság"** nov. 16-iki száma a következő tartalommal jelent meg: Báró Fejérváry Géza. — Carmen Sylva (Erzsébet román királyné) költeményeiből. 1. Szeretnék lenni . . . 2. Késő! Ford. Luby Sándor. 3. Az anya. Ford. Vulcan József. — Orosz történetek. III. A csók. IV. Hogy fogják a nihilistákat? — A Belgrád-Nisi uj vasutvonal. — Tata. Futó Ferencztől. — Apróságok Berzsenyi Dániel életéből. Noszlopy Tivadartól. — Forster Dóra. Angol regény. Irta Besant Walter. — Egyveleg. — Választások Észak-Amerikában. — Gromon Dezső, honvédelmi államtitkár. — A Hóra-Világ és hősei. — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egyletek. — Mi ujság? — Sakkjáték. — Szerkesztői mondanivaló. — Halálozások. — Heti naptár. — *Képek:* Báró Fejérváry Géza, honvédelmi miniszter, Koller Károly fényképe után. — A Nisi vár kapuja. A kelekuleszi (koponyatorony) Nisben. Szathmáry Károly rajzai. — Tata. 1. A vár a tó felől. 2. A vár udvara. 3. Plébánia-templom. 4. Eszterházy-kastély. Dörre Tivadar rajzai. — Forster Dóra. Dóra! kiáltá örömmel . . . . — Az északamerikai Egyesült-államok elnökjelöltjei. Butler tábornok, a munka- és papirpénz-párt jelöltje. Blaine Jakab, a republikánusok jelöltje. Cleveland Grover, a demokraták jelöltje. — Előfizetési ára negyedévre 2 frt, a «Politikai Ujdonságok»-kal együtt 3 forint. — Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadó-hivatalában (Budapest, egyetem-utcza 4. szám) megrendelhető a «Képes Néplap» legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 1 frt.

SZINHÁZ, MÜVÉSZET.

— **A népszinház** legközelebbi ujdonsága: *Az árendás zsidó* czimü uj népszinmü próbái a mult hét eleje óta folynak. A darab pénteken (21-én) fog először szinrekerülni; a főszerepeket Hegyi Aranka, Klárné, Rákosi Szidi, Solymosi, Horváth, Tamási, Vidor, Tihanyi, Szilágyi, Szabó és Ujvári játszszák. Mint már emlitettük, a darabot Klárné asszony irta.

— **Várszinházi hirek.** Lubinszkyné asszony, a kolozsvári szinház volt drámai szinésznője, mint szerződött tag e héten lép fel a *Völgy lilioma* czimü drámában, ugyanakkor Feleki is játszik. A várszinház igazgatója előadásra elfogadta a Megátalkodott czimü népszinművet; a darab zenéjét és szövegét igen dicsérik és sokat várnak tőle. Blaháné asszonynak kitünő szerepe van benne. Szerzője ismeretlen kiván maradni. Blaháné asszony e héten a Kék szakálu herczeg operetteben lép föl. A várszinház igazgatósága Nem vagyok én oka semminek, A köszvény, Három leány egy házban, Margit, A mézes hetek, A csavargó, Az ájtatos, Uj uraság, A pillangó, A fölsült szerelem czimü szinműveket előadásra nem fogadta el. A szerzők darabjaikat a várszinházi irodában átvehetik. A várszinházi pályázatra beérkezett 10 szindarab s pár nap mulva az eredmény közzé fog tétetni.

— **Német szinház.** A népszinházban évekkel ezelőtt adott *Afrikai utazó* czimü operettenek ma este volt a német szinházban *Afrikareise* czim alatt az első előadása. Suppénak ez a kétségkivül egyik leggyengébb müve a népszinházban tökéletesen megbukott, a német szinházban pedig olyan jófélé közép sikert ért el. Vajjon mi lehet ennek az oka? Az operette zenéje ugyanaz a banális invencz ó nélküli muzsika, a mi a népszinházban sehogy sem tudott tetszeni, a szöveg pedig ugyanaz a kétségbeesett rossz libretto, melynek még egy jó alakja sincsen. Az egyik ok, hogy a német szinház közönsége kedvezőbb fogadtatásban részesité, az, hogy a szerző Suppé maga vezette müvének előadását s igy a sikerben személyes tekinteteknek is volt részök, a másik ok pedig az, hogy az egyes szereplők a legjobb tehetségök szerint működtek azon, hogy minél élvezetesebb összjátékot nyujtsanak. Az operette zenéje unalmas, de élethű. Szorosan ragaszkodik cselekményéhez, a mely nagyobbrészt sivatagban vagy annak környékén játszik. Olyan mint egy lármásan hangszerelt sahara, óriási kietlen fárasztó homoktengerekkel, melyek között csak itt-ott csillog ki egy-egy véletlen oáz barátságosan hivogató zöldje. Az üstdobok és trombiták folytonos számumjában eláll a hallgató lélegzete, s szinte eped egy kis szerényebben hangszerelt tétel után. Valódi gondolat alig van az operetteben, tetszetős rész csak néhány. Igy csinos a második felvonás finaléja, a harmadik felvonás bekezdő kara s a beduinkar. A három felvonás közt aránylag legjobb a második, a mely tényleg legjobban tetszett. A többiben azután szabadon kószál a zeneszerző egyik rosz motivumról a másikra. Ezek között természetesen számos a konvenczionális közhely, a melyen a legjobb iparkodással sem segitheti keresztül az ép fülü hallgatót egy pár szükitett s nem szükitett hetesből kiinduló kaczér moduláczió, előadva a klarinetok, oboj, bugósip és kürt által, minek vége többnyire két trombita, három puzon s a nagydob indiskrét belekiabálása. Suppé a hangszerelésben a német irányt követi; nagy apparátussal s többnyire rézzel dolgozik. Az afrikai utazóban még a németnél is németebb. Vajjon mit akar ez a nagy lárma eltakarni? A gondolatok bőségét, vagy tán hiányát? A kérdésről le fogja rántani a leplet az operette jövője, melyet egy ideig talán szinen fog tartani a német szinházi jó előadás s kitünő rendezés. Az afrikai utazót Fabbiani játszotta. Szeretetreméltó kópé volt, ki egy pár keringőjét tetszetősen énekelte. Fordul elő a darabban egy kvalifikálhatatlan pasa, a ki ugy dobálódzik a milliókkal, mint más becsületes ember a kenyérgalacsinokkal, s kinek szerepét épen semmitmondó léhasága miatt nehéz eljátszani. Thaller, a német szinház kedvelt komikusa, tultette magát az előiráson s csinált a pasából egy bonvivant gavallért, ki ugyan sokszor tuloz, de — s ez a különös — mindig szerepének előnyére. A női főszerepeket Herger s Stein kisasszonyok énekelték, kik közül az utóbbi, minden ujabb felléptével jobban beleénekeli magát a közönség kegyébe. Játszottak még szerepeket Müller asszony, Weisz, Pokornyi s Décsy urak. A közönség tapssal fogadta a karmesteri állványon megjelenő zeneszerzőt s tetszéssel kisérte az operette sikerültebb számait. —ls.

— **A nemzeti szinház** igazgatósága felkéri a *Hóbortosok* czimü vigjáték szerzőjét, hogy müve érdekében a nemzeti szinház titkári hivatalában jelentkezzék.

— **A zenekedvelők egylete** Mendelssohn *Paulus* oratóriumából megkezdte az összpróbákat. A hangversenyt deczember 10-én tartják meg.

— **Szinházi müsorok.** A *nemzeti szinház* jövő heti müsora: nov. 18-án kedden *Hamlet* bérletszünet, mérsékelt helyárak; 19-én szerdán *Az erdő szépe*, 20-án csütörtökön *A fösvény* és *Férjek iskolája* bérletszünet, mérsékelt helyárak, 21-én pénteken *Fedóra*, 22-én szombaton *Az ember tragédiája* bérletszünet, 23-án vasárnap *Nézd meg az anyját.* — A *m. kir. operaház* müsora: 18-án kedden *A szevillai borbély* és *Renaissance*, 19-én szerdán Turolla k. a. vendégjátékával *Faust* bérletszünet, 20-án csütörtökön *Ördög Róbert* Perotti vendégjátéka, 21-én pénteken pénteken nincs előadás, 22-én szombaton Turolla k. a. és Perotti vendégfölléptével *Lohengrin* fölemelt helyárak, 23-án vasárnap *Carmen* bérletszünet, mérsékelt helyárak, 24-én hétfőn nincs előadás. — A *várszinházban*: 17-én hétfőn *A Stomfay-család*, 18-án *Az ezres bankó* Blaháné assyonynyal, bérletszünet, 19-én szerdán *A völgy lilioma*, 20-án csütörtökön *A kékszakálu herczeg* Blaháné asszonnyal, bérletszünet; 21-én pénteken *A 111. számu bérkocsi* először, 22-én szombaton *A kékszakálu herczeg* Blaháné asszony fölléptével, bérletszünetben. — A *népszinház* jövő heti müsora: 17-én hétfőn *Magdolna* harmadszor, 18-án kedden *A kék madár*, 19-én szerdán és 20-án csütörtökön ismét *Magdolna*, 21-én pénteken először *Az árendás zsidó*.

Magdolna.

(Eredeti népszinmü dalokkal, hat képben, irta Rákosi Jenő, először adták a népszinházban november 15.)

A népszinháznak és Rákosi Jenőnek régóta nem volt olyan zajos, szerencsés estéje, mint a mai. Mind a kettőnek őszintén gratulálunk a nagy sikerhez. Az uj népszinmü, mely nyomtatásban parasztragédiának van nevezve, első sorban, ugy látszik, annak a sajnálatos jelenségnek köszöni lételét, hogy a népszinmü-irodalom utóbbi időben határozott hanyatlásnak indult s a kora-vénhedés és enyészet kétségtelen jeleivel rémitgette ez életre való müfaj barátait. Mindenfelől hangzott az óhajtás, hogy a népszinmünek uj motivumokból kell táplálkoznia, más irányba kell átcsapnia, az eddigi középfaju népdráma helyett népies bohózattá vagy tragédiájává kell átalakulnia, magához ölelve az eddig jóformán érintetlen városi életet is — ha élni, boldogulni akar. Örömmel csatlakozunk ez óhajtáshoz. Kivánjuk, hogy legyen népies bohózatunk, tragédiánk — miért ne kivánnók? Kivánatosnak tartjuk, hogy drámairóink a városi alsóbb néposztályt is nagyobb figyelemre méltassák. De őszintén megvallva, az uj müfajok sikerét nem magától a müfajtól, hanem drámairóink izmosodásától s általán a drámairás föllendülésétől várjuk. Ha vannak drámairóink — pedig vannak, többen és átlag jobbak mint drámánk rövid történetének bármelyik korszakában — fognak irni parasztragédiákat, népies bohózatokat, városi népdrámákat, életképeket — hogy csak a népszinház müsorát vegyük ezuttal tekintetbe; meg fogják találni az uj irányt, fel fogják használni a még kinálkozó bőséges motivumokat, a nélkül, hogy eddigi népszinmü-irodalmunk stiljével teljesen szakitanának, a nélkül, hogy elrugnák lábuk alul a természetes talajt, melyen Szigligeti, Szigeti József, Tóth Ede, Csepregi annyi jeles és maradandó becsü müvet alkottak.

Hogy milyen nagy vonzóereje van a régi népszinmünek még ma is, bizonyitja a jelen ujdonságnak a megkeresztelése. A szerző parasztragédiának nevezte müvét s mégis mint népszinmüvet adatja elő. Magdolna különben ép oly kevéssé népszinmü mint parasztragédia; legjobban életképnek nevezhetnők, életképnek abból a hatásos genreből, a melyhez a melodramatikus *Két árva*, meg a naturalisztikus *Assomoir* tartoznak. Azon a törekvésen kivül, hogy a maga részéről is hozzájáruljon a népszinmü fölfrissitéséhez, főleg e két franczia életkép lebeghetett a szerző szemei és fantáziája előtt, mikor Magdolnájának megirására határozta magát. Magdolna sokkal közelebb is áll a franczia életképekhez, mint régi népszinmüveinkhez. De végre is mellékes dolog a müfaj precziz meghatározása, fontosabb, hogy jó-e az uj darab? Lássuk a meséjét.

Gyömbér Mihály parasztgazda szerette legénykorában Magdának az anyját, a ki hütelen lett hozzá és egy más legényhez ment feleségül. Gyömbér Mihály később megházasodott, áldott jó feleséget kapott, s boldogan élhetett volna feleségével és derék fiával, ha el tudta volna felejteni régi szeretőjét, ha meg tudta volna bocsátani hütlenségét. De nem tudott felejteni, nem tudott megbocsátani, szerelme idővel gyülöletté fajult, mely megmérgezte életét s régi szeretője árvájának Magdának is romlására tört. Egy jó lelkü asszonyt, ki az árvát fölnevelte, csak azért forgat ki vagyonából, hogy még igy is érezlesse gyülöletét az árvával. Egyetlen fiát, Laczit katonának viteti el, mert Laczi szerelmes Magdába s nem akar róla lemondani. S mig fia oda van, mindent elkövet, hogy Magdáék a föld szinéről, vagy, a mi szerinte egyre megy, a vármegyéből elpusztuljanak. Akarva, akaratlan Romeo és Julia tragédiája, a Montecchi és Capulet család ősgyülölete jut eszünkbe. Shakspeare nem is töri magát ez ősgyülölet motiválásával, mint adott tényen épiti föl a tragédiát, de nem kizárólag a gyülöletből, ez csak külső motivum, hanem Romeónak és Juliának jelleméből, féktelen szerelméből. Laczi és Magdolna, a mi egyéniségüket illeti, boldogok lehetnének, ha nem állná utjokat az apa gyülölete. Csupán az apa gyülölete okozza boldogtalanságukat, egyéb semmi. Ez a gyülölet pedig, a szerző minden törekvése daczára is — hihetetlen. Ha Gyömbér Mihály saját boldogtalanságával szemben látná szerencsés vetélytársának és családjának boldogságát, ha itt is két virágzó család állana szemközt, talán meg nyugodnánk e gyülöletben és minden gyászos következményében, de igy föllázit. Gyömbér Mihály gyülölete nem élheti tul régi szeretőjét és vetélytársát, nem terjedhet tul a mindent kibékitő, kiengesztelő halálon. Ellenkezőleg szeretnie kellene Magdát. Szóval, Rákosi Jenő uj darabjának első felvonását nem fogadhatjuk el egy komoly dráma expozicziójának. Az első felvonás azzal végződik, hogy Laczi megérkezik Boszniából, atyjával összetüz, a miért Magdáékat elüldözte; az apa botot emel fiára, a fiu pedig meggyilkolja atyját. Mélyebb, lélektani igazságot ez expoziczióban hiába keresünk. Az apagyilkolás megértéséhez nem ismerjük eléggé a fiunak lelki állapotát, az atya gyülöletével riválizáló szerelmet és indulatosságot. Laczi föllép és — gyilkol s aztán világgá megy. «Jöttem, láttam — öltem» — ez a mottója. Magda jelleméhez is van egy pár szavunk. A szerző érezte, hogy minden ok nélkül nem zudithatja fejére egy egész élet meg nem érdemelt boldogtalanságát, szégyenét, nyomorát; tehát neki is ad egy kis szerepet az apagyilkolásban. Magda, mielőtt Laczi megérkezik, azzal fenyegeti Gyömbér Mihályt, hogy vigyázzon, mert a szerelmes fiu boszszut fog állani a rajtok elkövetett igazságtalanságon. Elismerjük, hogy jól van kigondolva, de konstatáljuk, hogy nincs megcsinálva. Magda fenyegetésében nem érezzük annak a szenvedélynek az erejét, mely tettre is képes, s aztán Magda nem is megy tovább az üres fenyegetésnél. Az első felvonást a közönség is fogadta kiváló tetszéssel. Az apagyilkolás megrázó jelenetébe több oldalról belevegyült a közönség nyugtalansága, még nevetése is.

Leszámolván a fundamentummal, nézzük az épületet. Magda Pesten szolgál a törvényszéki elnöknél. Régi környezetéből csak egy kikosarazott udvarlója van mellette, ki ott hagyta a segédjegyzőséget s most hordároskodik. Ez a derék hebegő fiu, a kit Siskónak hinak, végig kiséri Magdát életének minden válságos mozzanatában. Neki magának is mintegy külön kis drámája van a nagy életképben, azzal a különbséggel, hogy az övé szerencsésen végződik. Siskóról csak azért emlékezünk meg, mert egészben véve szerencsétlen járuléka az életképnek. Leginkább az ő hebegése okozza, hogy a közönség a legkomolyabb jeleneteket se akarja komolyan venni. Tihanyi különben igen jól és teljes diskréczióval játszta ez alakot. De hiába, a közönség megszokta, hogy Tihanyin nevetni kell. Tehát Magda szobaleány, mig Laczi eltünt, hirét se hallani. Egyszerre, egészen véletlenül a házhoz vetődik Laczi is, a ki egy erdélyi urasággal most rándult föl Pestre és épen valami levelet hoz az elnök számára. Alig hogy megismerik s jól megölelhetik egymást, már mint Magda és Laczi, hallják Siskónak a hangját. Nosza, el kell a fiunak rejtőznie, mert Siskó bizonynyal fölismerné. Siskó bevezeti Ágnes asszonyt, Gyömbér Mihály özvegyét, a kivel véletlenül találkozott az utczán. Csakhamar jő a nagyságos asszony is és keresi két ezer forintos ékszerét. Senki se tudja előteremteni. Rendőrökért küld, a kik vallatni kezdik a cselédeket s végre megtalálják az elrejtett huszárt. Ujra föllép Siskó és fölismeri Gyömbér Laczit, valamint számol az ékszerről is, melyet a nagyságos urfi megbizásából éppen most zálogositott el. A rendőröknek természetesen tudomásuk van róla, hogy Gyömbér Laczit minden felé köröztették, tehát bekisérik a szökevényt. E jelenet, valamint a következő felvonások végső jelenetei is páratlan virtuozitással vannak megirva.

A harmadik képben az apagyilkos kivégzéséről van szó. Jóllehet a közönség körében a szakértők nem csináltak titkot belőle, hogy Laczi fölgerjedt haragjában és önvédelemből ölvén meg atyját, a büntető kodex szerint legfeljebb egy pár évi börtönbüntetést kaphat. A rabot a szinen át vezetik a törvényszék épületébe. A jelenet borzalmas voltának fokozása végett mellette van a pap is egyházi ornátusban. A kétségbeesett anya jajgatása állitja meg a menetet. A törvény nem ismer könyörületet, a halálra itéltet elvezetik s az anya összeomlik szivrázó sikoltással. E jelenetnél még csak az borzasztóbb, mikor az anya pár percz mulva mégis keblére ölelheti fiát, a kinek megkegyelmeztek, a halálbüntetést husz évi börtönre változtatva. Ha Laczi és védő ügyvédje megnyugodtak a husz évben, mit tegyünk, nyugodjunk meg mi is. Magda azt hiszi, hogy a megkegyelmezést a nagyságos urfi eszközölte ki azon föltétel alatt, hogy ő hálából szeretője lesz az urfinak. Érthető, hogy a szegény leány a büntől se riadt vissza, csakhogy megmenthesse Laczit, ki jó részt miatta lett apagyilkossá s a kit ő juttatott a törvény kezébe, s érthető az is, hogy nem tud könnyen megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy lelkét eladta s most öngyilkosságra gondol, de kissé tulságos lelkiismeretességnek találjuk, hogy az urfinak tett igéretét olyan becsületesen s valószinüleg hamarosan meg is tartja.

A negyedik felvonás tizenhat évvel későbbi történik. Magdolna már régen a bün posványába merült. Uri hölgy lett belőle. Uszályainak, gyémántjainak és szeretőinek se szere, se száma. Egy rajongó fiatal ember is udvarol neki, a ki feleségül akarja venni. E fiatal embernek egy tizenkét éves huga jelenik meg a kokott dorbézoló társaságában, kérve Magdolnát, hogy adja vissza neki és mamájának az ő Lajosokat. E jelenet az egész darab legmerészebb s talán legsikerültebb huzása. E leányka, Magdolnának kitett gyermeke, meghatja a bün leányát, megkapja féltett bátyját és magával viszi. Magdolna lelkében pedig föltámad egész multja, mikor még ő is ártatlan volt. Lelkiismeretét borba akarja fojtani s aztán mámorosan, majd holtrészegen folytatja vizióit és összeesik.

A következő felvonás ismét négy évvel később történik. Magdolna már testileg is tönkre van téve. Iszákos koldusasszony lett belőle. Régi csábitója most már csak keritőnek használhatja, meg is bizza, hogy csalja magához azt a fiatal lánykát, ki négy évvel előbb visszakövetelte volt bátyját. Magdolnának sikerül is lakásába csalni az ártatlan leánykát, a ki az utolsó képben ott fekszik az ágyon, elaltatva. Magdolna mellette térdel s várja megbizójának küldöttjét, hogy átadhassa neki az áldozatot. Egyszer csak észre veszi a leányka nyitott mellén azt az aranykeresztet, melyet ő egykor kitett gyermekének nyakába akasztott. Fölismeri gyermekét. A következő perczben megjelenik egy ősz, rongyos ember, kinek át kellene adni a gyermeket. Magdolna vonakodik s térdre esve, kezében az aranykereszttel kéri az embert, hogy ne vigye el a gyermeket. Az öreg rongyos ember is megismeri a keresztet, a melyet ő valaha Magdolnának adott. Laczi és Magdolna egymásra ismernek. A roué ezalatt nyugtalankodik s maga jő a gyermekért, saját gyermekéért. Magdolna mindent megmagyaráz és Laczi megfojtja régi kedvesének lelki gyilkosát. Magdolna nem ismerteti meg magát gyermekével, megcsókolja és elbocsátja s aztán meghal. Laczi marad, ölében Magdolna holttestével — és a függöny végleg legördül. Laczi kivégzése, vagy ujabb husz évi börtöne a közönség fantáziájára van bizva.

Mindezt részletesen birálgatni nem tartjuk stilszerünek, elég, ha kimutattuk az expoziczióban, hogy komolyan nem vehetni a dolgot. Azt elismerjük, hogy az egész kitünő technikával van megcsinálva, hogy mindenütt érezhetni a jeles drámairót s nem egy helyt a költő jelenlétét is. A közönségnek átalán tetszeni szoktak az efféle életképek; nos, ha tetszenek, hát adjunk inkább eredetit, mint forditottat, különösen, ha ez az eredeti semmivel se gyengébb az idegennél. Mégis kissé soknak tartjuk a borzalmas jelenetek ilyen bőséges áradatját. Kevesebb, talán még a szinpadi hatás szempontjából is többet érne.

Az előadás sikerült, némely részletében meglepően fényes volt. Magdolna szerepét Pálmai Ilka játszta és mindenkit meglepett hatásos drámai játékával. A negyedik képben, a mikor föltámad multja s gyötrő viziói után részegen összeesik, olyan tapsvihar zudult föl, a melyet bármelyik drámai szinésznő is megirigyelhetett volna tőle. Különben egy énekesnőtől nem is vehetni rosz néven, hogy gyakran érthetetlenül beszél, alig lehetett szavát hallani. Ezt csak azért emlitjük, hogy a következő előadásoknál nagyobb gondot forditson a tisztán hallható, érthető beszédre. Pálmai Ilka ma este a számtalan kihiváson és zajos tapson kivül más kitüntetésben is részesült: több izben nyujtottak föl neki óriási virágbokrétákat az orchesterből. Minden tekintetben korrekt, teljes drámai alakitást láttunk Rákosi Szidtől, Ágnes asszony kis szerepében. Tóth Ilka is nagy sikert aratott a tizenkét éves Magdus szerepében, nyilt jelenetben szünni nem akaró tapsvihar jutalmazta játékát; csak valamivel gyorsabb tempóban beszélt volna a jelenet közepe táján. E fiatal szinésznőnek általában meg kellene tanulni a simább, folyékonyabb, gyorsabb beszédet. Jó volt Ujvári is, ki egy elégedetlen német burgert játszott. Csak Magdolna dorbézoló társasága ellen van kifogásunk: ágról szakadt legények voltak, a kiknek zsebéből alig telhettek ki Magdolna gyémántjai. Csodálkoztunk az ötödik felvonás várkerti és dunaparti diszletén is, a melyen — fényes nappal — esti világitás volt. A szerzőt felvonások végén többször kitapsolták. Meg kell még emlitenünk, hogy hir szerint a rendőrség be akarta tiltani az előadást, a darab egy pár pikánsabb jelenete, különösen negyedik felvonása miatt, de végre is nem tiltotta be s ezt bölcsen is cselekedte.

SPORT.

— **Szarvasvadászat** volt ma Szt-Mihályon. A sportmanek mindannyian megjelentek a meeten, egy részök azonban a rossz idő következtében nem vett részt a vadászatban. A király ő felsége nem jelent meg. A kieresztett fürge szarvaspéldány a sikátori pusztán át gyors paceben Mogyoród felé futott. A szarvaskopófalka a mogyoródi erdő környékén elvesztette az üldözött vad nyomát minélfogva kénytelenek voltak felhagyni a vadászattal. A hajsza tizenegy óra után kezdődött és egy óra után ért véget. Az idén a mai volt a harmadik szarvasvadászat; mindhárom hallali nélkül volt s egyetlen egyben sem vett részt a király. A mai runben résztvettek: Nádasdy Ferencz gróf, Csekonics Endre gróf, Offermann Iván báró, Kégl Pista, Twickl Agost báró, Berzeviczy Ádám, Almássy Kálmán gróf. A jövő heti vadászprogrammot még nem állapitották meg, mert az az időtől függ.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **Az országos kiállitás elhalasztása** iránt komoly természetü mozgalom indult meg a *főváros képviselő testületében* levő orvosok közt s ugy halljuk törekvések több oldalról talál rokonszenvre. A Párisban föllépett kolera adja e mozgalomnak a napi alkalomszerüséget. Sokan tartanak tőle s aggodalmukat az eddigi járványok tudományos megfigyeléséből meritett adatokkal és érvekkel támogatják, hogy a járvány kiütésének, Budapestre érkezésének valószinü ideje épen összeesik a kiállitás időszakával. S a kik hivatva vannak a közegészségi érdekek idejekorán való hangsulyozására, nem hallgathatják el a veszélyt, a mit méhében hordoz az idő s nem mulaszthatják el a kormány figyelmét erre ráirányozni, hogy a nagyobb baj megelőzése végett birkozzék meg a kisebbel s hozza áldozatul a kiállitásnak egy vagy esetleg több évvel való elhalasztását. Kétségbe nem vonható, — mondja az inditvány — hogy ha a kiállitást a kolera meglepi, mint meglepte az 1873-iki bécsi világtárlatot, sokkal nagyobb közgazdasági kár származik belőle, mint a puszta elhalasztásból. A kiállitás elnapolása iránt az inditvány a főváros közegészségi bizottságában fog megtétetei. Az irásba foglalt és terjedelmes indokolással ellátott inditványt dr. *Schwarzer* Ottó fogja dr. Schwimmer Ernő és dr. Tauffer Emil társaságában megtenni. A közgyülésnek lenne aztán hivatása felirat alakjában a kérelmet a kormány elé juttatni.

— **A fővárosi egylet** által Hubenay Józsefnek a fővárosi közlekedés előmozditása czéljából egy tisztán személyforgalomra szánt dunai hid épitése tárgyában tett inditványa tárgyalására kiküldött bizottság e hó 17-én hétfőn d. u. 5 órakor fogja a régi városház tanácstermében ülését megtartani.

Az omnibusz-kérdés a fővárosban.

Három pályázatot irt ki már a főváros, s bár az összes bel- és külföldi lapokban közöltette, még sem akadt vállalkozó, ki a társaskocsi-üzletet átvette volna. A főváros felhivta a budapesti közuti vaspályatársaságot is a pályázatra. E társaság ma délben adta be ajánlatát, melyet alább terjedelmesen ismertetünk. Ez ajánlatot a főváros kellő figyelembe fogja venni, először, mert az első komoly pályázat és másodszor mert az omnibusz-közlekedés egyedül helyes megoldá át adja, a mennyiben az omnibusz-ügyet a lóvasuttal szerencsés kombináczióba hozza. A lóvasuti hálózatot 16 kilométernyi kettős vágánynyal szaporitaná és a hol lóvasutat nem lehet épiteni, omnibuszokkal egészitené ki a forgalmat. E mellett az átszálló forgalmat is kiterjesztené és összeköttetésbe hozná a lóvasutat az omnibuszokkal. a mi rendkivüli előny a közlekedő közön

ségre nézve. A közrendészeti bizottság mai ülése Kada Mihály alpolgármester elnöklete alatt felbontotta az érkezett három ajánlatot.

A **közuti vasut** társaság ajánlatát a következőkben ismertetjük:

Az a körülmény, hogy az 1883. évi XIX. t. cz. «a társaskocsi üzlet gyakorlásáról» szóló czimfelirást viseli, azt idézte elő, hogy Budapesten egy általános omnibuszkérdésről lett szó. Holott ha ugy az eléggé ismert előzményeket, mint pedig az idézett t. cz. indokolását veszszük figyelembe, azt találjuk, hogy a törvény hozatalánál az indok egyedül csak az volt, hogy a «sugárut» szabadittassék fel azon közlekedési eszköz alól, mely a törvény hozatala után is két évvel még mindig azt éktelenité. Vagyis létesittessék a sugáruton oly társaskocsi (omnibusz) forgalom, mely (különösen a közelgő országos kiállitás alatt) a főváros világvárosi renomméján csorbát ne ejtsen.

A hatóság óhaja, hogy e vállalkozás mentől jövedelmezőbb legyen, és ama kivánság, hogy a rendszeres forgalom áldásaiban más városrészek is részesüljenek, oda vezetett: hogy az alkotott szabályrendeletben egy oly, öt szakaszra osztott uthálózat talált felvételt, a mely a fővárosnak legtávolabb pontjait magában foglalta és az elméleti szempontjából igazán teljes hálózatot képezett. Ámde e hálózat teljesen eltekint a főváros területén létező közuti vasuti hálózattól és azt mint ettől függetlenül szervezendő testet tünteti fel. Már pedig bármennyire teljesnek kell is az elmélet szempontjából a felállitott omnibusz hálózatot tekinteni, mivel a főváros területén létező forgalmi eszközök végül mégis egy egységes feladatnak szolgálnak, az elérendő czél annálinkább fog eléretni, mentül egységesebben fognak az eszközök szerveztetni, mentül inkább állnak az egyes részek kapcsolatban egymással. Mi a főváros forgalmi kérdéseit szintén megoldani kivánjuk, de a felhivás és a szabályrendelettől eltérőleg oly uton, hogy a fősulyt közuti vasuti összeköttetések létesitésére fektetjük, s omnibuszt csak ott vétünk alkalmazandónak, a hol a vasuti összeköttetés még nem, vagy egyáltalán nem vihető keresztül. Tagadhatlan tény az, hogy a közuti vasuti forgalom az omnibuszforgalom fölött nagy fölénynyel bir. S ma, midőn a forgalmi kérdés megoldása élénken visszahat a lakás, az élelmezési és iparérdeki kérdésekre, természetes, hogy ott, a hol lehet, a leghatályosabb eszköz vétetik alkalmazásba.

Az omnibusz vállalatok *a decadance korszakát élik*. Ezért kellett a forgalmi kérdések megoldásánál a fősulyt a közuti vasutra helyezni, és a sugárutnak kivételével az omnibuszt csak másod sorban figyelembe venni.

Ezek után bátorkodunk felsorolni az összeköttetéseket, a melyeknek a létező hálózatba való beillesztése részben a jövendőbeli forgalmi érdekek szempontjából kivánatos és a melyek foganatositására jelen ajánlatunkat tenni bátorkodunk.

I. Uj közuti vasuti vonalak.

a) A váczi-köruti vonalból (a főut torkolata előtt) kiindulva, egy kétnyomu vonal *a főuton, a nádor-utczán, a külső nádor-utczán át a fegyvergyár utcza* (Margithidi) vonalba illesztve. E vonal által a Lipótváros tekintélyes része közvetlen kapcsolatot nyer a főváros többi részeivel; a külső nádor-utcza e terjedelmes mellékrészei a rendszeres forgalom előnyét élveznék és az elhagyatott állapotot rövid idő multán lendület váltaná fel.

b) A borárus tértől (Elevátor dunaparti pályaudvartól), illetve a közvágóhidi vonalból kiindulva, *a malom-utczán át, az üllői-ut keresztezésével, a nagy körut és József-köruton a népszinházig*, ott ideiglenesen, a mig a nagy körut a kerepesi utig megnyitva leszen, a bodzafa-utczán, mely vonalrész később a nagy körutra helyeztetnék át. E vonal a nagy körut irányát követve, az osztrák-magyar államvasutig nyerné folytatását. Ez összeköttetés létesitése a fővárosra nézve főfontosságu lévén: készek volnánk a kiépithető részeket azonnal létesiteni, oly kötelezettséggel, hogy a szabályozatlan utvonalokra helyezett sinvezeték a szabályozás után kijelölendő végleges irányokba lesz fektetendő; sőt hogy a főcsatorna épitésének idejére e vonal forgalma a hatóság által ideiglenesen beszüntethető volna. Hogy mily értékes az alsó és felső Dunapartoknak, a József-, Ferencz-, Teréz- és Lipótvárosnak, sőt a budai és ó-budai részeknek közvetlen összeköttetése egy, a legrövidebb uton haladó közuti vasut által, mely a főváros egyéb utvonalait is azon pontokon keresztezi, az oly szembeötlő, hogy annak bővebb indokolása mellőzhető.

c) A *külső stáczió-utczából* kiindulva, a *belső stáczió-utczán át a Kálvin-téri sinvezetékbe* vezetendő uj vonal. Habár ezen utvonalnak lényeges személyforgalma nincs, mégis tekintettel arra, hogy ugy az üllői-uti, mint a kerepesi-uti sinvezetéktől e vonal kissé távol esik, a közönség érdekében és a forgalmi hálózat teljességének kedveért e vonalat is ajánlatba hozzuk.

d) Habár hivatalosan értesitve még nem lettünk, mégis a hirlapokból tudomásunk van a t. fővárosi hatóság és a t. közmunka tanács azon szándékáról, hogy a kerepesi-utból kiágazólag a *népszinház-utczán át a Teleki-téren* keresztül egy vasuti vonalat óhajtana létesiteni. Tekintettel e körülményre és arra, hogy a Józsefváros speczialis érdekei előmozdittathatnának, mint a közlekedési hálózat ujabb részét, ezen vonal létesitésére is vállalkoznánk.

e) Az esetre, ha a budai *János-kórházzal* szemközt fekvő Christen-féle téglagyáron keresztül tervezett utvonal *a déli vasutig* helyreállittatnék, oly módon, hogy az a közuti vasuti üzemre is alkalmas volna, készek lennénk a déli vasuthoz egy szárnyvonalat létesiteni s azon megfelelő korlátolt forgalmat folytatni.

f) Végül még egy uj vonal eszméjére hivjuk fel a t. hatóság becses figyelmét. Ez a lipótvárosi templomtól kiindulva, egy-egy vágánynyal *az ó-, illetve uj-utczánál a nagy-körutig*, onnét pedig egymás mellett az *aradi- és Lendvay-utczán* végig a városligetbe az állatkert s illetőleg artézi fürdőig vezettetnék. Ama körülménynél fogva, hogy a sugar-ut nem csak a tisztán sugáruti, hanem a mellékutak forgalmainak közvetitésére is használtatik, mily hátrányok keletkeztek és a sugárut diszétől mennyit vont le e körülmény, hogy a sugáruttal határos részek állapota mennyire nem felel meg a méltán kivánatos állapotnak, az köztudomásu tény. Hogy ez állapot egy a sugáruttal párhuzamosan vezetett vonal által a legrövidebb idő alatt mennyire változnék, az szintén bizonyitást nem igényel. És habár e vonal létesitése bizonyos szabályozások eszközlését (burkolat stb.) tételezi is fel a főváros részéről, ugy tekintve annak nagy fontosságát, nemcsak a sugárut, hanem az egész kerületre nézve, azt mégis javasolnunk kell.

g) Régibb tervünket képezi ugyan már és elintézés alatt van: egy a kerepesi ut sinhálózatából kiinduló, a *csömöri és aréna uton* végig vezetendő vonal.

De mi e helyütt ezt a teljesség kedvéért és azért emlitjük fel, mert az a felhivásban emlitett III. omnibuszvonallal azonos irányu, teljesitményképességben pedig azt határtalanul fölülmulja.

Jelen egész tervezetünk és feltételeink elfogadása esetében mi készek volnánk a g) alatti vonalat az Istvánuton a Hermina-kápolnáig vezetni, s igy ezzel is az országos kiállitás érdekeit hathatósan előmozditani.

Ezek ama vasuti kiegészitések, a melyek a fővárosi forgalom ujabbi fejlődése által indikáltatnak és egyuttal annak fokozására és rendszeresebbé tételére ajánlatosak, s melyeknek keresztülvitelére mi, mint már emlitettük készek is vagyunk.

Magától értetődik, hogy abbeli szándékunk megvalósitása főleg attól is van függővé téve, hogy mindazon technikai akadályok, a melyek a keresztülvitelt nehezíteni alkalmasak a t. fővárosi hatóság által elhárittatni fognának, ugy hogy a tényleges kiépités esetén mi a kellő uttestet épitésre teljesen alkalmas állapot és kiterjedésben nyernők meg.

A mi pedig ugy a sorrendet, valamint a cziklust illeti, melyen belül a keresztülvitel megtörténjék, az későbbi tárgyalásoknak volna fentartva.

II. Kiegészitések omnibusz-járatok létesitése által.

a) Budai egyháztér, Döbrentey utcza, Várbazár, lánczhidfő, Ferencz-József-tér, Dorottya utcza, Gizellatér, Deák Ferencz utcza, Károlykaszárnya. Ez omnibuszjárat ama budai részeket füzi a nagy pesti forgalmi hálózathoz, a melyek azt most jobbára nélkülözik.

b) A főut és nádor utcza sarkától kiindulva, a bálvány utcza, fürdő-utcza, Dorottya utcza, váczi-utcza, kigyó-utcza, kigyótér, kecskeméti-utcza, Calvin-térre. Ez omnibusz járat egyrészt a főut előtt tervezett uj lóvasuti állomáshoz, másrészt a Kálvin-téren a vasuti hálózathoz csatlakozik és igy a Lipót- és belvárost a forgalmi hálózat minden irányával összeköti. A szolgálat 15 perczenyi időközben terveztetik.

III. *A sugáruti omnibusz-forgalom.*

Tekintettel az előrebocsájtottak szerint tervezett vasuti kiegészitésekre, annak szüksége, hogy a sugáruton a forgalom különféle irányokban történjék, elesne; s igy a sugáruton magán egy a sugárut váczi uti torkolatától kiinduló, annak végpontjáig, — még pedig a kiállitási év alatt 5 perczenkinti, reggel 6 órától éjjel 11 óráig terjedő, ezután pedig 6, illetve 10 perczenkinti, nyáron reggel 6 órától éjjel 11 óráig, télen reggel 6 órától éjjel 10 óráig terjedő forgalom szándékoztatik berendeztetni, külön éjjeli járatokkal a m. k. operai előadások után, — és teljes csatlakozással a lóvasut összes irányaihoz a sugárut torkolata előtt. Mivel pedig az országos kiállitás tartama alatt a városligeti forgalom speciális érdeket képez, a felállitandó összes omnibuszok, melyek száma egyelőre 40 kocsiban állapittatnék meg, ez időszak alatt ⅔-ában a sugáruton, ⅓-ában a király-utczán át közlekednének. A II. a., b., c. alatti járatok üzeme pedig 1886. évi január 15-én vétetnék fel. A mi a szolgálatnak egyéb és nevezetesen a kiállitási év utáni szervezését illeti, annak részletezésébe a tárgyalások alkalmával fogunk bocsájtkozni, és csak azt jegyezzük meg, hogy az átszálló helyeken kisebb várócsarnokok felállitását tervezzük.

Az uj közuti vasuti vonalakon és omnibusz járatokon az árszabás egységes alakulást nyerend s az átszállási forgalom, illetve jegyek behozatala, valamint a közuti vasuton érvényes bérletnek az omnibuszokra való kiterjesztése által a közönségnek a legnagyobb kényelem és előny nyujtatnék, a nélkül, hogy ugy a közvetlen, mint az átszállási meneteknél az árszabás tulajdonképeni öregbedése beállana.

A menetárak ugy az uj vasuti, mint omnibusz vonalakon egységesek lesznek, még pedig közvetlen meneteknél személyenkint 10 kr, gyermekjegy 5 kr, bérletjegy 8 kr. Az átszálló forgalom a közuti vasut hálózatai és az omnibusz vonalak közt 12 kr viteldij szedése mellett hehozatnék. A császárfürdőbe vagy Ó-Budára az eddigi lóvasuti árak szedetnének az omnibusz vonalakon is.

Áttérhetünk immár annak kimutatására, hogy mily teherrel állunk a fenti vasuti és omnibusz-hálózat létesitése és fentartása folytán szemben és ebből folyólag mily különös feltételekhez kell ezeket kötnünk. E teher két főtényezőből alakul, melyek elseje a befektetési tőke összege, másika az üzemköltség koefficiense által van adva.

A befektetések összege pedig szerény számitás szerint következőleg alakul. Az általunk javaslatba hozott közuti vasuti vonalak egyszerü hossza 16340 méter, vagyis két vágány épitési hossza 30 kilometer. Ezeknek kiépitése, feltéve, hogy nekünk a kellő utterület a vasut épitésére teljesen alkalmas állapotban adatnék át, 470,090 frtot igényelne. A tervezett vonalak üzemben tartása három uj állomástelep létesitését teszi szükségessé, u. m.: 1. az aréna-ut és István-ut környékén; 2. az aradi uti vonal végpontján, szintén az aréna-ut határában, mely egyidejüleg a sugáruti omnibusz szolgálatra is szolgálna; 3. a stáczió-uti vonal kiindulási pontján: a minek költsége szerény épitéseket véve alapul, 350,000 frtot igényel. Forgalmi eszközök kiegészitése 350,000 frtot; várotermek s egyéb beruházások, műhelybővitések stb. 60,000 frtot igényelnének, ugy hogy összevéve 1.230,000 frt tőke szükségeltetik az általunk ajánlatba hozott forgalmi hálózat megteremtéséhez.

A mi már most a második tényezőt illeti, t. i. mily költséget okozna a tervezett vasuti vonalak üzeme, ez a mult évi, tehát egyike a legkedvezőbb eredményü üzletévnek tapasztalata szerint pályakilométerkint 19,004 frt kiadást, tehát összesen 310,524 frt évi költséget igényelne. Hozzájön ehhez az omnibus járatok által kivánt költség, melynél a kilométer szerinti költség, mely egy rendszeres és folytonos s nem önkényesen beszüntethető, egyes napok, sőt órákra szoritkozó forgalomnál tapasztalatszerüleg mindig nagyobb. Mert eltekintve attól, hogy közuti vasutaknál a sin alkalmazása folytán a holtteher a fizető tehernek csak 50%-át teszi, e viszonyszám az omnibuszoknál 60—80% közt ingadozik.

A fővárosi hatóság által felállitott programm szerinti sugáruti és csatlakozási forgalom a körülbelül összesen 4 kilométernyi uton oly erő kifejtését kivánja, a mely 8—10 klmnyi lóvonatu vonalnak felelne meg.

Mindazon közuti vonalak és kiegészitések közt pedig alig van egy, melynél oly eredmény várható, hogy az az üzleti költségen felül a kamat és törlesztési költséget hozadékul adná. Mert ott, hol lényegesebb személyforgalom, mint pl. a főuton várható, ez reánk nézve anyagi előnynyel járni nem fog, mert sem a tarifa emelése, sem pedig ujabb közönség hóditása szóban nem forog, hanem ez egyedül jelenlegi vonatainknak szaporitása és a hosszabb utvonalakon való járásaként jelentkezik.

Igaz, hogy azon vonalak közt, a melyek a javaslatba hozott hálózatban foglalvák, van egy, mely (mint vasuti vonal épitve alkalmas volna nemcsak költségeit fedezni de hozadékra is kilátást nyujtani és ez a sugárut maga. De ép ez van határozottan az omnibusz-forgalomnak fentartva, s igy a remény, hogy egy vonal némileg pótolhatná a többiek hiányát, kizárva vagyon.

Mivel pedig a mi társulatunk mint engedélyezett közlekedési vállalat létében egy meghatározott időhöz van kötve, a melyen belül a tőkét, akár kötvényeken, akár részvényeken szerezte is azt be, a hitelezőknek visszafizetni tartozik: világos az, hogy a jelen tervezet végrehajtása esetén e jelentékeny összegeket nem lehetne az ujabbi üzem eredményéből fedezni. Tekintve pedig, hogy a társulati tőke törlesztésére most már csak 31 év áll rendelkezésére, s hogy az alaptőke ez idén kiegészitésekre ismét 600,000 forintal lett fölemelve, a helyes gazdálkodás elveinek alkalmazása a tőkének a tervezet érdekében szükségesnek jelzett tetemes felemelésébe csak ugy bocsájtkozhatnánk, ha az évi terhet megfelelő hosszabb időszakra elosztthatni sikerülne. Tekintve pedig, hogy nekünk 2.000,000 frtnyi tőkének törlesztésére 50 év engedélyeztetett, az időtöbblet, a melyre nekünk az ujabbi tőkebefektetés szempontjából szükségünk volna, hogy a törlesztést egészséges alapon eszközölhessük, további 25 évet teszen. Alapfeltételül tehát e tervezet keresztülviteléhez kikötni bátorkodunk, *hogy társaságunk egész engedélye az uj vonalakat és omnibus járatokat betudva, 1941. évig terjesztessék ki.*

Ámde ez engedélymeghosszabbitást a tervezett közuti vonalak kiépitése esetén akkor is kellene kérnünk, ha omnibuszjáratok létesitésére kötelezettséget nem is vállalnánk.

De igy az omnibuszüzlet után — fájdalom — méltán várható üzleti hiány mégis társulatunkat kell hogy terhelné. S ha ezért nem is kérünk külön kárpótlást, sőt azt sem kivánjuk, hogy e nagy riziko bizonyos intézkedések által határoltassék, ugy mindenesetre biztositanunk kell magunkat az irányban, hogy *a tervezett omnibusz vállalat*, mint vállalatunk egy része, ha nem is az engedélyi idő egész tartamára, de az évek bizonyos során át *az adózás esélyei alól teljesen felmentessék.*

Kérnünk kell tehát, hogy a magas kormány hozzájárulásával az *omnibusz-vállalat bevételi összeget husz évi tartamra adómenteseknek nyilvánittassanak.*

*

Át kell térnünk immár arra a kérdésre, vajjon 1885. évi május hó 1-ig képesek leszünk-e a pályázatban kijelölt forgalmat berendezni?

Az általunk kijelölt alapon indulva, daczára az idő rövidségének s ama sulyositó körülménynek, hogy az épitési időszak már elmult, mi mégis a kiállitási forgalom érdekében a következőket vinnők keresztül:

1. A lóvasuti vonalnak kiépitését a csömöri-aréna-uton egy szárnyvonallal az István-uton, a Stefánia-ut kereszteződéseig, a hol a kiállitás részéről bejárat volna nyitandó.

E vonal kiépitése hatványozott módon pótolná a felhivásban c) 2. alatt emlitett III-ik omnibusz-utvonalat. A nagyobb teljesitményi képesség mellett eléretnék az, hogy a kerepesi-uton a közönséges jármüvek száma nem növeltetnék.

2. 42 omnibuszkocsit forgalomba tenni, a melyek közül 12 a király-utczán, a többi 30 a sugáruton a kiállitás főbejáratáig közlekedne.

3. A felsorolt közuti vonalak egyikét a csömöri-uti vonalon kivül kiépiteni és forgalomba helyezni.

4. Az omnibusz és közuti vasuti forgalomban az átszálló szolgálatot szervezni.

A második ajánlat **Bernfeld** Móré, a ki a 3000 frt biztositék mellékelésével egyszerüen megujitja október 18-án benyujtott azon ajánlatát, a mely szerint 20 omnibuszt volna hajlandó járatni a Deák-térről az artézi kutig, illetőleg a kiállitási palotához. (Bernfeld, kinek okt. 18-iki ajánlata az ülésen nem olvastatott föl, csupán szóval adatott elő tartalma, azon ajánlatával a bizottság által akkor elutasittatott.)

A harmadik ajánlat, **Palotai** Fülöpé, ki a 85-ik évi kiállitás alatt az előirt hatvan, szabályszerü társaskocsit a Ferencz József-térről a sugáruton át, a Sebestyén-térről a király-utczán s a kálvin-térről a kerepesi uton át közlekedtetni hajlandó a kiállitási palotához. Azt köti ki, hogy a kiállitási év után ezen omnibuszait a szabályrendeletben kijelölt vonalok közül három, saját tetszése szerint választandó utvonalon, és pedig kettőn kizárólagos joggal, egyen más vállalkozók megengedett versenye mellett közlekedhessék s e jog reá és jogutódaira is kiterjesztessék.

Az ajánlatok tüzetes megbeszélésére és rövid határidővel javaslat bemutatására a közrendészeti bizottság *Horváth* János tanácsnok elnöklete alatt *Ribáry* József, dr. *Schnierer* Gyula és Pekáry rendőrtanácsos biz. tagokból álló albizottságot küldött ki.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A m. t. akadémia** III. (mathematikai és természettudományi) osztálya november hó 17-én, hétfőn d. u. 5 órakor ülést tart, melynek tárgyai a következők: 1. *Högyes* Endre levelező tag székfoglalója: «Az associált szemmozgások.» III. Rész. 2. *Gothard* Jenő részéről: «A herényi astrophysikai obszervatorium sarkmagasságának meghatározása» bemutatja Konkoly Miklós tiszt. tag. 3. *Fialovszky* Lajos munkáját Melius Péter herbáriumáról bemutatja báró Eötvös Loránd rendes tag. 4. *Téglás* Gábor dévai reáliskolai igazgató részéről: «Az erdőfalvi barlangok és szomszédos sziklák ősemberlani leletei, tekintettel az erdélyi Érczhegység déli részén a történelem előtti korból kimutatható átjárókra» bemutatja Szabó József rendes tag.

— **Vizvári Gyula**, a nemzeti szinház jeles művésze, ma este mint fölolvasó mutatta be magát az V. ker. polgári körben, nem kevésbé kiérdemelve a Tigrisfogadó nagy termét zsufolásig megtöltő közönség zajos tetszésnyilatkozatait, mint akár a szinpadon. Bevezető szavaiban «igénytelen komikus»-nak mutatta be magát, mire a hallgatóság tüntető tapsokkal válaszolt. A fölolvasás tárgyát a művésznek a *szinlaposztóról* irt egy régibb humoros rajza képezte, mely jellemzetes vonásokban örökiti meg a vidéki szinházak sorsát abból az időből, midőn a szinlaposztó volt egyszersmind a társulat rekvizitáriusa. Neki kellett magát behizelegnie a vidéki maecenások kegyeibe a végből, hogy aztán estére két karosszéket, egy vadászpuskát és több efféléket kapjon kölcsönbe az előadásra. A szobalánynak állát megcsipkedve, a kisasszonynak szinházi adomákat beszélve, a nagyságos urnak a legfrissebb pletykákkal szolgálva még a szinlap kihordás közben sikerült itt is ott is összeteremtenie az előirt kellékeket. A szinlaposztó irigyelt ember volt a társulatnál, nemcsak azért, mivel jószivü pártfogók egy-egy villásreggelivel kedveskedtek neki, hanem mert a bucsuzás által rengeteg összegekre tett szert. Mikor a társulat megválni készült valamely várostól, a szinlaposztó kinyomatta Bucsuztató Versét, melylyel házról házra járva néha 80 forintot sepert össze, a mi Thalia papjainál akkoriban nem épen megvetendő összegecske volt. Vizvári maga is megpróbálta egy izben Török Zsigmonddal a jelenlegi törvényszéki biróval együtt e jövedelmező mesterséget. Bekopogtattak nagy félénken házról házra, hanem végre is csak fogták az egész nyaláb bucsuztató verset és egy árokba dobták, «mert — ugymond a fölolvasó — erre a mesterségre születni kell, mi pedig nem születtünk reá.» — Nem is kell talán mondani, hogy a közönség az élvezetes előadás alatt derült hangulatban volt. Vizvári különben ép oly művésze a humoros tollnak is, mint a jókedvü előadásnak. Irodalmi működésének csak az az egy, de igen nagy hibája van, hogy többet nem szólaltatja meg vig muzsáját, a mely pedig a magyar szinpad emberei közül talán senki iránt nem oly nyájas, mint ő hozzá. Vizvári nem dilettáns iró, hanem kész tollforgató, még pedig a legjavából. A mai sok taps egyenlően szólt a jeles felolvasónak és a jeles irónak. Vizvári jelen volt nejét a rendezőség díszes virágbokrétával lepte meg. — A fölolvasást kedélyes vacsora követte, melyen a Lipótváros tekintélyes polgárságának képviselői voltak együtt. Az első felköszöntőt Roch György mondta Vizvárira s kedves nejére. Majd dr. Havass Rezső éltette Vizvárit s a klubbot. Igen sikerült felköszöntőt mondott Mezey Ernő, ki Vizváriban, a komikusban, a demokratikus szellem ápolóját éltette. A társaság késő éjig maradt együtt vig hangulatban.

— **A belvárosi társaskör** ma este *Herczegh* Mihály egyetemi tanár felolvasásával nyitotta meg téli évszakát. A felolvasás hálás tárgya bő alkalmat nyujtott az érdekes kitérésekre, melyet felolvasó nem is mulasztott el felhasználni, mert előadását a regevilág, a hazai történet és a görög mythosból vett példákkal fűszerezte. Herczeg Mihály a magyar nő családi és öröklési jogait fejtegette. A magyar nemzet lovagias természetéből és a magyar népköltészet egy regéjéből vezeti le a jogi életünkben mutatkozó ama tényt, hogy a nő mindig kiváltságos és előkelő helyzetet foglal el s más nemzetek nőivel szemben határozott kiváltságai vannak. E bevezetés után a nőket felosztja leányokra és asszonyokra s e felosztás szerint veszi tágyalás alá azok családi és öröklési jogait. Bőven foglalkozik a menyasszony jogaival, majd megemlékezik a magyar magánjog speczialis intézményeiről, a leánynegyedről és hajadoni jogról. Érdekes történelmi példákkal világositja fel a fiuleányok jogi viszonyait s a görög mythológiából elbeszéli Hermes és Aphrodite történetét, nehogy valaki a fiuleányokat a hermaphroditákkal konfundálja. A fiuleányok polgári és politikai jogairól beszélve, felemliti, hogy ezek a honvédelemben is részt vettek, s a magyar nő szende bájában e miatt maradt fenn a férfias határozottság, s a hazaszeretet szép vonása, mely hőseiknek mindig kiváló éke volt. Az asszonyok jogi viszonyairól szólva, bővebben foglalkozik a házassággal, mely szerinte minden magyar embernek maga és a haza iránt való kötelessége. Történeti bizonyitékokat sorol fel, melyekkel azt bizonyitja, hogy az agglegénység, melyet ő a negyven évnél kezd számitani, több nép jogi nézete szerint bün volt, s a házasságkötésre a férfiak több helyütt szigoru törvényekkel voltak kötelezve. A magyar törvényhozás ez iránt nem intézkedett még eddig, csakis Szapáry pénzügyminiszternek jutott eszébe a férfiakat indirekt uton házasságra kényszeriteni. Ugyanis mig a miniszter javaslata a családos tisztviselőket tizenöt perczent drágasági pótlékban kivánja részesiteni, addig a nőtlennek csak nyolcz százalékot juttat, s ez szerinte nem egy agglegényt ösztönöz a házasságra. Fejtegeti továbbá az egyes házassági viszonyokat, felemliti a többnejüséget és a többférjüséget s mint érdekes jogi kérdést veti fel, hogy ha egy bosnyák tiz feleségével beköltözik hazánkba, törvényeink értelmében e házasság érvényes lesz-e? Majd az özvegyekről és ezek jogairól beszél s felolvasását a paradicsom rajzolásával zárja be, melyet a családos élet teremt. Felolvasót a szép számmal egybegyült közönség zajosan megtapsolta. A felolvasás végeztével társasvacsora volt, melyen a kör tagjai, köztük gróf Zichy Jenő, a kerület képviselője vettek részt.

— **A magyar mérnök- és épitészegylet** *vizépitészeti szakosztálya* a napokban alakuló közgyülést tartott, melyet miután bejelentették, hogy az eddigi elnök Herrich Károly az elnökséget ezután semmi esetre sem fogadhatja el, elnöknek egyhangulag Péch József, jegyzőnek Malina Gyula, a működő bizottságba pedig Herrich Károly, Wallandt Ernő, Micskey Imre, Kvassay Jenő, Mokry Endre és Zsák Hugó választattak meg. A Popper István által kitüzött 500 frt pályadij egy tisztán gyakorlati tárgyu vizműtani kérdés megoldására fog kitüzetni. A szakosztály minden hó 2. és 4. szombatján fog ülést tartani. — *A mű- és középitési szakosztály* gyülésén fölolvastatott Hegedüs Károly középipariskolai igazgató jelentése, mely szerint az épitő iparosok tanfolyamát feltünő kevés iparoshallgató látogatja. Elhatározták, hogy fölhivást fognak közzétenni e tárgyban, melyben az iparosokat fölhivják a tanfolyam látogatására. Alpár Ignácz felemliti, hogy az asztalos ipartársulat felhivására több tag késznek nyilatkozott egyes asztalosmesterek számára butorterveket késziteni, de az asztalosok közül eddig még senki sem kert ilyeneket. Ennek folytán a további intézkedést a szakosztály nem tartja szükségesnek. Ezzel az ülés véget ért.

— **Szinész-kongresszus.** A magyar szinész-egyesület központi igazgatótanácsa a legközelebbi szinészkongresszust deczember hó 10., 11. és 12-ére tüzte ki. Az ismerkedő estély 9-én lesz. A közgyülésen első sorban elintézésre vár *Breznainak* a szini törvények pótlása és javitására még a mult évben benyujtott javaslata. Ezenkivül a fegyelmi szabályok módositása oly módon, hogy a szerződésszegésre való csábitás, továbbá a közönség előtt az egyik igazgatónak a másik által való kisebbitése s egymásról rossz vélemény terjesztése szigoruan büntetendő; a külválasztmányok feladatának szigoru körülirása; határozatilag kimondása annak, hogy egy igazgató egy idényre két oly várost, melynek rendes szinháza és téli saisonja van, az igazgatótanács beleegyezése nélkül ki ne vehessen; továbbá egy jótékony sorsjáték kérése, az igazgatóknak a hatóságok által a szegényalapra való megadóztatása elleni kérvény, a jövő évi költségvetés és segélyezések megállapitása. Ez alkalommal elhatározta az igazgatótanács, hogy a jövő évi kiállitás alkalmával *nemzetközi szinészkongresszust* rendez, mert ettől a külföldi pályatársakkal való érintkezés folytán a szinügyre csakis üdvös eredmény remélhető. A deczemberi közgyülés tárgyában a központi iroda felhivta az összes vidéki szinigazgatókat, hogy ugy a maguk, mint a társulataik képviselőit minél előbb megválaszszák s erről a központi irodát november 29-ig értesitsék.

— **A hirlapirói nyugdijintézet** holnap vasárnap délelőtt 11 órakor igazgatósági ülést tart.

— **A fővárosi magánhivatalnokok köre** e hó 22-én esti 8 órakor társas vacsorával egybekötött ismerkedési estélyt rendez.

— **A Táncsics-bizottság** tegnap elhatározta, hogy Táncsics összes politikai müveinek megvétele tárgyában felhivást bocsát ki a közönséghez. Ezenkivül határozatba ment az is, hogy mivel a belügyminiszter a Táncsicsné javára való országos gyüjtést nem engedte meg, a bizottság küldöttségileg fogja fölkeresni Pekáry József helyettes főkapitányt a fővárosban való gyüjtés engedélyezése iránt.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Esküdtszéki tárgyalás** volt ma a Fortunában. Lang Aurél és Petróczky Lajos urodalmi tisztviselők szerepeltek mint magánvádlók a sajtóvétséggel vádolt Hegedüs Ferencz korcsmárossal szemben. A pörre a következő eset szolgáltatott alkalmat: »Ez év jun. havában a bécsi mezőgazdasági tanintézet növendékei közül 36-an igazgatóik vezetése alatt Magyarországba rándultak, hogy Metternich herczeg és József főherczeg birtokain tanulmányokat tegyenek. Miután e czélju at elérték és visszafelé indultak, a főherczegnek föntemlitett urodalmi tisztviselői Hegedüs Ferencz martonvásári korcsmárosnál vacsorát és szállást rendeltek a kirándulók számára. Midőn azonban a vendégek estére megérkeztek, semmi sem volt készen; a bécsi növendékeknek szalmazsupokon kellett meghálniok és mindezen felül még busás árakat kellett fizetniök. A fölháborodott tisztviselők e miatt a korcsmárost összeszidták, ki aztán ugy állott bosszut rajtuk, hogy pár nap mulva egy czikket nyomatott ki a Székesfehérvár és Vidéke nyiltterében, melyben Láng Aurélt és Petróczky Lajosi «süvölvények»-nek «emberi alakjukból kivetkőzött bőszült bikák»-nak és «himpellérek»-nek nevezte el. A mai végtárgyaláson Polónyi Géza, a panaszosok képviselője hivatkozva a tanuk által kiállitott szóbeli erkölcsi bizonyitványokra a vádlottnak megbüntetését kérte. Füzessséry Géza védő az inkriminált nyilatkozatban csak elkeseredettségből eredő kifejezéseket lát. Tagadja, hogy azok egyszersmind meggyalázók. Az esküdtszék a becsületsértés fönforgásának kérdésére 8 igennel, 4 nemmel, a vádlott szerzőségének kérdésére 9 igennel, 3 nemmel, a vádlott vétkességének kérdésére közmeglepetésre 6 igennel, 6 nemmel válaszolt, minek következtében a sajtóbiróság a *vádlottat fölmentette* és a magánvádlókat 400 forintnyi költségek megfizetésében marasztalta el. A vádlók képviselője semmiséget jelentett be.

— **Fegyelmi ügy.** A kir. kuria fegyelmi tanácsa ma tárgyalta *Medgyesi* Sándor ipolysági kir. aljárásbiró fegyelmi ügyét, ki 4 napra elitélt vádlottat 14 napig tartotta fogva. A kir. tábla rosszalásra itélte az albirót s a kir. kuria ez itéletet indokainál fogva helybenhagyta.

— **A szent-péteri antiszemita zavargások** ügyét e hó 10-én kezdte tárgyalni Nagy-Kanizsán a budapesti törvényszék kebeléből kiküldött biróság. A vádlottak száma 43. Köztük van Gerát József, a helység birája, ki az aug. 29-iki zavargások és betörések alatt többnemü mulasztást követett el. A végtárgyalásra 63 tanut idéztek be. Az itélet kihirdetése hétfőre várható.

A rendőrség szennyese.

Tóth Gerő vizsgálóbiró tegnap délelőtt a Minorich-Schneider-Gerstmanné-féle ügyben kihallgatta még Füzessséry Béla fővárosi dijnokot, a kit a központi bünügyi osztályban ezelőtt mint rendőrügynököt gyakran küldöttek ki megbizásokkal. Füzessséry a szomszéd szobában dolgozott, a mikor állitólag Minorich bántalmazta volna Schneidert. Tóth vizsgálóbiró már átvette Majthényi Dezső rendőrtanácsostól a prostituczionális ügyekre vonatkozó kihallgatási jegyzőkönyveket s a következő napok alatt ez fogja képezni a vizsgálat tárgyát. A feljelentések közül egyetlen egy sem irányul közvetlenül Thaisz Elek főkapitány személye ellen, valamennyiben Thaiszné van vádolva, a kit Jekelfalussy Lajos miniszteri biztos már meg is idéztetett s valószinüleg a holnap délelőtt folyamán ki is fog hallgatni. A többek közt egy esetben azzal vádolják a szabadságoltatott főkapitány nejét, hogy egy fél 1000 frttal vesztegette meg. Tóth Gerő vizsgáló biró rendkivüli erélylyel folytatja a vizsgálatot; igy magán uton érintkezésbe tette magát néhány magasabb rangu rendőrtisztviselővel, a kik már régóta szolgálnak a rendőrség keretében s kikérdezte őket véleményök és az iránt, hogy mikép ment az ő idejökben az ügykezelés a prostituczionális ügyosztályban.

Az áthelyezési rendelet értelmében a fővárosi rendőrtisztviselők között ma a következő szerepcsere ment végbe: *Máltás* Hugó czimzetes kapitány teendőit a központi elnöki osztályban már átvette *Lukács* Emil fogalmazó, ki eddig a bejelentési hivatalban volt alkalmazva. *Géczy* István volt VII. kerületi kapitány még hétfőig a hivatalos ügyek átadásával lesz elfoglalva s csak akkor veszi át *Pekáry* József főkapitányi helyettes eddigi hivatalát s e minőségében mint közigazgatási rendőrtanácsos fog működni. *Paupera* Ferencz fogalmazó szintén ma jelentkezett először uj állomásán, az I. ker. kapitányságnál, de azért minden este be kell járnia a központba, hogy az ügydarabokat utódjának, *Ambrus* Kamil fogalmazónak átadja. — Az áthelyezett és központba berendelt rendőrtisztviselők ma délelőtt jelentkeztek *Pekáry* József helyettes főkapitánynál és utána mindjárt elfoglalták hivatalos helyiségeiket, viszont a kerületekbe kirendelt tisztviselők ma jelentkeztek a kerületi kapitányságoknál. A hivatalos helyiségekre nézve a következő beosztás történt: *Jekelfalussy* miniszteri biztos megtartja Thaisz főkapitány volt dolgozószobáját a jobbra eső mellékhelyiségekkel együtt, mig a balra eső két nagy szobát *Pekáry* helyettes főkapitány foglalja el; *Géczy* kapitány Pekáry eddigi hivatalos helyiségébe, *Lukács* fogalmazó pedig Máltás kapitány szobájába költözködik. — *Majthényi* Dezső rendőrtanácsos, tovább folytatja a vizsgálatot s most igen fontos tanuk kihallgatásával van elfoglalva. *Tóth* Gerő vizsgálóbiró ma szintén több tanut hallgatott ki. — Ma éjjel ujolag rázziát tartott a rendőrség a Teréz- és Erzsébetvárosokban, de ugy látszik a multkori razziák annyira megijesztették az éjjeli helyiségek látogatóit, hogy ma már meg sem jelentek szokott helyeikon s igy a mai razziának nem is volt semmi eredménye.

MULATSÁGOK.

— **A budai dalárda** ma este a vizivárosi Fáczán helyiségeiben Schweida Rezső egyleti karnagy vezetése alatt tánczvigalommal egybekötött dalestélyt rendezett, mely alkalommal e jóhirü dalárda ismét szép bizonyságát szolgáltatta a folytonos haladásnak. A müsor első száma Huber Károly Édes leánykám férfi kara volt, mely szabatos előadásban zajos tapsokat idézett elő. Sigmund Sándor, a budai zeneakadémia tanárja Sarasate Faust ábrándját játszotta szép technikai készültség mellett, finom árnyalással. Érdekes száma volt továbbá a műsornak Schweida Rezső magánnégyese, melynek előadásánál a közönség Jakl, Kronstein, Wuits és Schmidt Ferencz urak szabatos énekét tapsolta meg. Engelsberg Anyanyelvem férfikarában Schmidt Ferencz baritonszólója érdemelte ki a közönség osztatlan tetszését. A hangverseny után tánczvigalom következett, melyben résztvettek Pigl nővérek, Hoffbauer Aranka és Emilia, Bruckner Irma, Khern Aranka, Wartha Fanny, Molenda nővérek, Cripp Katalin, Cripp Mária, Muttmann Mariska, Laumann Józsefné, Petz Istvánné, Titl Jánosné, Brucker Józsefné, Pillmayer nővérek, Nagy Emila, Nagy Emma, Linczbauer nővérek, Kádasné, Millacher Károlyné, Kohlenberg Mariska, Wiesner Julia, Bene Imréné stb.

— **Athleta-bál.** A magyar athletikai klub választmánya utolsó ülésén elhatározta, hogy a jövő farsangon is megtartassék a főváros előkelőbb társaságában oly nagy népszerüségnek örvendő athleta-bál. A bálbizottságot Esterházy Mihály gr., a klub elnöke, barátosi Porzsolt Ernő és Dáni Vilmos bajnokok állitják össze a mágnásvilág és a gentry fiatal uraiból; a bizottság valószinüleg még e hó folyamán meg fog alakulni.

— **Az orvosbál** bizottsága a következőleg alakult meg: elnök Balassa István, alelnökök Gerlóczy Zsigmond s ifj. Apáthy István, jegyző Sztojanovits Jenő, pénztárnok Wagner György, ellenőr Rózsa Elemér, bizottsági tagok, Dratsay György, Fauser Árpád, Fodor Géza, Frater Imre, Horváth Ákos, Keresztszeghy Gyula, Kiss György, Korányi Sándor, Kuzmik Pál, Imrédy Béla, Lenhossék Mihály, Lovrich Sándor, Lumniczer József, Molnár Károly, Nagy Emil, Nendtvich Pál, Polyák Lajos, Ribáry Béla, Sántha György, Sass István, Schlauch Géza, Szászy Dezső, Székely Ádám, Tanárky Árpád, Turnovszky Frigyes, Udvarhelyi Károly, Veresmarthy Ödön. A fényesnek igérkező bál 1885. évi január 17-én lesz a vigadó termeiben.

HÁZASSÁG.

— **Kotányi Manó**, az alföld-fiumei vasut derék főhivatalnoka, a napokban jegyezte el Szegeden Grünfeld Berta kisasszonyt, Grünfeld Péter ottani tekintélyes vállalkozó bájos leányát.

— Dr. **Abonyi József** budapesti gyakorló orvos és cs. kir. hadsereg beli tart. főorvos jegyet váltott dr. Mangold Henrik balaton-füredi fürdőorvos bájos leányával, Flórika kisasszonynyal.

— **Várady Gyula** köz- és váltó-ügyvéd Munkácson eljegyezte Gottier Anna kisasszonyt, Gottier Lipót gyógyszerész leányát.

— **Szilva Géza** törvényszéki jegyző ma tartotta esküvőjét Budapesten Késmárky Spórer Imre fővárosi tisztviselő leányával, Etelka kisasszonynyal.

— **Hegyesy László** budapesti ügyvéd ma délelőtt tartotta esküvőjét a szerviták templomában Ghiczy Mária kisasszonynyal, néhai Ghiczy Béla budapesti ügyvéd leányával.

GYÁSZROVAT.

Berzenczey László, az 1848-iki kormánybiztos és Marosvásárhelynek a koronázó országgyülésen képviselője, tegnapelőtt este 9 órakor a lipótmezei orsz. tébolydában, hol már közel nyolcz éve szenvedett, meghalt. Az egykor jelentékeny ember életéről, mely annyira viszontagságos volt, lapunk mai tárczája szól bővebben. A jótékony halál által megváltott, részvétreméltó férfiu temetése holnap vasárnap délután 3 órakor lesz az emlitett intézet halottas házából.

A hivatalos lap nov. 15-iki számából.

Kitüntetés. Ő felsége *Lechky* Nándor pénzügyi tanácsosnak, sok évi hasznos szolgálata elismeréseül, saját kérelmére történt nyugalmaztatása alkalmából, a királyi tanácsosi czimet dijmentesen adományozta.

Kinevezés. A fővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság, *Beszédes* József II. oszt. fogyasztási adóellenőrt I. oszt. ellenőrré; *Glasz* Károly hivataltisztet II. oszt. fogyasztási adóellenőrré és *Irasek* Sándor dijas gyakornokot ideigl. minőségü II. oszt. fogyasztási adóhivatali tisztté, *Czajlik* László jelöltet dijtalan fogalmazó-gyakornokká; a budapesti (budai) m. kir. pénzügyigazgatóság *Szulay* Béla szolnoki V. oszt. adótisztet a jászberényi kir. adóhivatalhoz III. oszt. ellenőrré; a marosvásárhelyi kir. főügyész *Eskeles* Sámuel kiszolgált és igazolványnyal ellátott tüzérőrmestert, az erzsébetvárosi kir. ügyészséghez irnokká nevezte ki.

TÁVIRATOK.

Bécs, nov. 15. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A *Rohrweck-affaire* alkalmával az osztrák közoktatásügyi miniszterium rendeletet fog intézni az iskolai hatóságokhoz, utasitásokat adva a tanitóknak a történelmi és vallási kérdések oktatását illetőleg.

Frankfurt, nov. 15. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A *hanaui* vasuti szerencsétlenséget az okozta, hogy tévedésből jelt adtak a személyvonatnak, mintha a vágány szabad lett volna. Eddig *tizenkét halottat* szállitottak el a szerencsétlenség helyéről. A *sulyosan sebesültek* közül, kik jobbadán negyedik osztálybeli utasok, *öten meghaltak*, két vasuti hivatalnok meghalt, kettő sulyos sérüléseket szenvedett.

Páris, nov. 15. *Cazot*, a semmitőszék elnöke leköszönt állásáról az alais-rhônei vasuttársaság bukása következtében, mely társaság igazgató-tanácsának tagja volt. A semmitőszék elnökévé *Barbier* főügyész neveztetett ki.

Páris, nov. 15. A kormány a Tam-Sui elfoglalásáról szóló hirt tévesnek tartja.

Stockholm, nov. 15. Az «Anna» hajó parancsnoka azt a hirt közölte, hogy ő nov. 6-án éjjel erős vihar alkalmával nem messze Gothlandtól, egy *égő hajót* látott, mely egy negyedóra mulva elsülyedt. A parancsnok azt a véleményét nyilvánitá, hogy e hajó valószinüleg a «*Sirius*» nevü gőzös volt, mely nov. 3-án indult el *Lübeckből utasokkal és árukkal és azóta nyoma veszett.*

London, nov. 15. Mint a Morningpostnak Dongolából tegnapi kelettel jelentik, Wolseley tábornok Gordon tábornoktól f. hó 4 ről levelet kapott, melyben Stewart Power és a franczia konzul meggyilkoltatását tudatja és megjegyzi, hogy ő még bátran tarthatja magát.

London, nov. 15. Mint a *Standard* irja, lord *Carlingford* egészségi szempontból lemond tisztségéről; helyébe alkalmasint *Roseberry* grófot nevezik ki. Parliamenti körökben az a vélemény uralkodik, hogy a kormány a *hadihajók* tetemes megszaporitását, több dusan fölszerelt czirkáló hajó és számos torpedonaszád épitését fogja a parliamentben inditványozni. A költséget több évi részletre osztanák föl.

Pétervár, nov. 15. A *Journal de St.-Pétersbourg* a podoliai görög egyesületek küldöttségének vatikáni látogatásáról és a pápa válaszáról klerikális lapok által terjesztett hirekről szólva, a következőket irja: Tekintettel a vatikán és Oroszország közt létrejött barátságos viszonyra és katholikusokkal szemben a czár által lengyelországi utjában tanusitott jó indulatra, kötelességünknek tartottuk megvárni, mig a vatikán félhivatalos lapjai a fentebbi hirt vagy alaptalannak nyilvánitják, vagy legalább is helyreigazitják. De csalatkoztunk e reményünkben. A lapoknak a vatikán érdekében nem lett volna szabad helyt adniok ama gondolatnak, hogy a pápa a népjog alaptörvényeit annyira figyelmen kivül hagyni képes volna, hogy oly országnak belügyeibe avatkozzék, melylyel ép ez időszerint ujolag barátságos viszonyba lépett. Mert magát ama tényt, hogy elfogadtatott oly panasz, mely egy fejedelem ellen ennek néhány alattvalója által, sőt talán olyan emberek által is emeltetett, kik magukat ilyenekként kiadták, kétségkivül alkalmatlan és megengedhetetlen közvetitésnek kellett tekinteni. Ilyen intézkedés ellenkeznék azzal az eljárással, melyet XIII. Leo pápa trónra lépte óta követett és azzal az eszélyességgel, melynek a pápa annyiszor tanujelét adá. Bármi czéljaik legyenek is a klerikális hirlapoknak, mi abban a véleményben vagyunk, hogy a vatikán által pártolt hirlapok részéről tanusitott eme hallgatagság az Oroszország és a szent-szék közt csak röviddel ezelőtt helyreállitott jó viszonyra és különösen a vatikán és a római egyház jól fölfogott érdekére bizonyára csak káros hatással fog lenni.

Pétervár, nov. 15. A belügyminiszter utasitást kapott, hogy bizonyos személyeknek tiltsa meg a Lengyelországban való tartózkodást.

A Kongó-konferenczia.

Berlin, nov. 15. A Kongo-ügyben összehivott értekezlet mai ülésén *Bismarck* hg. birodalmi kanczellár üdvözlé az egybegyülteket és megnyitotta az értekezletet. Olaszország képviselőjének inditványára az értekezlet *Bismarck* herczeget választotta elnökévé. Erre a titkárság alakittatott meg, melynek tagjai: *Raindre* franczia nagykövetségi tanácsos, *Bismarck* Vilmos gr. és *Schmidt* alkonzul. A legközelebbi ülés valószinüleg kedden lesz.

Berlin, nov. 15. A *Nyugat-Afrika ügyében* egybehivott értekezlet első ülését *Bismarck* herczeg birodalmi kanczellár ma délután 2 órakor saját palotájának disztermében megnyitotta. Ezen ülésen előreláthatólag csupán az alakulások fognak megtörténni. A meghatalmazottak patkóalaku nyilt asztalnál ülnek, még pedig országaiknak franczia elnevezése alapján megállapitott betü szerinti sorrendben.

A «Norddeutsche Allgemeine Zeitung» az ülésről a következő részleteket közli: az asztal külső oldalán, a középen *Bismarck* herczeg birodalmi kanczellár foglal helyet; mögötte, külön asztalnál ülnek a titkárok, ugymint *Raindre* követségi tanácsos, *Bismarck* Vilmos gróf és *Schmidt* alkonzul; a birodalmi kanczellártól jobbra Ausztria-Magyarország és balra Belgium meghatalmazottja foglal helyet, ez utóbbi mellett még az asztal külső oldalán Dánia és Spanyolország — az asztal külső oldalán jobbra az észak-amerikai Egyesült-Államok, Angolország és Hollandia, balra pedig Francziaország és Olaszország, a birodalmi kanczellárral szemben a patkóalak közepén *Hatzfeld* gróf, ettől balra egy franczia meghatalmazott és Portugália, jobbra Törökország és Oroszország meghatalmazottjai. Az asztal szélein lévő helyeket *Busch* államtitkár és *Kusserow* titkos tanácsos foglalják el. A terem egyik falára Afrikának 5 meter magasságu térképe van felfüggesztve. Az asztalon Afrikára vonatkozó számos folyóirat, könyv és térkép fekszik.

A KOLERA.

Páris, nov. 15. Párisban a tegnapi nap folyamán **56** ember halt el kolerában, ezek közül 40 a kórházakban. Ma reggelig **29** ember esett a járvány áldozatául.

Róma, nov. 15. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az olasz kormány megengedte, hogy Elba szigetére, Szardiniába, Szicziliába és Kalabriába orvosságokat és deszinficziáló szereket szállitsanak.

KÖZGAZDASÁG.

Bécs, nov. 15. A kormány nagymérvü támogatásának biztositása mellett az *osztrák tartományi bank* átveszi a bécsi *városi vasut épitését* a Fogerty-féle terv alapján a tervezővel együtt, kinek a kormány az egy milliónyi biztositékot kiadja. A czég lesz: «Bécsi kiegészitő vasut» és az állam a teherszállitás minimum biztositását venné át.

Páris, nov. 15. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A Pariser Börsenblatt jelenti, hogy a londoni *Spartali* compagnie nagy gabonaczég *fizetéseit megszüntette*. A passzivák 600,000 font sterlingre rugnak.

ÜZLETI HETI SZEMLE.

I-ső rész.

— nov. 15.

Gabonaüzlet. (Az «Egyetértés» tudósitása.) A lefolyt héten majdnem szakadatlanul száraz, valamivel keményebb időjárás volt igen kevés csapadékokkal. A vetések mindenütt igen kedvezően állnak, csakhogy több helyen rovarok és a mezei egerek tesznek kárt bennök, minél fogva most már keményebb idő volna kivánatos.

A gabonaüzlet e héent ismét igen vontatott volt, általában nyugodt irányt követett, a forgalom mérsékelt maradt, s az árak egészben véve nem igen alteráltattak.

Buza e héten ismét meglehetősen bőven, mintegy 16,000 tonna érkezett, minélfogva a kinálat is nagyobb mérvü volt s a malmok, miután a lisztnek állandóan jó kelete van, kedvező vételkedvet tanusitottak. Az irány, a külföldi mérvadó piaczok lanyha iránya miatt igen nyugodt volt, mindazonáltal mégis mintegy 120,000 métermázsa adatott el, mi mellett az árak meglehetősen ugyanazok maradtak, melyek a mult hét végén jegyeztettek. Az üzlet különben meglehetősen szilárd irányban zárult.

Rozs gyenge felhozatal, csekély kinálat, mérsékelt kereslet és határozottan nyugodt irány mellett mintegy 4000 mm. kelt el, gyengén tartott, egyes esetekben néhány krajczárral olcsóbb árakon. Végül jegyeztetett: 6.80—7 frton, készpénzfizetés mellett, métermázsánkint, minőség szerint.

Árpában meglehetősen bő felhozatal következtében a kinálat elég nagy volt, de a fogyasztók tartózkodó magatartást tanusitottak s csak miután kivánságukra az árak leszállittattak, fejlődött némi forgalom, ugy, hogy mintegy 15000 métermázsa takarmányárpa adatott el 5.80—6.10 frtig, minőség szerint; jobb minőségü takarmányárpáért 6.65 frtot fizettek. Középszerü árpából mintegy 8000 mm. kelt el 10 krajczárral olcsóbb árakon 7—7.50 frtig, minőség szerint. Finomabb árpa szintén lanyhább irányt követett, ára azonban meglehetősen változatlan maradt. Ebből néhány ezer mmázsa adatott el, 8—8.50 frtig, készpénzfizetés mellett. Kivitelre semmi sem vétetett. Végül jegyeztetett: takarmányárpa 5.80—6 forint, malátaárpa 7—7.50 frt, serfőzdei 8—9 frt, készpénzfizetés mellett, métermázsánkint, minőség szerint.

Tengeri kevés hozatott föl, a kinálat ennek következtében gyenge volt s a szükségletnek távolról sem felelt meg. A fogyasztás kedvező vételkedvet tanusitott, minek következtében az irány megszilárdult s az árak 6.75-ről 7.05 frtig, tehát 30 krajczárig emelkedtek. A heti forgalom mintegy 15000 mmázsára rugott s végül jegyeztetett 7—7.10 frton készpénzfizetés mellett, mmázsánkint, minőség szerint. Néhány kis szállitmány uj morzsolt tengeri is érkezett s 5.30 frtjával kelt készpénzen mmázsánkint.

Zab csekély felhozatal, gyenge kinálat, a fogyasztás tartózkodó magatartása miatt gyengébb vételkedv és nyugodtabb irány mellett mintegy 5000 mmázsa kelt el, mi mellett a kereskedelmi zab ára meglehetősen változatlan maradt, a finomabb árué pedig 10 krral esett. Végül jegyeztetett: Kereskedelmi zab 6.20—6.35 frtig, finom fehér áru 6.40—6.55 frtig, készpénzfizetés mellett, mmázsánkint, minőség szerint.

Repcze e héten is teljesen üzlettelen maradt, miután a tulajdonosok még mindig igen magas árakat követelnek. Az irány lanyha volt s a mult heti zárlati jegyzések most is csak névlegesek.

Határidőüzletben e héten csak mérsékelt volt a forgalom; az irány eleintén lanyha volt, később megszilárdult, de végül ismét csendesebb, a végeredmény azonban tulnyomólag pozitiv. Az e heti árhullámzások a következők voltak:

Szokványbuza tavaszra indult 8.25 frton, emelkedett 8.27 frtig, lanyhult azután 8.21 frtra, mi e héten a legalacsonyabb ár volt, azután megszilárdult és emelkedett 8.27 frtig, gyengült ismét 8.24 frtra, azután megszilárdult és többszörös ingadozások között emelkedett 8.32 frtig, mi a héten a legmagasabb ár volt, végül azonban ismét gyengült 8.29 frtig és zárul meglehetős szilárdan 8.28—8.30 frton. — *Uj szokványbuza 1885. szeptember—októberre* néhány ezer métermázsa 8.83 és 8.81 frt között köttetett és zárul csendesen 8.81—8.83 frton. — Hetiforgalom mindkét buzahatáridőben mintegy 200,000 mm.

Tengeri május—juniusra indult 5.82 forinton, esett 5.79 frtig, azután megszilárdult és többszörös ingadozások között lassankint 5.91 frtig emelkedett, gyengült azután 5.86 frtig és javult ismét 5.88 frtra; zárul meglehetős szilárdan 5.87—5.89 frton. Hetiforgalom mintegy 150,000 mm.

Szokványzab tavaszra indult 6.67 frton, gyengült 6.65 frtig, azután megszilárdult és emelkedett lassankint 6.75 frtig, zárul szilárdan 6.72—6.74 frton.

Káposzturepcze 1885. augusztus—szeptemberre üzlettelen volt, iránya azonban lanyhább és jegyez névleg 12⅞—13 frton.

Lisztüzlet. (Az «Egyetértés» tudósitása.) A mult heti forgalom belföldön meglehetősen élénk volt é daczára annak, hogy a vevők egy része még jelentékeny régi kötésekkel rendelkezik, a vásárlások e héten is tovább folytak, jeléül annak, hogy a mostani árak mellett a vevők czikkünket beszerzésre alkalmasnak találják. Az árak nevezetesen a barna fajtákra nézve, a szilárd irányzatot megtartották. A kivitel eléggé kedvezően folyt, nem annyira ujabb kötésekből mint inkább ama tömeges megrendeléseknél fogva, melyek még a mult hónap óta fenmaradtak, jelesen az elszállitások Fiuméból a brit kikötőkbe utóbbi időben örvendetesen emelkedtek. Korpa iránt a hangulat kedvező maradt, s ha e czikkben ujabb üzlet csak csekély mértékben köttetett, ez az uralkodó készlethiánynak, de másrészt annak is tulajdonitandó, hogy későbbi szolgáltatásra is a nagy kötések már két héttel ezelőtt történtek, vevők tehát egy ideig várakozhatnak. Adag következő árak jegyeztettek a hét végén:

0 sz.	1	2	3	4	5	6	
frt	16.80	16.30	15.60	15.—	14.30	13.60	12.80
sz.	7	8	8½	8¾	9	F	G
frt	12.—	11.20	9.60	7.80	6.80	4.40	4.20

100 kilo után összsuly tiszta suly gyanánt helyben.

Gabonaforgalom a lefolyt héten.

nov. 8-tól nov. 15-ig	Magyar kir. állam-vaspályával	Osztr.-magy. állam-vaspályával	Cs. kir. szab. déli vaspályával	Cs. kir. szab. gőzhajózási társulat	Összesen
Budapestre **érkezett** métermázsákban					
Buza	58817	31716	1250	9557	101340
Rozs	5722	347	200	—	6269
Árpa	6635	4980	200	1214	13029
Zab	7566	412	310	4	8292
Tengeri	2065	313	100	1224	3702
Repcze	4311	514	—	201	5026
Liszt	2539	918	110	9	3576
Különfélék	34884	1743	27230	5826	69683
Összesen	122539	40943	29400	18035	210917
Budapestről **elszállittatott** mmázsákban					
Buza	1570	1736	100	2791	6197
Rozs	619	—	—	3529	4148
Árpa	757	—	—	100	857
Zab	283	—	60	—	343
Tengeri	158	—	—	1501	1659
Repcze	1515	1715	—	15	3245
Liszt	17544	27000	28560	22199	95303
Különfélék	14693	1310	9600	327	25930
Összesen	37139	31761	38320	30462	137682

Budapesten **átszállittatott** az I. cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság hajóival métermázsánkint:

Buza 19607, Rozs 18827, Árpa 4274, Zab 24840,
Tengeri 4507, Repcze —, Liszt —, Különf. 2057.
Összesen 69,112.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A bécsi mészárosok tegnap este ülést tartottak, melyen *Messing* sürgette a községtanácshoz beadott inditványát, hogy az összes érdekeltek meghivassanak egy enquête-re, mely a bécsi vásár viszonyait vizsgálja meg, minthogy e vásár az uj szabályzat óta a központi vásár és nagyobb kereskedelmi piacz jellegét elveszitette, a nélkül, hogy a marha- és husárak csökkentek volna. *Nagelschmidt* mészáros általános helyeslés között tárgyalta a fenforgó hiányokat és azt mondta, hogy az enquêtet azért ellenzik, mert nem akarják az igazságot meghallgatni.

A magyar királyi államvasutak forgalma 1884. október havában.

A pálya megnevezése	Üzleti hossz kilométerekben 1884	1883	Elszállitott személyek száma 1884	1883	áruk tonnákban 1884	1883	Bevétel személyforgalomból	áruforgalomból	Összesen
Magyar kir. államvasutak a Duna-drávai és Első erdélyi vasutakkal együtt	3764	3500	472723	390784	666635	441042	586176	1.988289	2.574465
Arad-temesvári vasut	57	57	12200	12068	8700	10550	8000	14500	22500

	Különbözet a mult év hasonló havához	Bevételek okt. hó végéig	Különbözet az előző évhez
M. kir. államvasutak (a Duna-drávai vasut és Első erdélyi vasutakkal együtt)	+ 247843	21.010619	+ 76490
Arad-temesvári vasut	— 2636	246100	+ 657

SORSOLÁS.

— **A szerb sorsjegyek** tegnap Belgrádban megtartott huzásánál 174, 3628 és 5238 sorszámok huzattak ki. A **100000** frkos főnyeremény az 5238 sor. 33 számra, a **10000** frankos 5238 sor. 26 számra, a **4000** frankos az 5238 sor. 7 számra esett. A 3628 sor. 27 és 38 számok **1000** frankot nyertek.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Medió-szabályozás az értéktőzsdén.** A medió-likvidáczió az értéktőzsdén ma teljesen simán folyt le. A prolongáczió-tételek voltak: Magyar 4%-os aranyjáradékért 7½—2 kr. deport, magyar papirjáradékért simán, magyar hitelbank-részvényekért 20—30 kr. report, osztrák-magyar államvasut részvényeiért 20—30 kr. report, magyar leszámitoló és pénzváltóbank részvényeért 2—5 krajczár report.

** **Az első budapesti gőzmalmi részvénytársaság** ma délután *Rósa* Lajos elnöklete alatt rendkivüli közgyülést tartott, melynek egyetlen tárgyát munkáslakások épitése tárgyában az igazgatóság részéről tett inditvány tárgyalása képezte. Az igazgatóság a *munkáslakások kiépitésének* szükséges voltát behatóan indokolván, a következő inditványokat terjesztette a közgyülés elé: 1. Hatalmazza fel a közgyülés az alapszabályok 34. §-ban fentartott hatáskörénél fogva az igazgatóságot, hogy munkáslakházaknak felépitésére a szükséges telket megvásárolhassa, az adásvevési szerződést jogérvényesen megköthesse s a megvett telket az «első budapesti gőzmalom részvénytársaság» nevére telekkönyvileg átirathassa. 2. hogy a munkáslakházak terveit és költségelőirányzatait jóváhagyhassa, a kivitelt szakértő egyének által ellenőriztesse, a lakbéreket s a házi rendet megállapithassa s általában mindazt megtehesse, mi szükségesnek mutatkozik, hogy a kitüzött czél mentül tökéletesebben elérettessék. 3. hogy 200,000 frt erejéig kölcsönt vehessen föl s annak törlesztési módozata iránt mentül előnyösebb megállapodást létesithessen. Magától értetődik, hogy a munkáslakházak felépitésére forditandó pénzösszegekről és az annak idején befolyó jövedelmekről külön számla fog vezettetni és hogy az igazgatóság az évi zárszámadást az évenkint megtartatni szokott rendes közgyülés elé fogja terjeszteni. A közgyülés az inditványokat egyhangulag elfogadta s ezzel az ülés véget ért.

** **Az első magyar részvényserfőződe** ma délelőtt tartotta rendes évi közgyülését, lovag Brüll Miksa elnöklete alatt. A közgyülés határozatképességének konstatálása után felolvasott igazgatósági üzleti jelentés szerint ez 1883. évi október 1-től 1884. évi szeptember 30-ig terjedő időtartam eredménye következő: A gyár előállitott 150,000 hektoliter sört, melyből eladatott 145,380 hektoliter; mi az üzlet ujabb lendületéről tesz tanuságot; a forgalom nagyobbodásával azonban nem tart egyenlő lépést az elért haszon, mely az üzlet kiterjedéséhez arányitva nagyon mérsékeltnek mondható. Ennek okai részint, hogy a serfőződe csakis legeslegjobb minőségü nyers terményeket dolgoz föl, mely körülmény a bevásárlásnál nagy áldozatokat igényel, másrészt a nagy adó, melynélfogva a legnagyobb takarékosság és körültekintés mellett is csak nagyon csekély haszon érhető el. A serfőzdei berendezés javitása és bővitése végett az igazgatóság a pinczék számára ingatlanokat vásárolt és a régi serfőzőben levő malátakészüldét részben ujonnan felszerelte, részben uj épitkezéssel megnagyobbitotta, mi által telek és épület, valamint a gépszámlák jelentékenyen emelkednek. Az elmult üzleti év az előterjesztett és a felügyelő bizottság által megvizsgált és helyesnek talált mérleg szerint 173,401 frt 24 kr tiszta nyereséget eredményezett, mihez az 1883. évi október 1-én áthozott 3841 frt 72 krt csatolva, összesen 177,242 frt 96 kr áll a közgyülés rendelkezésére. Az igazgatóság inditványozta, hogy 1. 3000 darab részvény után mint osztalék egyenkint 50 frt, 150,000 frt osztassék szét; 2. az alapszabályok értelmében a nyereség 12%-a az igazgatóság fáradozására és a hivatalnokok jutalmazására forditassék, mi 20,808 frt 15 krt tesz; 3. a serfőzödei betegpénztár 600 forint segélyt kapjon; 4. a maradék pedig 5834 forint 81 krajczár uj számlára vitessék át. A közgyülés a felügyelő-bizottság jelentését, mely az igazgatóság által tett javaslatokat elfogadásra ajánlja, tudomásul vette, a nyereség felosztására vonatkozólag tett inditványt elfogadta és ugy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadta. Miután az alapszabályok értelmében az igazgatóságból kilépett *Basch* J. Fülöp, *Gschwindt* Mihály és *Neuwelt* Armin egyhangulag ujból igazgatósági tagokul megválasztattak, a közgyülés véget ért.

** **A kisbirtokosok földhitelintézete felszámolás alatt** ma délelőtt közgyülést tartott. A gyülés határozatképességének megállapitása után fölolvasták a felszámoló és felügyelő bizottságnak a jelentését, melyből kitünik, hogy minden részvényre eddig 25 frt 1 tt fizetve s körülbelül ugyanennyi fog a napokban még fizettetni. A kimutatott vagyonállapot szerint a részvénytőke teljesen fedezve van. Végül a közgyülés a régi igazgatóságnak megadta a felmentvényt s ezzel az ülés véget ért.

** **A magyar általános municzipális hitelintézet** igazgatósága a napokban tartott ülésén hozott határozathoz képest a részvényeseket deczember 10-kére rendkivüli közgyülésre hivja össze, melyen a felszámolást fogja inditványozni. Az intézet már évek óta ügyeinek lebonyolitásával foglalkozik. Az ingatlanokat egy nyaraló kivételével el is adta, s az eredményből a részvényesek legalább is a részvények teljes névértékét fogják visszakapni.

** **A budapesti kereskedelmi akadémia** alkotmány-utczai uj épületének bokréta-ünnepélye ma délután 4 órakor tartatott meg, a vezérlő bizottság tagjainak, a «Pesti polgári kereskedelmi» és a «Pesti kir. kiv. nagykereskedői testület» képviselőinek s az intézet tanári karának jelenlétében.

** **Az amsterdami nagy fizetésképtelenség.** A hollandi pénzügyminiszter és a gyarmatminiszterek Haagból Amsterdamba utaztak, hogy az ottani piacz fenyegető viszonyait saját tapasztalásból megismerjék és a «Niederländisch-indische Handelsbank» fennállásának biztositása érdekében befolyásukat latba vessék. E czélra mintegy 11 millió hollandi forint szükséges; tekintve azonban a mostani viszonyokat, kérdéses, vajjon sikerül-e ezt az összeget előteremteni; miután a bizalmatlanság a különféle kedvezőtlen hirek által folyton fokoztatik. Igen hir a többi közt az is, hogy az «S Raphael et Co.» czég vezetője, husz évi ott működés után 200,000 forinttal megszökött.

** **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Kreditorenverein k vetkező fizetésképtelenségekről tesz jelentést: *Mayer* Mendl Staszev czeb n, *Löwenstein* Adolf kézműárukereskedő Miskolczon, *Kazacsay Simon és társa* bejegyzett kereskedői czég Szatmáron, Erlacher József szalmakalapkereskedő Innsbruckban, Ferneböck F. kereskedő Bécsben, Geier Adalbert szövöttárukereskedő Bécsben, Schranck Mózes rövidárukereskedő Lembergben.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— November 15. —

Gabonatőzsde.

A *buza*-üzlet ma csendes irányt követett. A kinálat gyenge volt, a vételkedv korlátolt és mintegy 8000 mm. adatott el teljesen változatlan árakon. — Egyéb gabonanemekben csekély volt a forgalom és irány és árak teljesen változatlanok. — Eladatott:

Buza. *Tiszavidéki* 100 mm. 78.5 k. 8.25 frt, 500 mm. 78.5 k. 8.35 frt, 200 mm. 78.2 k. 8.35 frt, 200 mm. 78 k. 8.25 frt, 100 mm. 77.8 k. 8.10 frt, pótlékos, 200 mm. 77.2 k. 8.15 frt, 100 mm. 77 k. 8 frt, pótlékos, 100 mm. 77 k. 8.15 frt, 100 mm. 76.8 7.90 frt, rozsos, 100 mm. 76 k. 8 frt, pótlékos, 100 mm. 76 k. 8.10 frt, 100 mm. 75 k. 7.85 frt, 100 mm. 74.8 k. 7.80 frt, mind három hóra.

Pestvidéki 100 mm. 79.2 k. 8.25 forint, 100 mm. 77.4 k. 7.92½ frt, 9.50 mm. 76.5 k. 8.20 frt, mind készpénzfizetés mellett.

Fejérmegyei 700 mm. 76 k. 8.20 frt, 1600 mm. 74.4 k. 7.85 forint, 300 mm. 74 k. 7.75 forint; mind három hóra.

Bajai 600 mm. 73 k. 7.60 frt, 100 mm. 75 k. 8.05 frt; mind három hóra.

Tengeri 1600 mm. 7.04 frt; készpénzfizetés mellett.

Mai hivatalos effektiv árak:

Buza	uj, bánsági	75—80 %	—.— frttól	—.— frtig
—	» tiszavidéki	75—80 %	7.60 »	8.30 »
—	» pestvidéki	75—80 %	7.50 »	8.20 »
—	» fehérmegyei	75—80 %	7.50 »	8.20 »
—	» bácskai	75—80 %	—.— »	—.— »
—	» északmagyarországi	75—80 %	7.40 »	7.95 »
Rozs	uj,	70—72 %	6.95 »	7.20 »
Árpa	» takarmány	60—62 %	6.40 »	6.75 »
—	» égetni való	62—64 %	6 90 »	7.90 »
—	» sörfőzdei	64—66 %	8.35 »	9.60 »
Zab	»	39—41 %	6.20 »	6 50 »
Tengeri	ó, bánsági	75 %	6.95 »	7.— »
—	» másnemü	78 %	6.90 »	6.95 »
		— %	—.— »	—.— »
Köles		— %	6.20 »	6.50 »
Repcze	uj, káposzta	— %	—.— »	—.— »
—	» bánsági	— %	—.— »	—.— »

Határidőüzlet gyér forgalom mellett csendes iránynyal nyilt meg. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza tavaszra mintegy 5000 mm. 8.29, és 8.30 forinton.

Tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.86, és 5.87 forinton.

Szokványzab tavaszra mintegy 5000 mm. 6.72, 6.74 és 6.75 forinton.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén tartósan csendes irány mellett csekély volt a forgalom. — Köttetett:

Uj szokványbuza 1885. őszre 1000 mm. 8.82 frt.

Tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.87 és 5.88 frton.

Déli 1 órakor hivatalosan zárulnak:

Szokványbuza tavaszra — frt 8.28 — 8.30—
Tengeri május—juniusra — » 5.86 — 5.88—
Szokványzab tavaszra — » 6.72 — 6.74—

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom szintén csekély volt; az irány tartósan csendes. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra 2000 mm. 8.29 forinton.

Tengeri május—juniusra 2000 mm. 5.88 frt.

Este 6 órakor zárulnak:

Szokványbuza tavaszra — frt 8.28 — 8.30—
Uj szokványbuza 1885. szept.—októberre » 8.81 — 8.88—
Tengeri május—juniusra — » 5.87 — 5.89—
Szokványzab tavaszra — » 6.72 — 6.74—

Terménytőzsde.

Terményekben ma mérsékelt volt a forgalom.

Szilva lanyha, *bosznai* zsákáru 9 frton, 100 darabos 10½ frton köttetett 56 kilónkint.

Szilvaiz tartósan szilárd, *szlavoniai* uj áru 22 forintjával adatott.

Dió magyar faju 19 frtjával vásároltatott.

Termények mai hivatalos jegyzése 100 kilónkint:

Különféle termény	Irányzat	Faj	Pénz frt	Áru frt
Heremag	—	luczerna magyar	52.—	56.—
	—	franczia	—.—	—.—
	—	olasz	—.—	—.—
		vörös	54.—	56.—
Repczeolaj	csendes	nyers azonnali száll.	—.—	—.—
	»	finomitott	32.—	32.50
	»	őszi, kétszer finomitott	—.—	—.—
Lenmagolaj	csendes		—.—	—.—
Olajpogácsa	csendes	repcze, egyez. préselt	—.—	—.—
Disznózsir ingyen hordó netto tara	kellemes	pesti	53.—	53.50
		vidéki	—.—	—.—
Szalonna	szilárd	Ia légensz. áru m. sz.	41.—	41.50
		városi légensz.	46.—	46.50
		füstölt, azonnal	52.—	52.50
Faggyu	szilárd	olvasztott	47.—	48.—
Szilva ingyen hordó t. s. hordó és zsákokban	csendes	bosznai, hordóban	—.—	—.—
	»	bosznai, zsákokban	16.—	16.25
	»	szerbiai, hordóban	—.—	—.—
	»	szerbiai, zsákokban	15.20	15.40
Határidő **Szilva** ingyen hordó t. s. hordó és zsákokban	csendes	bosznia, hordó okt—nov.	—.—	—.—
		zsákokban «	16.—	16.25
		szerbiai hordó «	—.—	—.—
		« zsákokban «	15.20	15.40
Szilvaiz ingyen hordó netto tara	szilárd	szlavoniai Ia uj	22.—	22.50
		bánsági uj	20.—	21.—
Határidő **Szilvaiz** ingyen hordó netto tara	—	slavoniai sept—okt.	20.—	24.—
		bánsági «	—.—	—.—
Dió	—	magyar min. szerint	—.—	—.—
	—	szerbiai	—.—	—.—
Gubacs burok nélkül	szilárd	magyar Ia	—.—	—.—
		szerbiai	—.—	—.—
Hamuzsir ingyen hordó netto tara	—	magyar, fehér	—.—	—.—
	—	magyar, kékes	—.—	—.—
	—	házi, kék	—.—	—.—
	—	illiriai	—.—	—.—
	—	erdélyi	—.—	—.—
Porkő term. hordó nélkül	—	fehér Ia	—.—	—.—
	—	fehér IIa	—.—	—.—
	—	vörös	—.—	—.—
Méz netto tara	—	nyers, min. szerint	29.—	30.—
	lanyha	sárga, csurgatott	31.—	32.50
		fehér	—.—	—.—
		apró hordókban	—.—	—.—
Viasz	szilárd	rozsnyói	139.—	141.—
	—	szlavoniai	—.—	—.—
Szesz 100 liter százalékonkint	csendes	szesz	28.—	28.50
	—	szesz-élesztő	30.50	31.—

Értéktőzsde.

A mai értéktőzsdén, miután ismételten felmerült az a hir, hogy egy czukorgyári czég fizetésképtelenné lett, daczára annak, hogy e hir alapossága még nem konstatáltatott és daczára kedvezőbb külföldi esti jegyzéseknek, ingadozó irány uralkodott s a spekuláczió tartózkodó magatartást tanusitott, minek következtében az árak mérsékelten estek. Az utótőzsde tartózkodó magatartás mellett folyt le, az árfolyamok keveset változtak. Esti tőzsde ma, mivel Bécsben ünnep van, nem volt.

Előtőzsde.

Az előtőzsdén, hirek ujabb fizetésképtelenségekrő legyen sulyozták a kedvezőbb külföldi jegyzések hatását. Osztrák hitelrészvény 293.50—294.20 közt ingadozván, maradt 293 90 pénz, magyar 4 százalékos aranyjáradék 93.75-től 93.77½-ig, magyar papirjáradék 89.35-től 89.40-ig, salgótarjáni szénbánya 134-en köttettek.

11 óra 30 perczkor zárul: Osztrák hitelrészvény 293.90—294.—.

Déli tőzsde.

Mintán ma Bécsből tőzsdei jelentések nem érkeztek, a déli tőzsdén gyenge forgalom volt, s az árfolyamok keveset változtak. Helyi értékekben szintén csekély üzlet volt. Osztrák hitelrészvény 292.90 és 293.30 közt árultatván, maradt 293.10 pénz, magyar hitelbank 295.50-en köttetvén, maradt igy pénz, magyar 4%-os aranyjáradék 93.82½-től 93.95-ig köttettek, magyar papirjáradék 89.40 pénz. Malomértékek közül: Concordia-malom 585 ön, Erzsébet-malom 256—255-ig, Lajos-malom 314 en köttettek. Más értékek közül: kőbányai sertéshizlaló 296-on. Drasche-féle téglagyár 170—173-ig, rimamurányi vasmü 106.50-en vétettek. Valuták és váltók szilárdak. Német birodalmi márka 60.12½-en kelt.

1 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 293.10—293.20, magyar hitelbank 295.50—295.75, magyar 4%-os aranyjáradék 93.90—93.95, magyar papirjáradék 89.40—89.45.

Praemiumüzlet. Osztrák hitelrészvény holnapra 2.75—3 frt, nyolcz napra 7.50—8 frt, egy hóra 15—16 forint.

Utótőzsde.

Az utótőzsdén tartózkodó magatartás mellett az árfolyamok keveset változtak. Osztrák hitelrészvény 293.90 és 293.60 közt ingadozván, maradt 293.40 pénz, magyar 4%-os aranyjáradék 93.95-től 93.90-ig, magyar papirjáradék 89.40-ig köttetett.

5 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 293 40—293.50, magyar négyszázalékos aranyjáradék 93.90—93.92½, magyar papirjáradék 89.42½—89.45.

Feiszámitolási árfolyamok.

Magy. 4% aranyjárad.	—.—	Osztrák hitelintézet	293.—
» 5% papirjáradék	—.—	Angol-osztrák bank	—.—
» általános hitelb.	296.—	állami vasut	—.—
» pénzv.éslesz.bank	—.—	Déli vasut	—.—
Tiszai és szegedi kölcsön	—.—	Török birod. dohány	—.—
Magy. jelzálogbank	—.—	Rima-Murányi	—.—

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, nov. 15. Az üzlet változatlan. Magy. urasági, öreg, neh. 42—43 frt, fiatal, nehéz 43½—45½ frt, fiatal, közép 45—46 forint, könnyü 46—47 frt. Szedett nehéz —.— frt, közép 44—45 frt, könnyü 45—46 frt. Romániai átmeneti, bakonyi nehéz —.—.— forint, átmeneti közép —.—.— frt. átmeneti könnyü —.—— forint, eredeti nehéz —.— frt, átmeneti közép —.— frt. — Szerbiai nehéz —— forint, közép —— forint, könnyü —— frt. Hizó 1 éves élősulyban 4% —, hizó két éves élősulyban 4% 32—36 frt. 1 éves hizó a vasutról mázsálva ———. Az árak hizlalt sertéseknél páronkint 45 kilos és 4 százalékos levonással kilogrammonkint értendők. Makkos sertés, élősulyban (4%-os levonással) 34—36 frt. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmenetelüek adattak el, vevőn s páronkint 3 aranyban vám fejében megtérittetnek.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, nov. 15. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A mai *ünnepi tőzsdén* el intén szilárd volt az irány és élénk forgalom mellett mérsékelten emelkedtek az árfolyamok, mert a Rothschild-csoportnak a jövő hétre kitüzött értekezletei kedvező benyomást tettek, később azonban oly hirek, hogy Berlinben fölemelték a magánkamatlábat és hogy Londonban nagyobb fizetésképtelenség történt: nyomást gyakoroltak az irányra, annál is inkább, mert nagyobb contremine-eladások történtek. Egy czég nagy mennyiségü osztrák hitelrészvényt adott el. Az üzlet későbbi folyamán zárlatig ingadozó volt az irány és élénk a forgalom. Osztrák hitelrészv. 294.60-ig emelkedett, esett 293.30-ig és maradt 293.50; magyar 4%-os aranyjáradék 93.95-ről 94-ig javult, végül maradt nagyon szilárdan 93.92½.

12 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 293.50, *magyar hitelbank* 295.50, angol-osztrák bank 105, unióbank 88.60, bankegyesület 105.60, osztrák tartományi bank 104 80, tramway 212.80, osztrák-magyar államvasut 300.75, Károly Lajos vasut 272.25, déli vasut 147.30, elbavölgyi vasut 180.50, lemberg-czernovitzi vasut 198.50, májusi járadék 81.27, *magyar papirjáradék* 89.37, osztrák aranyjáradék 103.85, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 93.92½, osztrák ezüstjáradék 82.50, alpesi bányatársaság 51.50, husz frankos arany 9.74½, német birodalmi márka 60.12. orosz rubel 1.25½.

Délután a magánforgalomban csekély üzlet volt, az irány ingadozó, de zárlatkor meglehetősen szilárd és jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 293 10—293.90, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 94—94.05. — Végül marad osztrák hitelrészvény 293.60, *magyar 4%-os aranyjáradék* 94.02½.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, nov. 15. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A mai ünnepi forgalom élénktelen volt. A hangulat csendesebb volt és zárulnak: *Buza* tavaszra 8.56 forint, inkább áru; *rozs* tavaszra 7.43—7.45; *zab* tavaszra 7.06—7.08; *tengeri* május—juniusra 6.33—6.35; *buza* 1885. őszre névleg 9—9.10 frt.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Trieszt, nov. 15. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata). A mai tőzsdén üzlettelenség uralkodott. Váltó Londonra 123, olasz bankpiaczokra 48.47, husz frankos arany 9.73½, májusi járadék 81.20, *magyar 4%-os aranyjáradék* 93.95, osztrák hitelrészvény 293.70, olasz járadék 95, olasz bankjegy 48.47.

Berlin, nov. 15. (Tőzsdei jelentés.) Meglehetősen szilárd irányzat mellett az üzérkedés tartózkodó és az értékek piacza pang. Járadékok és orosz értékek kedveltek. Kamatláb 3¾%.

Berlin, nov. 15. (Utótőzsde.) *Magyar 4%-os aranyjáradék* 77.90, osztrák hitelrészvény 488½, osztrák-magyar államvasut 501, osztrák déli vasut 247, Károly-Lajos vasut 113.60. Meglehetősen szilárd.

Frankfurt, nov. 15. (Esti tőzsde.) *Magyar 4%-os aranyjáradék* 77.81, osztrák hitelrészvény 242.12, osztrák déli vasut 122.37. Kedvetlen.

Páris, nov. 15. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *12 óra 45 perczkor jegyeznek:* 4½ százalékos franczia járadék 107.87, osztrák-magyar államvasut 628.75, osztrák déli vasut 313.75, olasz járadék 96 85, török kölcsön 8.27, egyiptomi kölcsön 323.75, török sorsjegy 44.37, ottomán bankrészvény hausse irány mellett 593.75. Crédit Foncière 1295, osztrák tartományi bank 472.50, Szuez-részvény 1907, spanyol kölcsön 58.87.

3 óra 40 perczkor zárulnak: 3 százalékos franczia járadék 78.45, 4½ százalékos franczia járadék 107.87, osztrák-magyar államvasut 627, osztrák déli vasut 315, *magyar négyszázalékos aranyjáradék* 78.75, ottomán bank 592. Tartva.

London, nov. 14. *Magyar 4 százalékos aranyjáradék* 77⅝, osztrák aranyjáradék 85.50, osztrák ezüstjáradék 68.50, angol consolok 100.13, ezüst 49.11. Szilárd.

Külföldi értéktőzsdék zárlata

Az árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a meilékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok *K*-val, a medióra *M*-mel, az ultimóra *U*-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy afenti átszámitásokhoz még a transakczió-költségek, továbbá medió- és ultimó-árfolyamok hoz azonkivül meg a mindenkori budapesti prolongáczió-tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékeka budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 60 frt — kr. 100 frk vista = 48 55 kr.

November hó 15.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. é
PARIS.				
*Franczia 3%-os járadék		78.45	—.—	—.—
« 4½%-os «		107.87	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	M	627.—	300.66	— 0.48
Osztrák déli vasut	M	315.—	152.51	—.—
*Osztrák földhitel-részv.-társaság		—.—	—.—	—.—
*Franczia törleszthető járadék		80.—	—.—	—.—
Magyar 6%-os aranyjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák 4%-os aranyjáradék	M	—.—	—.—	—.—
Magyar vasuti kölcsön	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzáloghitelbank	K	—.—	—.—	—.—
Bécsi unióbank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar 4%-os aranyjáradék	U	78.75	93.92	—.—
Magyar 5%-os papirjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Magy. leszám.és pénzv.-bank.	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank	K	—.—	—.—	—.—
BERLIN				
Osztrák 4.2%-os papirjáradék	K	67.70	81.48	— 0.07
« 5%-os «	K	80.25	96.46	+ 0.20
« 4.2%-os ezüstjáradék	K	68.50	82 51	— 0.07
« 4%-os aranyjáradék	K	86.50	103.90	— 0.20
Magyar 6%-os aranyjáradék	U	102.40	123.32	— 0.21
» 4%-os «	U	77.90	93.83	— 0.12
« 5%-os papirjáradék	U	74.40	89.80	— 0.08
« keleti vasuti kötvények	K	—.—	—.—	—.—
Keleti 5%-os v. elsőbbs. kötv.	K	99.20	119.41	— 0.10
Osztrák hitelrészvény	U	488.—	292.53	— 0.23
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	501.—	300.43	— 0.24
Osztrák déli vasut	U	247.—	147.99	— 0.22
Károly-Lajos vasut	U	113.50	272.02	— 0.84
Kassa-oderbergi vasut	K	61.10	147.22	— 0.84
*Román vasuti részv.		—.—	—.—	—.—
Orosz bankjegy		209.20	125.52	— 0.10
Váltó bécsi piaczra		166.20	—.—	—.—
*Keleti kölcsön II. kib		—.—	—.—	—.—
Magyar jelzáloghitelbank	K	—.—	—.—	—.—
Magy.leszám. és pénzv.-bank.	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank	K	—.—	—.—	—.—
FRANKFURT.				
Osztrák 4.2%-os papirjáradék	K	67.81	81.60	— 0.01
« 5%-os «	K	80.31	96.53	—.—
« 4.2%-os ezüstjáradék	K	68.50	82.51	+ 0.07
« 4%-os aranyjáradék	K	86.88	103.76	— 0.30
Magyar 6%-os aranyjáradék	U	102.43	123.35	— 0.10
« 4%-os	U	77.81	[illegible]	— 0.07
« 5%-os papirjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák hitelrészvény	U	242.37	292.34	— 2.33
Osztrák-magyar bank	K	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	250.12	301.01	— 0.26
Károly-Lajos vasut	U	226.25	272.12	— 1.56
Osztrák déli vasut	U	122.50	148.20	+ 0.02
Erzsébet osztrák nyugoti vasut	K	194.87	234.35	— 0.08
Magyar-gácsországi vasut	K	—.—	—.—	—.—
Tiszavidéki v. elsőbbs. kötv.	K	—.—	—.—	—.—
Váltó bécsi piaczra		166.30	60.06	—.—
4½%-os földhitelint.záloglevél	K	—.—	—.—	—.—
Magy. leszám. és pénzv.-bank.	K	—.—	—.—	—.—
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzáloghitelbank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank		—.—	—.—	—.—

KÜLFÖLDI ARUTOZSDÉK.

Páris, nov. 15. *Buza*, és *olaj* csendes, *liszt* nyugodt, *szesz* tartós.

Berlin, nov. 15. *Buza*, *rozs*, *zab*, *olaj* és *szesz* bágyadt.

Lindau, nov. 15. Az árak változatlanok. Az alacsony vizállás következtében csekély a forgalom. Első rendü magyar buza 23—23½ frank.

München, nov. 15. Buza 8.64, rozs 7.47, árpa 7.70, zab 6.83, bükköny 7.11.

London, nov. 14. *Buza* csendes, a nagy felhozatalok következtében az üzlet gyenge; a legutolsó árak nehezen érhetők el; uj felhozatal renyhe. *Liszt* üzlete nagyon renyhe. *Zab* csak olcsóbban adható el, orosz zabból nagyok a felhozatalok, ¼—½ shillinggel olcsóbb. *Tengeri* szüken. *Árpa* csendes. *Olaj* helyben 26.75. — Felhozatal: Buza 61.200, árpa 9050, zab 152,240 quarter. — Időjárás: hideg.

Newyork, nov. 14. (Kabelsürgöny.) Gyapot Newyorkban 10¼, Neworleansban 9¾. Petroleum finomitott 70° Abel Test Newyorkban novemberre 7⅞ — Philadelphiában novemberre 7⅞ — Nyers petroleum 6⅝. United pipe line certificates 69⅛. — Liszt 3.30. — Piros őszi buza helyben 83.— (= 7.57 forint), novemberre névleg (— frt), deczemberre 82¼ (= 7.51 frt), januárra 84½ (= 7.72 frt.) 100 kilokint. Tengeri 53. — Czukor (Fair bank jegyü) —.—. Czukor. (Fair refining Muscovados) 4.85. Rio kávé 9.50 — Zsir (Wilcox jegyü) 7.85, (Fairbank jegyü) 7.80. Gabonafuvardij imperial quarterenkint Észak-Amerikából az angol kikötőkbe és az ezekkel egy magasságon fekvő kontinentális kikötőkbe 6.— (= 1.64 frt 100 kilokint.) Napi felhozatal gyapotból 48,000 bál.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Gabonaszállitásidij waggonrakományokban 100 kilónkint értendő. Beviteli vám Németországba 100 kilo buzáért, rozsért és zabért 1 márka, árpáért, tengeriért s bükkönyért 1 márka, lisztért 3 márka, malátáért 1.20 márka. Beviteli vám a Svajczba 100 kilo gabonáért 0.30 frank, malátáért 0.60 frank, lisztért 1 frank. Átszámitási árfolyam a német piaczokra 100 márka vista 60 forint — kr. Párisra 100 frk vista 48 frt 55 kr.

November hó 15.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlat hoz képest osztr. értékben
PARIS.			
Buza folyó hóra	20 90	10 15	— 0.05
— deczemberre	21.10	10.24	— 0.08
— első 4 hóra	21.60	10.49	—.—
— márcziustól 4 hóra	22.10	10 72	—.—
Liszt folyó hóra	44.80	13.68	— 0.09
— deczemberre	45.40	13.86	— 0.06
— első 4 hóra	45.60	13.92	— 0.05
— márcziustól 4 hóra	46 25	14.11	— 0.08
Olaj folyó hóra	67.—	32.58	—.—
— deczemberre	67.25	32.66	—.—
— első 4 hóra	69.—	33.50	—.—
— májustól 4 hóra	—.—	—.—	—.—
Szesz folyó hóra	46.25	24.47	—.—
— deczemberre	46.—	24.34	+ 0.13
— első 4 hóra	46.—	24 34	—.—
— májustól 4 hóra	46.50	24.60	—.—
Szállitási díj: Budapestről	8.27	3.93	
— « Bécsből	7.87	3.74	
BERLIN.			
Buza november-deczemberre	154.50	9.27	— 0.04
— április-májusra	163.75	9.83	— 0.07
Rozs novemberre	148.25	8. 0	— 0.02
— április-májusra	141.25	8.48	+ 0.03
Zab novemberre	130.25	7.82	— 0.03
— április-májusra	133.75	8.03	— 0.02
Olaj novemberre	50.70	30.42	— 0.09
— április-májusra	52.10	31.26	— 0.27
Szesz novemberre	43. 0	26.28	— 0.20
— április-májusra	45.60	27.36	— 0.20
Szállitási díj: Budapestről	3.93	2.30	
— « Bécsből	3.24	1.90	
STETTIN.			
Buza novemb.-deczemberre	155.—	9.30	— 0.07
— április-májusra	165.50	9.93	— 0.01
Rozs novemb.-deczemberre	137.—	8.22	— 0.04
— április-májusra	139.—	8.34	— 0.10
Olaj novemb.-deczemberre	50.20	30.12	+ 0.09
— április-májusra	52.—	31.20	+ 0.27
Szesz kész szállitásra	43.—	25.80	+ 0.25
— novemberre	42.50	25 50	— 0.32
— novemb.-deczemberre	42.50	25.50	— 0.20
— április-májusra	—.—	—.—	—.—
Repcze	—.—	—.—	—.—
Szállitási díj: Budapestről	4.81	2.80	
— « Bécsből	3.62	2.10	
KÖLN.			
Buza novemberre	16.10	9.66	— 0.01
— márcziusra	16.70	10.02	— 0.01
Rozs novemberre	14.10	8.46	—.—
— márcziusra	14.30	8.58	— 0.07
Olaj kész szállitásra	28.—	33 60	— 0.08
— májusra	27.90	33.48	— 0.03
Szállitási díj: Budapestről	5.95	3.45	
BOROSZLÓ.			
Buza	15.70	9.42	— 0.01
Zab	13.20	7.92	+ 0.11
Olaj	41.80	25.08	+ 0.10
Rozs	14.10	8.46	—.—
Repcze	24.10	14.46	+ 0.05
Tengeri	14.50	8.70	— 0.01
Szállitási díj :Budapestről	2.95	1.71	

BORÁSZAT.

** **A magyar bortermelők szövetkezete** mára egybehivott közgyülése, miután a tagok az alapszabályokban meghatározott számban meg nem jelentek megtartható nem lévén, *Károlyi* Tibor gróf elnök az ujabb közgyülést deczember elsejére fogja egybehivni, midőn az tekintet nélkül a megjelent tagok számára, a napirendre kitüzött tárgyak fölött határozni fog.

NAPIREND: November 16-án.

Naptár: Vasárnap. — Róm. kath.: E. 24. Boldog asszony oltalma. — Prot.: E. 23. Ottmár. — Görög-orosz: (nov. 4.) G. 23. Goanniczius. — Zsidó: (markesván 28). — Nap kel 7 ó. 9 p., nyug. 4 ó. 21 p. — Hold kel 5 ó. 35 p. regg., nyug. 3 ó. 59 p. d. u. — Mercur naptávolában van és láthatatlan.
Igazságügyminiszter fogad d. e. 10-től d. u. 2-ig.
Horvát miniszter fogad d. e. 10-től d. u. 2-ig.
Tudományos vita-estély este 6 órakor az egyetemi olvasókörben. Előadó: Klein Ede.
A budapesti agghonvédek egyesületének tánczvigalma a polgári lövöldében.
Őszi kiállitás a műcsarnokban (sugár-ut 81. szám) d. e. 9-től d. u. 5. Belépti dij 50 kr, d. u. 2 órától 20 kr.
Gyümölcskiállitás a Köztelken d. e. 10—12 és d. u. 2—4.
Országos képtár az akadémia palotájában d. e. 9-től d. u. 1.
Iparművészeti muzeum a műcsarnok épületében d. u. 2-től 5 óráig.
Muzeumban: képtár d. e. 9-től d. u. 1.
Gazdasági és tanszermuzeum a Köztelken d. e. 10—12-től, d. u. 2—4-ig.
Müszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. 9-től 12-ig.
Akademiai könyvtár d. e. 9—12.
Egyetemi könyvtár d. e. 9—12-ig.
Állatkert nyitva egész nap.

Kivonat a hiv. lap nov. 15-i számából.

Árverések a fővárosban. Beck Sarolta 627 frtra becs. ingóságai nov. 17 (zsibárus-utcza 1). Weigl János 380 forintra becs. ingóságai nov. 17 (Ujpest, tavasz-u. 40. szám).

Árverések a vidéken. Viltmann István 2182 frtra becs. ingatl. decz. 11 H.-Falva (Székesfehérvár). Berecz Márton 2993 forintra becs. ingatl. jan. 29 Nyárosd (Duna-Szerdahely). Weisz Kálmán 800 forintra becs. ingatl. decz. 15 Szabadszállás (Kun-Szent-Miklós). Knogler Gusztáv 3637 forintra becs. ingóságai nov. 26 N.-Tapolcsány. Heiszenberger Antal 400 forintra becs ingatl. decz. 6 Haraszti (pestv. tvszék). Schäfer János 2945 forintra becs. ingóságai nov. 24 Osztern (Zsombolya). Adány András 1700 forintra becs. ingatl. jan. 2 Bia (pestvidéki tvszék). Bozsin Pávo 8626 forintra becs. ingatl. nov. 23 Palánka. Vizes-Gyán községe 5510 forintra becs. ingatl. decz. 3 Vizes-Gyán (Nagy-Várad). Faul Jakab 2770 frtra becs. ingatl. nov. 27 Zicnifalva (Módos). Klekner Jánosné 4712 forintra becs. ingatl. decz. 13 Szeged.

Csődhirdetmény. Veber Albertné pécsi lakosnő ellen, bej. jan. 10. Csődbiztos: Kisfaludy Imre tvszéki biró, tömeggondnok: dr. Krasznay Jenő ügyvéd.

Pályázatok. A marczali adóhivatalnál adótárnoki, — Heréden (Nógrádm.), Rakóczyban (Jász-Nagykun-Szolnokmegye), Csányon (Csongrádm.), Hedribén (Sárosmegye), Praktalván (Szepesm.), Chizmében (Árvam.), Horvátkimlén (Mosonm.), Hormányon (Brassóm.) postamesteri, — a pozsonyi kerületben I. oszt. postasegédtiszti, — a naszódi kir. járásbirósági fogháznál fogházőrmesteri, — a budapesti m. kir. orsz. tébolydában könyvkötőmesteri, — a fővárosi m. kir. pénzügyigazgatóságnál gyakornoki állomásokra.

Szerkesztői üzenetek.

M. urnak Budapest. A T—r L. ügyben hozott kézirat első lapja hiányzik. Kérjük a hiányzót.

A kis lottó huzásai november 15-én.

Bécs	40	7	83	64	9
Grácz	1	59	5	65	10
Temesvár	18	48	21	29	63

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

Elhaltak Budapesten 1884. nov. 14.

Albel E. 18 é. cseléd III. k. Endre-u. 38. hagymáz.
Bauer M. 38 é. ács III. k. kórház [illegible].
Roth M. 2 é. kovács leánya III. k. Lajos-u. 205. vörheny.
Schlegl J. 77 é. szöllős III. k. vörösvári-u. 33. májlob.
Egerzeiger J. 41 é. kintornás VII. k. szövetség-u. 5. hagymáz.
Szeiffert A. 20 é. VI. k. Szondy-u. 61 tüdővész.
Rupprecht T. IX. k. üllői-ut 77. tüdőhüdés.
Kosolits J. 19 é. szabónő VIII. k. klinika szivhüdés.
Meres M. 2 é. napsz. leánya III. k. mókus-u. 15. tüdővész.
Pampel M. T. 60 é. czipész neje I. k. Tokaj-u. 5. tüdőgümő.
Győry J. 27 é. tanitó I. k. orsz. teb. kimerülés.
Saliga A. 40 é. napsz. VI. k. szerecsen-u. 17. tüdővész.
Stass J. 32 é. kövező VIII. k. bekés-u. 5. tüdővész.

IDEGENEK NÉVSORA.

Schmidt-Orient szálloda.
Bulyovszky K. Arad
Jékey A. Bécs
Wilko E. München
Schrieber A. München
Szondy D. Kunszentmiklós
Fatak A. Miskolcz
Soibl B. Bukarest
Bory S. Géres
Szántó J. Dobrony
Tamásy L. Győr
Tuczer L. Kassa
Eperjesy L. Üllő
Baron S. Bécs
Kreppa R. Bécs
Verle A. Pécs
Friedmann S. Pásztó
Müller F. Grácz
Stancso J. Szabadka
Joanovics G. Belgrád
Markovics M. Szendrő
Wlynsky S. B.-Bánya
Hlaschka A. Bécs

Vadászkürt szálloda.
Máriássy I. Kassa
Hollán E. Fehérvár
Barna M. Bosznia
Vályi I. Jank
Tillmann K. Esztergom
Bernrieder L. Paks
Spitzer A. Zágráb
Altmann M. Bécs
Berger I. Bécs
Wetzl A. Bécs
Csehák E. Brünn
Michu A. Turnszeverin

Budapest szálloda.
Bécsi utcza.
Gyáki A. Alsóőr
Wock I. és P. Bécs
Zeisler B. Berlin
Weinert J. Bécs
Weisz Gy. Trencsén

Európa szálloda.
Mutrigde T. Boston
Wojacsek I. Ostrau
Riedl I. Bécs
Havlena I. Prága
Hammonn E. Boston
Stycca E. Csernovicz
Fleischer F. Bécs
Küffler H. Bécs
Dreyfuss F. Frankfurt

Erzsébet szálloda.
Fiáth K. br. Ercsi
Kegl I. P.-Szentkirály
John E. B.-Bánya
Tannert I. Tápiószele
Dr. Tóth F. Kunszentmiklós
Szilágyi L. Ráczkeve
Boronkay Gy. Nagyvárad
Kesztessy A. Nagybecskerek
Mályusz Gy. B.-Bánya

Fehér hattyu szálloda.
Megyesy I. V.-Györk
Weisz S. Apostag
Weinberger A. Tata
Vittenberg E. Tata
Goldhammer F. Szatmár
Österreicher N. Szatmár
Adler M. Körmend
Bleier H. Laczháza

Holzwarth-Frohnerszáll.
Kübeck M. br. Bécs
Suppé F. Bécs
Munk A. Bécs
Kehen A. Bécs
Pocsek K. Bécs
Feldscharek K. Bécs
Speiser V. Göppingen
Kovacsics I. Sziszek
Hirsch M. Schlan
Budde A. Miskolcz
Wotacsek K. B.-Bánya
Kohn I. B.-Bánya

Kneindl O. Eszék
Brüll B. L.-Ujvár
Binder O. Szerajevó

Fehérló szálloda.
Kovács I. Erdély
Cseki S. Pacsér
Bálint E. Borosjenő
Kováts A. Halas
Horváth M. Debreczen
Reizer I. Czipsz
Faics K. B.-Szentgyörgy
Mayer E. Szaár
Quitt E. Kaposvár
Weisz I. Temesvár
Flesch K. Bécs
Fekete I. Debreczen
Bauer M. Tass
Szauer I. Bécs
Grosz K. Grácz
Hacker I. Pozsony
Rauscher A. Linz
Bogavics A. Versecz
Hoffmann I. Szeged
Burger I. Veszprém

Hungária szálloda.
Balogh K. Füss
Lederer D. Nagyvárad
Brüll M. Arad
Bethlen G. gr. Kolozsvár
Eiffel G. Páris
Payer T. Zürich
Grünwald H. Bukarest
Schreyer I. Páris
Laurenz A. Páris
Dr. Steinhart M. Makó
Strinka F. Prága
Wiehl A. Prága
Buzath L. Eger
Steinitz L. Berlin
Farkas A. Arad
Drucker M. Bécs
Westhauser A. Bécs
Hiller V. Bécs
Kalina I. Bécs
Lederer L. Bécs
Doll F. Bécs

István főhg. szálloda.
Dobay I. Pozsony
Sztáray L. Pozsony
Jenny F. Acsa
Traxelmayer K. Alcsuth
Kohn H. Baja
Pavelka F. Arad

London szálloda.
Rozs I. Bécs
Scopinier R. Trieszt
Löffler E. I. Besztercze
Haan S. Temesvár
Kaufmann S. Bécs

Marchall-szálloda az „Angol királynőhez"
Esterházy I. gr. Pozsony
Széchenyi S. gr. Somogy
Lavatelli grne Bécs
Haerdtl br. Bécs
Zimmermann lvg. Bécs
Neumann lvg. Bécs
Seiller br. Bécs
Pereira br. Bécs
Trenk Tonder br. Bécs
Miller lvg. Bécs
Lyka D. Pázmánd
Pless W. Bécs
Kruhnlich I. Töplicz
Schweidnitz G. Bochlitsch
Augenbach F. Brünn
Müller H. Bécs
Dautzer E. Krumau
Delsch F. Oderberg

Magyar király szálloda.
Sternthal A. Varsány
Sinnreich K. Czegléd
Bolgár I. Pécs
Brosch F. Vasvár

Vlahovits D. Vukovár
Glazer L. Tapolcza
Petrovits K. Lugos
Horacsek I. Zalaegerszeg
Hofhaus V. Szerajevó
Löbl M. Cservenka
Weis A. Moór
Spitzer A. Bécs
Koleda F. Bécs
Schweighofer M. Bécs
Förster B. Bécs
Stern M. Brünn
Grünfeld V. Brünn

Nemzeti szálloda.
Révész B. Debreczen
Bacho C. Trencsén
M. Kossa S. Szentmárton
Dr. Földvári I. Esztergom
Tóth S. Debreczen
Radda M. Pancsova
Weymer K. Pécs
Rurger F. Posen

Pannonia szálloda.
Hevessy I. Gömör
Vitalis G. Nagyvárad
V. Szabó I. Halas
Sárközy S. Halas
Lövi A. Dégh
Fáy Gy. Bia

Macskásy A. Szentes
Galambosy G. Pécs
Bacsak I. Pozsony
Bacsak I. Pozsony
Mattyok V. Zemplén
Dr. Kohn B.-Gyarmat
Dr. Bogdán Losoncz
Csikay I. Dunavecse
Szécsy F. Nyitra
Busby S. Berzencze
Göbel L. Mócsa
Esztergályos I. Mócsa
Szontagh B. Csetnek
Huszt L. Rimaszombat
Radoszavljevics Parád
Bárkány I. Eperjes
Kohn S. Mélykut
Neumann H. Nyitra
Winkler L. B.-Gyula
Robinson D. H. Jazaveko
Purt L. Sopron

Páris szálloda.
Kohn M. Palánka
Kriston P. Bukarest
Neumann V. B.-Bánya
Holz I. Pozsega
Tóth P. Pozsony
Spitzer A. Kanizsa
Weis D. Verbó
Herzog L. Verbó
Werner S. Bécs

NYILT-TÉR.

ÉRTESITÉS.

Van szerencsém ezennel értesiteni, hogy ujonnan épült

GŐZTÉSZTA-és MŰVEGYÉSZETI ÁRUK GYÁRAMAT

üzembe helyeztem és immár azon helyzetben vagyok, hogy t. vevőim megrendeléseit a leggyorsabban eszközölhetem. Tisztelettel

HOFFMANN JÓZSEF
11588 Budapesten.

„MARGIT"
gyógy-forrás-viz.

Hazai és külföldi orvosi tekintélyek legjobb eredménynyel alkalmazzák: **tüdő-, gége-** és a **gyomor** hurutos bántalmainál.

Borral használva, kiterjedt kedveltségnek örvend.

KIZÁRÓLAGOS FŐRAKTÁR:

ÉDESKUTY L.
m. k. udv. szállitónál, Budapest.

90 kr. *Egy doboz* *90 kr.*

Gyári jegy.

Henri Nestlé Gyermektápliszte.
Henri Nestlé condensált teje
egy doboz 50 kr.
Főraktár Neruda Nándor-nál
Budapesten.
Kapható Budapesten s a vidéken az összes gyógyszertárakban, gyógy- és füszerkereskedésekben. 11444

GYAKORNOK (keresztény) jó házból, helybeli ellátásu, felvétetik. Seefehlner J. L. udv. papirkereskedésében váczi-utcza 9. 11604

Mindennemü gyomorbajban szenvedőknek, különösen étvágytalanság és emésztési nehézségek ellen nagyon ajánlható az ép oly kellemes mint erősitő **kir. szab. gyomorerősitő likőr** 1 üveg utasitással 60 kr. kapható Török József gyógyszerésznél s minden nagyobb füszerkereskedésben, valamint a készitőnél **Kann Lipót** likőrgyárosnál **Budapesten,** váczi-körut 66.

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHAZ.

Évi bérlet 138. Havi b. 9.

Budapest, november 16-án.

BOZÓTI MÁRTA.
Szinmű 3 felv. Irta Csiky G.

Személyek:

Bozóti Márta	Jászay M.
Villányi Adolf	Bercsényi
Dávidházy	Egressy
Elek	Benedek
Vilma	G. Csillag T.
Édes Lőrincz	Ujházi
Pagonyi K.	Horváth
Mancs Ottó	Náday
Leona	Békessi I.
Henrik	Smidek G.
Dereglyei	Hetényi
Erszényi Miska	Vizvári
Özv. Czirok	Vizváriné
Bársony	Pintér
Babócsy	Szigeti
Ignácz	Faludi
Mari	Rajnai G.
Inas V.-nál	Sántha

Kezdete 7 órakor.

Holnap, november 17-én.
Egy párisi regény.

M. KIR. OPERAHÁZ.

VI. bérletszünet.

Budapest, november 16-án.

Perotti Gy. ur vendégjátékául:

Ördög Róbert.
Opera 5 felv. Irta Scribe. Forditotta Asztalos Károly. Zenéjét szerzette Meyerbeer.

Személyek:

Szicziliai hg	• • •
Izabella	Maleczkyné
Róbert	Perotti
Bertram	Ney
Granadai hg.	Szekeres
Raimbaud	Pauli
Alice	Reich I.
Alberti udvarm.	Tallián
Bosalus	Vas
Azzo	Kiss
Tresco	Zsitvai
1-ső Herold	Dalnoki
2-ik »	Bortoluzzi
3-ik »	Szalai
4-ik »	Grossmann
5-ik »	Váradi
6-ik »	Ujvári
7-ik »	Szendrői
8-ik »	Nettei
Ilona	Coppini Zs.

Kezdete 7 órakor.
Mérsékelt helyárakkal.
Holnap, november 17-én.
Az operaház zárva.

NÉPSZINHÁZ.

Budapest, november 16-án.

Másodszor:

MAGDOLNA.
Eredeti népszinmü dalokkal 6 képben. Irta Rákosi Jenő. Zenéjét szerzette Serly Lajos.

Személyek:

Gyömbér M.	Tóth
Ágnes	Rákosi Sz.
Laczi	Eőri
Borcsa assz.	Klárné
Magda	Pálmai I.
Siskó F.	Tihanyi
Koronainé	Vidorné
Berczi	Szilágyi
Lajos	Rónai
Magdus	Tóth I.
Matyi	Magyari
Egy asszony	Gyöngyösi I.
Zsófi	Aranyosiné
Juczi	Ligeti I.
1-ső rend. bizt.	Szabó
2-ik » »	Sántha
Trszéki jegyző	Pintér
Börtönőr	V. Kovács
Ujságiró	Marton
Szinész	Komáromi
Egy ur	Kopácsi
Asszonyság	Vasváriné
Rongyos assz.	Izsóné
Kofa	Béni I.
Fiatal ember	Füredi
Vezető altiszt	Kiss M.
1-ső favágó	Prielle
2-ik »	Izsó
Bába asszony	Szőcs K.
Koma asszony	Szilágyiné
Egy polgár	Ujvári
Pálinkás boltos	Várdai

Kezdete 7 órakor.

Holnap, november 17-én.
UGYANEZ.

VÁRSZINHÁZ.

Budapest, november 16-án.

BLAHA LUIZA asszony mint vendég.

Az ezres bankó.
Vigjáték 3 felvonásban.

Kezdete 7 órakor.

NÉMET SZINHAZ.

Budapest, november 15-én.

Suppé Ferencz zeneszerző személyes vezetése alatt.

Másodszor:

Die Afrika-Reise.
Operette 3 felvonásban.

Kezdete 7 órakor.

„Nemzeti szálloda"
a váczi utczában. 11496

Teljesen uj berendezésü étterem, legjobb és legfinomabb italok, finom franczia és magyar konyha, pontos kiszolgáltatás. — Tisztelettel **Kukovetz Mátyás.**

A legjobb mulatóhely!

Kávéház a „Kecskeméti ház"-hoz
11610 **IV. a borz- és zöldfa-uteza sarkán.**

Ma és minden vasárnap délután hangverseny **Rácz Pál** s fiai, minden este hangverseny **Balázs Laczi.** Kitünő italok hideg étkek kiszolgálat mellett olcsó árakon. A helyiség egész éjen át nyitva van, legjobb reggeli kávé 10 kr.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek tisztelettel jelenteni, hogy a

„vámház" kávéházat
IV., Ferencz-József-rakpart 3. sz. a.

vétel utján birtokomba vettem s azt folyó évi november hó 15-én megnyitottam.

Igyekezni fogok hazai és külföldi hirlapokkal, válogatott szolgálat s csakis finom italok kiszolgáltatásával, tisztelt vendégeimnek teljes megelégedését kiérdemelni; szives pártfogást kér

11607 *Berger C.*

FŐVÁROSI VIGADÓ.
Vasárnap, 1884, november hó 16-án
Először a pompás 3 óriástükör nagysz. hatásával
SÉTA-HANGVERSENY
főherczeg Nándor d'Este gyalogezred zenekara által
DUBEZ JÓZSEF karnagy személyes vezénylete mellett.
Pénztárnyitás fél 5 órakor. Kezdete 5 órakor.
Belépti díj 40 kr. 11606

FELÜLMULHATLAN!
Kitünő, tökéletesen ártalmatlan hölgypornak általánosan elismertetett a párisi **Dr. LEJOSSE-féle**

POUDRE RAVISSANTE

Természetes üdeséget és *viruló kinézést* ad a bőrnek igen jól tapad és láthatlan. Egyetlen Arczpor, mely a bört mindig tisztán tartja, és az ugynevezett *Mitfresserek* ellen megóvja. Évtizedek óta a hölgyvilág pártolásnak örvend és **minden arczpor** közt az **elő** helyet foglalja el. **Teljes ártalmatlansága** és kellemes illatánál fogva kedvencz arczpora mindazon hölgyeknek, kik *szépségüket fokozti* és az arczbőrüket valamint fogaikat káros befolyásoktól megóvni óhajtják. A leghiresebb művésznők is joggal részesitik előnyben a *Ravissante arczport,* mely **még oly hosszu idei használatnál** sem hat károsan a bőrre, mint — sajnos — az utóbbi időben annyira feldicsért, ugynevezett «rizsporok».

Nagy doboz ára 1 frt; kisebb 60 kr. Hófehér, rózsaszin, szőkéknek; Rachel (testszin) barnáknak.

Központi főraktár; Svarcz P. V. illatszertárában, Budapest, városház-tér 9. sz. — Levélbeli megrendelések pósta fordultával eszközöltetnek. Kapható még **Török József gyógyszertárában és a legtöbb vidéki gyógytárakban.** 11046

IDŐJÁRÁS nov. 15. regg. 7 órakor.

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Légnyomás mm 700 +	Szél iránya és ereje 1—12	A hőmérséklet Celsius-fokban	Csapadék mm	Felhőzet
Arad	71.2	K 1	− 1.5	—	◐
Beszterczé	—	—	—	—	—
Beszterczebánya	67.8	◎	− 0.8	—	●
Budapest	69.1	ENY 1	+ 0.3	n	●
Csáktornya	71.4	NY 2	+ 0.2	—	●
Debreczen	70.3	DNY 1	+ 1.4	—	≡
Eger	70.8	DK 1	+ 0.4	—	●
Eszék	—	—	—	—	—
Fiume	69.9	EK 3	+ 4.5	—	○
Késmárk	—	—	—	—	—
Keszthely	71.4	E 2	+ 1.6	✳1	●
Kolozsvár	72.0	K 2	− 5.2	—	◑
Magyar-Óvár	70.5	ENY 1	+ 0.7	2	◑
Mármaros-Sziget	69.2	ENY 1	− 0.4	1	◑
Nagy-Enyed	72.3	NY 1	− 4.0	—	◑
Nagy-Szeben	71.1	NY 3	− 4.4	—	◑
Nagyvárad	71.2	K 2	− 0.4	✳9	●
Orsova	71.6	◎	− 1.2	—	∞
Pancsova	70.2	EK 1	− 1.1	—	●
Selmeczbánya	70.2	ENY 7	− 1.8	1	●
Sopron	—	—	—	—	—
Szatmár-Németi	69.6	NY 3	− 0.2	✳4	●
Szeged	70.0	D 1	− 0.9	—	●
Sepsi-Szt-György	71.0	◎	− 1.2	—	●
Szolnok	69.2	EK 2	+ 0.4	—	●
Temesvár	72.0	NY 3	− 2.2	—	≡
Trencsén	68.8	ENY 1	—	1	●
Ungvár	68.2	D 2	− 0.4	✳6	●
Zágráb	71.1	NY 1	+ 1.7	—	●
Bécs	71.4	ENY 2	+ 1.1	✳6	●
Bregenz	74.6	DK 1	− 5.0	—	○
Lesina	65.5	K 5	+ 6.8	—	◑
Pola	69.4	E 2	+ 3.0	—	◑
Prága	73.4	ENY 3	+ 1.6	—	●

Jelek magyarázata ◎ — szélcsend; ○ — tiszta, derült ◔ — ¼ felhős; ◑ ½ felhős; ◕ — ¾ felhős; ● — borult; — esős ▲ — jég; ≡ — köd; ✳ — hóeső; ∞ — gőz; — zivatar, villám

Áttekintése a mai időjárásnak.

Európában: A nagy légnyomás (774—777) a kontinens északi részéből kiterjed annak többi nagy részére is (765). Az idő Közép-Európában változó, helyenkint csapadékkal, kevés hőváltozás mellett.

Hazánkban: Északnyugoti és északkeleties mérsékelt szelek mellett a hőmérséklet keleten kisebbedett, a légnyomás általában kevéset változott. Az idő változó, északkeleten éjjel fagyos, délnyugaton enyhe. Csapadék, többnyire hóval, helyenkint volt, Nagy-Váradon nagyobb mennyiségben.

Kilátás a jövő időre.

Hazánkban: Kevés hőváltozás mellett változó, részint ködös időt várhatni, helyenkint csapadékkal.

VIZÁLLÁS 1884. nov. 15.

Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik	Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik
Duna				**Tisza**			
Pozsony	1.45	—	apadó	M.-Sziget	0.76	—	váltztl.
Komárom	1.26	—	apadó	Beregszász	—	—	—
Budapest	1.46	—	apadó	Sárospatak	—	—	—
Mohács	2.23	—	apadó	Szatmár	—	—	—
Vukovár	—	—	—	Tokaj	0.95	—	apadó
Ujvidék	2.77	—	apadó	Szolnok	1.30	—	apadó
Pancsova	1.38	—	apadó	Szeged	2.00	—	apadó
Orsova	2.10	—	apadó	**Körös**			
Dráva				B.-Gyula	0.04	—	váltztl.
Barcs	0.62	—	apadó	**Maros**			
Eszék	1.44	—	apadó	Arad	—	67	áradó
Száva				**Béga**			
Mitrovicza	1.76	—	apadó	Temesvár	0.16	—	apadó

Kiadótulajdonos: PALLAS irod. és nyomdai részv.-társaság

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései november 15.

Faj	Irányzat	Minőségi súly hektoliterenkint — 100 kilogrammnak ára: 76 kg frttól	76 kg frtig	77 kg frttól	77 kg frtig	78 kg frttól	78 kg frtig	79 kg frttól	79 kg frtig	80 kg frttól	80 kg frtig	81 kg frttól	81 kg frtig	kg frttól	kg frtig	kg frttól	kg frtig
bánsági buza uj	lanyha	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	— —	— —	— —	— —
tiszavidéki	«	7.60	7.80	7.75	7.90	7.85	8.—	7.95	8.10	8.05	8.20	8.15	8.30	— —	— —	— —	— —
pestvidéki	«	7.50	7.70	7.65	7.80	7.75	7.90	7.85	8.—	7.95	8.10	8.05	8.20	— —	— —	— —	— —
fehérmegyei	«	7.50	7.70	7.65	7.80	7.75	7.90	7.85	8.—	7.95	8.10	8.05	8.20	— —	— —	— —	— —
bácskai	«	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	— —	— —	— —	— —
m. északv.	«	7.40	7.45	7.40	7.55	7.60	7.65	7.70	7.75	7.80	7.85	7.90	7.95	— —	— —	— —	— —

Gabona	O vagy uj	Faj	Irányzat	Minőségü suly hektoliterenként	100 kilogramm ára frt -tól	kr.	frt -ig	kr.
rozs	uj	—	szilárd	70—72	6	95	7	20
árpa	«	takarmány	«	60—62	6	40	6	75
«	«	égetni való	«	62—64	6	90	7	90
«	«	sörfőzdei	«	64—66	8	35	9	60
zab	«	—	szilárd	39—41	6	20	6	50
tengeri	ó	bánsági	szilárd	75	6	95	7	—
«	«	másnemü	«	73	6	90	6	95
«	«	—	«	—	—	—	—	—
köles	—	—	«	nélkül	6	20	6	50
káposzta-repcze	uj	—	lanyha	—	—	—	—	—
bánsági repcze	«	—	«	—	—	—	—	—

Szokvány gabona, határidőre

Gabona	Irányzat	Határidő	100 kilogramm ára pénz frt	pénz kr.	áru frt	áru kr.
buza	csendes	tavaszra	8	28	8	30
«	»	őszre	—	—	—	—
tengeri	szilárd	máj.—jun.	5	86	5	88
zab	csendes	tavaszra	6	72	6	74
	»	őszre	—	—	—	—
repcze káposzta	»	aug—szeptemb. 1884	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	—

ÉRTÉKPAPIROK

ÁLLAMADÓSSÁG.

Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
agyar királyi aranyjáradék adómentes	6%	123.—	123.40
agyar királyi aranyjáradék adómentes 100, 500, 1000	4%	93.90	94.20
Magyar királyi aranyjáradék adómentes 10,000	4%	—.—	—.—
Magyar papirjáradék adómentes	5%	89.40	89.70
Magyar vasuti kölcsön à 120 frt o. ért. (300 frank)	5%	142.25	143.75
Magyar vasuti kölcsön 120 frt egyes darabokban	5%	—.—	—.—
Gömöri államvasuti záloglevelek	5%	—.—	—.—
Magyar 1869. keleti vasut állam-kötv. (elsőbbs.) adóm.	5%	97.75	98.25
Magyar 1873. keleti vasutarany v. ezüstb. (elsőbbs.) adóm.	5%	119.—	119.50
Magyar 1876. keleti vasut állam-kötvény aranyban	5%	105.25	106.—
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 100 frt		116.25	116.75
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 50 frt		115.75	116.25
Tiszai és szegedi kölcsön	4%	116.—	116.25
1871-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben	5%	—.—	—.—
1873-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben	5%	—.—	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvények	5%	100.50	101.50
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	99.50	100.50
Magyar földtehermentesitési kötvények temesi	5%	100.—	101.—
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	99.—	100.—
Magyar földtehermentesitési kötvények horvát-szl.	5%	100.—	102.—
Magyar földtehermentesitési kötvények erdélyi	5%	100.—	101.—

Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar országos jelzálog urbéri váltság kötvény (100 frt)	5%	96.—	97.—
Királyi horv.-szlavon jelzálog földváltsági kötvény (100 frt)	5%	—.—	—.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	98.25	98.75
Magyar királyi kamatozó kincstári utalvány 6 hóra (100 frt)		—.—	—.—
Egyesitett államadósság papirban május—nov.	4 2/10 %	81.10	81.40
Egyesitett államadósság papirban febr.—aug.	4 2/10 %	81.10	81.40
Egyesitett államadósság ezüst kamat január—julius	4 2/10 %	82.30	82.60
Egyesitett államadósság ezüst kamat april—október	4 2/10 %	82.30	82.60
Osztrák aranyjáradék adómentes	4%	103.50	104.—
Osztrák papirjáradék, adómentes	5%	96.25	96.75
Osztrák államadósság, kisorsolással 1854-iki à 250 frt p. p.	4%	124.50	125.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki à 500 frt o. é.	5%	134.50	135.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki à 100 frt o. é.	5%	142.—	143.—
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki à 100 frt o. é.		173.50	174.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki à 50 frt o. é.		172.—	173.—
Pest város kölcsöne 1870-ből adómentes	6%	105.75	106.25
Pest város kölcsöne 1871-ből adómentes	6%	106.—	107.—
Budapest főváros 1880-iki kölcsöne adómentes	5%	98.75	99.50
Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank	3%	32.—	32.50
Bécs város nyerem. kölcsöne 1874-ből		124.—	124.50

ÉRTÉKPAPIROK — RÉSZVÉNYEK.

Osztal. 1883-ra	Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
	a) Bankok.			
12.—	Alt. magyar municipalis hitelint.	200	208.—	—.—
6.—	Angol-osztrák bank	120	—.—	—.—
8.—	Budapesti bankegyes.-részv.-társ.	100	111.75	112.—
— —	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
—.—	Iparbank, budapesti	100	—.—	—.—
— —	Központi ipartársulati hitelintézet	80	—.—	—.—
19.50	Magyar Általános Hitelbank	200	295.50	296.—
26½fr	Magyar jelzálog-hitelbank	200	—.—	—.—
13½fr	Magy. jelzáloghitelb. II. kib. id. e.	100	109.25	109.50
5.—	Magyar leszám. és pénzváltóbank	100	85.5/8	85.7/8
20 fr	Magyar országosbank részv.-társ.	100	—.—	—.—
14.—	Osztrák hitelintézet	160	293.10	293.30
43.—	Osztrák-magyar bank	600	870.—	875.—
11.—	I. magyar iparbank	150	157.—	159.—
45.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	612.—	614.—
—.—	Sziszeki hitelbank	100	—.—	—.—
6.—	«Unio» bank	100	—.—	—.—
	b) Biztositó társulatok.			
10.—	Bécsi biztositó társaság	200	236.—	238.—
10.—	Bécsi élet-ésjáradék-biztos. társ	200	225.—	230.—
152.—	Első magyar ált. biztositó társ.	1000	3500.—	3525.—
5 —	Foncière pesti biztositó intézet	100	87.—	87.50
7 fr	Magyar-franczia biztos. társaság	50	195.—	197.—
62.—	Pannonia viszontbiztositó társ.	300	—.—	1000.—
	c) Gőzmalmok.			
50.—	Concordia gőzmalom	500	585.—	590.—
120 —	Első budapesti	500	1300.—	1320.—
20 —	Erzsébet malom	200	254.—	256.—
40 —	Hengermalom	500	585.—	590.—
32.—	Lujza	160	313.—	315.—
40.—	Molnárok és sütők	200	463.—	466.—
100 —	Pannonia	1000	1140.—	1150.—
40.—	Viktória	300	404.—	405.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
	«Adria» m. tengeri hajózási részv.-t.	200	—.—	—.—
—.—	Alföld-fiumei	200	180.—	180.50
—.—	Arad-Csanádi vasut	100	—.—	—.—
— —	Arad-Körösvölgyi vasut	100	—.—	—.—
5 —	Báttaszék-dombovári	200	177.—	178.—
— —	Déli vasut	200	—.—	—.—
6 fr	Észak-keleti vasut	200	167.—	168.—
— —	Erdélyi vasut	200	177.—	177.50
— —	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	—.—	—.—
— —	Kassa-oderbergi vasut	200	147.50	148.25
— —	Magyar-gaaliczini vasut	200	173.—	174.—
— —	M. nyug. v. (székesf.-győr-gráczív.)	200	172.50	173.50
— —	Osztrák-magyar államvasut	200	301.50	302.—
32 fr	Pécs-barcsi vasut	200	—.—	—.—
— —	Tiszavidéki vasut	200	250.—	250.50
— —	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500	535.—	535.—
31.50	Pesti közúti vaspálya	500	594.—	596.—
32 —	Pesti közúti vaspálya élv. jegy.		390.—	395.—

Osztal. 1883-ra	Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
	e) Takarékpénztárak.			
22.—	Budapest III. kerületi	50	77.—	—.—
6.—	Országos központi	300	448.—	450.—
28.—	Pesti első hazai	1000	5330.—	5350.—
320.	Egyesült Budapest fővárosi	200	444.—	446.—
28.—	Magyar ált. takarékp. részv.-tár.	100	91.—	92.—
	f) Különféle vállalatok.			
4.50	Alagut	105	146.—	150.—
9 —	Általános waggon-kölcsönzőtárs.	80	85.50	86.50
8.—	Első magyar üveggyár r. t.	500	—.—	—.—
60.—	Esz.-magyarorsz. e. kőszénb. r. t.	100	—.—	35.—
13.50	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	193.—	194.—
—.—	Ganz és társa vasöntöde s gépgy.	400	980.—	985.—
60.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	445.—	450.—
30.—	Gyapjumosó és biz. első magyar	200	265.—	270.—
20.—	Kereskedelmi testület épülete	210	—.—	—.—
30.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	150	555.—	560.—
40.—	Pesti könyvny. részvény-társaság	500	1000.—	1025.—
70.—	Kőszén- és téglagyár (Drasche)	130	174.—	175.—
9.—	Kőszénbánya- és téglagyár ideigl. r.		—.—	—.—
12.—	Nemzetk. waggon-kölcsönző-r. t.	100	97.—	98.—
—.—	Pesti épitő-társaság	85	—.—	—.—
10.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmű	100	106.50	107 —
8.—	Salgó-tarjáni kőszénbánya	100	133.—	134.—
20.—	Schlick-féle vasöntöde s gépgyár	200	280.—	281.—
40.—	Serfőzde első magyar	400	890.—	895.—
30.—	Sertéshizlaló	200	295.—	300.—
— —	Sóskuti kőbánya	200	68.—	69.—
18.—	Spodium és csontlisztgyár	200	210.—	215.—
1 —	Szálloda részvény-társaság	80	101.—	102.—
10.—	Tégla- és mészégető, ujlaki	200	174.—	175.—
—.—	Török bir. dohány-egyedárusági társ.		126.—	127.—
20.—	Téglagyár, kőbányai	160	273.—	275.—
	ZÁLOGLEVELEK.			
	Magy. földhitelintézet papirérték	5½%	101.50	102.50
	Magy. földhitelintézet papirérték	5%	100.50	101.—
	Magy. földhitelintézet papirérték	4½%	93.50	94.—
	Magy. földhitelint. arany v. ezüst	5%	122.50	123.—
	Magyar jelzálogbank	5½%	101.30	101.60
	Magyar jelzálogbank	5%	98.50	99.—
	Kisbirtokosok orsz. földhitelint.	5½%	100.—	101.—
	Osztrák-magyar bank osztr. ért.	5%	101.10	101.35
	Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4½%	100.75	101.—
	Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4%	95.40	95.65
	Pestimagyar kereskedelmibank	6%	101.75	102.50
	Pestimagyar kereskedelmibank	5½%	101.—	101.50
	Pestimagyar kereskedelmibank	5%	99.—	99.50
	«Albina» takarék-és hitelintézet	6%	100.50	101.50
	Nagyszebeni földhitel-intézet	5½%	100.—	100.80
	Nagyszebeni földhitel-intézet	6%	101.50	102.50
	Magy. jelz.-hit.-bank nyer. kölcs.	4%	99.75	100.25
	Pesti h. I. takarékp. e. k. kötv.	5%	99.25	99.75
	ELSŐBBSÉGEK			
	Alf.-fiumei v. (n.v.-eszéki v.) 200	5%	100.—	101.—

Értékpapirok			Utolsó árkelet pénz	áru
Alföld-fiumei vasut 1874. kib.	200	5%	99.75	100.25
Budapest-pécsi vasut ideiglen jegy		5%	98.50	99.—
Báttaszék-dombovár-zákányi v.	200	5%	99.25	100.25
Dunagőzhajózási társulat	100/200	5%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társaság	300	6%	—.—	—.—
Észak-keletivaspálya	300	5%	97.75	98.25
Észak-keletivaspálya (aranyban)	1000	5%	120.50	121.50
Észak-keletivaspálya (aranyban)	200	6%	127.75	128.50
Ész.-magyarorsz. e. kőszénb. r. t.	200	6%	—.—	—.—
Magyar-gaaliczini vaspálya	200	5%	98.50	99.50
Magy.-gaaliczini vaspálya II. kib.	200	5%	97.—	98.—
M. ny. v. (sz.-feh.-győr-gráczi v.)	200	5%	99.75	100.25
Magyar nyugativas 1874. kib.	2000/1000	5%	99.25	—.—
M. vas. elsőbbs. beruh. aranyb.	200	5%	118.75	119.25
Mármarosi sóvasut r. t. elsőbbs. r.	100		—.—	—.—
I. erdélyi vaspálya	200	5%	98.—	98.50
Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	6%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut, ezüstben	300	5%	100.50	100.75
Kassa-oderb. v. (eperjes-tarn. v.)	200	5%	99.25	99.50
Kassa-oderb. v. (osztrák vonal)	200	5%	101.—	102.—
Kassa-oderb. v. (magyar vonal)		5%	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut		5%	—.—	—.—
O.-magy. államv. 1883. kib. 400/2000 m.		4%	—.—	—.—
Szamosvölgyi vasut t. elsőbs. r.			82.50	—.—
Tiszavidéki vasut		5%	105.—	105.25
Budapesti lánczhid	100	6%	104.—	104.25
Lloyd- és tőzsde-épület	100	5%	97.—	97.50
MAGÁNSORSJEGYEK.				
Osztrák hitelintézet			178.50	179.50
Budavárosi sorsjegy			41.50	42.50
Keglevich sorsjegy			19.—	20.—
Magy. sz. korona orsz. vörös kereszt egyl.			7.—	7.50
Osztrák vörös kereszt-egylet			13.—	13.50
Pálffy sorsjegy			37.—	38.—
PÉNZNEMEK.				
Császári királyi arany (vert)			5.76	5.79
Császári királyi arany (kör.)			5.74	5.77
Osztrák-magyar 8 frtos arany			9.72	9.74
20 frankos arany			9.72	9.74
20 márka			12.—	12.02
Török aranylira			—.—	—.—
Osztrák- és magyar ezüst			—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi			60.05	60.20
Váltók árfolyama (látra).		Bank-kamat		
Német bankpiaczok 100 márk		4%	60.05	60.25
Amsterdam 100 hollandi frtért		3%	101.—	101.25
Brüssel 100 frankért		3%	—.—	—.—
Páris 100 frankért		3%	48.55	48.65
Marseille 100 frankért		3%	—.—	—.—
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért		3%	48.50	48.60
Zürich 100 frankért		3%	48.50	48.60
London 10 font sterlingért		4%	122.90	123.25
Szentpétervár 100 rubelért		6%	—.—	—.—
Olaszbankpiaczok 100 lire nouve ital.		4%	—.—	—.—

GALGÓCZY J.
több év óta fennálló cselédelhelyező-intézete ezelőtt stáczió-utcza, jelenleg üllői-ut 4. szám Budapesten, elhelyez a legjobb bizonyitványnyal ellátott férfi- és női cselédséget bárminő szolgálatra, uraságí birtokokra, gazdatisztet, gépészt, sveiczerost, házmestereket, uraságí inast, kocsist, gazdasszonyt, korcsmai és kávéházi személyzetet; a t. cz. kereskedő urak részére kereskedősegédeket, bolti szolgát, vidékre és helyben. Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen teljesittetnek. Kérem a nagyérdemü uraságok kegyes pártfogását, hogy a t. cz. megkeresők közt tévedés ne történjék az én intézetem csakis Üllői-ut 4. szám alatt létezik. 11609

Gácsi gyapjuszövet és finom posztó-gyár.
Van szerencsénk a tisztelt gazdaközönséggel tudatni, hogy mint a megelőző években ugy ez idén is tiszta gyapjuból készült különféle lópokróczokat gyártunk, a pokróczok koczkásak, simaszürkék és szürkék vörös csikokkal, a méretek pedig végenként következők, u. m.:

117 cmtr. szélességnél	12½—13 mtr. hosszuak,	melyből	8 kisebb lóra
135 « «	11½—12 « «	«	6 kisebb lóra
150 « «	10 « «	«	5 kisebb lóra

való pokrócz kikerül, egy-egy vég ára 26 frt az illető vasuti állomásig bérmentve szállitva, ezenkivül drappszinü ugyanezen angol lovagló nagy takarókat 18 frtért páronként, ugyanezeket vörös posztóval szegélyezve 20 frtért.
A megrendeléseket Budapestre a
GÁCSI POSZTÓGYÁR
(V. fürdő-utcza 10.) czim alatt intézni kérjük. 1117

Ternó!
Csakis **Gönci M.** valódi mathematikus játékrendszerével (lakik Budapest, **Deák Ferencz-utcza 3. sz.**) legfőlebb 8 betét után, kell, hogy mindegyik nyerjen.
☞ Ennek bebizonyitására **Gönci M. mathematikus** mindenkinek, a ki kivánja, beküld eredeti köszönet nyilvánitó leveleket, a melyekből látható, hogy nevezett már több ezerre menő embert a szükség és nyomortól kisegitett.
☞ Forduljanak tehát csakis **Gönci M. valódi mathematikushoz;** a levélhez válaszolás végett 3 postabélyeg melléklendő. 11605

WANKE GUSZTÁV
Budapest, IV. ker., kigyó-utcza 10. sz.
Lombfürészeti különlegességek raktára. 11251
Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

ÉRTESITÉS.
November 1-től kezdve raktáram Gizella-tér 5. sz. a. található, a harminczad-utcza sarkán Feiwel Lipót I. magyar vasbutor-, takaréktüzhely- és iskolapad-gyára Budapesten, Váradi-utcza 60. szám. **Alapittatott 1846. évben. Minden kiállitáson kitüntettetett.** 11462

Kérem, tessék olvasni!
Egy árverezés alkalmával egy hires pokrócz- és lótakarógyár egész készletét a rendes árnak feléért megvettem, s mig a készlet, **1640 drb. ór ási nagyságu, szörnyü vastag, széles ronthatatlan**
ló-pokrócz
tart, darabonkint 11614
csak frt 1.70 krajczárért
adom.
E pokróczok 1.60 ctm. hosszuak, és 110 ctm. szélesek, szines keretekkel ellátvák, s vastagok mint a deszka, azért valóban elronthatatlanok.
A küldeményezés készpénzre, vagy utánvéttel történik. — E pokróczok naponta minden irányban küldetnek s mindenütt tetszéssel fogadtatnak, miután egyszersmind ágytakaróul is használtathatnak s ezelőtt több mint kétszer nyiba kerültek. — Megrendelési czim:
Hecht's Webewaaren - Manufactur
Wien, I., Kolowratring Nr. 9. E.

Érdekes női fejek képtára (Belle femmes). 20 lap, pompás eredeti táblában 2 frt 50 kr.
Svajcz 24 a legfinomabb kivitelü vizfestvény modorban készült képben, pompás eredeti táblában 2 frt 60 kr. — Egy kis műremek, nevetséges olcsó áron.
Rajziskola. A legujabb rajziskola 14 füzetben, iskolai használatra és magántanulásra készitve, 4-ik kiadás, 1-ső füzet egyenes vonalu idomok. — 2-ik füzet ékitmények; 3-ik és 4-ik füzet levelek, virágok és gyümölcsök; — 5-ik füzet tájképek; 6-ik füzet fák; — 7-ik és 8-ik füzet madarak; — 9-ik és 10-ik füzet emlős állatok; — 11-ik és 12-ik füzet emberi testrészek (bonczlan); — 13-ik és 14-ik füzet fejek. — Ezen rajziskola a legelső tekintélyek által mint egyike a legjobbaknak van ajánlva. Az összes 14 füzet 4 frt 20 kr helyett csak 2 frt 40 kr.
Makart mesterművei, remek festményének másolatai (Anger fényképészeti műintézetéből) pompás táblázatban 10 frt 50 kr. Ujonnan kapható **Stern Mihály** könyvkiviteli üzletében **Bécs, I., Weihburggasse 26.** 11447

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK.

65306. szám.

Az osztrák-magyar-szerb vasuti kötelékben folyó év november 20-án közvetlen díjszabás lép hatályba, mely Belgrád (helyben és átmenetileg) között egyrészt és Budapest Józsefváros, Budapest dunaparti teherpályaudvar, Budapest fővámház, Budapest-Ferenczváros, Budapest-személypályaudvar, Budapest-Kelenföld, Budapest osztrák-magyar államvasut-társaság valamint Kőbánya m. á. v. (helyben és átmenetileg) és Kőbánya hizlalda, végre Bécs osztrák-magyar állam és Nándor császár északi pályaudvar, nemkülönben Stadlau és Marchegg állomások között, másrészt gyors- és teherárú szállitására nézve közvetlen dijtételeket tartalmaz. Kivételes dijszabások léteznek az I. és II. rendes osztályba tartozó árúknak 5,000 és 10,000 kilogrammennyiségben történt feladásánál, továbbá bor, czukor, vas és aczél, valamint vas és aczélárúk, végre mindennemű gabona és őrleményekszállitására nézve.

Az ezen dijszabás alapján továbbitott küldemények után fizetett dijösszegből engedélyezett kedvezmények a «Vasuti és közlekedési közlönyben» vannak közzétéve.

Ezen dijszabás példányai a részes vasutaknál, nevezetesen a magyar kir. államvasutak dijszabási ügyosztályában kaphatók.

Budapest, 1884 évi november hó 15-én.

Az igazgatóság.

Kitüntetve ő felsége a király dicsérete által a pharmac. kiállitáson.
Ozondus, frissitő erdőillat
állittatik elő Ghillany gyógyszerész 11541
erdei bouquetje
által. Ne hiányozzék ez tehát a **gyermek beteg-szobákban** és egyáltalán egy lakásban sem; tisztitja és **fertőtleniti a levegőt,** a **lélegzési szervet ujra éleszti** és kellemes szaga következtében **kitünő zsebkendő-illatszer.** Nagy flacon 1 frt, 1 kicsiny 60 kr. Szétterjesztő à 50, 60 és 70 kr. Főlerakat és előállitás **G. Wettendorfer Bécs, Hornals** Veronikagasse 32. Ismételárusitóknak kedvezmény.

Borsodmegye fővárosában, egy 30 év óta fönnálló és a legjobb hirnévnek örvendő
BOR ÉS SÖRCSARNOK
hozzá tartozó vendégszobákkal és nyári helyiséggel, mely étteremnek is alkalmazható 1885. január hó 1-étől 3 vagy több évekre, hozzá tartozó butorokkal vagy azok nélkül átadandó. — Szives ajánlatok 11594
SCHLESINGER IZRAEL tulajdonoshoz Miskolczra városháztér 19. sz. intézendők.

SZŐRMEÁRUK
W. ODWARKA, VI., Mariahilferstrasse 49.

Opossum-karmantyúk, szürkék — frt 6, 8, 10, 12, 14
Chinchilla-karmantyúk, szürkék frt 8, 10, 12, 14, 16
Menyét-karmantyúk, világosak (legujabb) frt 12, 16, 20, 30
Majom-karmantyúk (elpusztithatlan) frt 3.50 4, 6, 8, 10
Hitz-karmantyúk, feketék frt 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20
Jenotte-karmantyúk, feketék frt 3.50, 4, 6, 8, 10
Nyúl-karmantyúk, feketék frt 1.50, 2, 3, 4, 5
Mosómedve-karmantyúk, feketék (nagyon tartósak) frt 6, 8, 10, 12
Pézsma-karmantyúk, barnák frt 2.50 3, 4, 6, 8
Sealskin-karmantyúk (utánzat) frt 6, 8, 10, 12, 14
Gyermek-karmantyúk, fehérek, barnák vagy feketék frt 1.20, 2.50, 3, 4
Plüsch-karmantyúk, feketék v. barnák frt 1.50, 2, 3, 4
valamennyi karmantyúhoz illő **gallér** kerek alakban **úri és női városi bundák** frt 60, 80, 100, 150
Utazó bundák, feketék frt 40—60-ig
Schopp-bundák frt 60—120-ig
Vadász-, gazdasági s **lovagló** bundák frt 18, 20, 25, 30, 35
Uti szőrme-lábzsák, szőrme- lábkosarak, szőrme-sipkák, szőrme-vadászkarmantyúk, szőrme-csizmák.

Női- és úri bundák megrendelésre legujabb divat szerint készíttetnek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve: — Szállitás postautánvéttel gyorsan és pontosan. 11613
Odwarka, Mariahilf, Bécs.

Helyiség-változtatás.
T. cz. vevőimnek tisztelettel tudomásukra adom, hogy az eddig kigyó-utcza 1. sz. a. létező és 11 évig fennálló
arany ezüst s ékszeráru-raktáromat
f. é. október 18-án a koronaherczeg-utcza 8. sz. a. a Harisbazárba, a Schoja kávéház átellenében áthelyeztem. Az eddig belém helyezett bizalomért köszönetet mondva, kérem azt részemre tovább is megtartani. Mint eddig ugy tovább is iparkodni fogok t. cz. vevőimnek csak jó gyártmánynyal szolgálni. — Tisztelettel 11518
HEUFFEL LAJOS ékszerész.

Hirdetések
felvétetnek a kiadóhivatalban Budapesten VI-ker., himző- és kalap-utcza sarkán.

Nagy készlet
POSZTÓVÉG
(3—4 méter) minden szinben. teljes uri ruhára való; szétküld utánvét mellett **egy darabot 5 frtért**
STORCH L. Brünnben.
Nem tetsző darabok akadály 9082 *nélkül visszavétetnek.*
Mintát 10 kr. ért. bé egyel küldnak.

TERNO!
Tek. Mihálik János, mathematikus urnak, Bpest, Szászház, Csömöri ut 33. szám, I. em.
A világnak ismét van alkalma meggyőződni arról, hogy csakis ön az igazi felülmulhatatlan mathematikus ki bámulatraméltó kiszámitási tehetségével már annyi embert boldoggá tett. Én is ez alkalommal értesithetem önt, miszerint az öntől kapott számokra a prágai huzásban már a negyedik betét után egy 2880 frtos ternót nyertem és a pénzt már át is vettem. Az öröm, mely most házamban uralkodik leirhatatlan, és miután mind ezt csakis a Tekintetes urnak köszönhetem, engedje meg, hogy ezennel nyilvánosan kifejezést adjak legmélyebb köszönetemnek és egyuttal figyelmeztessem polgártársaimat igazi csodamüveletére. — Maradok mély tisztelettel **Róth Ede** kereskedő, Krumau. — Forduljon mindenki **bizalommal csak Mihálik** urhoz fenti czim alatt. A levélhez 3 darab 5 kros bélyeg válaszra csatolandó. 11601

BAUER SÁNDOR

műkereskedése

BUDAPEST, Sugárut 56. sz. alatt

eredeti *régi hirneves mesterektől* való képeit

felettébb jutányos áron

szándékozik eladni, hogy annál nagyobb beszerzéseket tehessen *hazánk művészeinek műveiből,* s igy kitüzött szándokának, a hazai müvészetet emelni, mentől inkább eleget tehessen. 8549

A JAVITOTT AMERIKAI EXCELLENT

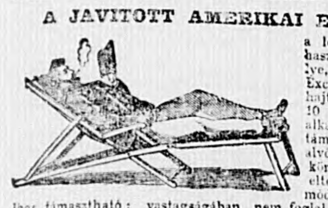

a legtökéletesebb kivitelben, használható mint szék, zsöllye, Chaiselongue és ágy. Az Excellent az egyedüli összehajtható szék a világon, mely 10 állásban helyezhető el, alkalmas különösen mint tám, nyugvó, olvasó, kerti, alvó és női szék; tiszti körökben igen kedvelt és elterjedt. Az Excellent könyv módjára összehajtható és a lhoz támasztható; vastagságában nem foglal el több helyet, mint 12 ctmtert, pontosan mérve 8 klgr. sulyu s csomagban postán is szállitható.

Az Excellent két mázsa sulyu személy által is használható, tartósságáért 8 évi kezesség vállaltatik. Az Excellent azoknak, kik igazi kényelmet óhajtanak, nélkülözhetlen. Ez a legillőbb alkalmi ajándék, a mely létezik és Dr. Rainer orvos által Budapesten, kényelmessége és könnyü elhelyezhetősége következtében betegeknek és lábbadozóknak legjobban ajánltatik. Az Excellent épen olyan, mint képünk mutatja. Barnára fényezve, ára kárpitozással együtt (jutte szövet-huzattal) 7 frt. Finom belga szőnyeggel, elegáns és elpusztithatlan 9 frt. A legnagyobb és legnehezebb egyéneknek belga szőnyeggel 10 frt. Csomagolás 20 kr. Kezességet csak az esetben vállalok, ha közvetlen tőlem vásároltatott.

Schöberl Károly, székgyáros Budapesten, szerb-utcza 13. sz. 11198

GLASZ IGNÁCZ

BUDAPEST, egyetemtér, alapittatott 1864. évben.

Ajánlja legjutányosabb árakon fehérnemü és férfi-divatáru czikkeit, u. m. fehér ingek legjobb és legujabb szabásuak, finom Schroll-féle chiffonból á 2.— és 2.50. Franczia cretton, vagy a legujabb fehér ingek szines Piquet mell, gallér és kézelővel 2.50. Zephir vagy oxford ingeket szintén 2.50. Háló ingek 1.80, elegáns bordurokkal 2·20—2·30. Lábravalók óriási vászonból 1·10. Angol croissé gatyák elismert évekre való tartósságuak 1.50 ugyanazok beleszövött bordurokkal 2·20.

Temérdek választás a legujabb gallér és kézelőkből saját gyártmány, kézzel varrt gomblyukkal, gallérok tuczatja 2·64, kézelők tuczatja 4·20—4·80-ig. vászon zsebkendők beszegve és kimosva fehér vagy szines bordürrel 3·60—4·20—6, egész 12 frtig. Dús raktár a legelegánsabb uri nyakkendőkből igen jutányos áron.

Saját gyára minden lévő keztyük elkészitésére, melyekből mindig felülmúló óriási kész raktár található u. m. 2 gombos uri és 3 gombos hölgy keztyü 1 frt. A valódi és kitünőnek elismert kutyabőr keztyük a legujabb kapcsokkal 1·40, kutyabőrből három gombos, hölgyek számára széles tüzéssel 1·10, fekete svéd vagy clage gyész keztyü 1 frt., 2 és 3 gomb. szarvasb. 1 frt, iram szarvasb. 1·40—2 frtig. Hajtó keztyü kánguruh bőrből kézzel varrt 2·50, kerecsolyára keztyü kitünő angol rugókkal 2 frt., tiszti keztyü 1 gomb. 65 kr, 2 gomb. 1 frt azonkivül minden lévő belhonban kötött téli keztyük (kitünő angol utánzás) különösen ajánlhatók fehér gyapjuból kötött keztyük tiszt vagy önkéntes urak számára.

Téli alsó ingek és nadrágok 85, 1—1·30, Merinóból 2·20—3·45-ig, kötött ujjasok mellény helyett viselhető 2·50, 4, 5, 6, frt. Creppe de Sante és selyem alsó ingek. Haskötők, hát és mellvédők egyben, térd és lábikra melegitők, uri és női gamasnik, vadász és minden másféle téli harisnyák igen gazdag választásban. Normal gyapjub ingek és nadrágok Jaeger tanár után, jutányosabban mind bárhol. — Gyári raktár gyapot és selyem ernyőkből gyári áron, azonkivül elegáns nyakkendő-tük, kézelőgombok, haj-, ruha- és fogkefék, angol szappanok és illatszerek. 11299

Vidéki rendelések legpontosabban jótállás mellett eszközöltetnek.

TERNÓ

A sok dicséret és magasztalás mivel tek. Tóth mathematikus ur legkitünőbb ternókiszámitását elhalmozzák, az engem ért nagy szerencse által egygyel a mai napon ismét szaporodott, **miért a dicsőség Tóth urat illeti, mert a küldött 22, 55, 67 számok a f. évi november hó 12-én tartott prágai huzáson kijö tek, igy én 32 kros secco tételre 1536 frtot nyertem.** Bámulja és csodálja mindenki a legkitünőbb ternókiszámitó működésének fényes eredményét, **akik szegénységben, nyomorban szenvednek, akik az élet keserü napjait boldogabb napokra óhajtják változtatni azok mielőbb ragadják meg az alkalmat és használják fel saját javukra** a tek. Tóth mathematikus ur által nagy sikerrel összeállitott számsorozatot. Legmélyebb hálámat és köszönetemet hirlapilag is kifejezem, hogy tek. Tóth ur engemet ily boldoggá, ily szerencséssé tett. **Engedje az egek ura, a magyarok istene, hogy legjelesebb müködése még másokat is boldoggá és szerencséssé tehessen.** — Maradtam tekintetes úrnak hálás tisztelője

Barna József utbiztos vásártér 13. sz. a. Garahalmán

Forduljon mindenki egész bizalommal egyedül csak Tóth A. mathematikus urhoz, lakik: Kerepesi-ut vége felé Kenyérmező-utcza 6. sz. I. em. 10. ajtó Budapesten, és mellékeljenek leveleikhez 3 drb 5 kros bélyeget válaszadásra. 11534

Legnagyobb nyeremény | jutalék díj | leg csekélyebb koczkáztatás.

Az általunk legrégibb idő óta sikeresen folytatott Tőzsdei prämium-üzletet immár minden oldalról mint a legelőnyösebbet ajánlják s legpraktikusabbnak tartják.

A mostani nagy árfolyam ingadozásoknál tehát különösen ajánlhatjuk a prämiumüzletet, mert csakis igy lehet **csekély koczkázat** mellett **nagy nyereséget** elérni s az árfolyamok **emelkedését,** valamint **csökkenését** is kiaknázni.

Következő **dijtételek** lefizetése elégséges:

25 frt **5000** frtnyi **magy. 4% aranyjáradékra**
vagy **5000** « « **5% papirjáradékra**
70 frt **25 darab osztrák hitel részvényre**
vagy » « **magyar hitel** «
25 frt » **drb. magy. leszámitoló-bank részvényre**
vagy » **drb.** « **jelzáloghitelbank** «

További utánfizetés **semmi esetre** sem teljesitendő. 11608

A „Budapesti LLOYD"

kiadóhivatalának **bank- és váltó-üzlete**

11141 **Engel Zsigmond és Társa**

BUDAPEST, Dorottya-utcza 5. sz.

HÚSMÉRÉSI JOG-BÉRBEADÁS.

A rimamurány-salgótarjáni vasmü-részvény-társaság salgó-tarjáni vasgyáránál és salgói bányatelepén levő mészárszékekben a husmérési jog 1885. évi januárius hó 1-jétől egy, esetleg több évre is a következő feltételek mellett kiadatik.

1. A gyári és bánya-személyzet naponta friss marhahussalés idényszerüleg másnemü húsokkal látandó el.

2. A gyári és bánya-személyzetnek előirt hitelre kiszolgáltatott husmennyiség értéke a vállalkozó által beadott számla alapján minden hó végén a gyári pénztár által készpénzben fizettetik.

3. A marhahús árára vonatkozó ajánlatok vagy a budapesti lipótvárosi vagy pedig a losonczi középeveshús árához képest, kilogrammonként hány krajczárral olcsóbban — nyújtandók be; — egyébb husokra nézve a s.-tarjáni piaczi árak érvényesek.

4. A hús-árak hóról-hóra a vett hivatalos tudósitás alapján szabályoztatnak.

5. A húsmérési jog és mészárszékekért haszonbér nem követeltetik, — azonban vállalkozó tartozik 1000 frtnyi értékben biztositékot nyujtani.

Ezen **mészárszékek** biztos évi forgalma 30,000 frt. o. é. 11469

Ajánlatok f. é. deczember hó 15-ig a rimamurány-salgótarjáni vasmü-részvénytársaság «élelmezési üzlet» igazgatóságához Salgó-Tarjánban intézendők.

Fogorvos Dr. DEÁK cs. és kir. kizárólagosan szabadalmazott

RUGALMAS FOGSORAI

A müfogak közt a legtökéletesebbek. Fogtömcsék (plombeok) a legkitünőbb anyagokból stb. számos éveken át Berlinben szerzett tapasztalatok nyomán. 11179

Budapest, belváros, Deák Ferencz-utcza 3. szám, első emelet

POSZTÓVÉGEK

jó anyagból valódi szinüek méterje 1 frttól fölfelé. Mintákat szétküld a 11378

Tuchfabriksniederlage „Zum Weissen Lamm" in Brünn.

FÁK ÉS CSERJÉK

dús választékban kaphatók 11547

Wéber Károly mű- és kereskedelmi kertésznél

Budapesten, fürdő-utcza 2. sz. (Diana-épület.)

1884-ben a 61-ik kitüntetés. Ezüst érdem-érem az 1884-ki nizzai világkiállitáson.

A HOFF JÁNOS-féle maláta-gyártmányok mint a vért javitós a megtámadott egészséget helyreállitó,

az orvosi tekintélyek által elismerve és jutalmazva, a fejedelmek által magasztalva, s a világ közönsége által dús és mindig növekvő fogyasztással kiválasztva, ezen minőségükben beváltak. Mivel azokkal különösen a Hoff János-féle maláta kivonattal Bécsben, Graben, Bräunerstrasse 8. sz. rendkivüli felgyógyitások eszközöltettek, ugy hogy azok az orvosok részéről a hivatalos gyógyszerek helyébe tulnyomólag besoroztattak. A közönség azokat jobban fogadja, mint az orvosságot részint jó izük, s részint a majdnem mindig biztos felgyógyitásuk miatt. Az orvosi egyetemek, az egészségügyi kiállitások, a maláta gyártmányoknak sok érdem érmeket megitéltek, Európa legtöbb fejedelmei okleveleket. — 37 év óta fennáll Hoff János üzlete s van mostan 27000 raktára s 61 magas kitüntetése. — Dr. med. Halpapp, helyben, 1884 szeptember 13-ik kelottel irja (Rendel malátakivonatot) 6 éves leányom használatára ki gyomorhurutban szenved. Ő Fensége Salm herczeg Oettingenben (Bajorországban) Kérem postafordulattal maláta egészségi csokoládét ide küldeni. (kellemes ize s a vér felfrissitése miatt).

A Hoff János-féle malátakivonati egészségi sörének 4. szállitása ő kir. fensége a Cumberland herczeg udvartartásához. — Gmunden 1884 október 7. Alólirott kéri sziveskedjék ismét 6 palaczk Hoff János-féle malátakivonati egészségi sört ő kir. fensége a Cumberland herczeg Braunschweig és Lüneburgban udvartartása részére postafordulattal küldeni. Alázattal **Düring C.** udvarmester.

A vérben lakik az élet; a Hoff János-féle malátacsokoládéban a nyerendő vér. Minden Hoff János-féle malátagyógytápszer hat a vérszerzésre; de hol evégett erélyes hatásra van szükség használni kell a malátakivonatot és malátacsokoládét. De Hoff **János**-félét kell kérni. S nézni kell a védjegy után is, ez a feltaláló Hoff János mellképe, egy álló oválban, lent aláirásával. Tessék a következő levelet Tullnból a D. m. olvasni: Mivel nekem **Dr. Buhr András** Franczensbadból az ön Hoff János-féle malátakivonati-egészségi sörét annyira ajánlotta, tehát hozattam az ön raktárából 6 palaczkkal. Oly nyomorult s gyenge voltam, hogy támasz nélkül már járni se tudtam s a felgyógyulásra minden reményemet feladtam, mert én már 2 év óta nagymérvü testelgyengülésben s vérszegénységben szenvedek s mindig nagy fájdalmat érzek gyomromban, étvágyam nincs. Használtam az ön megbecsülhetlen gyógyhatásu malátakivonati egészségi sörét s az csodát művelt; étvágyat kaptam s erősbültem ugy, hogy most már igen jól mehetek magam a lépcsőn. (További rendelmény)

Mühlwenzel Anna cs. k. százados-hadbiró özvegye.

Lippei grófnő levele Calaúból 1884. juli 22. Tisztelt uram! Kérem önt nekem póstafordulattal 18 palaczk malátaegészségi sört küldeni, mivel az nekem igen jól szolgál.

Hivatalos gyógyjelentés az uj kaszárnya kórházából Berlinben 1866. Az ön malátakivonata a sebesülteknek igen jól szolgált, ugy annyira hozzá szoktak, hogy többé nem nélkülözhetik.

Von Roon asszony az ápoló hölgyek nevében.

További gyógyjelentések Osztrák-Magyarországból.

Kanker, 1884. auguszt 19. Tisztelt uram! Az ön Hoff János-féle malátakivonati egészségi söre egy sulyos tüdőbetegeség es bordahártya gyuladás után, mely 4 hónapig az ágyhoz szegzett annyira helyreállitott, hogy már az ágyat elhagyhatom, minden más gyógyszer hasztalannak bizonyult ugy, hogy az orvos felgyógyulásomon kételkedett. Kérem mielőbb 7 palaczk konczentrált malátakivonatot küldeni. Mély tisztelettel **Poosnar,** vendéglős.

Karánsebes, 1884. auguszt. 30. Tisztelt uram! Évek óta lélegzési bántalmakban szenvedtem, melyek egyre rosszabbra fordultak ugy, hogy éjjelenként az ágyban fel kellett ülnöm, hogy könnyebben lélegezhessek. Ekkor véletlenségből a hirlapban olvastam az ön igen becses Hoff János-féle malátakészitményeiről, melyeket felhasználtam, az óta sokkal könnyebben lélegezhetek s jobban alszom. Fogadja ezért mély köszönetemet. Kérem ismét 13 palaczk Hoff János-féle malátasört s ½ kiló I. malátacsokoládét küldeni.

Mély tisztelettel **Lindner Franziska.**

Árak: Maláta-kivonati egészségi sör, 1 palaczk 60 kr., 11 pal. 6 frt, 28 palaczk 15 frt, 58 palaczk 30 frt. ½ kilo Maláta-csokoládé I. 2 frt 40 kr., ¼ 1 frt 30 kr., ⅛ kilo 70 kr. II. ½ kilo 1 frt 60 kr., ¼ kilo 90 kr., ⅛ kilo 50 kr. III. ½ kilo 1 frt, ¼ kilo 60 kr., ⅛ kilo 35 kr. Maláta-czukorkák 1 zacskó 60, 30 és 15 kr. Maláta-kiv. 1 üvegcse frt 1.12, kisebb 70 kr. Gyermektápliszt 1 frt. Egy egész maláta-fürdő 80 és 50 kr. Maláta-növény-szappan 80, 60, 40 és 20 kr. — Nagyobb megrendeléseknél árkedvezmény. A csomagolás a legolcsóbban számittatik. — **Az első valódi nyálka-oldó Hoff János-féle mell-maláta-czukorkák kék papirban vannak. Vételnél csak ilyenek kérendők.** 11 palaczkon felül **Budapestre** bérmentve házba szállittatik

HOFF JÁNOS

gyári fióraktára Magyarország részére:

Budapest, zsibárus-utcza 7. szám alatt.

(A főposta átellenében.)

kapható ...k **József** gyógyszertárában király-utcza 12. szám alatt a. Weninger M.-nél Budán fő-ut 28. 11603

Tisztitó-paszta

szállitás nagybani árak mellett **Rappold** Naxos tisztitó áruk, üvegpapir, tisztitó vászon gyári raktára **Budapesten, V. Mária Valéria-utcza 11.** 11483

Grünwald Leopold

URI- és NŐI fehérnemü specialista

BÉCSBEN, 11443

Stadt, Plankengasse 4.

Uri ingek csakis Schroll-féle chiffonból, gallér nélkül kézelővel frt 1.60, 2.—, 2.20, 2.50.
Uri ingek csakis Schroll-chiffonból gallér és kézelő nélkül frt 2.—, 2.30.
Uri ingek csakis Schroll-chiffonból bármily alaku gallérral és kézelővel frt 2.20, 2.50.
Uri ingek legjobb Cretonból vagy oxfordból 1.70, 2.—, 2.25.
Uri lábravalók frt —.90, 1.20, 1.40, 1.60.
Női ingek csakis Schroll-chiffonból frt 1.20, 1.60, 1.80, 2.—.
Női ingek legjobb vászonból frt 2.—, 2.40, 3.—.
6 darab lepedő varrás nélkül, 3 rőf hosszu, 2 rőf széles 9.60.
30 rőf rumburgi vászon 9.60
30 rőf házi vászon 6.50
30 rőf kanavász 6.50
30 rőf damasz-grádl ... 6.50
12 drb rumburgi zsebkendő 11440 3.—
1 asztali készlet 6 személyre 1 abrosz és 6 serviette ... 3.—

Prof. Jaeger rendszerü normal fehérnemük raktára.

NŐI DIVATTEREM

BÉCSBEN, VIII., Josefstädterstrasse 35. sz. I. em.

ajánlja minden évadra a legszebbet és legizlésteljesebbet **gyermek-** és női **toilettekben, gyermek-, női-** és **uri fehérnemüekben** és **legfinomabb pongyolákban.** — Különösen ajánlom a tisztelt hölgyközönségnek dus modell választékomat

NŐI- ÉS GYERMEKKALAPOKBAN

ugyszintén *félcrinolinjaimat* hölgyeknek és gyermekeknek.

teljes mennyasszonyi- és gyermekkelengyéimet

mérsékelt áron. 11295

Tüdő, torokbetegek (tüdővészkórosak) és asthma-betegek

GESETZLICHE HERBA HOMERIANAE P. H. SCHUTZ-MARKE. Paul Homero

figyelmessé tétetnek az általam Oroszország belsejében felfedezett s nevemről «Herba Homeriana»-nak nevezett gyógyfüve. Orvosilag sokszorosan kipróbált s 5000 okmánynyal igazolt hatásu idült légcső-, tüdőhurut, tuberkulosus, a légcsövek elnyálkásodása, s főképen asthma ellen. Egy csomag 60 gramm, 2 napra, 70 krba kerül. A «Homeriana» gyógyhatásáról szóló füzet 15 krnak előleges beküldése mellett kapható. Postán csak 5 vagy több csomag küldetik. Minden csomag az itt látható törvényes védjegygyel és aláirásommal van ellátva, mire a t. cz. közönséget különösen figyelmeztetem. **Valódi** minőségben csakis általam a **Homeriana** növény feltalálója s elkészitője által kapható.

11602 **PAUL HOMERO Triesztben Ausztria.**

Bécs 1884. arany érem.

Gyönyörüen éneklő valódi harzi

KANÁRI MADARAK

kaphatók 11485

KLEIN ÖDÖNNÉL B.-CSABÁN.

Szétküldés a legmesszebb eső vidékekre, az élve megérkezés iránti jótállás mellett a legkeményebb hidegben is. Árjegyzék ingyen és bérbentve.

Sorsjegyek a magyarországi irók nyugdijintézete javára

főnyeremény 5000 frt főnyeremény

1000, 500, stb. frt.

Összesen **1711 nyeremény 9000 forint értékben.**

Huzás 1885. január 2.

Kaphatók 20 krajczárjával.

főelárusitás: 11322

FUCHS H. váltóháza

Budapesten, Dorottya-utcza 9.

valamint minden váltóüzletben, dohánytőzsdében és lottogyüjtődében. Teljes utánvétre semmi sem teljesittetik.

25 sorsjegy és ennél több megrendelésénél az utóbbiak, valamint nyereménylajstrom bérmentve küldetik meg.

A FRANKLIN-TARSULAT kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvárusnál kapható:

OLCSÓ KÖNYVTÁR

Szerkeszti

GYULAI PÁL

Az eddig megjelent füzetek **betürendben.** — *(A zárjel közti számok a gyüjtemény folyószámait jelölik.*

Minden füzet külön kapható.

Amerikai nők. Rajzok és beszélyek. Angolból ford. György A. (94) 40 kr.
Andersen. Regék és mesék. Forditotta Milesz Béla. (66) 30 kr.
— Képeskönyv képek nélkül. Forditotta Schambach Gyula. (133) 20 kr.
Arago és **Vermond.** Az ördög naplója. Vigjáték. Francziából ford. Egressy Benjamin (83) 20 kr.
Augier E. A Fourchambault család. Szinmü. Francz. ford. Fáy J. B. (111) 40 kr.
Augier E. és **Sandeau Gy.** Poirier ur veje. Szinmü. Ford. Haraszti Gyula. (146) 30 kr.
Balzac Honoré. Grandet Eugénia. Forditotta Toldy László. (165) 60 kr.
Beaumarchais. Figaro házassága. Vigjáték. Forditotta Paulay E. (26) 50 kr.
— A sevillai borbély. Vigjáték. Ford. Paulay E. (121) 30 kr.
Berczik Árpád. Az igmándi kispap. Népszinmü. (155) 30 kr.
Bérczy Károly. A gyógyult seb. Beszély. (104) 30 kr.
Berzsenyi Dániel versei. 6-ik kiadás. (81) 50 kr.
Bessenyei György. A philosophus. Vigjáték. (138) 30 kr.
Beulé. Augusztus családja és kora. Francziából Molnár Antal (73) 30 kr.
Bodenstedt Frigyes. Shakespeare élete és müvei. (79) 30 kr.
Boissier G. Virgil. Francz. ford. Végh A. (22) 30 kr.
Bret Harte kaliforniai beszélyei. Forditotta Belényesi Gábor. (2) 40 kr.
Bulwer E. A jövő nemzedéke. Regény. Forditotta Fáy Béla. (89) 40 kr.
Catullus versei. Forditotta Csengery J. (105) 30 kr.
Chateaubriand. Atala. Ford. Csiky K. (12) 20 kr.
Cherbuliez V. A pépi király. Elbeszélés. Forditotta Berényi L. (98) 30 kr.
Collins V. Sophokles. Ford. Kont I. (126) 30 kr.
Coppée Ferencz. Kisebb szinmüvek. Forditotta Csiky Gergely. (173) 20 kr.
Conscience H. A szegény nemes. Beszély. ford. Greguss Ágost (19) 40 kr.
Csengery Antal. A magyar közoktatás és közmivelődés némely főbb kérdéseiről. (101) 50 kr.
Csiky Gergely. Az első és a második. Elbeszélés. (153) 30 kr.
— Anna. Dráma egy felvonásban. (167) 20 kr.
Csokonai V. M. Dorottya, vagyis a dámák diadala a farsangon. (1) 20 kr.
— Lilla. Érzékeny dalok 3 könyvben. (42) 30 kr.
— Ódák. Két könyvben. (65) 20 kr.
— Békaegérharcz. Irta Homer. Átöltöztetve a Blumauer módja szerint. (124) 20 kr.
Czuczor Gergely népies költeményei. (33) 30 kr.
Daudet E. A férj. Regény. Forditotta Luby Gyula. (127) 50 kr.
Dayka Gábor költeményei. (59) 20 kr.
Delpit A. Odette házassága. Regény. Forditotta Fáy J. Béla. (143) 50 kr.
Dickens K. Karácsoni ének. Forditotta Belényesi Gábor (10) 30 kr.
Dugonics András följegyzései. (162) 30 kr.
— Kun László. Szomoru történet 4 szakaszban. (186) 30 kr.
Ebers György. Egy szó. Regény. Forditotta Kacziány Géza. (178) 80 kr.
Ébelot A. Cazaux András. Rajz a délamerikai pampaszokból. Forditotta Kárffy Titusz. (139) 30 kr.
Eynaud E. Ferizade dala. Beszély. Forditotta Huszár I. (32) 20 kr.
Fáy A. Érzelgés és világ folyása. Beszély levelekben. (150) 30 kr.
— A külföldiek. Vigjáték 2 felvonásban. (174) 20 kr.
B. Feuchtersleben E. Adalék a lélek életrendjéhez. Forditotta dr. Klekner Alajos. (145) 40 kr.
Feuillet O. Trecoeur Julia. Elbeszélés. Forditotta Csukássi J. (52) 30 kr.
— Egy nő naplója. Regény. Forditotta Fáy Béla. (75) 40 kr.
Flegler S. A magyar történetirás történelme. — *Sayous E.* A magyar történelem kútforrásai. Mindkett t ford. ifj. Szinnyei J. (38) 60 kr,
— Kölcsey Ferencz. Ford. ifj. Szinnyei J. (49) 20 kr.
— Szalay László és munkái. Forditotta ifj. Szinnyei József. (56) 50 kr.
Forster-Arnold Florence. Deák Ferencz. Életrajz. Angolból forditotta Pulszky Ágost. (137) 60 kr.
Fraknói V. II. Lajos és udvara. Történeti rajz. (46) 20 kr.
Gaal J. A peleskei nótárius. Bohózat. (123) 40 kr.
Gaskellné. Cranford. Regény. Forditotta Belényesi Gábor. (177) 60 kr.
Gauthier Th. A lélekcsere. Regény. Forditotta Szekula Gyula. (29) 30 kr.
Goethe. Iphigenia Turaisban. Dráma. Forditotta Kis János. (25) 30 kr.
— Hermann és Dorottya. Forditotta Hegedüs István. (116) 20 kr.
Gogol M. Beszélyek az orosz életből. (11) 20 kr.
— Bulyba Tárász. Beszély. Ford. Almási L. (61) 30 kr.
Goldoni K. A hazug. Vigjáték. Ford. Radó A. (142) 40 kr.
Goldsmith Olivér. A wakefieldi pap. Forditotta Ács Zsigmond. (169) 50 kr.
Gombos I. Az esküvés. Szomorujáték. (134) 40 kr.
Gozlan Leo. Három ara egy koronára. Beszély Francziából. (147) 20 kr.
Gréville Henrik. Árulás. Regény. Forditotta Huszár Imre. (163) 80 kr.
Gvadányi J. Egy falusi notáriusnak budai utazása. (50) 40 kr.
Gyöngyösi István. Ének Thököly Imre és Zrinyi Ilona házasságáról. Egykorú kéziratból kiadta és jegyzetekkel kisérte Hahn Adolf (181) 30 kr.
Gyulai Pál. A vén szinész. Beszély. (27) 20 kr.
— Báró Eötvös József. Emlékbeszéd (108) 20 kr.
— Szilágyi és Hajmási. Költői beszély. (157) 20 kr.
D'Haussonville. Sand György. Francziából. (84) 30 kr.
Heyse Pál. A gróff kastélyban. Beszély. Forditotta Halasi A. (86) 20 kr.
Horatius. A költészetről. Levél a Pisókhoz. Forditotta Czuczor G. (37) 20 kr.
Hugo K. Bankár és báró. Szomorujáték. (99) 20 kr.
Hugo V. Hernani. Szomorujáték. Ford. Szász Károly (16) 30 kr.
— Borgia Lucretia. Dráma. Forditotta Szász K. (140) 30 kr.
Jerrold D. Zsák Mór. Magyarositotta Belényesi Gábor. (31) 30 kr.
Jósika M. Egy igaz ember. Beszély. (18) 20 kr.
Kármán J. Fanni hagyományai. Beszély. (7) 20 kr.
Karr A. A normandiai Penelope. Regény. Forditotta Fáy Béla. (90) 50 kr.
Kazinczy F. Magyarországi utak. (53) 20 kr
— Bácsmegyeinek gyötrelmei. (60) 30 kr.
Kemény Zs. Szerelem és hiuság. Beszély. (15) 30 kr.
— Élet és irodalom. (159) 30 kr.
Korényi Frigyes összes költeményei. (5) 60 kr.
Kisfaludy Károly. Tihamér. Beszély. (55) 30 kr.
— Irene. Szomorujáték. (62) 30 kr.
— Vig beszélyei (67) 40 kr.
— Csalódások. Vigjáték. (82) 20 kr.
— Versei. (103) 50 kr.
— A kérők. Vigjáték. (125) 30 kr.
— A pártütők. Vigjáték. (156) 20 kr.
Kisfaludy Sándor. Összes regéi. I. (129) 70 kr.
— Összes regéi. II. (130) 50 kr.
Klapp Mihály. Rosenkranz és Güldenstern. Vigjáték. Forditotta Csiky Gergely. (168) 30 kr.
Kochanovszkyné. Szeretett. Orosz beszély. Forditotta Timkó I. (131) 30 kr.
Kont Ignácz. Aristophanes. (97) 30 kr.
Kovács Pál. Farsangi kalandok. Beszély. (41) 20 kr.
Kölcsey Ferencz elbeszélései. (3) 20 kr.
— szónoki müvei. (17) 60 kr.
— versei. Ötödik kiadás. (95) 60 kr.
— Országgyülési naplója 1832—1833. (166) 60 kr.
Körner Tiv. Zrinyi. Szomorujáték. Forditotta Szemere Pál. — Körner Zrinyijéről. Birálat, irta Kölcsey Ferencz. (64) 40 kr.
Lamartine. Heloïse és Abelard. Forditotta Erhardt Victor (109) 20 kr.
Legouvé E. Beatrix. Szinmü. Forditotta Feleky J (152) 40 kr.
Lessing G. E. Laokoon, vagy a festészet és költészet hatásairól. Forditotta Bánfi Zsigmond (40) 50 kr.
— Bölcs Náthán. Drámai költemény. Forditotta Ziehy A (72) 50 kr.
Lever K. Viharban. Regény. Forditotta György A. (151) 60 kr.
Lindau Pál. Molière. Forditotta Bánfi Zsigmond. (74) 30 kr.
Louis-Lande L. Camaron. Episod a mexikói háboruból. Forditotta Haraszti Gyula. (78) 20 kr.
Macaulay T. B. Machiavelli. Forditotta B. P. (4) 20 kr.
— Lord Bacon. Forditotta B. P. (14) 20 kr.
— Milton. (24) 20 kr.
— Byron. Forditotta B. P. (30) 20 kr.
— Barère Bertrand. Forditotta Angyal Dávid. (76) 30 kr,
— A pápaság. Forditotta B. P. (92) 20 kr.
— Nagy Frigyes. Forditotta Szentkirályi Móricz. (118) 30 kr.
A magyar emigráczió mozgalmai 1859—1862. Kossuth Lajos emlékiratai nyomán. (171) 30 kr.
Malot Hector Pompon. Regény (154) 80 kr.
— A szépség vonzereje. Regény. Forditotta Sz. E. (179). 80 kr.
Mérimée P. Carmen. Beszély. Forditotta B. P. (43) 20 kr.
— Colomba. Beszély. Forditotta Szenvey J. (80) 40 kr.
Mészáros Ignácz. Kartigám. Regény. 5-ik kiadás. Bevezetéssel és jegyzetekkel Heinrich Gusztávtól. (93) 80 kr.
Michelet Gy. Lengyel- és Oroszország. Forditotta de Gerando Antonia. (48) 30 kr.
Moliere. A bot-csinálta doktor. Vigjáték, Forditotta Kazinczy Ferencz. (77) 20 kr.
Murray E. C. Grenville. A franczia politikai életből. Forditották Belényesi és Huszár. (45) 60 kr
Musset A. Ne fogadj fel soha semmit. Vigjáték. Ford. Paulay Ede. (87) 20 kr.
Nagy Ignácz. Tisztujitás. Vigjáték. (44) 40 kr.
Olasz beszélyek. Irták Barilli, Ghislanzoni és Sara, Forditották Huszár I. és Mócs Zsigmond. (110) 50 kr.
Orosz beszélyek. Irták Puskin S., Gogoly M., Krylov I., Dosztojevszkij és Turgenyev. Forditotta Csopey László. (149) 80 kr.
Ouida. Egy pár kis faczipő. Beszély. Forditotta. Belényesi Gábor (68) 40 kr.
Pálffy A. Egy kastély az erdőben. (21) 20 kr.
— A szebeni ház. Beszély. (112) 20 kr.
— Az itélőmester leánya. Tört. beszély. (117) 40 kr.
Petőfi Sándor beszélyei. (160) 30 kr.
— A helység kalapácsa. Hősköltemény. (170) 20 kr.
Plouvier E. Beszélyek. Forditotta Milesz B. (51) 30 kr.
Poole J. Pry Pál. Vigjáték. Forditotta Csiky G. (132) 30 kr.
Pope S. A mübirálatról. Forditotta Lukács Móricz. (20) 20 kr.
Prescott H. E. Schäffer Magdalena. Beszély. Forditotta Csukássi József. (34) 40 kr.
Pulszky Ferencz. Eszmék Magyarország története philosophiájához. (91) 30 kr,
— Martinovics és társai. (136) 20 kr.
Puskin S. Anyégin Eugen. Regény versekben, Ford. Bérczy K, (120) 60 kr.
Roscher Vilmos. A nemzetgazdaság viszonya a klasszikai ókorhoz. Ford. M. G. (175) 20 kr.
Le Sage. A sánta ördög. Forditotta Varga Bálint (161) 60 kr.
Bernardin de Saint-Pierre. Pál és Virginia. Francz. ford. Ács Zsigm. (158) 30 kr.
Salvatore F. Két szerelem. Regény. Forditotta Nyitray J. (115) 30 kr.
Sand Gy. Az ördög-mocsár. Beszély. Forditotta Csukássi J (39) 30 kr.
— Leoni Leó. Beszély. Forditotta Visi I. (47) 50 kr.
Sandeau Gy. A montsabreyi kastély. Beszély. Ford. B. S. (6) 20 kr.
Sayous E. A mongolok betörése Magyarországba 1241—42. Forditotta Takács István. (35) 20 kr.
— A magyar történelem kutforrásai.— **Flegler S.** A magyar történetirás történelme. Mindkettőt forditotta ifj. Szinnyei József. (38) 60 kr.
Schiller. Wallenstein halála. Ford. Hegedüs I. (164) 40 kr.
— Mózes küldetése. Forditotta Jurany Gusztáv. (70) 20 kr.
Sollohub gr. Előkelő világ. Orosz beszély. (8) 30 kr.
— A gyógyszerészné. Beszély. Oroszból ford. Brassay A. (23) 20 kr.
Spielhagen Fr. Az utolsó órában. Elbeszélés. Ford. Halasi A. (128) 30 kr.
Stifter A. Brigitta. Beszély. Ford. B. J. (28) 20 kr.
Suonio. A hold regéi. Finnből ford. Vikár B. (148) 20 kr.
Szentjóbi Szabó L. Mátyás király vagy a nép szeretete jámbor fejedelmek jutalma. Nemzeti érzékeny-játék. (135) 30 kr.
Szalay L. Mirabeau. (122) 40 kr.
Szigligeti Ede. Liliomfi. Vigjáték. II. kiad. (9) 20 kr.
— Magyar szinészek életrajzai. (57) 40 kr.
— A trónkereső. Szomorujáték. (106) 30 kr.
Szilágyi S. Történeti rajzok. (100) 60 kr.
Taine H. Az eszmény a müvészetben. Forditotta Harrach J. (71) 30 kr.
Taylor T. Barátságból. Vigjáték. Ford. Csiky G. (144) 20 kr.
Teleki L. gróf. Kegyencz. Szomorujáték. (85) 40 kr.
Tennyson A. Ardén Enoch. Angolból Jánosi G. (113) 20 kr.
— Költői beszélyek. Forditotta Csukássi J. (141) 30 kr.
— Király-idyllek. Forditotta Szász Károly. (12) 20 kr.
Theophrastus jellemrajzai. Ford. Hunfalvy J. (107) 20 kr.
Theuriet. A Buzavirágék háza. Beszély. Forditotta Ujkéri. (69) 30 kr.
— Veronika asszony. Beszély. Forditotta Ujkéri. (119) 30 kr.
— A hableány. Beszély. Forditotta Sz. E. (176) 30 kr.
Tolstoj L. N. gróf. Családi boldogság. Beszély. Ford. Szentkirályi Albert. (54) 40 kr.
Turgonyev I. Tavaszi hullámok. Regény. Forditotta Timkó I. (114) 40 kr.
— Költemények prózában. Forditotta Csopey L. (172) 30 kr.
Uchard M. Jean csillaga. Beszély. Forditotta Fáy J. Béla. (88) 40 kr.
Vasiliadis Sz. N. Galátea. Dráma. Ujgörögből ford. Kállay Béni. (58) 20 kr.
Vautier Gy. A keresztanya. Forditotta Márkus Miklós (102) 30 kr.
Wieland. Abderiták. Ford. Farkas Albert. (180) 1 frt.
Zichy Antal elbeszélései. (36) 30 kr.
Zschokke H. A szegény viltshirei lelkész naplójából. Beszély. Forditotta Sz. M. (96) 20 kr.
Zsilinszky M. Kupecky János. (63) 20 kr

MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK.

61907 szám. 1884.

Pályázati hirdetmény

bükkfa, talpfa szállitása iránt.

A magy. kir. államvasutaknak központi hálózata részére a 2. pont alatt kitüntetett határidőkben I. r. vasutakhoz való 100.000 drb bükkfa talpfára van szüksége, melyek szállitása iránt a következő módozatok és feltételek mellett ezennel nyilvános verseny hirdettetik.

1. A szállitás az anyagok szállitására vonatkozó 24722/76. számu általános és a bükkfa talpfára vonatkozó különleges szállitási feltételek alapján eszközlendő.

Az ezen feltétfüzetekben kitüntetett feltételeken kivül megköveteljük még, hogy a szállitandó talpfák a repedés és részint a veteinedés meggátlása czéljából mindkét végtől 15 cm. távolságban és a talpfa magassága közepén 25 mm. vastag központi furóval átfurassanak s a támadt lyukba puha fából készült kupalaku ék a talpfa elkészülte után azonnal még az erdőben beüttessék.

Ezen éknek vékonyabb végén 28, vastagabb végén 45, a közepén pedig 30 mm. átmérővel kell birnia. A talpfák ékelése után a faék vékonyabb végébe egy *tölgyfából* készült kis ellenék ütendő be.

2. A bükkfára vonatkozó különleges szállitási feltételek 6 §-ában megállapitott szállitási határidő akkép változtatik meg, hogy a kiirt talpfamennyiség beszállitása márczius hóban kezdendő meg, havonkint legalább 20 ezer darab átadandó, ugy hogy az egész mennyiségnek beszállitása az év julius hó végével teljesen befejezve legyen.

Az idézett szállitási feltételek a magy. kir. államvasutak anyagszer és leltárkezelési szakosztályánál (Budapest, Sugárut 87. sz. I. em.) naponkint a hivatalos órákban megtekinthetők, vagy a megállapitott ár lefizetése mellett posta utján is megszerezhetők.

Mindenik ajánlóról feltételeztetik, hogy a fennebbi feltételeket jól ismeri és azokat, a mennyiben jelen hirdetmény folytán változást nem szenvednek, egész terjedelmükben elfogadja.

3. A szállitás a magy. kir. államvasutak valamely állomására bérmentve eszközlendő s a beszállitási hely az ajánlatban pontosan kiteendő.

Ugy szintén az erdők, melyekben a talpfák vágatni fognak az ajánlatban pontosan körülirandók.

4. A szállitó köteles lesz a munkaképtelenné vált vagy elhalt és nyugdijigényre nem jogositott alkalmazottak. illetőleg családtagjaik segélyezésére létesitett alaphoz, a szállitásai után érdembe hozandó összegek 1/10 (egy tized) százalékával hozzájárulni, mely járulék a kifizetés alkalmával levonásba fog hozatni.

5. A 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve ezen külczimmel:

«Ajánlat 61.402. számhoz» 1884. évi deczember hó 20-án déli 12 óráig az anyagszer és leltárkezelési szakosztálynál benyujtandók, vagy ahhoz posta utján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének megfelelő 5% készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1884. évi deczember 19-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő. Az ajánlatban a megtörtént letétel megemlitendő, az arról nyert elismervény azonban az ajánlathoz nem csatolandó.

A talpfák ára darabonként és bérmentve a magy. kir. államvasutak közp. hálózatának valamely állomására szállitva ajánlandó.

Megengedtetik, hogy az egész kiirt mennyiségre vagy annak csak egy részére is tétessék ajánlat.

Ezen feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek nem a kitüzött határidőig érkeznek, vagy távirátilag tétetnek, végre oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vételre nem számithatnak, végre:

a m. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlók közt, tekintet nélkül az ajánlat feltételeire, szabadon választhasson, továbbá hogy az ajánlott mennyiségből tetszés szerinti részmennyiség szállitását is átengedhessen, olyformán, hogy ajánlók, az ily részbeni szállitást is elfogadni kötelezteinek, ha csak ajánlatukban világosan ennek ellenkezőjét ki nem kötötték és végre, hogy a czél elérésére másféle intézkedéseket tehessen.

Budapest, 1884. november havában.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

BUDAPESTI CZÉGEK.

Elegans Clot-saccók 12 frttól. Lustre-saccók 6 frttól. Esőköpenyegek (vizmentesek) 18 frttól. Gyászöltözetek 35 frttól kezdve feljebb, a legfinomabb minőségig. Rothberger Jakab cs. és kir. udv. szállitónál Budapesten, Kristóf-tér 2.

POSNER KÁROLY LAJOS m. kir. udv. szállitó PAPIRKERESKEDÉS nagyban és kicsinyben Budapest, Erzsébettér 7. szám.

Asztalos és kárpitos butor több száz szoba berendezésére mindenkor készletben kapható STEINBACH SÁNDOR butorgyárosnál, Budapest Ferencz-Józseftér 6., a lánczhid átellenében.

Rumburgi vászon-, kész fehérnemű, harisnya és rövidárukat a legjutányosabb árak mellett ajánl **SIGMUND JÓZSEF** Budapest, IV. Városház-utcza 2—4. sz. *Alapittatott 1846.*

EGYENRUHÁZAT katonaság, hadastyán k. és tüzoltók, valamint posta-távirda és vasuti-hivatalbeliek számára legjobban készittetik és mindennemű felszerelések legnagyobb választékban kaphatók SPITZ BERNÁT-nál cs. k. katonai egyenruha késztő és hadsereg-szállitó Budapesten, fürdő-u. 7. (alapittatott 1852-ben.)

Bienenfeld Zsigmond *fényképész.* Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. ajánlja műtermét a n. é. közönség becses figyelmébe.

ROTHAUSER L. JÓZSEF Deák-tér Károlykörut (Gyertyánfi fél ház) China-ezüst és alpacca-áruk, díszmű, pipere és esernyők. *Legolcsóbb forrás és legnagyobb választék*

Nagy raktár uri- és fiu-öltözetekben valódi brünni szövetekből legolcsóbb árak mellett **Leitersdorfer D.-nél** Budapest Hatvani utcza 20. szám. a «Francziához.»

FUCHS F. fogművész, *ki 31 év óta gyakorol, néh. Dr. Tur novszky udvari fogorvos volt assistense* ajánlkozik a n. é. közönségnek legujabb találmányu egyes fogak, valamint egész fogsorok (amerikaiak, legnyomással) legrövidebb idő alatti elkészitésére. — Fogak legjobb mód szerint plombiroztatnak. Rendelő órák reggeli 9-től esti 6 óráig *Budapesten, Dorottya-utcza 3.*

WEIGL JANKA VÁLLFŰZŐK-TERME, Budapesten, városház-tér 9. szám alatt a félemeleten létezik.

Hoffmann Károly budapesti temetés-rendező-intézete *Budapesten, IV. ker., Lipót-utcza 6. sz.* Mindennemű Fa és ércz koporsók nagy választékban.

SCHEIN MÓR nagykereskedő, Erzsébettér 17. fürdő-utczai oldal ajánlja *kicsinyben* a legjobb minőségü *selyem esernyőket* 2 frt 50, szövet esernyőket 1 forint, és fél selyem esernyőket 1 frt 50 krjával é feljebb.

ZONGORÁK és harmoniumok, ujak és kijátszottak legjobb és legolcsóbban kaphatók ÉDER ANTAL GYULA zongoragyáros és törv. esk. szakértőnél IV. Ferencziek (barátok) tere 4. szám a. Eddig több mint 4700 drb hangszert árusitottam el.

Legszebb és legolcsóbb **SIREMLÉKEKET** szállit KOHN ARNOLD sirkőraktára *Budapesten, váczi körut 14.*

MUNZL R. és Társa *kerepesi-út 26. szám.* Rumburgi vászon és fehérnemü divat- és szövöttáru gyári raktára. Nagyszerü választék, legolcsóbb árak.

Budapesti asztalos-társulat Fürdő-utcza 5 és 9. földszint és I-ső em. Legnagyobb választék szilárdan készült asztalos és kárpitos butorokban feltünő olcsó árak mellett.

CALDERONI ÉS TÁRSA látszerészek, Budapesten. *Látszerészi raktár: váczi-utcza 30. szám. Mű- s tánszer raktár: kis hid-utcza 8. sz.* Árjegyzékek kivánatra bérmentve.

ARCZKÉPEK Legszebb emlék! Név és születésnapi ajándék! Egy életnagyságu szénrajz csak 3 frt. Egy legfinomabb Krajonrajz 6 frt. Olajfestmények 10 frttól felj. Egy fénykép beküldése elegendő. Neumann Ignácz királyi s abad. festő *Budapest, váczi-körut 7. sz.*

KÖNIGSBAUM ÉS HATSCHEK nyilvános budapesti *zálogkölcsön és pénzváltó-intézete* Károly-körut 6. szám alatt, előleget nyujt, értékpapirok, sorsjegyek, arany, ezüst, értékekre, bank és takarékpénztári könyvecskékre és a kir. zálogház zálogleveleire.

Az eredeti **SINGER**-varrógépek családok és kézmüvesek részére csakis **NEIDLINGER G.-nél** váczi utcza 26. szám. Budapesten, vagy hasonczégü vidéki fióküzleteiben kaphatók, miután más varró-gépkereskedőknek ismételárusitásra azok nem adatnak.

RIGER R. *uri- és női czipész, Budapest Kigyótér 10. sz. bolt, a gyógyszertár átellenében, (előbb Párizsi-utcza.)* ajánlja mindennemü kitünő kész őszi és téli lábbelit bőr és nemezből késziteve a legméréskeltebb áron. — Mérték utáni rendelmények szolidan és gyorsan eszközöltetnek.

LEGUJABB TALÁLMÁNY! Óvszer ablakizzadás ellen! elhomályosodás és az ablak megfagyása ellen!

Fontos mindazon kereskedőkre, kik kirakataik, továbbá mindazon gazdasszonyokra nézve, kik lakásaik ablakainak üvegtábláját tisztán, világosan, az ablakizzadástól (elhomályosodás) szabadon óhajtják tartani.

Sok fáradságomba került, mig ezt az olcsó, nagyon hasznos szert feltaláltam s kezesség mellett ajánlom bárkinek. **Kapható 20, 40 és 60 kros tégelyekben** használati utasással. **1 frt 80 kron felüli megrendelések portomentesen teljesittetnek.**

(Egy tégely hosszabb időre elégséges.) Pontos szállitás. **Morácek Alfréd, Bécs, Radetzkiplatz 4.** készpénzért vagy utánvét mellett. 11564

Már megjelent a „Magyar Háziasszonyok naptára" 1885. évre.

E valóban hiányt pótló és a maga szakmájában egyetlen naptárnak nem szabadna egy háziasszonynál sem hiányozni a és a tömegesen érkezett előfizetések tanuskodnak róla, hogy nem is fog hiányozni ott, hol a **háztartás, a takarékosság és gazdálkodás** elvei szerint vezettetik. Nemcsak vezetője lesz ez a háziasszonyoknak, hanem kellemes szórakozást is fog nyujtani, és emellett egy egész évre szóló gazdasszonyi teendőket ölel fel. Tartalmaz azonkivül számos táblázatot, melyek közül a **háztartási könyvviteli táblázatok**, melyekben a háziasszony **egész évi összes bevételeit és kiadásait részletezve bevezetheti**, úgy hogy azokról mindenkor könnyü áttekintést nyerhet, valóságos specialitást képeznek. A tartalom a következő:

Csillagászati rész. — Mosás-jegyzék és cseléd napló egész évre. — Ruha és fehérnemü leltár — **A nő hivatása.** irta Vértess József, a következő fejezetekkel: A nő a modern társadalomban; a nő a családban; a nő a háztartásban; a nő a konyhában; a házasszony a kertben; a nő a beteg körül; az anya a nevelésnő. — **A kit egyszer megszerettél.** Költemény Perenyi Kálmántól — **A virágok biografiája.** K. Beniczky Irmától. — **A haremhölgy keserve,** Halász Dezsőtől. — **A füzőkről.** Szalmás Arnoldtól. — **Szenvedélyes játszó.** Vers, Pálmai Ilkától. — **A hazatérő.** Majthényi Flórától. — **Hulló csillag.** Vers Gelléri M.-tól. — **Hymen praktikája.** Déry Gyulától. — **Lesz idő.** Vers, Lévay Sándortól. — **Ki az oka?** Novella Gaal Karolintól. — **Szerelmi zálog.** Vers. Maroshalmy Gyulától. — **Nem a virágnak fáj, ha válik az ágtól.** Luby Sándortól. — **Józsa ravatalán.** Vers K illisztosztól. — **A gör.** Rajz Prém Józseftől. — **Betyár virtus.** Ballada. — **Az éjjeli zenéről.** Perenyi Kálmántól. — **A megcsalatott dalaiból.** Vers Ác Gézától. — **Óh azok a férfiak.** Sikor Margittól. — **Magas politika.** Irta Kis Pintó. — Kertészeti havi teendők az év minden hónapjára. — **Mit főzzünk egy éven át.** (Étlap az év minden napjára.) — **Egy kosár haszn s mindenféle.** — **Hogyan főzzünk, süssünk?** (Kis szakácskönyv.) — **A legszebb virág.** Vers Lakos Gyulától. — **Az a csodás fekete leves.** Sághy Józsától. — **Csók.** Petrovits Lászlótól. — **Bűnhődés.** Dr. Murányi Armintól. — **Találkozás.** Vers. Király Kálmántól. — **Nem — sohasem.** Gróf Bethlen Malvintól. — **Egy asszony gondolatai.** B. Bütner Linától. — **Egy fiatal leánynak.** Vers. Polgár Vilmától. — **Hány éves a leány.** Yő-Zsytől — **Az ibolyacsokor regéje.** Nagy Jánostól. — **A fogadás.** Szekrényessy Kálmántól. — **Miért nyil?** Szalmától. — **Ezüst pallón arany hid,** Kisfaludy Edétől. — **Az év története.** — **Egy kosár apróság,** szedte Murányi Ernő. — **Könyvviteli táblázatok** egy egész évre. 11615

Ára füzve 1 forint, diszkötésben 2 forint.

Megrendelések legczélszerűbben póstautalványnyal eszközöltetnek és czimzendők a „Magyar Háziasszony" kiadóhivatalához **Budapest, váczi körút 20. szám. Kapható minden nagyobb könyvkereskedésben is.**

Kizárólag magyar gyártmány!

KANITZ FERENCZ Budapest IV., váczi utcza 12. sz. a.

A Késmárki „Első Magyar Műszövőde" gyári raktára.

Legfinomabb damaszt asztalteritékek, törülközők, törlőruhák, szepességi vásznak, kávékészletek, katrinczák, stb. dus választékban eredeti gyári áron. A többi hazai iparczikkek u. m. gyapjuágytakarók, lópokróczok, harisnyafélék, délmagyarországi házi iparczikkek legnagyobb választékban. — **Külföldi áru az üzletből szigoruan ki van zárva.** — Irásbeli rendelések pontosan eszközöltetnek, a meg nem felelőért a **pénz visszaadatik.** 11216

KEDVEZŐ ALKALOM IGEN ÉRDEKES KÖNYVEK BESZERZÉSÉRE.

Rendkivüli kedvezmény az „EGYETÉRTÉS" t. előfizetői részére.

A világirodalom legujabb és legszebb regényeit szerezheti meg az „EGYETÉRTÉS" t. előfizetői valóban rendkivüli olcsó áron. Egy kötet alig 30—50 kr.

Miután az alább fölsorolt könyvek csak korlátolt számban vannak készletünkben és igen valószinü, hogy a megrendelések tömegesen fognak érkezni, kérjük a t. cz. olvasó közönséget, hogy megrendeléseit minél előbb megtenni sziveskedjék, hogy azoknak pontosan felelhessünk meg.

A rendelkezésünkre álló regények a következők:

	Kötet	Bolti ár	Az «Egyetértés» előfizetői részére kedvezmény ár
Hugó Viktortól			
1. «A nyomorultak»	12	12.—	4.80
Dumas Sándortól			
2. «A párisi Mohikánok»	17	17.—	5.95
Boisgobeytól			
3. «Maugars gróf leánya»	6	6.—	2.10
4. «Az öreg Lecoq»	5	5.—	2.50
5. «Az arany disznó»	5	5.—	2.50
Claretie Gyulától			
6. «Noris»	3	3.—	1.50
7. «A millió»	3	3.—	1.50
Daudettól			
8. «A bünös férj»	1	1.—	—.50
9. «A kilépett szerzetes»	1	1.—	—.50
10. «A pénztárnoknő»	2	2.—	1.—
Feuillet Octavetól			
11. «Egy párisi nő története»	1	1.—	—.50
Jaimetól			
12. «A gonosz fiu»	2	2.—	—.60
13. «Az abbé»	2	2.—	—.60
Montepin Xavertól			
14. «A czéolnő leányai»	8	8.—	3.20
15. «A rochevillei bünténv»	4	4.—	1.60
16. «A 13. számu bérkocsis»	7	7.—	2.80
17. «Az őrültek orvosa»	8	8.—	3.20
18. «Pénz ő felsége»	7	7.—	3.50
19. «Szerelem ő fensége»	9	9.—	4.50
Mortiértól			
20. «A szörnyeteg»	2	2.—	—.60
21. «Lethington lord»	2	2.—	—.60
Ponson du Terrailtól			
22. «Rocambole höstettei»	10	10.—	4.—
Crevilletől			
23. «A Mauréze család»	1	1.—	—.40
Saunière Páltól			
24. «A Marignan öröksége»	1	1.—	—.50
Enault Lajostól			
25. «A vak gróf»	3	3.—	1.50
Sirven Alfrédtől			
26. «Két férj»	2	2.—	1.—
Strettontól			
27. «A legujabb botrány»	3	3.—	1.05
Richebourgtól			
28. «A bal ors gyermeke»	7	7.—	3.50
Tissottól			
29. «Montretout grófnő»	3	3.—	1.05
Zola Emiltől			
30. «Mouret abbé vétke»	3	3.—	1.50

A ki a fenti 140 kötetből álló harmincz különböző regényt együtt és egyszerre mind megrendeli, 140 forint bolti ár helyett ötven forintért kapja.

Ezen könyvek vagy a pénz előleges beküldése mellett, vagy pedig utánvétellel rendelhetők meg, ez utóbbi esetben a nevezett könyvek árának legalább egy negyed része előre beküldendő, a többi pedig utánvétellel.

Megrendelések czimzendők az „Egyetértés" kiadóhivatalába Budapest, IV., Himző-utcza 1. szám.

Adressen-Schema von **Oesterreich-Ungarn seinen Nebenländern und dem Auslande**

enthaltend die Adressen der Industriellen, Kaufleute, Gewerbetreibenden, Advokaten, Notare, **Großgrundbesitzer, Weinproduzenten und Weinhändler;** ferner Banken, Kreditinstitute, Versicherungs-, Verkehrs-, Privat- und Lehr-Anstalten; Vereine der grösseren Städte, als auch Handelsgeographie sammt statistischen Daten über Einwohnerzahl, nebst **Post-, Bahn-, Schiff- u. Telegrafenstationen** x. schließlich **Sachregister** der **Ex- und Importfirmen** des **Auslandes.**

Adresse: Redaction und Administration des Adressen-Schema, Budapest, VII, Csengery-Gasse 10. Zu beziehen im Selbstverlage der Administration.

Preis elegant gebunden: für Oesterreich-Ungarn fl. 10, für Deutschland 20 Reichsmark, für Rußland 8½ Rubel, für Frankreich, Belgien, Italien, die Schweiz und den Orient 24 Francs. 11515

Osztrák-Magyarország annak melléktartományai és a külföld **„Czimtára"**

tartalmazza az összes, iparosok, kereskedők, kézmüvesek, ügyvédek, jegyzők, **nagybirtokosok, gazdálkodók, bortermelők és borkereskedők czimét;** továbbá bankok hitelintézetek, biztositási-, közlekedési-, magán- és nevelőintézeteket, a nagyobb városok egyleteit, kereskedelmi földrajzot az összes statisztikai adatokkal, **pósta-, vasuti-, hajó- és távirdaállomásokkal,** stb. stb. végül **külföldi ki- és beviteli czégeit.**

Czim: **A Czimtár** szerkesztősége és kiadóhivatala **Budapesten, VII., Csengery-utcza 10. sz.** — kapható a **kiadóhivatal saját kiadásában.**

Ára csinosan kötve: Osztrák-Magyarország részére 10 frt, Németország részére 20 birodalmi márka, Oroszország 8½ rubel, Francziaország, Belgium, Olaszország, Schweicz és kelet részére 24 frank. 11352

Hektograph másoló készülék javitott **Hektograph-massa, Hektograph tinta.** Levél- és számla-rendező és Biblorhaptes. Képes árjegyzékek, hektographirozott levonatok ingyen s bérmentve. LEWITUS JÓZSEF, Bécsben, I. Babenbergerstrasse 9. 11194 Raktár Budapesten: Posner Károly Lajosnál, Erzsébettér.

Közvetlen tengerentúli hozatal folytán igen olcsó árakon! Gyarmatáruk, csemegék, halak.

Postán díjmentesen onnan 5 kilónként o. é., az ismert szilárd kiszolgálás mellett.

Mocca, kül. fin., kiv. tüzes	5.—	Caviar uj elbai, nagysz., Ko.	2.—
Menado, kül. fin., nagyszemü	5.—	Caviar uj uráli, Ko.	3.—
Ceylon gyöngy, igen fin., erős	5.—	Ikrás hering, uj holl., 25 kör.	1.60
Carlsbadi vegy. kül. fin.	4.60	Kövér uj nagy, 30 kör.	1.50
Carlsbadi vegy. legfinom.	4.30	Kövér uj kics., 90 kör.	1.30
Plantag. Ceylon, brill. szép	4.75	Csem.sós ff., kics. 200 kör.	1.30
Plantag. Ceylon, legfin. erőt.	4.25	Kieli füst. hering legn. 1 lád. 45	1.75
Cuba kékeszöld, erőt. szép	4.25	Kieli füst. hering kics., 1 lád. 150	1.50
Bécsi vegy. fin.	4.30	Lazaczhering, tart., n. 1 lád. 30	1.90
Bécsi vegy. legfin.	4.—	Kieli küszhal ca 200 2 K. l.	1.15
Arany Java, nagyszemü, k. fin.	4.60	Kieli küszhal 2 K. 1.90, 4 K.	3.50
Java, sárga enyh. erős	4.—	Ajók, val. brab., K.	1.50
Cuba gyöngy, erős, szép	4.36	Szárdinia olajb., ½ v. ¼ sz.	4.30
Gyöngy Mocca, enyh. erős	4.—	Fr. lazacz és t. rák ½ K. sz.	3.60
Java zöld, nagysz., szép erős	3.75	Fr. gadócz Dorsch Cabliau 5 K. kesz. uszó 1 lád.	1.75
Santos ff. zöld, fin. erőt.	3.60	Családi thea, fek. kül. fin. K.	4.—
Campinos ff. enyhén erős	3.45	Családi thea, fek. ff. kiadó K.	3.50
Rio reell, erőt. tiszta	3.25	Jam. rum, valódi ó, 4 lit.	5.—
Afrik. Mocca, kisszemü, barna	3.15	Arac de Goa, legj., legf. 4 lit.	4.—
Tábla-rizs, frt 1.15, 1.30 és	1.50	Cognac de Champ., k. f. 4 l.	7.—
Gyöngy-szágó, val. keletind.	1.60	Vanilia, 3 h. 30, 6 h. 54 kr. 12 h.	1.—
Szultán-mazsola, mag nélk.	2.30	Stearingyertya ff. 1 cs. 4, 5 v. 6	0.30
Marczipán mandola, édes	4.36		

Kolbász, füst. hus, sódar, szár. gyüm. főzelék- és gyümölcs conserve, piskóta, stb., stb.

E. H. SCHULZ, Altona, Hamburg mellett. 11143 Fennáll 1864 óta.

Kérem a czéget üzletem **utánzóival** össze nem **téveszteni!**

Az egész értéket mint kölcsönt VÖRÖS KERESZT-SORSJEGYEKRE és mindenféle 11364 **bel- s külföldi-sorsjegyekre** valamint **ipar-papirokra** *a legjutányosabb kamatok* mellett. Költség vagy provizió felszámitása nélkül. A kölcsön részletenként havonként vagy negyedévenként visszafizethető.

ERNYEI A. H. bank- és váltó-háza **Budapesten, Dorottya-utcza 5. sz.**

Igérvények minden huzáshoz, megfelelő foglaló mellett; a maradvány-összeg ut nvétellel.

Pâte des Gnomes, du Dr. Thomson.

E szer a bajusz és szakál növesztésére szolgál; az egyetlen, eddig **valóban bebizonyult** eféleszer. A Patenak négyhetenkinti használata elegendő szép sürü szakál 11591 növesztésére. **Ára egy üvegcsének 2 frt.**

Pâte des créoles, du Dr. Thomson.

Oly szer ez, mely által a hajat oly helyekről, melyeken az nem kivánatos, nehány percz alatt eltávolithatjuk; pld. hölgyeknél a felső ajakon, a karokon, kezeken, vagy összenőtt szemöldöknél. A Pâte a bőrre nézve semmi káros befolyással nem bir. **Ára egy üvegcsének 2 frt.** Budapesten kapható Dankovszky Istvánnál, Józseftér 2. szám alatt.

Nyujtsuk a szerencsének jobbunkat!

500,000 márka főnyereményt igér kedvező esetben a legujabb hamburgi nagy **pénzsorsjáték** mely a magas **kormány által** jóváhagyatott s biztosittatott. Eme ujabb játék-tervezet előnyös berendezése abban áll, hogy rövid pár hó lefolyása alatt 7 sorsolásban **100,000 sorsjegyből 50,500 nyereménynek** kell bizton történnie, ezek között vannak főnyeremények esetleges **500.000** b. márka illetőleg

1 nyerem. à m. 300.000	26 nyerem. à m. 10000
1 nyerem. à m. 200,000	56 nyerem. à m. 5000
2 nyerem. à m. 100,000	106 nyerem. à m. 3000
1 nyerem. à m. 90,000	253 nyerem. à m. 2000
1 nyerem. à m. 80,000	6 nyerem. à m. 1500
2 nyerem. à m. 70,000	515 nyerem. à m. 1000
1 nyerem. à m. 60,000	1036 nyerem. à m. 500
2 nyerem. à m. 50,000	29020 nyerem. à m. 145
1 nyerem. à m. 30,000	19463 nyeremény à m. 200,
5 nyerem. à m. 20,000	150, 124, 100, 94, 67, 40, 20.
3 nyerem. à m. 15,000	

Ezen nyereményekből az első osztályban 4000 sorsoltatik ki 157,000 márka összegben. — Az 1. oszt. főnyeremény **50,000** mt. tesz s a 2-ikban **60,000,** a 3-ikban **70,000,** a 4-ikben **80,000,** az 5-ikben **90,000,** a 6-ikban **100,000,** a 7-ikben azonban esetleg **500,000,** illetőleg **300 000, 200,000** stb. márkára emelkedik.

A nyereményhuzások tervszerüleg vannak megállapitva.

Ezen nagy, az állam által biztositott pénzsorsjáték legközelebbi első osztályu huzására kerül

1 egész eredeti sorsjegy csak **3.50** frt o. é.
1 fél « « « **1.75** frt o. é.
1 negyed « « « **90** kr. o. é.

Mindennemü megbizások, **a pénz beküldése, postautoni fizetés vagy az összeg utánvétele mellett** rögtön a leggondosabban teljesittetnek, s mindenki az állam czimerével ellátott **eredeti sorsjegyet** tőlünk saját kezeibe kapja.

A megrendelésekhez a szükséges hivatalos tervezetek ingyen mellékeltetnek, melyekből ugy a nyeremények beosztása az illető osztályokra, mint szintén az illető betétek is megláthatók és minden huzás után érdekelt feleinknek felhivás nélkül megküldjük a hivatalos huzási lajstromot. Kivánatra a hivatalos tervet előre megküldjük megtekintés végett bérmentve, és készek vagyunk nem tetszés esetében a sorsjegyet az összegnek visszafizetése mellett huzás előtt visszavenni. — A nyeremények kifizetése tervszerün pontosan s az állam jótállása mellett történik. Csoportozatunk mindig a szerencse kegyeltje volt és érdekelt feleinknek gyakran a legnagyobb nyereményeket fizettük ki, többek között **250,000, 100,000, 80,000, 60,000, 40,000** stb márkával.

Egy ily, a **legszolidabb alapokra** fektetett vállalatnál előreláthatólag mindenütt a legélénkebb részvétre lehet biztos számitani s kérjük ennélfogva, hogy minden megbizásnak megfelelhessünk, minden megrendelést mielőbb, mindenesetre pedig **f. é. november 30-ka** előtt az alábbi czéghez küldeni.

Kaufmann és Simon bank- és váltó-üzlete Hamburgban.

U. i. Ezennel köszönetünket nyilvánitjuk az eddig ajándékozott bizalomért, s kérjük a hivatalos tervezet áttekintése által a nagyszerü nyerési esélyekről meggyőződni, melyeket e sorsolások nyujthatnak 10331 A fentebbiek.

Mindenféle czélszerü **VADÁSZ-ÖLTÖNYÖK. VIZMENTES SVÉD BŐRZUBBONYOK** bundával és anélkül. Vizmentes vadász-czipők Halina csizmák gummival és anélkül. Mindenféle kellékek a **téli vadászathoz szövött mellények, harisnyák, keztyük, vadász karmantyuk** és **lábzsákok** kaphatók a legjobb minőségben. **HUZELLA M.** Fegyver- és vadászati kellékek raktárában. Váczi-utcza 1. szám alatt, Lyka-féle ház. *Folyton sport ujdonságok.* 11585

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent s minden könyvárusnál kapható — az oszt. tartom. számára Szelinszki György cs. k. egy. könyvárusnál Bécsben I. Stefansplatz 6

DICKENS KÁROLY REGÉNYEI.

Pusztaház. Az angol eredetiből forditotta **Dr. Récsi Emil.** Második kiadás. Öt kötet füzve 2 frt 50

Nehéz idők. Az angol eredetiből forditotta **Dr. Récsi Emil.** Második kiadás. Két kötet. Füzve 1 frt

Dombey és fia. Forditotta **Bús Vitéz.** Öt kötet. Füzve 5 frt

Copperfield Dávid személyes élettörténete, kalandjai, tapasztalatai és észrevételei, melyeket semmiképen sem szánt a nyilvánosság elé. Angolból forditotta **Zichy Camilla.** Öt kötet. Füzve 5 frt

The Braendlin Armoury Company hirneves angol fegyvergyár kitünő **VADÁSZFEGYVEREINEK** 11586 egyedüli gyári raktára **HUZELLA M.** fegyver- és vadászati kellékek raktárában Budapest, váczi utcza 1. (Lyka-ház). **ELEY** angol és mindenféle legjobb töltények gyári raktára.

Eladó 35 darab hasas **anyabirka,** angol húskosokkal fedezve és 200 darab éves bárány Jász-Monostoron Fáy Bélánál. 11572

Trieszt 1882: arany érem **Erdélyi borok. Vörös borok. Hazai piros** Ára palaczkonkint 65 kr. Médoc csemegebor Ára palaczkonkint 75 kr.

Teutsch B. József-től. Segesvárott, Erdélyben. Budapesten: 10221 **BRÁZAI KÁLMÁN** nagykereskedőnél muzeumkörúti saját házában.

BIEBER ANTAL tea-kereskedése Budapest, kerepesi-út 6. sz. a «Panonia» szálloda átellenében. ajánl különösen

Családi teát legfinom. ½ kilo frt 2.50
Orosz karavánna teát ½ « « 3.50
Moskoi melángu teát ½ « « 3.—
Jamaika rumot legfin. 1 ltr. « 1.—
« « egeslegfin. 1 ltr. « 1.50
Braziliai rum pintje « —.80

½ kilo tea és 2 üveg rum megrendelésénél egy elegánsan kiállított uj bádog ládácska ingyen adatik. — Ajánl továbbá:

Mokka kávét arab, legfin. 1 kilo 1.90
Cuba kávét legfinomabb 1 kilo 1.75
Java kávét legfinomabb 1 kilo 1.60

ckilós zsákocskákban póstán bérmentve. Postai megrendelések legjobban elintéztetnek. Kimeritő árjegyzékek kivánatra beküldetnek. 10201

KIS HIRDETÉSEK

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 krba kerül, hirdetésekért, melyek a hirdető félnek lakczimével el vannak látva, minden egyes közlés után 30 kr. bélyegdij fizetendő.

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk ha a szükséges posta bélyeg beküldetik és a hirdetés számja közöltetik.

Viola Margitnak czeglédi postán levél «Ref. K . . . . tól.» 8310

Házasodás czéljából egy előkelő, régi magyar nemes családbeli ref. vallásu középkoru magányzó, egy szinte ref. vallásu és még eléggé szép külsővel biró, jómódu, de mindenek felett nemes gondolkozásu, 40—50 éves hölgygyel óhajtana megismerkedni. Komoly elhatározás mellett és körülmények tüzetes ismertetésével adandó becses válaszok f. hó utoljára e lap kiadóhivatalába «Ref. középkorunak» czimmel kéretnek küldetni. 8309

A „Korunk" 33-ik rendkivül érdekes számát olvassa minden katholikus. 8432

Egy regényes hajlamú ifjú érdekes viszony után sóvárog. Válasz: 915. 8433

L. 60. Bpotgnvznevndpznz4hptlhltlmpzs liftnonolvnzppznmolklklmlt8zlldp zrgzlblerlglslgrpepsptopvzsrkltlorl rl9mlerlvlzpvpvniblczlzivölentlm hpzsrkbnezspimpsopv7lsftpokpgr nmzolevfelthblolmelheslk2tzpvkle lzzelmblopznvpkrepgrpz mlgvrml elvhpfgr pvpinzözlvfenmblo olmt ninznmtnblpkrepgrtleltlkleclzsp8 mrotllthls1000n.cs.b. vldzlmlörldlz lzolevfetlhptmrszlmtlzslvtnblhpb lelhplnvrzkpgrmlgnsfenv. 8427

Intelligens, víg kedélyü, fiatal, özvegy hölgy, vagyonos, éltes urral óhajt ismeretséget kötni a téli hosszu esték kellemes eltöltésére. Csakis körülményesen megirott ajánlatok vétetnek figyelembe. Szives megkeresések «Rosalinde 26.» alatt kéretnek a kiadóhivatalba. 8430

Eladás.

Házeladás. Egy Budapest VII. kerületben fekvő évenként 5600 frtot jövedelmező ház eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 8398

Butorok, 8014 ujak és használtak, bolt-, vendéglő- és kávéház-berendezés, tüzmentes pénz-szekrények, mindenféle vasbutorok a legolcsóbb áron kaphatók uj vásár-tér 6. sz.

Eladó 4000 darab, 4—5 éves, magas törzsü, szépen fejlett diófa, darab szám 50 kr, száz számra 40 kr. darabja elcsomagolva a szombathelyi vasuti állomáshoz szállitva. Megrendeléseket elfogad a Surányi uradalom tiszttartósága, Vas-Surányban. 8061

Torma kitünő minőségü nagy mennyiségben kapható minőség szerint kilója 20, 24, 28 krczárert. Öt kilonyitói felfelé megrendeléseket elfogad Debreczenben Biró Pál. 8267

Tiz krajczárért egészen ujra kijavitok harisnyákat (teljesen elszakadtakat is). «Strumpf-Annahme» Wien Naglergasse Nr. 3. II. Stock. Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek. 8370

Eladandó egy barna salontükör konsollal, egy asztal és három függönyrúd. Bővebbet a kiadóhivatalban. 8387

Igen olcsó butorok, szőnyegek, lámpák, függönyök és képek eladatnak, Harisbazár félemelet 20. sz. 8415

Egy használt Wheeler-Wilson varrógép igen olcsón eladó. Kérdések e lap kiadóhivatalába intézendők. 8065

Egy uj ház adómentes, szép kert istálló és fészerrel, 5 szoba, konyha, cselédszoba, mosókonyha, légszesz és vizvezeték a házban, closet és fürdő, eladó esetleg egy kis birtokra elcseréltetik, vagy ha birtok bérbe adatik több évi bérfizetésbe beszámittatik. Ajánlatokat kérem Budapest Poste restante L. Z. czim alatt intézni. 8410

7 oktávás, egészen uj, használatlan, bécsi gyártásu zongora, betegség miatt azonnal eladó 290 frtért. 8416

Egy igen jó hegedü eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 8408

Egy üveglandauer Porst-tól, nagyon kevéssé használt, csaknem uj s igen könnyü, elutazás és térhiány miatt a beszerzési ár felén eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 8402

Péküzlet. Egy 23 év óta fenálló, évenként tizezer forintot forgalmazó péküzlet vidéken, közel a fővároshoz, vasutállomás, felszereléssel együtt 1885. január 1-től esetleg márczius 31-től 1400 forintért eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 8392

Vétel.

Bródy F. ódonkönyvkereskedőnél Rostély-utcza 13. mindenféle kisebb és nagyobb könyvtárak legjobb árban vétettnek. 8264

Kis birtok tisztességes lakházzal bérbe, esetleg megvételre kerestetik. Ajánlat R. A. Budapest Poste restante czim alatt kéretik. 8411

Alkalmazást keres

Képzett erdész kitünő bizonyitványokkal, jártas a mérnöki teendőkben, ért a téglaégetéshez, alkalmazást keres mint erdész, vagy munkafelügyelő. 8418

Gazdasszonyi állást keres egy jó családból való özvegy nő. 8429

Alkalmazást nyer

Egy jó bizonyitványokkal ellátott idősebb füszerkereskedő-segéd, aki a magyar és német nyelvet szóban és irásban teljesen birja, jó detailista, egy helyi üzletben alkalmazást nyer, fizetés érdem szerint, olyanok, akik a tót nyelvben némi jártassággal birnak, előnyben részesülnek. Levélbeli ajánlatok «A. 300» alatt e lap kiadóhivatalához intézendők. 8431

Lakás és bérlet.

Az ujvilág-utczán, az első emeleten két szoba, külön bejárattal, butor nélkül, azonnal kiadó. Házszám 6. ajtó 24. 8424

Nagyobb vagy kisebb lakások, butorral vagy anélkül kiadandók. Bővebbet a kiadóhivatal. 8412

Oktatás.

English Lessons Hotel National, 184. At home at 4 o'clock. 8428

Siketnémák, dadogók. hebegók oktatást nyernek. Czim a kiadóhivatalban. 8428

Leçons Italiennes. Une demoiselle italienne s'assume de faire apre dre sa langue maternelle qu'elle connait au fond pendant l'hiver avec 3 seules leçons par semaine toit pour le commerce que pour voyager 3 mois aussi peuvent sufire. S'adresser à la redaction du journal. 8427

Különféle.

V-ik kerület. főut 13. I-ső lépcső, III-ik emelet 17. sz. alatt, két fiatal ember 35—35 forintért teljes ellátást kaphat. 8419

Szülésznő! Hölgyeknek tanácsot, segedelmet nyujt, rendezett lakásán minden kényelmet, kiváló szolgálatot, szülésznél lelkiismeretes ápolást és szótartást biztosit Ligethy Juli Stáczió-utcza 46. első emelet 25. 8416

Az 1883. évi amsterdami világtárlaton díszokmánynyal kitüntetve.

A Clevei 1881. évi első nemzetvadászkiállitáson

a nagy arany államérmet egyedül nyerték PIEPPER H. „DIANA" FEGYVEREI.

10, 12 és 16 caliberben eredeti gyári áron **100** forinttól feljebb.

Egyedüli raktára Magyarországon 11587

Huzella M. fegyvertárában váczi utcza 1. szám. Lykaház, váczi és zsibárus-utcza sarkán.

GUMMI ÉS HALHÓLYAG valódi párisi, nagyban s kicsinyben ártatlanságért kezeskedünk **12 drb 60 kr., 1, 2, 3, 4 frt. Női különlegességek** (Safety Sponges) 12 drbonként 2—3 frtért kapható titoktartás és utánvét mellett vagy az összeg előleges beküldése után 11207 **FEITEL LIPÓT-nál Bécsben, Kærntnerstr. 63.** Egyedüli párisi képviselőség osztr.-magyarország részére

1884. nov. 95. sz. 1884. nov.

BUDAPESTI SZEMLE

a M. Tud. Akadémia megbizásából szerkeszti

GYULAI PÁL

TARTALOM:

A budapesti m. kir. tudomány-egyetem történetéből. — Pauler Tivadartól.
A hóravilág erdélyben. — Marczali Henriktől.
A tudomány és müvészet ellenkezése. — Guyau után, francziából. — Imre Sándortól.
Ujabb adatok hazánk halandósági és közegészségi viszonyairól. — Földes Bélától.
Egy jó asszony. Elbeszélés. — Mikszáth Kálmántól.
Győzelemünnep. Költemény. Schiller után németből. — Vargha Gyulától.
Túltermelés buzában és czukorban. Fenyvessy Adolftól.
Értesitő: Ádám Edmondné: A magyarok hazája. — Kenedy Géza: A Quarnero, Fiume és Abbazzia. —s.— Ötvös Adolf: Egy pesti Don Juan. x. — Nyilt levelek. I—II. Klapka Györgytől.

A BUDAPESTI SZEMLE, mely eddig évenként hatszor jelent meg 80—90 ivnyi tartalommal, 1881 január 1-től kezdve havi szemlévé változott át, s megjelen évenként tizenkétszer 120 ivnyi tartalommal, az eddigi előfizetési ár mellett.

A **Budapesti Szemle** tájékozni igyekszik a magyar közönséget az eszmékről, melyek világszerte foglalkoztatják a szellemeket s mintegy közvetitő kiván lenni egyfelől a szaktudomány és a mivelt közönség, másfelől a hazai és külföldi irodalom közt. **E mellett lehető széles tért nyit a nemzetgazdasági közleményeknek, a m. tud. akadémia nemzetgazdasági bizottságától támogatva.**

Megjelen évenként 12-szer 10 ivnyi havi füzetekben. Előfizetési ára bérmentes küldéssel egész évre 12 frt, félévre 6 frt

Előfizetéseket minden könyvárus elfogad. Bécsben, Szelinski György cs. kir. egyet. könyvárus, I. Stefansplatz Nr. 6.

Az előfizetési pénzek az alulirt társulat kiadó-hivatalába küldendők be, vagy a könyvárusokhoz, a kik sziután föl vannak hatalmazva elfogadásukra.

FRANKLIN-TÁRSULAT, magyar irodalmi intézet és könyvnyomda Budapesten.

A világhirü Sikulai és más faj *finom zamatu asztali almát* ajánl.

1. osztályu nagy alma százanként 4 frt 11478
2. « középalma « 3 «
3. « közönséges « 2 «

Egy 5 kilogrammos posta-kosár minden postaállomásra bérmentve küldve 1 frt 70 kr. **Ménesi és Magyarádi gyógy és asztali szöllő** 5 kilós kosarakban bermentve minden postaállomásra 2·10 kr. **WERTHEIMER VILMOS** Aradon.

MAGYAR GYÁRTMÁNY!

NERUDA NÁNDOR, BUDAPESTEN, HATVANI UTCZA 7. SZ. A. ajánlja saját gyártmányait, névszerint számos helybeli kapaczitás részéről jelesnek talált 11535

EAU DE COLOGNE-t Kis üvegekben 12 üveg 4 frt 50 kr. 1 üveg 45 kr. Nagy üvegekben 12 üveg 8 frt — kr. 1 üveg 80 kr.

NERUDA FOGPASZTÁját porczellán dobozokban (Pfeffermann-féle nagyság) mint észszerü és hatásos készitményt a fogak tisztitására és épségben tartására. — **1 doboz 60 kr.**

NERUDA CONIFEREN-SZESZÉT (erdőillat) (TOBOZTERMŐ-SZESZ) kellemes és ajánlatos a lak- és gyermekszobák levegőjének tisztitására. — 12 üveg 4 frt 50 kr. 1 üveg 45 kr.

Henry Nestlé gyermektáplisztjének s condens. tejének föraktára. Póstai szállitmányok gyorsan eszközöltetnek.

Kávéház megnyitás

Van szerencsénk a nagyérdemü közönség szives tudomására hozni, hogy a Muzeum-köruton 1. szám alatt létező 11598 **„ZRINYIHEZ"** czimzett kávéházat átvettük s azt a legizlésesebben és legkényesebben berendeztük. Támaszkodva arra, hogy helybeli első rangu kávéházakban mint főpinczérek müködtünk, törekvésünk oda fog irányulni, hogy igen tisztelt vendégeinknek kellemes tartozkodási helylyé váljon. Számos látogatásért esedeznek **Arenberger testvérek.**

FLORENZ JÓZSEF 11093 császár kir. udvari mérleg ssulyok gyárosa Budapest bécsi utca 4. *Ábrázolt árjegyzékek ingyen és bérmentve.*

MELLÉKLET A 316-IK SZÁMHOZ.

TANÜGY.

A fővárosi tanitó helyzete.

Köztudomásu tény, hogy alig van Európában város, melynek népoktatásügye rövid idő alatt oly nagy emelkedést mutathatna fel, mint a magyar főváros. A régi penészes iskolaépületek helyett paloták épültek; az osztályok, a tanitók száma és azok fizetései megkétszereződtek s ebből kifolyólag a tanitók tekintélye is emelkedett s kvalifikácziójukra is nagyobb tekintet van. Azonban még nincs bevégezve a munka. Penészes, rozzant iskola épületeink még mindig vannak; a felszerelés ellen némely hel üt még most is lehetnek alapos kifogásaink, sőt a tanitók kvalifikácziója és müködése ellen is. Javitani való tehát maradt még elég.

Most, mikor az állami, városi és megyei hivatalok mind tultömvék, a tanitók küzdelme az egyes üresedésben levő állomások betöltetéseért is igen nagy. Szaladnak fühöz-fához, hogy legalább óradijasok lehessenek. A hatóságnál egész lisztát képez az előjegyzett tanitók névsora, kik egy-egy állomás elnyeréseért folyamodtak. Hoszszabb várakozás és protekczió utján csinálnak egy részükből beteg helyettesitót, kik azután a tiz iskolai hónapon keresztül rendes fizetést kapnak lakbér nélkül, de a szünidők alatt egy krajczárt sem. Két, néha három évig is eltart ez a gyakorlati idő s azután kinevezik őket protekczió mellett harmadfoku tanitónak.

Fővárosunkban alig van iskola, hol ilyen gyakorlati évet töltő «ujoncz» tanitó nem volna. És épen e tanitók sorsa oly mostoha, hogy állapotuk mind inkább türhetetlenebb lesz. Nem elég, hogy csekély fizeté mellett 20 órai tanitásra vannak kötelezve, hanem ehhez tornaórákat és esti iskolát is kapnak.

A főváros az elmult szeptemberben 80 előjegyzett tanitó közül 35 férfi és 45 nőtanitót nevezett ki helyettesitőkül. De ez a lakosság nagy arányához képest mind kevés volt, olyannyira, hogy jelenleg a fővárosunk területén 100 helyettesitő müködik. Mit fog tenni a tanács a legközelebbi kinevezéskor, mikor eddig vagy 100 gyakorlati évet töltött tanitó várja a kinevezését s csak 40 esetleg 50 állomás lesz betölthető?

Ezzel kapcsolatban követelhető, hogy a tanitók kvalifikácziójára az eddiginél több sulyt vessenek, mert ez az ok is egyike azoknak, mely hátráltatja a fizetési javitást.

Habár kimondatott, hogy «a tanitók felvételénél és alkalmazásánál különös figyelem forditandó szakképzettségök mellett azok egészségi állapotára és testalkatára is», mégis nyertek a fővárosban alkalmazást olyanok is, kik feltünő testi hibán kivül még gyenge szervezettel is birnak, olyannyira, hogy betegeskedés nélkül egy évet sem képesek betölteni. Innét van azután, hogy a fővárosban a beteghelyettesitő tanitók száma meghaladja a rendesekét. Igen kivánatos és üdvös volna, hogy a magasabb müveltségi fokon álló fővárosi lakosság igényeinek megfelelőleg a tanitók minden tekintetben kiváló, szakképzett és jeles népnevelők legyenek. Ez azonban csak akkor lesz elérhető, ha a nagy mértéket öltött protekczió mellőztetik, ha a magas állásu pártfogók a tanügyet vezető tagokat nem zaklatják, hanem csupán a képesség s az érdem lesz az irányadó a tanitók kinevezésénél és előléptetésénél.

Hogy pedig kitünő bizonyitványokkal ellátva, ép, egészséges testalkatu és gyakorlott tanitókat nyerjünk, nem szabad a fővárosnak engedni, hogy tanitói 500 frt mellett kinlódjanak, s mire 650, esetleg 800 forint fizetést huznak, elmerüljenek az adósságokban, a melyekből sohasem, vagy csak nagyon ritkán vergődhetnek ki.

A fővárosi házipénztárt nem igen terhelné az, ha az óradijak adását megszüntetnék s helyette neveznék ki mindjárt a tanitókat 600 frt fizetéssel (200 forint lakpénzzel.)

Ily fizetés mellett azután többet lehet követelni a tanitótól, ki ezáltal nemcsak a magán órák adásával, hanem más privát foglalkozásával is felhagyna s teljes erejét a nép nevelésre forditaná.

Segitsünk a tanitók helyzetén, ne sajnáljuk a költséget! Mit ér a palotaszerü iskolaépület, ha a benne müködő tanitó nyomorral küzd s e miatt nem felelhet meg hivatásának, szent feladatának! *G. B.*

TANÜGYI HIREK.

— A közoktatásügyi miniszterium III. és IV. szakosztályának átalakitása be van fejezve. Az uj szervezés értelmében a III. szakosztályhoz, melynek *Berzeviczy* Albert, az uj min. tanácsos áll az élén, tartoznak az egyetemek, a müegyetem, jogakadémiák, a közokt. tanács, a középiskolai tanárképző (a gyakorló iskolával együtt), a magy. tud. akadémia, a bécsi Theresianum, a miniszteri költségvetés s az országgyülés elé terjesztendő jelentés a közoktatás állapotáról. A IV. szakosztály élén *Klamarik* János min. osztálytanácsos áll, s ide tartoznak a gimnáziumok, reáliskolák, s *az öszszes autonom felekezeti középiskolák*, a tankönyvek engedélyezése, az összes középiskolai ösztöndijak s a főigazgatóságok ügyei.

— A tanulók létszáma az egyes középiskolai osztályokban a törvény értelmében nem haladhatja meg a 60-at. A következőkben fölsoroljuk azokat a gimnáziumokat, melyeknek egyes osztályaiban több mint hatvan tanuló találtatott a tanév elején, mellőzve azokat, a hol a tullépés csekélyebb méretü: *Egri* főgimnázium I. 80, II. 79. *Esztergomi* főg. I. 73. *Kalocsai* főg. II. 83. *Kecskeméti* főg. I. 79. *Gyöngyösi* gimn. I. 91. *Győri* főg. I. 105, II. 79. *Soproni* kath. főg. I. 98. *Szombathelyi* gimn. I. 92, II. 78. *Nagyszombati* főg. I. 79, V. 73. *Nyitrai* főg. I. 88. *Balázsfalvi* gör. kath. gimn. I. 71, II. 71. *Nagyváradi* főg. III. 70. *Temesvári* főg. I. 101. *Pécsi* főg. I. 88. *Székesfehérvári* főg. I. 90. *Veszprémi* főg. I. 89. *Szabadkai* főg. II. 77. *Szegedi* főg. I. A) 72, II. B) 72, I. C) 72, III. 92. *Kassai* főg. III. 72. *Ungvári* főg. V. 70. *Sátoraljaujhelyi* gimn. I. 72.

— Hofer Károly, V. ker. állami főreáliskolai igazgató *negyvenéves állami szolgálatának jubileumát* rendezi az V. k. áll. főreáliskola tanári kara f. é. decz. 7-én az V. k. áll. főreáliskola uj épületének (Markó-u.) disztermében. Az ünnepély kimagasló mozzanata egy «*Hofer Károly alapitvány*» tét le, melynek kamatai az intézetbe járó szegénysorsu jeles ifjak segélyezésére fognak szolgálni. Az alapitványhoz máris minden oldalról érkeznek adakozások, Hofer Károly rendkivül számos barátai, volt tanitványai stb. köréből. Köztudomásu, hogy kevés oly népszerü tanférfiunk van, mint Hofer Károly, ki hosszu pályája alatt csak bizalmat, szeretetet, tiszteletet keltett mindazokban, kik vele érintkeztek; ezek száma pedig sok ezerre rug. A főreáliskola is, melynek, mióta alapitották, az élén áll, a főváros tanintézetei közt egyike a legjelentékenyebbeknek, mind tanulói számánál, mind pedig ama diszes helynél fogva, melyet sikereivel kivivott magának. Ez intézet Hofer Károly szellemének bélyegét viseli magán, ő szervezte, ő vezeti, s ha ifju lelkét s azt a szeretetet tekintjük, melylyel ehhez az ő müvéhez ragaszkodik, remélhetőleg vezetni fogja még továbbra is, jó soká. Csak az az egy fájt mindig az ő lelkének, hogy az intézet szegény tanulóin nem segithet mindig ugy, a mint szeretne segiteni. A tanári kar nem is ünnepelhette szebben, igazgatója szivéhez méltóbban, e jubileumot, mint hogy alapitványt tesz, mely legalább egy néhány tehetséges tanulónak egyengeti a haladás pályáját. Reáliskoláink ügyei e tekintetben hátrább állanak a közönség figyelmében, kegyében. Mig a gimnáziumok jóformán el vannak halmozva alapitványokkal, ösztöndijakkal: a reáliskolák, melyeket pedig szegényebb közönség látogat, magukra vannak hagyva. Ezt is érezhették azok a lelkes ifjak, kik Hofer reáliskolájából kikerültek, most oly nagy hévvel buzgólkodnak azon, hogy szeretett igazgatójuknak valóban «ércznél maradandóbb» emléket állitsanak, de egyszersmind a reáliskolák ügyének is fontos szolgálatot tegyenek, mely például szolgálhat a közönség ama részének, mely a közoktatásügyért áldozatot is hoz. A tanári kar lapunk utján kéri mindazokat, kik az ünnepélyben részt akarnak venni, vagy esetleg az alapitványhoz is hozzá szeretnének járulni, de a kiknek, lakásukat nem ismerve, meghivót nem küldhetett, sziveskedjenek ez ügyben Müller József tanárhoz (V. k. főreáliskola, Markó-utcza) fordulni, ki mindennemü fölvilágositással szivesen szolgál az érdeklődőknek.

— Az országos középiskolai tanáregyesület budapesti köre. A tanáregyesület uj alapszabályainak értelmében, melyeket a kormány már helybenhagyott, szerte az országban *körök* alakulhatnak, mint az egyesületi élet uj középpontjai, melyek hivatva vannak az egyesületi életet bensőbbé, elevenebbé s rendszeresebbé is tenni. Az egyesületi élet nyilatkozni fog ezentul az egymástól független, autonom *körökben*, továbbá a *választmányban*, mely az egyesület egyetemes ügyeit intézi s végre a *közgyülésben*, mely az egyesületi életnek ugy szólván gyujtó pontja, legfőbb foruma s melynek tárgyalásait előkésziteni a köröknek s a választmánynak egyik legfőbb teendője. Budapesten is, az alapszabályoknak megfelelőleg, kör van alakulóban, melynek szellemi föladatain kivül, fontos társadalmi szerepet is szánt a választmány, mely a körök alakulását megindítja. Budapesten ugyanis a tanárok társadalmilag jóformán alig érintkeznek, a különböző intézeteken müködő kartársak alig hogy csak névleg is ismerik egymást. A bizottság, mely a budapesti kör alakulásának megindításával megbizatott, a kör oly szervezetének javaslatát dolgozta ki, mely e sajnos helyzetet megváltoztathatná. Tervben van ugyanis, hogy a budapesti kör külön helyiséget szerezzen, hol a tagok közös szórakozás czéljából is összegyülhetnének. Részint az abból támadó költségek fedezésére, de különben is a tagok anyagi érdekeinek támogatása végett, a kör azon volna, hogy kedvezményeket eszközöljön ki tagjainak különböző anyagi s szellemi szükségletek kielégitésében. A lépéseket, melyeket az előkészitő bizottság eddig tett, a legkedvezőbb reményekre jogositanak. A kikhez eddig ez ügyben fordult, részben még nagyobb kedvezményeket helyeznek kilátásba, mint a minőket eddig más egyesületek eszközöltek ki tagjai számára. — Ezen nem csodálkozhatik senki, ki megfontolja, minő fontos társadalmi helyzetre is tett szert a budapesti tanárok kara, melynek tagjai a legfontosabb közügy szolgálatában állanak. Legfölebb csak azon csodálkozhatnánk, hogy a tanárok még eddig nem ragadták meg kellő mértékben az erő amaz eszközeit, melyeket szorosabb sorakozásukból merithetnek. *A budapesti kör alakuló gyülése*, mint értesülünk, kedden, november 18-án fog megtartatni, délután öt órakor, a felső leányiskola (Erzsébettér) helyiségében. Óhajtandó, hogy mennél többen vegyenek részt e gyülésben, mely hivatva van a budapesti kör szervezetét megálapitani, a szükséges tisztviselőket megválasztani, s a kör jövőjére vonatkozó fontos határozatokat hozni. A bizottság, mely az alakulást előkésziti, ez ülésben fogja megtenni jelentését az eddig tett lépésekről, s javaslatait a jövőre vonatkozólag.

— Az orsz. középiskolai tanáregyesület fiumei köre a f. év október 6-án tartott ez évi első gyülésén munkakörébe fölvette a téli időszak alatt a nagy közönség számára népszerü felolvasások tartását. A november és deczember hónapokban tartandó első sorozat kilencz estélyből fog állani, felváltva magyar és olasz nyelven. A felolvasások mindenkor vasárnap d. u. 5 órakor kezdődnek. Ezen tervbe vett felolvasások első sorozatát november 9-én *Dalmartello* Arthur és *Angheben* Albin főgimnáziumi tanárok nyitották meg olasz nyelven szép számu közönség előtt. Dalmartello *Szokratesről és filozófiájáról* olvasott fel. Szólott Görögország politikai és társadalmi viszonyairól, a görög bölcselet kiválóbb képviselőiről; a raczionalizmus és skepticizmus alapvető eszméiről. Majd áttért Szokrátesre magára; kiemelte annak életéből a főbb vonásokat s bővebben foglalkozik valláserkölcsi tanaival és ama küzdelemmel, melyet a szofisták és a zsarnokság ellen folytatott. A jól kidolgozott és szépen előadott felolvasást a közönség élénken megtapsolta. Utána *Angheben* Albin lépett az emelvényre. Felolvasásának tárgyát *Galvani és Volta és a villanyosság* képezte egy-két kisérlettel egybekötve.

— Müegyetemi ösztöndijak. A müegyetem tanácsa most egyszerre 4 különféle, összesen 12 ösztöndijra irt ki pályázatot. Ezek: három erdélyi kereskedelmi ösztöndij egyenkint 250 frttal, amelyekért csak erdélyi származásu rendes müegyetemi hallgatók pályázhatnak; 5 állami ösztöndij egyenkint 300 frttal, a melyek közül hármat első sorban horvátországi, kettőt pedig magyarországi származásu József-müegyetemi rendes hallgató nyerhet el, a felosztott határőrvidék 300 frtos ösztöndijai közül három megüresedett állomás, melyekre egyedül csak a felosztott magyar határőrvidéki illetőségü valóban szegény és kitünő vagy jeles előmenetelü müegyetemi hallgatók tarthatnak igényt, s végül a Trenka-alapitvány megürült évi 80 frtos ösztöndija, melyre minden szegénysorsu, kitünő előmenetelü müegyetemi hallgató pályázhat. A kérvények legkésőbb deczember 15-ig nyujtandók be a müegyetem rektori hivatalához.

— A tanárképzőintézet gyakorló iskolája. Bartal Antal ur a nevezett intézet igazgatója a következő nyilatkozatot teszi közzé: «Tekintetes szerkesztő ur! Sziveskedjék becses lapjában a következőknek helyet adni: A képviselőház pénzügyi bizottságának f. hó 14-ki ülésében szoban forogván az igazgatóságom alatt álló gyakorló iskola, egy-két képviselő ur határozott elitélő hangon nyilatkozott az intézetben uralkodó rend és fegyelem dolgában. Alólirott a jóakaró figyelmeztetést mindenkoron köszönettel fogadta. Ezuttal azonban, a nélkül, hogy az érdemes képviselő urakkal vitatkozásba bocsájtkozhatnék, csak azon tény előadására szoritkozik, hogy az illető urak, ámbár tapasztalatokra hivatkoznak, az intézetet tizenkét éves fennállása alatt egyetlen egyszer sem méltatták szives látogatásukra. Maradtam stb. Bartal Antal igazgató.»

— Selmeczen és Kecskeméten is megalakult az országos középiskolai tanár-egyesület egy-egy köre. A selmeczi kör, mint értesülünk, élénk munkaprogrammot tüzött ki magának, minden hó első szombatján ülést tart a közgyülés által megállapitot programmtételek megbeszélésére, s a közel eső városokban lakó egyesületi tagokat is fölszólitotta csatlakozásra. Az előkészületekből itélve körülbelül 12—15 kör fog már az uj szervezet életbe lépésének első évében is megalakulni. Kezdetnek ez igen szép, s hogy e kezdetnek méltó folytatása legyen, az egyes-egyedül' a tanáregyesületi tagok buzgóságán áll.

— Az országos tanitógyülésre vonatkozó czikkünk ujabb eszmecserét idézett elő a tanügyi sajtóban. A «Népiskolai Szemlében», melyet *Adorján* Miklós szerkeszt, ugy látszik maga a szerkesztő szól a felvetett kérdéshez. A czikk irója, csatlakozva a mi nézetünkhöz, nyiltan kimondja, hogy a jelenlegi alapon a gyülés megtartását nem is óhajtja, meg pedig ugyanabból az okból, melyet mi is kifejtettünk, t. i. mert nem vár üdvös müködést oly gyüléstól, mely pusztán tanügyi kérdésekben felekezeti partokra oszlik. De ő is szükségesnek tartja, hogy azért az elvet nem szabad elejteni, s utját-módját kell keresni annak, hogy Magyarország tanitómak képviselői a nevelés és oktatás körében felmerülő fontosabb elvi és eljárási kérdéseket megvitathassák s véleményeiket nyilvánithassák. — A «Paedagogiai Szemle» szerkesztője, *Rill* Lajos, is foglalkozik czikkünkkel, illetőleg czikkünk alkalmával saját becses személyiségével s azokkal az ő ellenségeivel, kiket az ő termékeny képzelete teremt magának. Rill urnak egyik megrögzött ideája, hogy az Egyetértés tanügyi rovatába ezek az ő képzelt ellenségei irják azokat a czikkeket, melyek neki nem tetszenek, holott azok, kiket ő gyanusit, nyiltan, nevük aláirásával, irják közleményeiket. Most is, a helyett, hogy a dologgal foglalkoznék, jajgatásba tör ki azon, hogy mi az ő eszméit áruljuk, szerző megnevezése nélkül, hogy azokat a bajokat, melyeket mi ecseteltünk, ő mind régen megjövendölte, s hogy azt a csekély elégtételt is megtagadjuk tőle, mely ennek elismerésében rejlenék. Az a mi czikkünk azonban pusztán a rovat vezetőjének nézeteit tolmácsolja s ugy jött létre, hogy azoknak, kiket R. gyanusit, tudomásuk sem volt a czikk szerzőjének nézeteről. A ki pedig a czikket irta, annak egyik sajnos fogyatkozása, hogy Rill nézeteit nem találja oly világosaknak, hogy bennük eligazodhassék. Meglehet, hogy nem elég figyelmet fordit Rill irodalmi munkásságára, de ennek is R. az oka, ki régen letért arról az utról, melyen azok járnak, kik objektivitással csak az ügyet, nem a személyeket tekintik. A mi azt az eszmét illeti, hogy az országos tanitógyüléseket a tankerületek tanitógyülései alapján kellene szervezni, azt a czikk irója nem Rill czikkeiből meritette, mert most nyegyedfél éve annak, hogy e rovatban a franczia tanitó-gyülés szervezetét ismertették, mely egészen a tankerületi tanácskozás alapján nyugszik. Különben R. mostani czikkéből is látjuk, hogy nézeteink messze eltérők az övéitől, mert ő szerinte az országos tanitógyülés «synodus» jellegével bir, mely «a szentesités reményében törvényt szab», mig mi szerényebb, de reálisabb hivatást tulajdonitunk e gyülésnek. E gyülés nem arra való, hogy országgyülést játszszanak benne, hanem hogy a tanitók kivánságai meg nézetei nyilvánuljanak, de egyszersmind, hogy a tanitók itt ösztönt meritsenek a továbbképzésre, a tanulásra, — ösztönt, meg helyes irányt is. Különben mi R. urral nem polemizálunk, az ő utján, mint már többször kifejtettük, nem járhatunk, csak azok fölvilágositására irjuk e sorokat, kiket az *ügy* érdekel. E czélra nézve még meg kell jegyeznünk, hogy a tankerületi gyülések tartására nem szükséges «törvényt» hozni, a mint nem kellett törvény az országos tanitógyülés tartására sem. A népiskolai törvény (1868. XXXVIII. t.-cz. a népisk. közoktatás tárgyában) 147. §-a szó szerint igy hangzik: «A községi népés polg. iskolai tanitók kötelesek minden tankerületben tanitói testületté alakulni. A tank. tanitói testület annyi körre oszlik, a hány járása van a megyének. A járási körök, a községek segélyezésével, kötelesek évenkint kétszer, az egész testület pedig évenkint egyszer tanitói értekezletre egybegyülni. *A tanitói értekezletek szabályozására a közokt. miniszter rendeletet bocsát ki.*» Ily rendeletet a kormány 1872. szept. 2-án ki is bocsátott s ebbe az országos tanitói testület szervezetének alapja is található. Világos tehát, hogy a kormány e szervezetet rendeleti uton állapithatja meg, a mint az orsz. tanitógyülés is ily rendelet alapján szervezkedett s tanácskozott. Miután a mostani szervezet czéltalannak bizonyult, — s mellékesen megjegyezve mi soha sem rajongtunk e mostani szervezetért, de bevártuk a tapasztalat bizonyitékait — más szervezetet kell keresnünk. A ki e kérdéshez ily szellemben hozzá szól, s a megoldás utját mutatja, az szolgálatot tesz a népoktatás ügyének s azzal szivesen szóba állunk. A prófétákkal mérkőzni meghaladja gyenge emberi képességünket.

— A székesfehérvári polg. leányiskola állami segélyezése érdekében a legutóbbi városi közgyülés határozmányából folyólag Cziráky Béla gróf főispán, Szögyény Marich Géza a város orsz. képviselője, Havranek József polgármester és Alaghy Dezső, a városi iskolaszék elnöke a közoktatásügyi miniszternél tisztelegtek. A miniszter barátságosan fogadta a küldöttség tagjait, az állami segélyezést határozottan kilátásba helyezte, de az összeget ez idő szerint meghatározni nem tudta.

— Jászladányról irják nekünk: Községünkben 7 tanitó müködik; ezeknek fizetései eddig lényegesen különbözők voltak; volt 325 frttól 500 frtig. Folyó hó 7-én azonban községünk képviselőtestülete kérelmünkre a fiuosztályokban egyenlővé 500 frtra, a leány osztályokban 400 frtra szabályozta fizetéseinket. Ez alkalommal többen élénk szinnel festették tanügyünk haladását és a tanitók müködését, főleg Hornyák Endre plebános, dr. Izsó Lajos és Szendey Károly urak annyira, hogy szavaik után majdnem egyhangulag hozatott e méltányos határozat. A község folyton áldoz a tanügyért. Tiz év előtt volt 50—50 frt fizetés emelés; pár éve két uj tanitói állást szerveztek, a mult évben minden tanitónak konyhakertet adtak, ma pedig ismét fizetés emelést. Aztán van diszes iskolaépületünk, mely az alföldön ritkítja párját; van tiz holdnyi faiskolánk; éveken át 50 frt segélyt ad a város szegény tanulók ruházatára; ez évben pedig e czélra egylet is alakult, mely már is pár száz forinttal rendelkezik; van szép iskolai könyvtárunk a gyermekek fillléreiből, mely már több száz kötetet számlál, — minde tények arra vallanak, hogy e földmivelő község méltán sorozható a szellemileg emelkedettebb városok közé.

— A budapesti népoktatási kör választmánya tegnapi ülésén Rieger György malomigazgató kéretett fel a külső váczi uti felnőttek oktatása felügyeletére s egyszersmind megválasztották választmányi tagnak. Rákosfalván szintén megkezdődik az oktatás. Dr. Révész Gy. javaslatara elhatározták, hogy a felnőttek oktatását az illető tanitók alkalmilag a bölcsetekben nyujtandó rögtöni segélyre is kiterjeszszék, e czélból dr. Reich Armin a saját költségén fog több példányt beszerezni dr. Kresz Géza legujabb táblázataiból. Köszönettel vette tudomásul a választmány, hogy a közoktatásügyi miniszter ez évre is 1000 frttal segélyezte a kört. Elhatározták, hogy a mely osztályokban 30-nál több felnőtt vesz részt, hetenkint háromszor tartassék 2—2 órai oktatás. A III. kerületben 48 férfi vesz részt az oktatásban és 17 nő a magyar tanfolyamban, az V. kerületben 19 férfi, a VI. kerületben 22 férfi és 72 nő vesz részt a rendes, 26 férfi és 28 nő a magyar tanfolyamban, a III. kerületben 41 férfi és 60 nő a rendes és 38 férfi a magyar tanfolyamban. Végül uj tagokat jelentettek be s ezzel az ülés véget ért.

— Középiskolai növénykert czimü czikkünkre vonatkozólag egyik olvasónk a következőket irja nekünk: Nehány év előtt az «Erzsébet-sétatéren» még meg voltak az egyes fák és növények mellé szurt karók, melyeken azoknak nevei, ha nem csalódom, latin, magyar és német nyelven voltak olvashatók; most már igaz, hogy diszesebb a sétatér, de nézetem szerint mitsem vesztene diszéből, ha a jelző karók ismét ott volnának. Azt hiszem, hogy a növénytan tanulását mi sem könnyiti meg annyira, mint a folytonos közvetlen szemlélés, mint ezt saját tapasztalatomból tudom. Ha tehát az állatkert, muzeumkert és erzsébetteri sétahely fáit és bokrait jelző táblákkal látjuk el, nemcsak az ifjuság, hanem a felnőttek is könnyen elsajátithatnák és megtanulhatnák a fák és cserjék neveit. Hozzájárul még az, hogy ezeket a növényeket nem oly könnyü a tantermekbe bevinni, mint azokat, melyekre az «Egyetértés» «Középiskolai növénykert» cz. czikke vonatkozik.

— A piski-telepi népiskoláról azt irják nekünk, hogy oly tömegesen küldik oda gyermekeiket a nemmagyar ajku környék szülei, hogy egy uj tanterem nyitása okvetlenül szükségessé vált. A gondnokság, de maga a nép is kérte, sürgette is az uj tantermet, de mind hasztalan. Egy 77 tagból álló osztály növendékei naphosszan át kóborolnak a telep utczáin. Már a magyarosodás érdekében sem szabadna ezt az állapotot türni. Hol van itt a hiba? A megyei tanfelügyelőségben, vagy egyebütt? Bárkitől eredt is, gyors helyreütése, halasztást nem türő kötelessége épen a k. tanfelügyelőnek.

TANÜGYI IRODALOM.

— Magyar Tanügy. Megjelent az idei évfolyam 9. füzete a következő tartalommal: Egy mathematikus elmélkedése a jövő tanügyéről, irta *Bein* Károly, ki figyelmeztet arra, hogy a tudományos anyag folytonos növekedése komoly bajjal fenyegeti az oktatást, melyet most is tulterhelőnek vádolnak; e baj ellensulya gyanánt szolgál a tudományok fejlődésének ama másik jelensége, hogy az anyag formai kifejezése folyton rövidül. — *Ádám* Iván befejezi alapos tanulmányát az uj reáliskolai rajztantervről. E közleményben a tanterv hibáit fejtegeti. — *Trajtler* Károly felel Radó Vilmos czikkére: A fővárosi elemi iskolák ujjászervezésének tervéhez. T. védi a szóban forgó szervezeti munkálatot Radó kifejezései ellen. A füzet közli *Esmarch* oktatását az iskolai padokról, melyet mult vasárnap átvettünk. Itt még négy magyarázó képecske is járul a szöveghez. — Az irodalmi rovatban *Bihari Péter* folytatja nagy tanulmányát a tanitóképző intézetben használt pedagogiai müvekről; e számban Bárány, Mennyei, Környei nevelés-tanitástani könyvei, Gyertyánffy-Kiss népiskolai módszertana, Kiss-Öreg nevelés- és oktatástana kerülnek sorra. *Radó* Vilmos nagy elismeréssel szól Verédy pedagogiai encziklopédiájáról, *Léderer* A. pedig felel Bihari Péter birálatára a szoktatás módszere cz. könyvről. A Közokt. Szemlében két közlemény van: Az egyik, melyet külföldi tanügy cz. a mai számunkban közlünk, a második Hoffmann tételei a tanárképzésről, melyekben H. a mi *gyakorló iskolánkhoz* hasonló intézet szervezését mulhatatlanul szükségesnek mondja.

— Magyar Paed. Szemle. V. köt. XI. füzet. Tartalma: Kisdedóvodákat népiskoláink mellé *Glatz* Györgytől, ki ez eivvel kapcsolatban *Boér* Ignácz életrajzát vázolja. Boérnak itt a fővárosban kisdedóvodája van, mely 6 oszt. magánnépiskolával van egybekapcsolva. A füzet Boér arczképét is közli. A 2. czikkben Rill Lajos az országos tanitógyülésre vonatkozó czikkünkkel foglalkozik. Dr. *Zsengeri* Samu Pestalozzi Lénárd s Gertrud czimü müvéről szól. Vallásos nevelés az iskolában *Pozsonyi* Bélától.

— Népiskolai szemle. II. évf. 9. sz. Tartalma: Legyen-e vagy nem 1885-ben orsz. képv. tanitógyülés? Extravaganczák. A czikk a kath. tanügyi sajtó tulzásaival foglalkozik. A néptanitói oklevél megalázása. (A próbatanitások ellen szól). Természetrajzi olvasmányok Bárány Gy. müvéből.

— Olvasókönyv az ág. hitv. ev. elemi népiskolák III. és IV. oszt. számára szerk. *Németh* Lajos és *Linder* Károly. A bányai ág. hitv. ev. egyházkerület által valamennyi elemi népiskolája számára kötelezőleg elfogadott pályamü. Ára kötve 36 kr. Budapest, Hornyánszky V. kiadása. A régi csapáson járó, de gondosan készült olvasókönyv, melynek a tanitó hasznát veheti.

— A budapest-tabáni népiskolai könyvtár tartalomjegyzéke. Ára 10 kr. A könyvtár állaga 1922 kötet, illetőleg füzet.

— Kurzgefasste kath. Kirchengeschichte für die V. in VI. Klasse der Volksschule von Paul *Fonyó*. A IV. magyar kiadás forditása. Megjelent Vajdits F.-nél. Ára 22 kr füzve.

— A fehérmegyei tanitótestület életéből. Szerkeszti *Göbel* János György. 1884. VI. füzet.

KÜLFÖLDI TANÜGY.

— Nehány adat a katonaságba besorozottak vizsgálatairól külföldön. A Magyar Tanügyből meritjük a következő érdekes adatokat:

Poroszországban az 1881/82-ben besorozottak közül 2·38% nem tudott irni olvasni. A besorozottak száma 91233-ra rugott. Ezek közt német anyanyelvü «iskolázott» volt 83437, nem-német anyanyelvü iskolázott 5627, «iskolázatlan» 2169. Az iskolázatlanok százaléka az egyes tartományokban a következő volt:

Pozen tartományában	11·00	százalék
Nyugat-Poroszországban	8·47	«
Kelet-Poroszországban	6·57	«
Sziléziában	2·31	«
Pommerániában	0·68	«
Rajnamelléki tartományban	0·38	«
Westfáliában	0·35	«
Brandenburgban	0·33	«
Hannoveraban	0·33	«
Szász tartományban	0·31	«
Hessen-Nassauban	0·24	«
Schleswig-Holsteinban	0·11	«
Hohenczollernben	0·00	«

Bajorországban a vizsgálatok eredménye még kedvezőbb. Ott «hiányos iskolai müveltséget» mutatott, a felső bajor tartományban 0·12%, az alsó bajor tartományban 0·45%, pfalzban 0·24%, a felső Pfalzban 0·63, a felső frank tartományban 0·0%, a középső frank tartományban 0·05%, az alsó frank tartományban 0·11%, Schwabenben 0·0%. Tehát sehol sem éri el az egy százalékot.

Szászországban 1882—3-ban a sorozásnál mindössze hat embert találtak, ki nem tudott irni, olvasni. Az itt történt haladást az mutatja, hogy még 1868—9-ben minden ezerre körülbelül 6·39 jutott, ki nem tudott jól olvasni, irni, 1873—4-ben 5·72, 1877—8-ban 3·46, 1881—2-ben 2·45, 1882—3-ban csak 0·74 százalék.

Dániában az 1881. sorozás alkalmával a besorozottaknak körülbelül egy harmada tudott jól olvasni; egy harmad csak valahogy tudott, egy harmad meg rosszul olvasott, 4·12% jóformán semmit sem tudott és 0·36-nak fogalma sem volt az olvasásról. A helyesirás még roszszabbul áll. A besorozottaknak csak egy ötöde tudott némileg helyesen dánul irni.

Belgiumban 1882-ben a 8900 besorozott közül csak egy negyednek volt elegendő iskolai miveltsége: egy negyed semmit sem tudott; két negyednek a tudása szerfölött gyenge volt.

Olaszország nagy fáradságot s költséget fordit az elemi oktatás javitására, de az eredmény nem felel meg egészen a fáradságnak, meg költségnek. 1871-ben Olaszországnak még 19.533,792 «analfabetája» volt. 1877-ben hozták a kötelező oktatásról szóló törvényt, számos iskolát alapitottak, a tanitók számát növelték, tömérdek rendszabályt hoztak s 1881-ben az irni, olvasni nem tudók száma még mindig 19.140,367 volt, tehát csak 413,425-tel kevesbedett. Az egész lakossághoz viszonyitva (Olaszország lakosainak száma meghaladja a 28 milliót), kitünik, hogy mig 1871-ben 100 lakos közül 72.96 nem tudott irni, olvasni, 1881-ben e szám 67·25-re csökkent. Az északi tartományokban a nép müveltsége sokkal magasabb fokon áll, mint dél felé. Az északi tartományokban az analfabeták arányszáma 49 százalék, a középső tartományokban 69, a délieken 82, Szicziliában 83. A városok közt első helyen áll Turin, 100 lélekre esik 34·96 irni, olvasni nem tudó, mig Cosenzában a megfelelő szám 87·27. Ott tehát az irni olvasni tudó valóságos kivétel. 1881-ben összeszámitották, hogy az esketésnél hányan nem tudták nevöket aláirni. Kitünt, hogy a férfiak közt 45 százalék, a nők közt 67 százalék nem tudott. A katonai besorozottak közt Turinban nem tudott olvasni 14·87 százalék, Messinában nem tudott 72·71 százalék. Az átlagszám pedig 48·8 százalék.

A divatról

(Az «Egyetértés» divattudósitójától.)

Páris, nov. 10.

Azok után, a miket két előző levelemben az idény ujdonságairól irtam, már csak a kalapokról kell egynémelyeket elmondanom. Miként rendesen, ezuttal is leirok néhány mintát, melyeket fényes összejövetelek alkalmával, vagy legkeresettebb pipereüzleteinkben láttam.

A zsenilia uralkodik ezen a télen kalapjaink diszitéseiben. Nem is látni egyebet zsenilia és nemezmintáknál. Ezeken kivül még legfeljebb coulissált kalapokat hordanak. A nemez-minta nincsen coulissált szövettel átvonva, hanem a kalap magas süvegcsucsban végződik. Ez a süveg-csucs coulissált szövettel van diszitve a tetőtől egészen a magasság két harmadáig. Fent ezt a szövetet az alap közepéig vezetik és ott az alapon vágott nyiláson átmegy. A diszités apró gömbölyü gombokból áll, aranyból, ezüstből vagy selyemből, mely ugyanoly szinü mint a diszitő bársony. Egyéb diszitésül madár vagy tollpuff szolgál.

A legutóbbi alkalommal már volt alkalmam arról a kedvező fogadtatásról szólni, melyben a piczinv fekete csipke capoteok részesülnek. Főképen selyem vagy arany rojtokat szokás hozzájuk venni. Ime egy csinos minta: chantilly-i csipke, mely végtelenül könnyü és átlátszó; áttört és gyöngyökkel befoglalt levélkeret foglalja körül az arczot; oldalt csinos levél emelkedik ki tüképen; végül aranyrojt környezi a fejrészt, mely elzászi csimbók módjára csomósodik össze a fejcsucson. Ez a fejdisz nagyon kényelmes és különösen gyakorlati nőknek való, mert látogató és szinházi toilettekhez használhatja, és annak, a ki már teljesen fel van öltözve, nem ad sok bajt és nagyon jól illik egyszerü öltözethez.

Az aranynyal vagy ezüsttel áttört bársonyt tulságig kezdik használni. Visszavezetnek bennünket azokhoz a dús aranyszövetekhez, melyek a lefolyt századok nagy urainak és hölgyeinek annyi örömet okoztak. Azonban gazdag relief-himzések helyett a mi mintáink beérik egyszerü virággal vagy egyéb jelvénynyel arany vagy ezüstből himezve.

Kisérleteket tesznek a szalagok kiszoritására, bár ezek a hideg évszakokban jó szolgálatokat tesznek. Néhány csinos asszony rászánta magát szalag nélküli kalapra és számos követőre találtak. Mi részünkről nem lehetünk szószólói az ilynemü fejdisznek. A mi kalapunknak szalaggal kell ellátva lennie, és ha önök szalagnélküli kalapokat akarnak, ugy legjobb, ha a kerek kalap mellett maradnak.

Mellesleg megjegyzem, hogy a hajdisz kissé leszáll a nyak felé, de nem tulságosan; a hajbafont csinos szalag csimbókok divatát alkalmasint ismét felkapják ezen a télen; már is láthatók a szinházak némelyik páholyában, a hol kalap nélkül lehet megjelenni, és nagy ebédek alkalmával.

A nagy kerek kalap letünt a láthatárról; már csak a mérsékelt karimáju formák láthatók. Csinos kalapokat láttam keskeny karimával, mely gyakran csak az egyik oldalon hajlik föl s melynek diszitése a forma körül szaladó moire szövetből s ugyanoly szövetből való nagy kettős csokorból áll, mi által a kalap mintegy 13 czentiméter szélessé válik; egy madárka vagy rovar tüzi le a csokrot és ez az egész; együtt véve nagyon csinos és elragadó; a moiret néha a kalap szinéhez válogatják: gránátszin, füzöld vagy fekete, majd meg crèmeszinü, ambrasárga. Ugyanezeket a kerek kalapokat ártatlan ujdonsággal diszitik: gyapot pompónokkal, ötös csoportokban.

Láttunk már most néhány divatos toilettet. Indiai kasmir öltözék arany rojtokkal. Kerek szoknya indiai kasmirból. Tágan helyezkedik az alsó szoknyára, és alul öt arany rojtban végződik, melyek egyenlő távolságban állnak egymástól; a közök ép oly nagyok mint a rojtok. A felső rész kasmirból való és a csipőn jobbra elválik, mig balra dus fodrokban egyesül. Kis panier, mely a bal csipőn fodrosodik és nagyon rövid puffot képez. A derék kerek, bársony övvel. A köpenyke vikunna-gyapotból. Az ujj a hát felét képezi, kereken a vállra hajlik. A hát csupán két részből áll. A derék alant két sor arany szalaggal van diszitve. Az ujj a kézcsuklón felül vissza van hajtva és sujtással diszitve. A szoknya előrészén alul finom selyemrojtok vannak alkalmazva. A paszománt aranynyal vegyes az előrészen, a háton pedig nadrágtartó alaku. Az apró minták selyemrojttal vannak körülvéve ugy miként az előrészen.

Öltözék leány vagy fiatal asszony számára vikunnaszövetből vagy egyszinü bársonyból. A szoknya egészen egyszinü vikunnaszövetből, könnyedén fodrozva a csipők körül elül és hátul jobbra esve, mig balra a szoknyát fedetlenül hagyja. Tág moire öv, fodrozva, végig megy a derékon és a csipőkre esik, hol a szoknya fodrait tartja, aztán hátul nagy csomót képez. A derék vikunnaszövetből és selyemből. Az előrész selyemmel van diszitve; két helyen kibővül és csucsban száll alá a derék végeig. Az előrész a nyak körül fodrozott moireból való. Az ujjak bársony diszitéssel vannak ellátva. A második szoknya selyemből, alul elvágva egyforma közökben, ugy hogy az egész szoknya körül egyenlő nagyságu kivágásokat képeznek. Ezek a kivágások selyemmel vannak fölözve. Bársony szalagok szállnak alá a szoknya hosszában és a kivágások fodrait csomóban összegyüjteni látszanak. Hátul visszahajtott hosszu puff van alkalmazva. A mellény fehér selyemből, virágokkal áttörve. A jaquette XIII. Lajos korára vall. Az előrész elfedi a mellényt és a nyakat; tü tartja össze, mely elül oldalt tüzetik le. A gallér felálló. Diszitésül gyöngyrojt szolgál, mely az öltözék egész konturján csüng. Csipke vagy bársony fejdisz, tollpuffal és szalagcsokorral diszitve.

Városi öltözék zsenilia bársonyból és mirtuszöld szövetből. A szoknya kerek és keresztezett fodrokkal ellátott magas volanttal van boritva. A draperia rojtozott; puffban kezdődik és rézsut irányul a szoknya felé; aztán az előrész fodrozatának felső részét képezi; balra kis panier látható, mely a puffhoz csatlakozik; ez utóbbi hosszu és csucsban végződik. A derék előrésze V-kel van boritva bársony mellényen. A hát apró oldalakkal, melynek folytatása a fodrozott derék. A gallér selyemből, az ujj façonnált diszitéssel. A fejdisz borzas selyemből, tolldiszitéssel, melyhez bársony szalagcsokor járul, oldalt megerősitett szalagokkal.

Vasszürke amazon öltözék. A szoknya kerek és hátul egészen összefolyik; széles façonnált bársonynyal van diszitve. Az előrész hosszu draperiával van ellátva és a szoknyához hasonló selyemöv környezi. A derék csucsban végződik; az előrész bársony és ezüstrojttal van diszitve; ugyanily rojt környezi a szoknya alját is. A gallér felálló és az ujjak is rojtban végződnek.

Fiatal lánynak való városi öltözet. A szoknya tengerkék szinü, három fodorral diszitve. A polonaise fodrozott és csucsban esik a szoknya elejére. A puff bő és nagyon kevéssé felhajló. A mellény tengerkék szövetből való, a hát piczinv oldalakból áll és az előrész egészen begombolt. Hátul több kerek fodor. A gallér felálló és selyemrojttal diszitve. A kalap tengerkék nemezből, visszahajtott karimával és bársonynyal bélelve; a kalapcsucsot két rojt környezi. Diszitésül három szárny szolgál bársony szalagokkal.

A házi toilette nem ugyanaz, mint az elfogadási. Amazt a házban azokon a napokon viselik, melyeken csak benső barátokat fogadnak; az ugynevezett szobatoilettektől is különbözik, melyet reggeltől fogva hordanak, hogy száz meg száz házi ügyet végezzenek.

A házi toilette nagyjában ugyanaz mint a szobatoilette, csakhogy fényesebb és komplikáltabb. Ime egy minta, mely a legelragadóbb hatásu: A szoknya crèmeszinü selyem, végig csipkével boritva. A voltaképeni szoknya nagy redingote nyers indiai kasmirból; a szine: tea-rózsaszin. Az előrészt nagy, «tüz» peluchebőből való mellény fejezi be. Shawlealakban nyilik, magas gallérral és két sor nagy aczélgombbal diszitve. A redingote vörös selyembélésü, a mellényé tea-rózsaszin. Surah-szinü válszalag száll le a derékhoz. A gallér kivágásában csinos csipke nyakravaló. A hajdisz à la Titus, aranyszalaggal, mely a jobb oldalon kokardában csomosódik össze.

Fiatal lánynak való öltözet en sicilienne, könnyü üvegzöld gyapotszövetből, téglavörös selyemmel áttörve. Kerek szoknya, két fodros volanttal és öt sor fodorral diszitve, melyek közül a legalsó a volant fejét elfedi. A tunique shawleban végződő tabliert képez; a hátulsó rész fodrok nélkül csik az oldalakra; a középen visszaemelkedik, hogy két nyulfül alaku szoknyaaljat képezzen. Ügyelni kell, hogy a szoknyaalj könnyedén és rézsut vezettessek az oldalakhoz, hogy a puff felső részében a tulságos bőséget kikerüljük. A derék csucsban végződik elül és hátul és a gombok jobb oldalt vannak alkalmazva. A bal csipőn téglavörös szalag ömlik alá, aztán átkanyarodik jobbra és nagy csokorban ömlik alá. A gallér felálló en sicilienne. Az ujj fodrokkal diszitve.

Öltözet vikunna szövetből, moire és selyemrojtokkal diszitve. Kettős szoknya vikunna szövetből, melyek közül az egyik parasztmódra kerül a másik fölé. Mind a kettő rojtokkal van diszitve. A kabátka gentleman, egyenesen fennálló és csattal kapcsoltatik össze. Elől rojtokkal van diszitve. A hát csucsban végződik, három sor rojttal, melyek függélyesen helyezvék egymás mellé, s melyek a derék aljából indulnak ki. A gallér visszahajtva és bársonynyal diszitve. Az ujj bársonydiszitéssel egész hosszában.

Öltözet en merveilleux glacé és fehér csipkével. A szoknya breton csipkevolantokkal diszitve. A tunique bő fodrokkal. A tablier hosszu és balra nagyon magasra emelkedik vissza. Merveilleux fodrok fedik a szoknya hátulsó részét, hol semmiféle csipke sincsen. Hátul bő fodrozat hull alá. A derék elül csucsban végződik és csipkefodrozattal van diszitve. A hát rövid; a derék alján szélesen van szabva; a gallér felálló és csipkével van környezve; az ujj csipkediszszel ellátva.

D'Avray grófné.

Divatposta.*

P. asszony *Temesvár.* Esteli, szinházi vagy hangversenykalapokhoz ajánlatosabbak a világos árnyalatok crêponból, tüllből, selyemből és csipkéből; a szin lehet fehér, rózsaszin, kék, lila, ambrasárga és csattanó pipacsvörös, mely a világosságban mindig vidámságot keltő. — Divatos téli lábbelinek ajálhatom a finom zergebőrczipőt és a bőrfélczipőket, melyeket még mindig kizárólagosan kedvelnek. A legegyszerübb és legjobban készült egyuttal mindig a legelegánsabb is. A tulzók annyira vitték, hogy ezek a czipők néha sötétkékek, sötétzöldek vagy épen az öltözet szinéhez válogatják. A kissé nehézkes és unalmas alaku angol czipőket lassankint ki kezdik szoritani az ép oly kényelmes mint izléses Molière-czipők. Hogy gyakorlatibbá tegyék, csinos nikel vagy ó ezüst csattal helyettesitik a fekete szalagcsokrot, mely nagyon könnyen pusztul és piszkolódik. A selyemharisnyákat a ruhák szinéhez választják. A czipők csucsban végződnek, de a tulzás kerülendő, mely kényelmetlenné és nevetségessé válik. Ebben az évszakban a jó, szolid gyapotszövetből készült öltözet a legajánlatosabb és legegészségesebb, melyet szegény és gazdag nők egyaránt viselnek. Az asztrakán ismét teljesen divatba jött. Kényelmes és a legegyszerübb toiletthez illik. Azonfelül gyászban levő nők is viselhetik. A gazdagon prémezett kis visitet, melyről ön szól és melyet egy barátnéjén látott, ki párisi divat szerint öltözködik, itt csak ritkán láthatni. Néhány czég megkisérlette ezt a ruházatot lanczirozni, de nem értek czélt, és legfeljebb vidéki vásárlóik fogadták el. Ez az ujdonság nem fog Párisban hóditani. Gyakran megesik, hogy czégeink ily módon rázzák le nyakukról ujdonságaikat, melyek nem voltak szerencsések a párisi nők tetszését kinyerni.

* Párisi divattudósitónk e czim alatt készséggel fog válaszolni mindazon kérdésekre, melyeket olvasónőink a divat dolgában hozzá intéznek. A levelek következő czim alatt küldetnek: Madame la comtesse d'Avray, Paris 7. rue Lille.

MEZŐGAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

Hová és hogyan tegyük el a burgonyát a télre.

A burgonya nagy halmazokban még abban az esetben is nagy meleget és párákat fejleszt, ha jó száraz állapotban takarittatott be, mely körülmény (a burgonya izzadása) a gumók eldohosodását és ha nagyobb mérvben jelentkezik, rothadását okozza, ha a kellő levegő hozzá nem járulhat. A burgonya izzadása meg nem akadályozható, mert a burgonya természetében levő életműködés következménye; az élvezhetőség- és csiraképességre való káros hatását azonban meg lehet akadályozni az által, ha gondoskodunk arról, hogy a burgonya elég friss levegővel érintkezzék. Minél nedvesebb volt a burgonya a betakaritásnál, annál gyakoribb és huzamosabb levegőváltozásról kell gondoskodni. Ha a télen át pinczében akarjuk tartani, ugy lehetőleg vékony rétegekbe kell rakni, s a pincze ajtaja és ablaka mindaddig nyitva tartandó nappal, mig a burgonya életműködése meg nem szünik. Ekkor 1 méter magasságu rakásokra rakhatjuk s a fagy ellen az által óvjuk, hogy a pincze nyilásait bedugjuk. Tekintve azt, hogy a legtöbb pincze talaja nedves földből áll, mely a fejlődő párák egy részét felfogja, de később ismét a megszáradt burgonyával közli, mi által ezek rothadását okozza, szükséges, hogy különösen alacsony pinczékben oly rétegről gondoskodjunk, mely az ott képződő párákat magába veszi ugyan, de nem bocsátja ki többé; vagy pedig a burgonyát kell ugy elrakni, hogy a nedves földdel általában ne érintkezzék. Ez utóbbi esetben igen czélszerü, ha léczekből vagy keskeny deszkákból néhány czentiméter magas emelvényt készitünk, melynek azonban ugy kell készitve lenni, hogy a levegő kényelmesen átjárhasson rajta, a nélkül, hogy a burgonya a földre hullhatna a hézagokon át. Minél több meleg fejlődik a felhalmozott burgonyában, annál több friss levegő fog alulról a rakásba hatni, minélfogva ezen a modon igen alacsony pinczében is meglehet óvni ama veszélytől, mely az önmeleg fejlesztés által fenyegeti. Még biztosabban érhetjük el a czélt, ha a falak hosszában, melyekkel a burgonya érintkezik, szintén deszkákat vagy léczeket alkalmazunk. A kinek azonban nem áll módjában ilyen deszkaemelvényeket késziteni, az burgonyáját a következő módon óvhatja a rothadástól.

A földre mintegy 35 czentiméter vastagságu hamuréteget hint, mely nem csak a földben levő nedvességnek a burgonya közé hatását akadályozza meg, hanem még a burgonyából képződő párákat is felfogja, a nélkül, hogy később ismét kibocsátaná, minél fogva a burgonyát teljesen megvédi a rothadástól. Ily módon, minthogy hamu minden háztartásnál van, legalább a vetni való burgonyának eltartásáról kellene gondoskodni. Ha csak kevés vetőmagot kell eltenni, s ha a pincze erre nézve nem épen alkalmas, akkor legjobb a burgonyát kosarakban vagy bő zsákokban száraz kamrákba elhelyezni, melyek az enyhe időjárás tartama alatt naponkint szellőzendők. A fagy beálltával a tartók szalmával veendők jól körül s takarandók be. Ha alkalmas helyiségeink nincsenek, ugy a burgonyát vermekbe is elrakhatjuk. A vermek alatt azonban nem azok értendők, melyeket sok helyen még most is kint a földeken ásnak, burgonyával megtöltenek s földdel befödnek. Ennek a burgonyaeltevési módnak sok hátránya van. Levegő nem jutván a burgonyához, azok a melegség fejlesztése következtében csiraképességüket nagyobbrészt elvesztik. Ama burgonya, mely közvetlenül a fallal érintkezik, a talajviz által, mely a verem falaiból folyton kiszivárog, folyton nedves állapotban tartatik, minek következtében hamar rothadni kezd, mitől még az által sem lehet egészen megóvni, ha a vermet szalmával kibélelik.

Olyan vermeket, melyekben a burgonya biztosan és rothadás nélkül áttelel, következőpen lehet késziteni: Valamely magasabb helyen mintegy 35 czentiméter mélyen kiássuk a földet akkora területen, a milyen szélesnek és hosszunak a burgonyahalmot késziteni akarjuk. A kihányt földet a mélyedés széle körül töltjük föl, hogy esős időben a viz befolyását akadályozza. A mélyedést legalább felére homokkal vagy hamuval kell megtölteni, hogy a talajnedvesség a burgonyához ne férhessen. A burgonyát a homok vagy hamurétegre öntjük halmot képezve s szalmával jól befödjük. A fenék közelében és legfelül nyilásokat kell hagyni, részint, hogy azokon a levegő szabadon ki és bejárhasson, részint hogy a képződő párák távozhassanak. Esős és fagyos időben a nyilásokat természetesen jól be kell dugni.

Ha télen az igy eltett burgonyából fogyasztani kell, ugy igen czélszerü a halmokat hegyes tetoalakuan hoszszukásan késziteni, ugy hogy a kiszedésnél mindig csak a keskeny homlokoldal nyitandó meg, mi által a födélnek csak egy kis részét kell lebontani ugy, hogy a hideg behatása folyton megakadályoztatik. Különben a hoszszukás halmoknak még az az előnyük is van, hogy a burgonyát könnyebben meg lehet vizsgálni s hátrányuk legfölebb az, hogy készitésök több időbe és költségbe kerül, mint ha a burgonyát magas, de rövidebb rakásokra halmoznók föl. Ha azt akarjuk, hogy a halmok a czéljuknak teljesen megfeleljenek, ugy azokat különös gonddal kell késziteni.

A feneket, ha nem száraz homokból áll, 10—25 czentimeter magas hamuréteg képezze, melyben léczekből egy páraelvezető kéményt állitunk föl, s a burgonyát e léczbetét körül halmozzuk föl gulaalakban, ugy azonban, hogy a külső vonal olykép szerkesztessék, hogy az egyes burgonyák legurulása lehetetlenné váljék. A ki sok szalma fölött rendelkezik, a burgonya halom külső takaróját egészen abból készitheti. A kinek azonban sok szalmája nincs, az a felhalmozott burgonyára először hamut vagy jó száraz földet takarjon, 10—12 czentimeter vastag rétegben, és csak erre rakja a szalmát és pedig ugy, hogy a kalászos végek fel felé legyenek irányozva. Hogy a szalma a halom oldalaihoz jól oda feküdjék, a kiemelt földet nemcsak a halom aljához nyomkodjuk jól oda, hanem azzal az egész halmot könnyeden befödjük. Hogy a halmot a levegő átjárhassa, bizonyos nyilásokról kell gondoskodni, melyeket kévék vagy csövek alkalmazása által érhetünk el. A nyilásokat természetesen mihelyt fagyni kezd, földdel vagy szalmával azonnal jól be kell tömni. Ha a halomba nem tehetünk léczbetétet, ugy azt legalább szalmazsuppal kell pótolni, ugy hogy a zsupot a mélyedés közepébe állitva, a burgonyát ugy halmozzuk föl köréje, hogy a zsup végei a halomtól kiálljanak. Minthogy az ilyen halmot a levegő sokkal nehezebben járhatja át, nem szabad hamuval befödni, nehogy a közök betöltessenek. Földtakarót is csak akkor szabad a szalmára tenni, mikor fagyni kezd és csak oly vastagon, hogy a szalmát a halom oldalaihoz jól oda szoritsa, a takarót csak nagy fagyok beálltával szabad vastagabbá tenni. A halmot olyan helyen kell késziteni, hogy folyton a szem előtt legyen, hogy havazás idején az esetleges lecsuszásokat azonnal észrevehessük s kijavithassuk, mert különben a hideg könnyen behathatván, a burgonya a megfagyás veszélyének van kitéve. Tavaszszal a halmottakaró havat gondosan le kell söpörni, hogy olvadás esetén a viz a takarón keresztül a burgonyához át ne szivároghasson. Ha a kiválogatott és egészséges burgonya áttelelésérõl ilyenképen gondoskodtunk, akkor még az a kérdés merül föl, hogy mit csináljunk a megtámadt, beteg burgonyával, melyet sem ültetésre, sem pedig más czélokra el tenni nem lehet. Sokan az ily burgonyát az állatokkal sem akarják etetni, állitván, hogy az állatok egészségére ártalmas hatással lehetnek. Ez igaz, annyiban, ha a burgonyát egyszerüen ugy, a hogy van, minden előkészités nélkül etetik. Helyes kezelés és előkészités által azonban a beteg burgonyát is lehet az egészségre ártalmatlanná tenni. Ez első sorban abban áll, hogy a burgonyát etetés előtt megfőzzük, meggőzöljük, vagy megsütjük. A hőség elpusztitja a beteg ég csiráját s könynyebben emészthetővé teszi a burgonyát. Az igy előkészitett burgonya jó hatása az állatokra nézve abban is nyilvánul, hogy soha se okoz az állatoknak hasmenést, mint a nyers burgonya. Tapasztalt gazdák ennélfogva a legkisebb burgonyaadagot sem etetik a nélkül a marhával, hogy azt előbb le ne forráztatnák, hogy a fanyar, az egészségre ártalmas nedvet kilugozás által eltávolitsák vagy legalább hatását csökkentsék. Az által nem csak azt érik el, hogy az állatok egészsége nem veszélyeztetik, hanem, a vaj minőségének a jósága is tetemesen fokoztatik, mely mindig kesernyés, ha a tehenek friss, le nem forrázott burgonyát kapnak táplálékul.

Ujabb időben oly készületek állanak a gazdák rendelkezésére, melyekkel nagy mennyiségü burgonyát lehet hámozni, gőzölni és összezuzni. A lehámozott burgonyamassza egy szekrényben összesajtoltatik, mely állapotban aztán évekig is eláll, a nélkül, hogy minőségéből valamit veszitene.

KERTÉSZETI KÖZEMÉNYEK.

* **Debreczeni téli buzás alma.** Eredeti magyar faj, mely Debreczenben és annak vidékén nagyon el van terjedve és a legkedveltebb téli almákhoz tartozik. Csikos almákhoz sorozható (Schreiflinge) és tekintve a külföldi fajokat, leginkább a «grosser Reinischer Bohnapfelhez» hasonlit. A buzás almának sok faja van, nagysága és érés idejére nézve, de izére alig különbözik egymástól. Nagysága jókora, kedvező időben igen nagy, nagy termés alkalmával középnagyságu szokott lenni. Alakja majd lapos, majd kupos gömbalaku, rendesen szabályosan boltozott, valódi disze az asztalnak. Néha egyik fele duzzadtabb és vastagabb, mint a másik. Legnagyobb vastagsága rendesen a középtájra esik, honnét kelyhe felé szeliden fogyva, szélesen és laposan végződik; szára felé pedig szabályosan kidomborodva, igen széles talpként boltozódik. Bőre finom, sima, fényes, kissé hamvas. Alapszine bágyadt sárgás-zöld és abból gyakran alig látható valami, mert a gyümölcs felületének legnagyobb része valóban bámulatos szinezettel, t. i. gyönyörü piros csikokkal bevont s közben sötétebb piros szinnel diszitett. Az árnyékban nőtt gyümölcsein azonban hiányzanak ezen szép csikok és pontok. Pontozata apró, sürü, ritkán szembetünő. Rozsdafoltok alig fordulnak elő rajta. Kelyhe zárt, hol bokrétásan öszszeálló, hol szétálló és hegyükkel hátra görbülő levélkékkel ellátott tágas és mély tál alaku üregben ülő, melynek falai többnyire simák és ritkán ránczosak. Szára rövid, jókora vastag, fás, világos-barna szinü, bunkósan végződő, ritkán emelkedik a szármélyedés karimája szinvonaláig, szép kerekedésü tölcséralaku üregben ülő, melynek falain ritkán vehetők észre a rozsdának némi jelei. Magháza nyilt tengelyü, tágas fiókjaiban sok p és szép gesztenyeszinü magvakat rejtő. Husa sárgásfehér, finom, tömött, roppanó, érett korában puhább és porhanyó; leve bő, kedves borizü savanynyal emelt, üditő és igen kellemes izü. Érik októberben, tart márcziusig, de akkor már sokat veszit a jóságából.

A cserép- és vedernövények áttelelése.

Minden kerttulajdonos oda törekszik, hogy a nyári virágokon kivül néhány állandó, cserepekben vagy vedrekben tenyésztett növénye is legyen, melyeket a legtöbb esetben téli melegházak hiányában a télre pinczébe vagy egyéb fagymentes helyiségekbe állit. A következőkben néhány könnyen áttelelhető növényt, valamint ama kezelési módot szándékozunk megismertetni, mely azok pusztulását megakadályozza.

A vedernövények közt első helyen a *leander-bokor* vagy fa emlitendő, mint olyan, melynek nincs szüksége üvegházra s nyáron a legpompásabb virággal gyönyörködtet. A leandervedreknek lehetőleg rövid ideig kell a pinczében vagy általában homályos helyeken állani, minélfogva őszszel mindaddig a szabadban hagyandók, mig azt az időjárás megengedi. Megjegyzendő azonban, hogy a leveleket a legkisebb fagynak sem szabad érnie, mert ha nem fagynának is meg egészen, a pinczében mindenesetre megsárgulnának s tavaszig mind lehullnának, ugy hogy a virágok rovására ujaknak kellene fakadni. Ezért igen tanácsos a leanderfát októberben, midőn a hidegebb napok beállanak, nem ugyan mindjárt pinczébe, hanem világos, szellős szinekbe vagy folyosókra állitani, ugy hogy a pinczét csak akkor veszszük igénybe, midőn a hideg ezekbe a helyiségekbe is behat, a mi azonban rendesen csak deczemberben történik. Februárban a vedrek ismét visszaállithatók a szinekbe vagy folyosókra, ugy, hogy pinczében egészben véve legfölebb két hónapig álljanak.

Félpinczék, melyeket a levegő és világosság egyaránt átjárhatja, legalkalmasabbak az áttelelésre, mély, sötét és dohos pinczék már nem oly jók erre a czélra, mert ezekben, kivált ha a leanderek vagy három hónapig állnak bennök, a leveleket penész lepi el, s az egészen zöld, még eléggé meg nem fásosodott ágak rothadni kezdenek.

Egy másik, könnyen áttelelhető növény a *gránátfa*, mely nyáron szép gránátvörös virágával gyönyörködtet. E fa késő őszszel lehullatja leveleit, ugy, hogy a télen át csak a tár ágak elhelyezéséről kell gondoskodni, metyek nem rothadnak. A gránátfa a levélhullatás után minden pinczében kön yen áttelel.

Megfelelően világos félpinczében számos más növényt is át lehet telelni, milyenek a mirtus, borostyán stb.

A cserépnövények között, melyeket a télen át az enyészettől megórizni akarunk, különösen a pelargoniák és fuchsziák azok, melyek kevés gondot okoznak s melyek a tán az egész nyáron át folyton virágoznak. Legkevesebb gondot mindenesetre a fuchsziák okoznak, melyek a legsötétebb pinczében is jól áttelelnek. Ha a fuchsziát cserépbe ültetve, tavaszszal három ujjnyira a földbe teszszük, akkor a földben tömérdek gyökeret hajt, melyek segitségével oly erősen növekszik, mintha szabad földben állana. Megérkezvén a telelés ideje, a földből cserepestől kiemeljük, a cserépen kivül fejlődött gyökereket levágjuk s a növényt, ha van, világos pinczébe, homokba állitjuk, hol a levelek lehullanak ugyan, de tavaszszal átültetjük s ismét a szabadban a földbe állitjuk, hol csakhamar lombosodni kezdenek. Meg kell azonban azt is emliteni, hogy nem minden fuchszia telel át egyaránt jól a pinczében, mert a tel tviráguak üvegházat igényelnek. De van viszont egy fuchszia faj apró viragokkal és igen erős növéssel, mely megfelelő haraszt- vagy szalmatakaró alatt a szabadban is áttelel.

A zöld, nedvdus száru pelargóniákat már bajosabban lehet a pinczében teleltetni, mert nedves pinczében rendesen tönkremennek, de ha a pinczének csak félig, meddig is tág ablaka van, ugy beleállithatjuk azokat és pedig vagy ugy, hogy a cserepekbe ültetve szellős állványokra helyezzük el, vagy a szabad földből kiemelvén, gyökereiket homokba teszszük. Ha ez utóbbiaknál a szár el is rothad, megmarad a gyök a zöld törzszsel, mely ismét szabad földbe kiültettetvén, csakhamar ujra kihajt. Le jobb azonban nyáron át dugványokról gondoskodni, mert a fiatal növények általában jobban áttelelnek, mint az öregek.

A heliotropot és verbenát télre üvegházakba kell berakni, ellenben a hortenziák a pinczében is áttelelnek, leveleiket ezek is lehullatják. A hortenziák különben a pinczegádorban is elállanak, honnan tavaszkor ismét a kert árnyékos helyeire ültetendők, a hol csakhamar meglombosodnak és virágoznak.

VEGYESEK.

* **Milyen gazdasági eszközöket vegyen a gazda?** A gazdasági üzlethez szükséges eszközök beszerzésénél a gazda a következőket vegye tekintetbe: Először tisztában legyen a munka természetével, melyet azon eszközzel végezni akar. Eke beszerzésénél tudnunk kell, hogy sima vagy érdes szántást akarunk-e? borona beszerzésénél pedig tekintetbe veendő a borona feladata, mely lehet a talajnak metszése, porhanyitása, vagy egész finomra előkészitse. Továbbá tekintetbe veendő, hogy az eszköz kevés, vagy több erőt igényel-e? A gazda csak olyan eszközöket vegyen, a melyek a czélnak legjobban megfelelnek. Ha tengeri morzsolóra van szüksége, akkor gazdasági szempontból nem czélszerü a legjobb munkát végző eszköz helyett, olcsóbbat s kisebbet venni. Ha talajmivelő eszközre van szüksége, akkor megfelelő erőset s tartósat válaszszon. Ha emelő eszköz kell, akkor iparkodjon olyat venni, melylyel nehezebb munkát is végezhet, mint a legnehezebb, melyet vele végezni kellene. Válaszszuk mindig csak a legjobb és szilárdan kiállitott eszközöket s ne resteljük az azok jóságára forditott munkát megfizetni. Az igen olcsó eszköz általában véve leg többször nem lesz kielégitő. Vegyen mindenki oly csekély áron, a mint általában csak lehetséges, de olcsó és silány eszközt ne vegyen soha senki. Mielőtt valamely eszközt megvennénk, előbb győződjünk meg, vajjon okvetetlenül szükséges-e? Számitanunk kell továbbá, hogy ezen eszköz beszerzése és alkalmazása által mit takaritunk meg s mennyi a haszon, ha azt okszerüen alkalmazzuk. Tudni kell a gazdának, hogy az igen sok és drága eszközök gazdasági hozamunkat igen megnyirbálják; de ellenben a legroszabban alkalmazott takarékosságnak mondható, ha valamely valóban szükséges eszköznek megszerzését a fentebbi okból elmulasztjuk. Általában véve kevés gazda szerez sok eszközt, de sok gazda az eszközök beszerzésénél ügyetlen és pazar. Mindig csak a legjobb eszközök beszerzése előnyös. Legyen bár ez eszköz a legjobb, megfelelő még sem lesz mindaddig, mig elégséges kihasználására nem lesz alkalom. Azon haszon, melyet a gépek után nyerünk, csakis azok használatától és nem raktárbani állásától függ. Ha a gazda eszközeinek beszerzésénél ezen elővigyázati szabályokat betartja s azok kezelésénél a szükséges gondozást is el nem mulasztja, akkor nem lesz kénytelen jövedelméből oly gyakran levonásokat tenni.

* **Mire legyen gondja a baromfi-tenyésztőnek őszszel?** A tyukféléknek őszkor a legnagyobb ellensége a nedvesség; ez a legtöbb bajnak a kutforrása, ettől kell tehát őszkor tyukjainkat a lehetőségig megóvni. A jó tágas szellős ólak erre igen alkalmasak; — de ilyen ólakkal vajmi kevesen rendelkezünk. Nekünk tehát ki kell reggel ereszteni tyukjainkat, ha mindjárt fenyegető is az idő, mert rendesen szük olainkban megveszekedik állományunk; se etetni, se itatni helye nincs, egy szóval örül az állat ha kijön belőlük. És ezért épen nem csoda, hogy szakadó esőben sem menekszik a tyuksereg óljába, hanem ha nincs hová menekülnie, inkább ereszek alatt a fal mellé meghuzza magát, — hol végre is ugy megázik, mintha szabadon kalandoznék. Ezt meg kell akadályoznunk, ha hogy ki akarjuk kerülni a megázás következtében való átfázásokat s az ebből kifolyó sokszor végzetes bajokat. És hogyan tehetjük ezt? Azon téren, hol tyukjaink mozognak, épitsünk alacsony négy oszlopra, szalma vagy nádfedelü s legalább is két oldalt (észak és kelet felé) szélfogó deszka vagy más olcsó anyagból való fallal ellátott pajtát, melyben magát a baromfi esős és havas időben meghuzhassa, mert nem igen fog bármily rosszidőben óljába visszamenni, legyen tehát hely, hol az idő viszontagságait egészsége koczkáztatása nélkül türhesse. E pajta szélfogó falai legjobb, ha mozgók, vagyis hogy a szél és eső iránya elé tetszés szerint legyenek helyezhetők. Ugyanezen pajtában legyen számukra egy homokos hely, hogy abban hempereghessenek, magukat testükön élősködő tetvek és bathától megszabaditandók. E pajta nemcsak őszkor és télen a rossz, hanem nyáron a forró időben is fog enyhet adni tyukjainknak, — és pedig őszkor és télen az eső és hó, nyáron pedig a nap égető sugarai ellen ott, hol nincsenek bokrok és árnyas helyek.

* **A gazdasági és kertészeti füzetekből,** melyeket *Dobóczky* Lajos népiskolai használatra szerkeszt, a harmadik és negyedik füzet jelent meg. A harmadik füzetben a kertészeti s a baromfiak nevelésére szükséges ismereteket adja elő röviden, a tanuló ifjuság felfogásához képest, a negyedikben háztartási ismereteket terjeszt. Az előbbi füzet az elemi népiskolák 3., 4. és ismétlő leányosztályainak, az utóbbi az elemi népiskolák 5., 6. és szintén ismétlő leányosztályainak használatára van szánva. Az uj füzetek dicséretére mindazt fel lehet hozni, a mit az előbbiek megjelenésekor elmondtunk.

* **Néhány kultivátor ismertetése** összehasonlitó kisérletek alapján czim alatt *Gothard* Sándor egy 96 lapra terjedő füzetet adott ki, melyben a különféle kultivátorokkal tett kisérletek eredményét ismerteti az egyes kultivátorok előnyeinek és hátrányainak feltüntetése czéljából. A füzet, mely 10 ábrát is tartalmaz, Szombathelyen jelent meg s ára 40 kr.

* **A törköly eltevése.** A törköly tudvalevőleg az igen könnyen változó testek közé tartozik s változás nélkül csak ugy lehetne eltenni, ha a mint a sajtóból kikerül, azonnal teljesen kiszárittatnék, a mi azonban kivált nagyban sok nehézséggel jár. Ezért a gyakorlatban az olyan törkölyt, melyből pálinkát szándékoznak késziteni, inkább csak ugy teszik el, hogy szeszes erjedésnek indulhat ugyan, de másképen nem változhatik. Az eltevés legegyszerübb és legkönnyebb módja az, hogy a friss törkölyt kifalazott vagy csak kideszkázott vermekbe rakják s letapossák. A letaposásnál vigyázni kell arra, hogy üres közök ne maradjanak. Ezért a törkölyt vékony rétegenkint rakják a verembe s az egyes rétegeket tapossák jól le. A széleig megtelt vermet deszkákkal födik be, minél ismét arra kell vigyázni, hogy a befedés ugy történjék, hogy a törköly meg ne azhasson. A veremben levő törköly csakhamar szeszes erjedésnek indul, a czukor alkoholiá és ecetsavvá változik át, ez utóbbi betölti a törkölyrészecskék közt levő apró hézagokat, miáltal a levegő behatása is megakadályoztatik. A törkölytömeg felső rétegeiben a levegő behatása teljesen megakadályozható nem lévén, itt oly erjedés is történik, melyet a levegő okoz. A borszesz, mely kezdetben itt is fejlődik, csakhamar eczetsavvá változik át, mely itt még nagyobb változáson megy keresztül, ugy hogy néhány hónap mulva a törköly felső rétegei sötét szinü, kellemetlen szagu tömeggé változik át. Lefelé azonban mindinkább világosabb szint nyer a törköly és tiszta eczetszagu. Az alsó réteg pedig egészen világos szinü és tiszta borizü marad, ezek azok a rétegek, melyekhez semmi levegő sem juthatott. Ha egy törkölyvermet oly czélból nyitunk ki, hogy tartalmából törkölypálinkát készitsünk arra kell ügyelni, hogy a felső rétegeket mindaddig külön rakjuk, mig a meg nem savanyodott törkölyre akadunk; mert csak ez alkalmas a leparolásra. A savanyu törköly ugyanis nem tartalmaz alkoholt, minélfogva leparolása is haszontalan volna. A lepárlásra alkalmatlan törkölyt másnak nem lehet használni, mint trágyának. A lepárlás után maradt törköly igen jo takarmány a házi állatok számára, melyek azt szivesen eszik. Megemlitendő még, hogy a feltárt törkölyverem tartalmát gyorsan fel kell dolgozni, mert a levegővel érintkezve, csakhamar megsavanyodik. A takarmányul felhasználható leparolt törkölyt épen ugy lehet verembe eltenni, mint a frisset.

* **Mezőgazdaságunk jövője** czim alatt Dobránszy Péter müegyetemi tanár tollából a «Miskolcz és Vidéke» czimü lapban közlött fejtegetések külön lenyomatban is megjelentek, melynek tiszta jövedelme az irói segély- és nyugdij-alap javára fordittatik. A füzet ára ?

* **A gazdasági egyesületek a mult évben.** A ki a mezőgazdaság fejlődését éber figyelemmel kiséri, bizonyára észrevette azt az örvendetes haladást, mely néhány év óta, de különösen az utolsó években e téren mutatkozik. Ezt a kedvező fordulatot főkép annak a körülménynek lehet tulajdonitani, hogy gazdaközönségünk is mindinkább belátja, hogy a mezőgazdaság haladását gátló akadalyokat csak egyesült erővel lehet elháritani, valamint annak fejlesztését is csak társulási alapon való szervezkedés által lehet hathatósan előmozditani. Erről győz meg az a jelentés, mely a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium az országban létező gazdasági egyesületek 1883-ik évi létszámáról és működéséről közzé tett. E jelentés szerint ugyanis a gazdasági egyesületek az utolsó évtizedben, különösen pedig a két utolsó évben oly szépen szaporodtak, hogy számuk 1875 óta 14-ről 1883. év végeig 116-ra emelkedett. Ezek közül volt az egész országra kiterjedő egylet kettő, az *orsz. magy. gazdasági egyesület* és a magyar gazdák társasköre, ezen kivül egy több megyére kiterjedő általános gazdasági egyesület: az *erdélyi gazdasági egyesület*, továbbá 48 egy megyére kiterjedő és 28 egy megyénél kisebb hatáskörrel biró gazdasági egyesület, ezenkivül 3 az egész országra, 3 több megyére és 3 egy megyére és 25 egy megyénél kisebb területre kiterjedő oly egyesület, melyek csak a mezőgazdaság egyes ágainak fejlesztésével foglalkoztak, mint a bortermelés, méhészet, gyümölcstermelés, haltenyésztés stb. ideszámitva az országos erdészeti egyesületet s a magyar szesztermelők országos egyesületét is. Végül volt még 3 mezőgazdasági részvénytársaság. Összesen tehát 116 egyesület, melyek közül az 1883-ban alakult tizennyolcz uj egyesület megalakulására tárgyalások folytak, illetőleg ezeknek egy része az 1884-ik év első felében már meg is alakult. Mindezen egyesületek tagjainak száma 31,225 vagyis 5407-tel több, mint az előző évben. Az összes egyesületi tagoknak több mint egy harmada 1881-től kezdve lépett egyesületi kötelékbe. Az összes egyesületek *vagyona* 1883-ban 1.739,015 frt, 101 arany és 150 frank volt, (1882-ben 1.218,345 frt, 100 arany, 160 frank); *bevételei* 478,074 frt, 133 arany és 150 frankot, kiadásai 393,927 frt és 82 frankot tettek. Az államsegély, melyben a gazdasági egyesületek 1883-ban részesültek, 57 ezer 965 frt, 160 arany és 650 frankra rugtak.

KI LESZ AZ ÖRÖKÖS?

Irta BOISGOBEY. 48

(Folytatás.)

VIII.

A vadászat.

De ez első csetepaté nem soká tartott. A két hektárnyi térségen a hajtók csakhamar lőtávolba értek, s óvakodni kellett, hogy senki meg ne sebesittessék. Alfréd ugyan tett még néhány fölösleges lövést, de szerencsére, minden veszélyes következés nélkül.

Pontac Roger lelkiismeretesen vezérlé, az erdész segélyével, a hajtást, s rendeletet adott, hogy a lelőtt nyulakat összeszedjék a csatatéren. Csak két foglyot találtak, s ezeket Daudierne kisasszony lőtte. . . .

Germaine diadalmasan tért vissza, a puska vállára volt vetve, széles karimáju kalapja félre csuszott, arcza fölhevült, s szemei ragyogtak az örömtől. — Az urak követték, s Pontac is sietett, hogy elérje őket.

— Kilencz nyulat lőttem, kiáltá anyjának a leányka. Gondolom, hogy kezdetnek ez elég. Alfréd tiz közül egyszer talált, Pomméval ur pedig valódi kontár. Fölmenthette volna magát az idejöveteltől, s vadászkocsiját átengedhetné Pontac urnak.

— Valóban, nem ismerek rád többé, mondá szigoruan Daudiernené. Kifejezéseid majdnem nőietlenek.

— Vadászaton csak vadászok vannak jelen, viszonzá nevetve Germaine.

— Kérlek mérsékeld magadat, különben kénytelen leszek megbánni, hogy a meghivást elfogadtam. Legyünk rajta, hogy jókor visszatérhessünk La Germonièrebe, mert komoly beszédem lesz veled.

— Én nem bánom, de anyám feledi, hogy vendégeink lesznek. A bácsi meghivta Pomméval és Pontac urakat . . . s ha merné, még Bretteville herczeget is meghivná.

E beszédmodor nem tetszett Daudiernenénak, s az urak éppen jókor érkeztek, hogy a leánykát a keményebb dorgálástól megkiméljék.

Pontac hátrább maradt, s Germaine annyira sietett köszönetet mondani neki, hogy elébe ment, s már távolról kiáltá:

— Gyönyörü volt! bámulatos! . . . sohasem mulattam ily jól.

A hadnagy elpirult, s meglehetős ügyetlenül hajtá meg magát. Oly zavarodottnak látszott, hogy Laurence igy szólt magában:

— Talán őt szereti Germaine? csaknem a nyakába ugrott . . . s a hadnagy félni látszik, hogy elárulja az érzelmet, melyet benne nővérem ébresztett.

— Nos hát, édes Reine, mit szól e mulatsághoz? kiáltá Armand bácsi. A hadnagyok legszeretetreméltóbbika királyi vadászatot rendezett nekünk. De ön nem látszik jókedvünek?

— Félek, hogy Laurence nem jól érzi magát, felelé Daudiernené, ki ürügyet keresett, hogy leányait haza vihesse.

— Igazán? Valószinüleg megfázott, mert mozdulatlanul ült a kocsiban, s ön is könnyen ugy járhat. Járkáljanak egy keveset. Talán mennének föl a tündér-sziklához.

— Mi is éppen arra a vadásztérre megyünk, mely azalatt terül el, s az országutnál végződik . . . mondá Pontac.

— S az országut a szikla alatt vezet el; vágott közbe a bácsi.

— Nem igen szeretem a vadászatot, de még kevésbé a hegymászást, mormolá Daudiernené.

— Akkor hát nem erőltetem. De mindnyájan sajnáljuk, hogy nem szerezhetünk önnek és Laurencenak mulatságot. Ha talán inkább szeretnének viszszamenni La Germonièrebe, ne tartózkodjanak. Mi haza tudunk menni gyalog is . . . nemde Germaine?

— Minden bizonynyal! ha jól mulatok, sohasem érzek fáradságot . . . s ma a boldogság tetőpontján vagyok. . . .

És annyira látszott rajta, hogy igazat mond, hogy anyja, ki szeles kis leányát imádta, sem meg nem dorgálta, sem nem szólt ellene egy szót sem.

— Itt maradunk végig, mondá. Csak kérem ne végezzék nagyon későn.

— Egy-két óra alatt tul leszünk mindenen. Pontac ur katonásan vezeti a hajtókat. Előre barátim, még pedig gyorsitott léptekben!

Visszamentek helyeikre, s Roger egy keskeny térségen állitotta sorba a hajtókat, mely az országuttal egy vonalban volt, s az erdőszéléig huzódott.

A terület, melyen vadászni akartak, egészen bükk erdővel volt benőve, melynek csaknem minden fája százados. Fehér törzseik óriás oszlopokként tüntek fel, melyek végnélküli boltozatot emelnek. Alattok zöld moha-szőnyeg terült, itt-ott elég magas füvel, hogy az őzek benne elrejtőzhessenek. És a bretechei őzekre oly ritkán vadásztak, hogy gyakran falkánkint jöttek ki az erdő bokrosabb részeiből, s egészen a ritkán használt ut széléig merészkedtek, mely La Germonièreből Brettevillebe vezet.

A kocsit az utra állitották, s Pontac emberei után ment, kiknek elég nagy kerülőt kellett tenniök, hogy bizonyos erdőrészeket, hol a nagy vad örömest tartózkodott, a hajtásba bevegyenek, s a vadat a puskások felé tereljék.

Alfréd és Pomméval a láncz két végén, Germaine és Armand bácsi, a közepén foglaltak állást.

És ez alkalommal Daudiernené és Laurence is igen közelről szemlélhették a leendő öldöklést.

Az a pillanat volt ez, melyben a leggyakorlottabb vadászok bizonyos izgalmat, a várakozás izgalmát, érezik.

— Mindenki készült, hogy a jó sors által küldendő kedvező alkalmat felhasználja. Germaine, puskáját előre tartva, figyelmesen nézve és hallgatózva, örömtől és reménytől dobogó szivvel állt helyén. De a vadászat démona nem foglalá el annyira, hogy Rogerról megfeledkezett volna. — Hálás volt iránta, hogy oly szerény szerepet választott magának, csak hogy mások örömét nevelje, s minél inkább hasonlitá őt össze Pommévallal, annál inkább meggyőződött, mennyire fölötte áll e kisvárosi divaturacsnak, ki sohasem tett egyebet, mint hogy kidobta pénzét a vidéki futtatásokra, s magát ellenállhatlannak tartotta. Már arra gondolt, hogy ideje volna megmondani anyjának, hogy a világon semmiért sem megy nőül Fougeray uj tulajdonosához, s e szerencsét idősebb nővérének engedi át.

Még más vallomása is lett volna, de az nehezen ment. Nehéz lett volna beismernie, hogy szerelmes lett egy szabadságon lévő huszárhadnagyba, egy vándormadárba, egy csaknem ismeretlenbe, kit mindössze négyszer látott. — Még várnia kell. De mire? Azt nem tudta. Talán egy oly szerencsés eseményre, milyen csak regényekben szokott előfordulni, tündéri varázspálczára, melynek érintése a vagyontalan katonát milliomossá, s a szegény bérlő fiát földbirtokossá változtatja.

Germaine nem kételkedett, hogy anyja föltette magában, hogy őt még ma este nyilatkozatra birja. Azért nem is közeledett a kocsi felé. Hátát egy terjedelmes bükkfához támasztva, mozdulatlanul leste az áruló jelt, mely a vad érkezését megelőzi, száraz levelek zörrenését, és a magas fü hullámzását.

Az erdő csendét egyszerre a hajtók távoli kiáltásainak zaja verte fel, s az ősz lehelletétől megsárgult avar felett azonnal egy őz finom feje jelent meg.

Az őz nem látta Germainet, de ez azonnal észrevette őt. Fegyverét gyorsan vállához emelte, s lőni akart, midőn a kecses állat fejét felé forditotta. Nagy fekete, szelid szemeit éppen ő rá szegezte, és nem futott el. — Talán egyikének tartotta a kis pásztorfiuk közül, kik teheneiket az utszélen szokták legeltetni.

— Nem, mormolá magában a fiatal leány, nem tudok oly kegyetlen lenni, hogy a mint ily nyugodtan áll velem szemben, lelőjjem. Várok . . . mig elindul; ha lesz annyi esze, hogy a hajtók felé menekül, annál jobb! . . nem szeretném agyonlőni; bár Alfréd meg ne látná . . . ő rosszul lő, még meg csonkithatná.

Germaine szánalomérzete még sohasem volt komoly kisérletnek kitéve. A futó nyul, a repülő fogoly madár, távol esik s hull el a vadásztól, ki nem látja utolsó vergődésöket. Hajtóvadászaton még kezét sem szennyezi be vérrel, mert a lelőtt vadakat a hajtók szedik össze. De ez más eset volt. Oly állatra kellett lőni, mely nem gondolt futásra. Csatában egyik előörs sem lő a másikra, mig a verekedés meg nem kezdődött. Mintha hallgatag fegyverszünet volna ezirant a katonák között, kik a dob megperdülésére szuronyt szegezve rohannak egymásra. Ugy van a vadászaton is. Mozdulatlan állattal szemben nem illik az előnyt felhasználni. Olyan lenne ez, mintha az ember czélba lőne. A mozdulatlanul álló őz a jó isten szelid teremtménye; megbámuljuk és nem bántjuk. Ha futásnak ered, akkor már vaddá lesz, s irgalom és lelki furdalás nélkül lőjük le.

Ez alkalommal nem soká tartott a fegyverszünet. A hajtók kiáltozása mindinkább hallható lőn, valamint dorongjaik zöreje is, melyekkel a bokrok gallyait verték. Három vagy négy őz, a száraz avarba rejtőzve és legelészve, egyszerre ugrott fel, s minden irányban futásnak eredt; a tapasztaltabbak az erdőbe futottak vissza, s igy puskások golyóit kikerülték. Egyedül az törte át a sort, melyet Germaine szemlélt nehány pillanat óta, s futott el a leányka és fivére között.

Germaine-nek nem volt kedve, hogy rálőjön, de Alfréd, daczára annak, hogy nővérét is megsebesitheté, utána lőtt, és véletlenségből eltalálta. A szegény állat abban a perczben találva, melyben az utra ugrott ki, összerogyott, s haldokolva a kocsiig vonszolta magát, melyben Daudiernené ült idősebb leányával.

— Az enyém! én lőttem meg! kiáltá azonnal az ujoncz vadász.

— Halgass el azonnal, inté őt Armand bácsi. Hiszen ha igy kiabálsz, egy tengeri nyulat sem látunk többé.

Ime, most meg eltávozik helyéről, folytatá hangosan. Ez a szeleburdi elrontja egész napunkat.

És ez csakugyan ugy volt. Alfréd megfeledkezett a hajtóvadászat legelső szabályáról és bátyja tanácsairól, s egyenesen az őzhöz szaladt. Maga sem tudta, miért; azért-e, hogy magával vigye, vagy hogy a kegyelemdöfést megadja neki. Az öröm miatt egészen magánkivül volt.

A halálosan talált őz kétségbeesetten vergődött és nyögött, mint egy kis gyermek.

— Ah! ez borzasztó! mondá Laurence, szemeit elforditva. Nem akarok többé ilyent látni.

Ezzel kinyitotta a kocsiajtót, hogy kiszálljon.

Belt sem volt rest. Mielőtt urnője felállt volna, ő már a földön volt.

— Hivd vissza kutyádat, különben lelövöm, orditá Alfréd.

— Jean, szólt Daudiernené kocsisához, hajtson távolabbra, itt utban vagyunk; menjünk a kerek tisztás szélére.

— Urnőmnek igaza van — felelé Jean, a család régi kocsisa. Fülem mellett fütyülnek az ónszemek, s félek hogy lovaimnak bajok lehetne.

A helyváltoztatás nem volt felesleges elővigyázat, mert ott Alfréd hevességének és ügyetlenségének nagyon is ki voltak téve. De Daudiernené leginkább azért távozott, hogy a védtelen állatok vergődésének tanuja ne legyen.

Ő sem szerette látni a vér folyását, épen mint leánya; a lábainál vergődő őzből pedig csak ugy ömlött a vér.

— Én egy perczig sem maradok itt tovább, — mondá Laurence, amint a kocsi uj helyére érkezett.

— Én is nagyon szeretnék elmenni, de nem hagyhatom itt Germainet felügyelet nélkül. Tulságig fel van izgatva s bizonyosan valami ostobaságot követne el.

— Én is azt hiszem, jó lesz, ha vigyáz reá a mama . . . és másokra is . . . de az én jelenlétem semmire sem használ s meg akarom kimélni magamat az ily szomoru jelenetektől. Fölmegyek addig a sziklaig. . . .

— Egyedül?

— Anyámmal jobban szeretnék, de nagyon elfáradna s egyedül sem érhet semmi baj . . . Belt kisérőm lesz . . . s ön is folyvást kisérhet szemeivel.

A domb, melyet a lémoni szikla koronázott, szemben volt az obeliszkkel, s Daudierne-né csakugyan követhető szemeivel idősebb leányát, a mint azon a lejtőn fölfelé haladt, melyen nehány nappal előbb Germaine, Roger kiséretében jött le.

És szemeit csak a másik oldalra kellett forditania, hogy lássa másik leányát is, ki száz lépésnyi távolban állt tőle.

— Ha megigéred, hogy óvatos leszesz, s nem távozol messzire, — nem bánom . . . noha azt hiszem, okosabb lenne, ha föl nem mennél.

— Nem megyek tul a csúcson, s a mint a lövöldözés megszünik, azonnal visszajövök.

— Fájdalom, hogy még csak most kezdődik igazán.

És ez csakugyan ugy is volt. A hajtók közeledtek s az őzek öldöklő tüzelés közt ugráltak ki a bokrokból.

— Jer Belt! szólt Laurence kutyájához, mely habozni látszott; jer velem. Itt meglőnének.

A kutya nem volt vadászeb, s könnyen követé urnőjét.

— Miért is jöttem én ide? gondolá ez, a mint nagy léptekkel sietett a kitüzött czél felé, noha eszében sem volt, hogy ott jósoltasson magának. E folytonos öldöklés magamon kivül hoz; Germaine örült, hogy örömét találja ebben, s még örül többé, mint midőn arra gondolt, hogy a tündérek sziklájához menjen. Igaz, hogy én is elmegyek, de csak azért, hogy e kegyetlen vadászattól menekülhessek . . . nekem nem jósolhatják meg férjem nevét, mert én sohasem megyek férjhez.

Csakhamar felért a sziklához; de alig tekintett körül a bájos vidéken, már észrevette, hogy hü kisérője.

Belt eltünt; legkisebb nesze sem volt. Betört a tündérek földalatti barlangjába, s ezek büntetésül hihetőleg letartóztatták.

Ez az eszme Germainet valószinüleg mulattatta volna, de Laurence nyugodt s komoly esze nem gondolt ilyesre, sőt nem érzé magát biztosságban.

Világos, hogy van ott valaki, még pedig oly egyén, a kit Belt ismer.

— Ha Roch Ferrer volna ott, akkor érteném, miért rohant a kutya az üregbe . . . de mit csinálna itt Roch Ferrer? Megigérte nekem, hogy fölkeresi Pontac urat a brettevillei kastélyban, s ennek tegnap kellett megtörténni. Még ha el nem ment volna is, mi okból rejtőznék ide? Talán meghallotta, hogy keresik, és hogy be akarják fogni? . . . Azt nem tudja, hogy ma vadászunk . . . s ha tudná is, még sem találhatta volna ki, hogy feljövök e sziklához . . .

Laurence eddig haladt gondolataiban, midőn kutyája a barlang nyilásából egyugrással lábainál termett

— Hol voltál, te gonosz állat?

Belt nem válaszolt ugatással, mert valamit tartott a szájában, s nem akarta azt elejteni; de valószinüleg urnőjének szánta, mert minden nehézség nélkül elengedé azt vétetni magától.

Egy szarvasbőr-tárcza volt, mely aczélzárral csukódott. Nyakában viselheté valaki, mert négy szöglete közül kettőn keskeny szij csüngött.

Hogyan juthatott ez a sziklabarlangba? ki rejthette oda? s mily ösztön vezeté Beltet, fölkeresésére? kérdé magától Laurence, midőn a tárczát forgatva, közepén két egymásba font V betüt vett észre.

Egyszerre eszébe jutott, hogy Vignemalné keresztneve Virginia volt. És a vadorzó elbeszélése is eszébe jutott.

— Ez az a tárcza, melyet Roch a tamariszk-sövény alól fölvett, hova azt Vignemalné ejtette. Elmondta nekem, hogy oly helyre tette, hol senki sem találhatja meg. És itt csakugyan nem kereshetnék. Roch Ferrer mindenfelé bolyongani szokott, és ismeri a Lémon-sziklát is, s a halott ereklyéjét ide rejtette. Nem tudhatta, hogy Belt kihozza onnét.

— Meg lehet, hogy ebben rejlik az örökösödés titka, gondolá tovább Laurence, a mint a tárczát tapogatta s tőlem függ, hogy sohase lásson napvilágot. De ha a véletlen ide vezetett, ez annak a jele, hogy isten közbenjárásomat parancsolja, azonban, miként fogjak hozzá? Nem volnék képes feltörni e zárt, melyet még a vadorzó is tiszteletben tartott . . . átadjam é Pommévalnak, ki habozás nélkül feltörné s ha tartalma részére ártalmas lenne, megsemmisitené? Nem, nem, soha! még közvetlen okozója sem akarok lenni oly emberek károsodásának, kik nála sokkal többet érnek; ha pedig átadom e tárgyat a birónak, ki az örökség felett itél, felelnem kell a kérdésekre, melyeket hozzám intéznek s mivel nem tudok hazudni, el kell mondanom mindent, mit azon szerencsétlen ifju elbeszélt s ez által őt is bajba keverném s magamat is kétes hirbe hoznám. Nyilatkozatomban csak az éjjeli találkozásra fektetnének sulyt s az igazolásra szóló okokat nem méltányolnák.

(Folytatása következik.)

KÉSZ URI RUHÁK

tiszta gyapjuból kezesség mellett.

Eleg. div. felöltő	12—40	frtig.
divatos öltönyök	16—40	«
sétakabáto:	18—30	«
loden-mencsikof	16—40	«
télikabátok	18—60	«
papi felöltők	20—40	«
vadászkabátok	8—20	«
leguj. div. nadrágok	6—15	«

valamint mindennemű kész uri ruhák a leggondosabban készitve, a legdiszesebb szabás, legujabb minta a legolcsóbb szabott árak mellett. A legfinomabb angol, franczia, brünni kelmék mérték utánni megrendelések számára

GROSSMANN S.

Budapest, Deák Ferencz- és bécsi utcza sarkán.

(Az árak minden darabon rajta láthatók.) Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek. 11789

Haszonbérlet.

Méltóságos Vigyázó Sándorné, szül: Báró Podmanitzky Zsuzsanna tulajdonát képező Rákos-keresztúri birtokból haszonbérbe adandó egy 600, egy 200, egy 100 és egy 50 holdas gazdaság. Bővebb felvilágositás ád 11590

Hajnos Gusztáv tiszttartó R.-Keresztúron.

Kitüntetett a következő világkiállitásokon: **London 1862. Páris 1867. Bécs 1873. Páris 1878.**

zongorák részletre

Bécs és a vidék számára

concert-, szalon- és rövid-szárny,

valamint pianinok Gottfr. Gramer, Wilh. Mayer világhirü kiviteli czég gyárából 380 frttól 400, 450, 500, 550, 600, 650 frt. Más czégek zongorai 280—350 frt. Pianinok 350 frttól 600 frtig. 10194

Thiorfelder A. zongoraeladási és kölcsönző intézete Bécsben, VII. Burggasse 71.

Áruba bocsátás.

1000 db. 9 negyed nagyságu

NŐI NAGYKENDŐ

a legpompásabb, leghatásosb szinekben, ugyanis: **vörös, fehér, ibolya, szürke, barna, skót, kék, török** és **kocz-kás, pepita, legtisztább**, jótállás melletti **valódi verseny gyapjuból**, az **üzlet** felhagyása miatt még nem létezett, hallatlan olcsó áron, dbját

csak 1 frtért

Áruba bocsáttatnak. A ki szép és jo, finom és nagy kendőt olcsón **akar venni**, siessen a megrendeléssel, mert a nyers gyapju **maga** kétszer annyiba került, mint most **az egész** kész nagykendő.

Továbbá kapható 850 darab

UTAZÓ-PLAID

rendkivül **nagy és vastag**, a legnehezebb és legjobb posztóból szőve, **elegáns** angol mustrában és pedig: barna, szürke, **vegyitett** szinben, nehéz vastag rojttal, melyek rendkivüli **hosszuságuk** következtében ruhadarabnak, uti **takarónak**, ágytakarónak és női nagykendőnek **használhatók** és még 20 évi használat után két igen eleg. öltözet is **kikerül** belőlük, s melyeknek használatával felöltő, **esőköpenyeg** vagy paletot teljesen nélkülözhető. I. minőség **5** frt 25 kr., II. minős. csak 3 frt 50 kr. dbja

Ezenkivül kapható 370 drb 11467

cheviot-diagonal uri öltönykelme

őszi és téli **évadra**, szövött tiszta gyapjuból, minden legujabb és **legdivatosabb** szinben, sima és vegyitett szinben, legjobb minőség, szürke, barna, kék, olív zöld és fekete. Egy egész öltönyre való bárki részére, t. i. kabát nadrág és mellény, csak 6 frt 50 kr. II. minőség frt 4.80. Minták nem küldetnek szét.

Minden darab valódi minőségeért kezességet vállalok s a kinek nem tetszik, az pénzét rögtön visszakapja Vidékre postautánvét mellett küldetik.

Czim: RABINOVICS

Schafwollwaaren-Agentur

Wien, II., Schiffamtsgasse Nr. 20.

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK

MENETRENDE.

Gyors-, személy- és vegyes-vonatok.

Érvényes 1884. évi május hó 20-ától.

Budapest—Hatvan
Budapest ind. reg. 6.20, 7.15, 7.45, d. e. 10.16, 12.00 d. u. 3.00, este 6.00, 8.15.
Gödöllő ind. reg. 8.04, 7.59, 8.39, d. e. 11.35, d. u. 4.18, este 7.18, 9.31.
Hatvan érk. d. e. 9.32, 8.37, 9.22, 12.52, d. u. 5.18, este 8.16, 10.27.

Hatvan-Budapest.
Hatvan ind. reg. 5.04, 6.28, 8.55, d. u. 3.47, este 5.50, 7.24, 8.17.
Gödöllő ind. reg. 6.01, 7.32, d. e. 10.08, d. u. 5.17, este 7.12, 8.11, 8.57, 10.00.
Budapest érk. reg. 7.10, 8.40, d. e. 11.16, este 6.30, 8.40, 9.00, 9.40, éjjel 11.10.

Budapest—Ruttka.
Budapest indul reg. 6.20, 7.11, este 6.00.
Gödöllő « 8.04, 7.59, esti 7.18.
Hatvan « « 10.02, 8.42, esti 8.36.
S.-Tarján « d. u. 12.36, este 9.47, 10.21
Losoncz « « 2.30, « 10.39, 11.38.
Zólyom « « 4.55, éjjel 11.51, 1.11.
Ruttka érk. este 9.00, d. u. 2.12, éjjel 4.36.

Ruttka—Budapest.
Ruttka indul reg. 6.40, d. u. 2.34 este 10.20.
Zólyom « d.e. 11.04, « 4.59, éjjel 1.56.
Losoncz « d.u. 1.12, este 6.05, « 3.28.
S.-Tarján « « 3.17, « 7.07, « 4.44.
Hatvan « « 5.50, « 8.17, reg. 6.28.
Gödöllő « este 7.13, 8.57, reg. 7.32.
Budapest érk. « 8.40, este 9.40, reg. 8.40.

Zólyom-Brezova.
Zólyom ind. éjjel 2.04, déli 12.01, d. u. 5.20
Beszterczebánya érk. éjjel 3.15, d. u. 1.15, este 6.35
Beszterczebánya ind. reg. 6.00
Brezova érk. d. e. 8.16

Brezova-Zólyom
Brezova ind. déli 1.02
Beszterczebánya érk. d. u. 3.00
Beszterczebánya ind. d. u. 3.30 éjjel 11.40, d. e. 9.25
Zólyom érk. « 4.40, « 12.45, « 10.35

G.-Berzencze—Selmeczbánya
Garam-Berzencze ind. déli 12.24, d. u. 5.31
Selmeczbánya érk. d. u. 2.28, este 7.35

Selmeczbánya—G.-Berzencze
Selmeczbánya ind. reg. 8.53, d. u. 3.00
Garam-Berzencze érk. reg. 10.11, d. u. 4.21

Budapest—M. iskolcz Kassa.
Budapest ind. reg. 6.20, 7.45, este 8.15
Gödöllő « « 8.04, 8.39, « 9.31
Hatvan « d. e. 10.15, 9.28, « 10.47
Miskolcz « d. u. 4.17, déli 12.25, éjjel 2.37
Kassa érk. este 8.34, d. u. 2.20, reg. 6.00

Kassa—Miskolcz—Budapest
Kassa ind. reg. 8.25, d. u. 2.21, este 10.34
Miskolcz « d.u. 1.00, 4.31, éjjel 1.31
Hatvan « « 5.50, este 7.24, éjjel 5.04
Gödöllő « este 7.13, 8.11, reg. 6.01
Budapest érk. « 8.40, 9.00, « 7.10

Füzes-Abony—Eger
Füzes-Abony ind. d. e. 11.07, d. u. 3.19, este 6.04, éjjel 3.25
Eger érk. d. e. 11.59 d. u. 4.11 este 6.56 éjjel 4.17

Eger—Füzes-Abony
Eger ind. d. e. 9.45, déli 12.00, d. u. 4.40, éjjel 11.31
Füzes-Abony érk. 10.32, déli 12.47, d.u. 5.27, éjjel 12.18

Vámos-Györk—Gyöngyös
V.-Györk ind. reg. 4.31 d. e. 10.06, déli 11.57, este 7.00 éjjel 11.46
Gyöngyös érk. reg. 5.11, d. e. 10.47, d. u. 12.47 este 7.50, éjjel 12.26

Gyöngyös—Vámos-Györk
Gyöngyös ind. éjjel 3.13, d. e. 9.00 d. u. 5.55, éjjel 10.25
V.-Györk érk. éjjel 3.48, d. e. 9.35 d. u. 4.10 este 6.30, éjjel 11.00

Budapest—Predeal
Budapest ind. d. e. 8.00, este 6.55, 9.45, d.u. 2.47
Szolnok ind. d. e. 11.24, est 10.55, éjjel 12.18, d. u. 6.36,
P.-Ladány ind. d. u. 2.01, éjjel 2.04, 1.59
Nagyvárad « « 4.21, « 3.25, reg. 9.37
Kolozsvár « este 9.23, reg. 7.18, 6.00
Kocsárd « « 12.04, « 8.53, 9.49
Tövis « éjjel 1.15, « 9.40, d. e. 11.32,
Kis-Kapus idn. éjjel 3.07, déli 12.25, d.u. 4.57
Segesvár « « 4.50, « 12.15, « 4.17
Pedesó érk. reg. 9.20, d.u. 3.15, este 10.15
Brrsal « « 7.32, « 4.28.

Predeal—Budapest
Predeal ind. d. u. 1.09, este 9.50
Brassó « « 2.16, « 6.30 reg. 5.45
Segesvár « « 5.11, « 10.55 « 11.56
Kis-Kapus ind. este 6.29 éjjel 12.35 d.u. 2.07
Tövis « « 7.38 « 2.26 « 4.15
Kocsárd « « 8.24, « 3.36 « 5.47
Kolozsvár « « 10.18, reg. 6.28 « 8.00
Nagyvárad « éjjel 1.54, d.e. 11.14, este 7.30
P.-Ladány « « 3.14, d.u. 1.47, reg. 5.55 éjjel 11.05
Szolnok ind. éjjel 5.10, d.u. 4.40, reg. 6.00 éjjel 2.37
Budapest érk. reg. 7.30, este 7.44 d. e. 10.15, reg. 6.40

Budapest—Sza adka—Zimony
Budapest ind. reg. 6.40, 7.20, d. u. 3.50, este 9.00
Kis-Körös ind. d. e. 10.51, 9.38, este 6.41, éjjel 1.39
Szabadka ind. d. u. 1.28, d. e. 11.01, éjjel 9.00 5.55
India érk. éjjel 6.29, d. u. 2.00 éjjel 1.51, 1.50
India ind. este 6.36, d. u. 2.03, éjjel 2.14, .11
Zimony érk. este 8.07, d. u. 2.45, éjjel 3.30 d. u. 4.15

Zimony—Szabadka—Budapest
Zimony ind. reg. 6.40, d. u. 2.46, d. e. 11.42 éjjel 11.38
India érk. reg. 8.14, d. u. 3.28, d. e. 1.19, éjjel 12.54
India ind. 8.21, d. u. 3.31, d. e. 2.13 éjjel 1.01
Szabadka érk. regg. 1.27, d. u. 6.30, éjjel 10.10, 5.42 reg. 6.07
Kis-Körös ind. d. u. 4.23, este 7.59, éjjel 1.30, reg. 7.51
Budapest érk. este 8.15, 10.10, reg. 6,10, d. e. 10.58

India—Mitrovicza
India d. u. 3.40, éjjel 2.30
Mitrovicza érk. d. u. 5.25, éjjel 4.30

Mitrovicza—India
Mitrovicza ind. d. e. 12.00, este 10.40
India érk. d. u. 1.40, éjjel 12.40

Kis-Körös—Kalocsa
Kis-Körös ind. d. e. 10.00, este 8.10, éjjel 2.03
Kalocsa érk. d. e. 11.08, este 9.18. éjjel 3.31

Kalocsa—Kis-Körös
Kalocsa ind. reg. 6.22, este 6.24, éjjel 11.26
Kis-Körös érk. reg. 7.30, este 7.32, éjjel 1.00

Szolnok—Arad—Tövis
Szolnok ind. d. e. 11.14, éjjel 12.28, d. u. 3.22
Mező-Túr ind. d. u. 12.20, éjjel 1.46, 3.44
Csaba ind. d. u. 2.07, éjjel 3.39, d. u. 4.00
Arad ind. d. u. 4.00, reg. 6.20, d. u. 1.34
Tövis érk. d. u. 12.53, 7.00

Tövis—Arad—Szolnok
Tövis ind. éjjel 2.39, reg. 9.50
Arad ind. déli 12.00, este 8.45, reg. 6.10
Csaba ind. déli 1.43, este 10.55, reg. 6.08
Mező-Túr d. u. 3.21, éjjel 12.52, 5.40
Szolnok érk. d. u. 4.24, éjjel 2.10, reg. 7.27

Piski—Petrozsény
Piski ind. reg. 6.00 d. u. 3.25
Petrozsény érk. d. e. 10.24 este 7.29

Petrozsény—Pilki
Petrozsény ind. d. e. 9.18 este 6.21
Piski érk. d. e. 1.02 éjjel 10.00

Arad—Temesvár
Aradindul reg. 6.00, d. e. 12.30
Temesvár érk. reg. 8.58, d. u. 3.15

Temesvár—Arad
Temesvár ind. déli 12.25, d. u. 5.00.
Arad érk. d. u. 3.10, este 8.00

Püspök-Ladány—Debreczen
Püspök-Ladány ind. d. u. 2.10, éj. 2.09
Debreczen érk. « 3.19, « 3.45

Debreczen—Püspök-Ladány
Debreczen ind. déli 12.07, este 8.50
Püspök-Ladány érk. d. u. 1.17, « 10.21

Debreczen—Miskolcz
Debreczen ind. reg. 9.45, d. u. 3.53
Szerencs « d. u. 2.35, este 11.10
Miskolcz érk. « 4.00, éjjel 1.00

Miskolcz—Debreczen
Miskolcz ind. déli 12.36, éjjeli 2.49
Szerencs « « 2.25, « 4.54
Debreczen érk. este 6.50, d. e. 11.15, [illegible] . 11.39

Mező-Tur—Szarvas
Mező-Túr ind. délben 12.30, d. u. 3.40
Szarvas érk. « 1.21, « 4.39

Szarvas—Mező-Tur
Szarvas ind. d. e. 10.45, d. u. 2.00
Mező-Túr érk. « 11.42, « 2.51

Puszta-Földvár—Békés
Puszta-Földvár ind. d. u. 2.14, éjjel 3.24
Békés érk. « 2.40, « 3.50

Békés—Puszta-Földvár
Békés ind. déli 12.30, esti 10.30
Puszta-Földvár érk. « 12.56, « 10.56

Hatvan—Szolnok
Hatvan ind. reg. 8.47, este 8.46
Szolnok érk. d. e. 10.45, éj. 11.49

Szolnok—Hatvan
Szolnok ind. reg. 5.20, d. u. 5.00
Hatvan érk. « 8.13, este 7.48

Fülek—Miskolcz
Fülek ind. reg. 7.00, d. e. 10.30, d. u. 3.00, este 6.46
Bánréve ind. d. e. 10.01, déli 1.07, esti 6.36
Miskolcz érk. déli 12.09, d. u. 3.46, « 9.15

Miskolcz—Fülek
Miskolcz ind. reg. 7.10, déli 1.10, d. u. 4.40
Bánréve » d. e. 10.18, d. u. 3.57, este 6.55
Fülek érk. déli 12.55, este 6.10, este 9.20 d. e. 10.01

Bánréve—Dobsina
Bánréve ind. déli 12.57, este 6.45
Dobsina érk. este 5.18, « 10.15

Do[illegible]a—Bánréve
Dobsina ind. reg. 6.50, d. e. 11.23
Bánréve érk. « 9.41, d. u. 3.35

Feled—T[illegible]ssolcz
Feled ind. d. e. 11.55, d. u. 5.12, este 8.00
Tiszolcz érk. « 3.07, « 8.15

Tiszolcz—Feled
Tiszolcz ind. reg. 6.10, d. u. 1.42
Feled érk. « 8.35, « 4.40

Kocsard—Maros-Vásárhely
Kocsárd ind. reg. 9.36, este 6.10, 8.35, éjjel 3.55
M.-Vásárhely érk. déli 12.18, este 9.02, éjjel 11.18, reggel 6.45

Maros-Vásárhely—Kocsárd
M.-Vásárhely ind. reg. 5.55, d. u. 2.20, 5.20, este 9.03
Kocsárd érk. reg. 8.36, d. u. 5.06, 7.57, este 11.41

K.-Kapus—Nagyszeben
Kis-Kapus ind. d. e. 11.10, d. u. 2.20, este 6.41, éjjel 3.20
Nagy-Szeben érk. déli 1.20, d. u. 4.51, este 8.48, éjjel 5.27

Nagyszeben—K.-Kapus
Nagy-Szeben ind. reg. 8.10, d. e. 11.10, d. u. 4.00, este 10,00
Kis-Kapus érk. d. e. 10.08, d. u. 1.23, d. u. 5.59, este 11.55

Gyéres—Torda
Gyéres ind. éjjel 4.45, reg. 8.50, este 8.58
Torda érk. « 5.12, « 9.22, « 9.30

Torda—Gyéres
Torda ind. reg. 7.15, d. u. 5.50, este 10.23
Gyéres érk. « 7.45, « 6.20, « 10.48

Piski—Vajda-Hunyad
Piski indul délután 2.37
Vajda-Hunyad érkezik délután 3.27

Vajda-Hunyad—Piski
Vajda-Hunyad indul éjjel 4.40
Piski érkezik éjjel 5.25

Szolnok—Czegléd
Szolnok ind. éjjel 4.59, d. u. 4.50, éj. 2.42
Czegléd érk. « 5.32, « 5.35, » 3.42

Czegléd-Szolnok
Czegléd ind. d. e. 10.10, este 9.10, éj. 11.40
Szolnok érk. « 10.50, « 10.00, « 12.13

Budapest—Kelenföld
Budapest ind. reg. 8.15, este 7.45
Kelenföld érk. « 8.44, « 8.17

Kelenföld—Budapest
Kelenföld ind. éjjel 5.47, este 8.18
Budapest érk. reg. 6.20, « 8.50

KRANTZ EDE

Gyár: VII. ker., hársfa-utcza 42. I-ső magyar chinaezüst-gyára Budapesten. Raktár: váczi-utcza és Gizella-tér sarkán.

Elfogad minden e szakmában előforduló javitásokat, ujonnani ezüstözést, aranyozást stb. jótállás mellett és a gyári bélyeggel Krantz 1884 jegygyel ellátva

Étszerek ujonnani ezüstözésre I. rendü minőségben. Tárgyak		frt	Uj étszerek I. rendü minőségben (alpacca vastagon ezüsttel bevonva.) A vétel 2/5-evel visszavásárolhatnak.		frt
Étkanál	tuczatja	9.60	Étkanál	tuczatja	15.—
Étvilla franczia	»	9.60	Étvilla franczia	»	15.—
Asztalikés	»	7.50	Asztalikés	»	15.—
Kávéskanál	»	4.50	Kávéskanál	»	7.50
Csemegekanál	»	7.80	Csemegekanál	»	13.—
Csemegevilla franczia	»	7.80	Csemegevilla franczia	»	13.—
Csemegekés	»	6.—	Csemegekés	»	11.—
Levesmérő A. nagy	drbja	3.30	Levesmérő A. nagy	drbja	5.50
» B. közép	»	2.90	» B. közép	»	4.60
» C. kicsi	»	2.50	» C. kicsi	»	4.—
Tejmérő A. nagy	»	1.90	Tejmérő A. nagy	»	3.—
» B. kisebb	»	1.60	» B. kisebb	»	2.50
Becsináltmérő	»	2.—	Becsináltmérő	»	4.—
Étszertartó	tuczatja	4.50	Étszertartó	tuczatja	8.—
Asztalipenge sróffal áthúzva	»	4.—	Moccakanál	»	6.—
Csemege	»	3.50	Sókanál	dbja	—.50

Megezüstözés kivánatra 20% olcsóbban készittetik, de csak a gyári bélyeg és minden jótállás nélkül. ☞ *Megrendelések utánvét mellett pontosan és gyorsan teljesittetnek.* 11044

Az 1883. évi XXXI-ik, a részletügyletről szóló törvényczikk értelmében ezen kötvényeket:

Részletfizetésre

is adjuk és pedig:

15 egyenként 7 frttal fizetendő havi részletekben, összesen 105 forintért.

A folyó kamatok a befizetés tartama alatt bennünket illetnek s a vevő az utolsó részlettel a posta és bélyegdijakat is tartozik fizetni.

A nyereményjog a befizetés tartama alatt a vevőt illeti, feltéve, hogy a részletivben körülirt feltételeknek pontosan eleget tett.

Magyar Jelzálog Hitelbank 100 forint névértékü

Nyeremény-kötvényei

4% kamattal s tetemes nyereményekkel.

1885-ben **három sorsolás** és pedig január és május 15-én **50,000 frtos főnyereményekkel**, szeptember 15-én pedig:

100.000 frt főnyereménynyel

s melléknyereményekkel.

Minden kötvény ha az a 100 frtnyi névértékkel (mely összegge l minden kötvény visszafizettetik) már ki is huzatott, vagy ha arra már nyeremény is esett részt vesz minden további nyeremény-sorsolásban ugy, hogy **egy kötvényre több izben is eshet nyeremény.** 11595

☞ *Vétel s eladás napi árfolyamon.*

MAGYAR LESZÁMITOLÓ és PÉNZVÁLTÓ-BANK, Budapest, Wurmudvar.

Csokoládékat 11342

olajtalanitott **cacao**-port **cacaomassát** valamint **Dessert-csokoládé-árukat** ajánl

STÜHMER FRIGYES

göz-csokoládé és czukoráru-gyára,

BUDAPESTEN, ősz-utcza 8. szám a.

FISCHER LÁSZLÓ

lombfürészeti különlegességek

11138 RAKTÁRA:

Budapest sütő- és Károly-utcza 8. szám

Árjegyzékkel bérmentve szolgálok.

Helyiség-változtatás.

Van szerencsém a t. cz. közönséggel tudatni, miszerint ez ideig, a hatvani utcza 20. sz. a. létezett **férfi-szabó üzletemet** f. é. november 1-én,

a muzeum-körutra, Zrinyi-kávéház

mellé helyeztem át.

Midőn a t. cz. közönséget erről értesitem, nem mulaszthatom el, hogy az ezideig oly sok éven át bennem helyzett bizalmat megköszönjem, kérve, miszerint e bizalommal a jövőben is támogatni kegyeskedjenek Dusan felszerelt raktáramon ugy belföldi, mint angol és franczia kelméket a legnagyobb választékban tartok, és e kellemes helyzet lehetővé teszi, hogy a t. közönség minden igényének megfelelhessek.

Egyszersmind bátorkodom a t. cz. közönség szives tudomására juttatni, hogy ez ideig nálam alkalmazásban állott öcsém az üzletemből kilépett és vele semminemű összeköttetésben nem állok. 11578

Magamat ajánlva maradtam teljes tisztelettel

Kohn M. G.

NEUSTEIN'S verzuckerte BLUTREINIGUNGS-PILLEN DER HEIL. ELISABETH

Vértisztitó labdacsok. Minden hasonló készitmények minden tekintetben elébe helyezendők ezen **ártalmas alkatrészektől teljesen ment pastillák, melyek legnagyobb sikerrel alkalmaztatnak** az altest szerveinek bármelybetegsége, váltóláz, mellszervek betegségek bőr- és szembajok, agy-, száj- gyermek- és női-betegségek ellen; könnyű hashajtó, vértisztitó; nincs jobb s e mellett ártatlanabb gyógyszer

☞ **dugulás** ☜

ellen, mely a legtöbb betegségnek bizonyos forrása. — Czukrosalakuknál fogva gyermekek is szivesen használják. Ezen labdacsok **Professor Pitha udvari tanácsos** által igen tiszteletteljes bizonyitványnyal lettek kitüntetve.

☞ *Egy doboz 15 labdacs-tartalommal 15 kr. egy csomag 8 doboz, tehát 120 labdacs-tartalommal csak 1 frt o. é.*

Óvás! Minden doboz, a melyen **„Apotheke zum heiligen Leopold"** czég nem látható és hátán **védjegyünket** nem viseli, **hamisitvány**, melynek vételé öl a közönséget övjuk.

Szorosan kell arra ügyelni, hogy rosz, semmi eredménynyel nem biró, sőt épen káros hatású készitmény ne vetessék. Határozottan **Neustein's Elisabeth - Pillen** keressék; ezek a gyöngyölegen és használati utasitáson, oldalt aláirással vannak ellátva.

Főraktár Bécsben: Gyógyszertár **„Zum heiligen Leopold" Neustein Ph. Stadt, Planken- és Spiegelgasse sarkán.**
Raktár Budapesten: Török József gyógyszerész urnál. 11429

LEGNAGYOBB és LEGDISZESEBB MAGYAR KÉPES HETILAP

ORSZÁG-VILÁG

Előfizetési árak:

1884. január — deczemberre 8 frt — kr.
1884. julius — deczemberre 5 frt — kr.
1884. október — deczemberre 2 frt 50 kr.

Egy füzet ára 40 kr. } a kiadóhivatalban és a
egy szám ára 20 kr. } hirlapárusoknál.

Az

„ORSZÁG-VILÁG"

és „EGYETERTÉS"

előfizetési ára

egész évre	**28 frt — kr.**	**negyed évre**	**7 frt — kr.**
fél évre	**14 frt — kr.**	**egy hóra**	**2 frt 50 kr.**

Az „Ország-Világ" kiadóhivatala.

Kiadótulajdonos: PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság Budapest, Gránátos-utcza 6

HIRDETMÉNY.

O császári és apostoli királyi felségének 1884. évi márczius hó 8-áról kelt legfelső elhatározása folytán ezennel megindittatik a

XI-ik MAGYAR KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK,

melynek tiszta jövedelme még pedig annak két-nyolczadrésze a vagyontalan magy. kir. hivatalnokok özvegyei és árvái segélyezésére alakitott alap, két-nyolczadrésze az «országos kisdedóvó-egyesület», egy-nyolczadrésze a «pesti szegény gyermek kórház», egy-nyolczadrésze a «pozsonyi jótékony-nőegylet gyermek kórháza», egy-nyolczadrésze a «pesti jótékony-nőegylet», végre egy-nyolczadrésze a fiumei «Mária-egyesület» javára fog forditatni.

E sorsjáték összes-, 5.311-ben megállapitott nyereményei az alább következő játékterv szerint

195.000 forintra rúgnak, és pedig:

1 főnyeremény	60.000 frttal	5%-os magy. papir árfolyami kötvényekben	4 nyer. egyenk.	5.000 frttal,	20.000 frt
1 »	20.000 »		10 » »	1.000 »	20.000 »
1 »	10.000 »		14 » »	500 »	7.000 »
			80 » »	100 »	8.000 »
			200 » »	50 »	10.000 »
			5000 sor.-ny. »	10 »	50.000 » készpénzben

A huzás visszavonhatatlanul 1884. évi decz. hó 29-én történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapitva.

Sorsjegyek kaphatók: a lottoigazgatóságnál Budapesten (Pest, fővámház, félemelet); valamennyi lotto-, só- és adóhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál és minden városban és nevezetesebb helységben felállitott egyéb sorsjegyárulo közegnél. 11582

Budapest, 1884. évi november hó 1-én.

Magy. kir. lottoigazgatóság. **Freyseysen Ádám** m. k. p. ü. minist. oszt. tanácsos és lottoigazgató.

(Utánnyomat nem dijaztatik).

11470

SZEM-GYÓGYVIZ.
(Szem-essenczia.)

Dr. LEBOIS, (Francziaország kiváló tekintélye) **hires, kitünő és kipróbált gyógyszere gyenge, fájós, gyuladó és beteg SZEMEK** számára, ugyszintén a hályog elháritására. **Nélkülözhetetlen szer** még az egészséges szemek **erősitésére** és **fontartására** is, ha ezek meg vannak erőltetve. **Egyetlen házban sem szabad ezen, már évek óta hatásosnak bizonyult szemgyógyviznek (szem-esszencziának) hiányoznia. Francziaország** legtöbb gyógyintézetében az összes szembajokban csakis ezen szer alkalmaztatik. Sokan, akik ezen szert használták, a **szemüvegeket**, melyekre kényszerülve voltak, **teljesen nélkülözhették.** — Eredeti palaczkokban használati utasitással à **90 kr.** — Kapható **Budapesten Török József** gyógyszertárában, király utcza és **Párisban** Müller J.-nél Rue Germain Pillon 19

VIKTORIN JÓZSEF
CS. KIR. SZAB. SZABÁLYOZHATÓ TÖLTŐKÁLYHA ÉS
TAKARÉKTŰZHELY-GYÁRA

BÉCS, IV. Grosse Neugasse Nr. 35.

10484 ajánlkozik mindennemü géptakaréktüzhelyek, mint **angol, franczia nyárssütők. Grillárdgépek és kávétüzhelyek** előállitására, tart **szállitható takaréktüzhelyeket** egészen vasból és cseréppel födöttet; ugyszintén jó hirükről ismert 10996

szabadalm. szabályozható töltőkályhákat legjobb szerkezettel Folytonosan nagy választéku raktár van készletben.

Árlapok ingyen bérmentve.

Első belföldi kárpitos és asztalos butor-gyár,

Budapest, Gizella-tér 2. szám, a Deák- és Váczi utcza sarkán, a Mocsonyi-féle 4 em. házban.

Ajánlja a magas nemességnek és a nagyérdemü közönségnek

saját gyártmányait

asztalos, kárpitos és esztergályos munkákban

legegyszerübbtől a legfinomabb fajtáig a lehető **legolcsóbb árak** mellett **készpénzfizetés** ellenében és kérjük továbbra is **hazafiui támogatását.**

Kérjük czimünket jól megjegyezni.

Képes árjegyzéket küldünk ingyen és bérmentve. Vidéki megrendelések 10 százalék felpénz mellett pontosan teljesittetnek. Csomagolás 4 százalék. 11133

HIRDETÉS.

A felső szabolcsi Tisza szabályozó társulat f. hó 28-án délelőtt 11 órakor Kis-Várdában a nagyvendéglő termében közgyülést tart.

A gyülés főbb tárgyai:

Igazgatói jelentés a társulati ügyek állásáról.

Az alapszabálynak a Nmtsgu m. k. közmunka s közlekedési miniszterium rendelete értelmébeni módositása.

Az ügyviteli s gázvédelmi szabályok megállapitása.

Az alapszabálynak megfelelő időben beérkezett ügyek tárgyalása.

Mely fontos ügyek feletti tanácskozmányra a társulat tagjait tisztelettel meghivja.

Kelt Nagy-Halászban 1884. november 10.

A társulat alelnöke
Kállay András s. k.

11592

9493

AMERIKA
utazásjegyek
REIF ARNOLD-nál,
Wien, I., Pestalozzigasse 1.
Legrégibb czég ezen szakmában.
Értesités és prospectus ingyen.

Titkos betegségek

miden alakját, az önfertőzés mindennemü utóbajait, férfi tehetetlenséget stb. alaposan gyógyit

Dr. PÁPAY

koron. ar. érdemkeresztes tb. megyei főorvos Budapesten, ujvilág-utcza 33. I. em. a Ferenczi kávéházzal szemben. 10971

Rendel 9—5-ig délután este6—7-ig levélileg is.

ZACCHIRI N. és G.
Smyrna-
szőnyeggyára
OUCHAC-ban.

BUDAPEST, Mária Valeriautcza 9.

Ajánl

smyrna-szőnyegeket különféle nagyságban,

perzsa szőnyegeket legfinomabb minőségben,

pamlag szőnyegeket, ódon, uj és imitáczió, 3 méter hosszu és 2 méter széles, 39 frttól fölfelé,

ágyelőtét, valódi perzsai 4 frt 50 krtól fölfelé,

asztalteritők, divatos és ódon nagy választékban,

függönyök, valódi perzsai valamint imitáltak, pompás mintak, 4 méter hosszu, 4 frt 50 krtól kezdve ablakonként,

szamártáskák, valódi és imitált vánkos felruházására, különféle perzsa tárgyak berendezésekhez, mint **székecskék, sophák, kályhavédők, asztalok, etagérek, perzsai fém - virágtartók és porczellán - edények, fegyverek stb.** és mindennemü khinai és perzsai különlegességek, ódon és divatosak. 11505

1-ső cs. kir. kizár. szabad. ujonnan javitott

Ruganyos sérvkötő
sérvvédővel.

Fontos szenvedőknek. Fontos szenvedőknek.

Legujabb találmány az amerikai, ujonan javitott ruganyos sérvkötő Politzertől; **ez rugók nélkül van, tisztán ruggyantából** müvésziesen **szerkesztve s az a czélja, hogy még a legüdültebb** sérveket is lehető legrövidebb idő alatt **egyenletes fekvésbe** hozza, **s ugy nappal a legerőfeszitőbb** munkánál vagy a sokat járkálásnál, mint szinte éjjel alvásközben is használtathatik, a nélkül, hogy a sérvbajban szenvedő hivatásában **legkevésbbé** is volna akadályoztatva. Felette nagy haszon, hogy az még éjjel is a testen maradhat, mivel hogy a szenvedő **testrészre** kiváltképen jótékony kellemetes nyomást gyakorol s a legtöbb esetben még a sérv biztos gyógyulását is eszközli. A legtöbb orvosi tekintélyek által elismerve, megvizsgálva s a legjobbnak találva: professor **Kovács** a sebészeti kóroda alelnöke, dr. **Gross Lajos** magy. kir. egészségügyi tanácsos, dr. **Glück Ignácz** kir. törvényszéki orvos által.

Alólirott egyszersmind nagy raktárt is tart angol és franczia aczél sérvkötőkből, függesztő készülékeket (suspensorium) gummiból, szövötteket, mint szinte szarvasbőrből. A szarvasbőr és gummi suspensoriumok czélja, hogy a tágulást megakadályozzák.

Méhfecskendők, légpárnák, ágybetétek, periodtáskák, präservativumok, gummiharisnyák és mindennemü gummi árucikkek. Sérvkötőknél kérem megjelölni: jobb, bal vagy kettős-e, mint szinte a test bőségét is. Megrendeléseket utánvétel mellett elfogad

POLITZER MÓR

cs. kir. szab. sérvkötő készitő Budapesten Deák-Ferencz-u.

Árak: urak, hölgyek és gyermekek számára, egyoldalinak dija 6—10 frt, a kettősnek dija 10—16 frt, gyermekeknek felével olcsóbb. — Ugyanitt kapható legjobb amerikai sérvenőcs. Egy tégely ára 3 frt 50 kr.

BLEICHERT ADOLF ÉS TÁRSA
Bécs, I. Hegelgasse 4
Sodronykötélpálya
(gőzsikló) épitő vállalat.

Egyedüli különlegesség e pályák felszerelési és alkatrészeinek gyártása. Több mint **190** ily pálya, körülbelül **180,000** m. hosszuságban lett általunk már **tényleg** épitve. 10050

Dr. **Meidinger** tanár ur által feltalált és kizár. szabadalmazott gyár

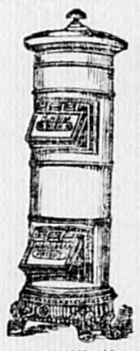

MEIDINGER KÁLYHÁK

gyártására **HEIM H., Döbling Bécs mellett** fiók: **Budapesten Thonetudvar.**

Első dijakkal kitüntetve: Bécsben 1873, Casselben 1877, Párisban 1878, Sechshausban 1877, Welsben 1878, Teplitzben 1879, Bécsben 1880, Egerben 1881. Triestben 1882.

Raktárak: Bécs, Kärntnerstrasse 40—42. sz. — Bukarest, Strada Lipscani 96. sz. — Milano, Corso Vitt. Emanuele 38. sz.

Legjelesebb szabályozható-, töltő- és szellőztethető kályhák, lakosztályok, iskolák, irodák stb. számára egyszerü és csinos kiállitásban, több szoba fütése csak egy kályha által, központi légfütés egész épületek számára.

Osztrák-Magyarországban 221 tanintézetben Meidinger kályhámkból 1431 Meidinger kályha vanhasználatban. Ezek között van Bécs község 60 iskolájának 373 kályhája, Budapest községe 43 iskolájának 308 kályhája. 10742

Meidinger kályháink előnyeiknél fogva nemcsak cs. kir. hivatalokban, állami hivatalokban, községi hatóságoknál, papi rendeknél, kórházakban, vasutaknál, a gőzhajóknál, pénzintézetek és biztositási társulatoknál, iparteleepknél, szállodákban, kávéházakban vendéglőkben, vannak nagy mennyiségben berendezve, hanem több mint 20.000 magánlakásban is

A gyár védjegye: MEIDINGER-OFEN H. HEIM

A nagy kedveltség melynek kályháink mindenütt örvendenek sok oldalu utánzásra adott okot. Oldalt látható védjegyünkre való utalás mellett tehát óvjuk a t. cz. közönséget a saját érdekében is, legjobb hiréről ismert gyártmányunk hamisitványokkal való összetévesztése ellen még akkor is ha ezek mint Meidinger kályhák, avagy mint javitott Meidinger kályhák ajánltatnának is. — A mi gyártmányunk az ajtó belső részén bele is öntött védjegyünket. Prospektusok és árlapok ingyen és bérmentve.

Alapittatott 1858

10208

Walser Ferencz első magyar gép- és tüzoltószerek gyára, harang- és érczöntődéje **Budapesten,** Rottenbiller-utcza 66., ajánlja gyártmányát mint **magyar különlegességet kutakban** és mindennemü **szivattyukban** elvállal **teljes vizvezetékek** berendezését, **városok, földbirtokosok, iparteleepek, ármentesitő társulatok** és magánzók részéről, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett; ajánlkozik **köz- és magánfürdők** felszerelésére, **szagmentes ürszékek** felállitására és minden **vizmüvi munkálat** gyors és pontos kivitelére. Képes árlapok és részletes költségtervezetek kivánatra dijmentesen küldetnek.

Egyetlen belföldi szivattyu-gyár.

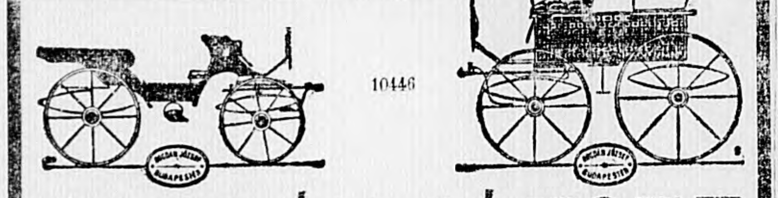

10446

BOGDÁN JÓZSEF

Raktár: *Muzeum-körút 19. sz.* **kocsigyárosnál** Gyár: *páva-utcza 10. szám.*

nagy választékban kaphatók jótállás mellett a legdiszesebb és legszolidabb **ruganyos diszkocsik** 200 frttól följebb; **homokfutó kosárkocsik** 200 frttól följebb; **divatos hintók** 400 frttól följebb; **halottas kocsik** 400 frttól följebb. 10446

Halottas kocsik községek és szövetkezetek részére részletfizetés mellett is adatnak.

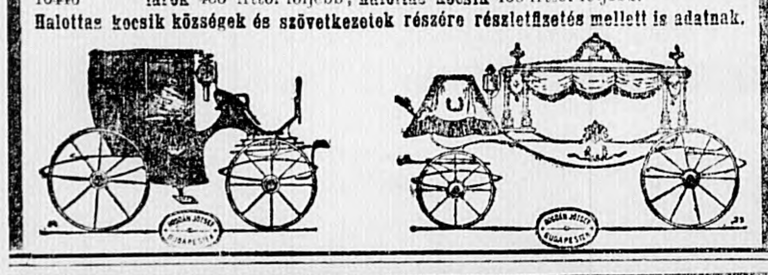

HAZAI TERMÉNY!

Ajánlunk kitünő minőségü

TÖMÖR (DARABOS) SZENET

három minőségben mozdonyok (Locomobile) fütésére,

gyárszenet

gyári czélokra

minden hazai vasútállomásra szállitva igen jutányos mérsékelt árak mellett.

ÉSZAKMAGYARORSZÁGI EGYESITETT KŐSZÉNBÁNYA- és IPARVÁLLALAT-RÉSZVÉNY-TÁRSULAT

Budapest, V. Erzsébet-tér 19. sz. 6894

Mack-féle Ulmi dupla keményitő

(gyári jegye).

Egyedüli gyáros **Mack H. Ulmban a Duna mellett. — Legjobban bevált** *és teljesen ártatlan keményitő. A* **keményitésnél** *rendkivül* **könnyen kezelhető** *s tartalmazza mindazon szükséges alkatrészeket, melyekkel biztosan előállitható a* **kápráztató fehérségü, egyenletesen kemény** *s ugyanezett* **fényes fehérnemü.**

Mindenütt kapható ¼ *kilos csomagokban 20 krjával.* 10723

VIÑADOR
spanyol
bor-nagykereskedés
Hamburg—Bécs
Transito-raktár: Hernals

ajánlja a bor- és csemegekereskedéseknek, gyógyszertáraknak, vendéglősöknek, szállodatulajdonosoknak és kávésoknak **saját behozatalu Malaga-, Madeira-, Sherry-, Port, Bordeaux-, Burgundi-, Rajnai-, Mozeli- és egyébb különféle csemegeborait, Rumot és Cognacot.**

Különlegesség:

ORVOSI MALAGA-SECT.

a klosterneuburgi cs. kir. kisérleti állomás vegyelemzése szerint **„igen jó magas étrendi értékü valódi malaga“**

Eredeti ára **2 frt 50 kr** és **1 frt 30 kr.**

kapható a főraktárakban: **Török József** ur gyógyszertárában, a **nagy Kristóf-hoz czimzett gyógyszertárban, Dietrich és Gottschlik** uraknál, valamint a legtöbb gyógyszertárban, gyógyszerkereskedésben, csemegeüzletben és gyarmatáru kereskedésben **Budapesten.** Továbbá igen finom, különböző külföldi borok eredeti palaczkokban és eredeti árak mellett kaphatók a következő helyeken;

Aradon: Eliass Simon kereskedő. — **Zolyom:** Stech Lajos gyógyszerész. — **Abos:** Német István fogadós. — **Békés-Csaba:** Varsági Albert gyógyszerész, Sonnenfeld Henrick füszeres. — **Baja:** Geiger Károly gyógyszerész. — **B.-Gyula:** ifju Huszka János vendéglős. — **B.-Füred:** Koller Károly kereskedő. — **Csurgó:** Plachner Nándor gyógysz. — **Csáktornya:** Strahia testvérek füszerkereskedők. — **Debreczen:** Göttl Nándor, Mihálovits István és Dr. Rothschnek Emil gyógyszek. Csanák József, Geréby F., és Varga Lajos Balogh és Dömök, Ganovszky Lajos, füszerkereskedők. — **Detta:** Braunmüller Emil gyógyszerész. — **Dobsina:** Kaiser Kár. József füszerkereskedő. — **Kis-Marton:** Sedlmayer M. füszerkereskedő. **Eperjes:** Izsépi Gyula és Schmidt Károly gyógyszerész. — **Eszék:** David J. gyógyszerész, Lekisch E. és Wilheim József és társa füszerkereskedők. — **Pécset:** Blauhorn J. M. füszerkeresk. — **Galgócz:** Bariss Albert gyógyszerész. — **Kőszeg:** Kittel István gyógysz. — **Eszterg m:** Mayer A. gyógysz. — **Nagyvárad:** Bleier Károly, Hering Sándor, Molnár J., Nyiri Gy., Racsek Fer. gyógysz. Janky Antal csemege ker., Gross István, Hirschmann E., Schönberger Armin és Weinberger Mihály füszerkereskedők, Hillinger Lipot vendéglős, Müller S. és Roth M. czukrászok. — **Nagy Szeben:** Teutsch Ágoston gyógysz., Grohmann G. W. csemegeker., Jahn Ferencz fiai füszerk., Frentz Bertalan czukrász. — **Igló:** Kalmár B. gyógysz., Pollak J. vasuti vendéglős. — **Kassán:** Gállik Géza, Hegedüs N., Megay G. és Molnár Lajos gyógysz., Starck János utóda, ifj. Novelly Sándor csemegeker., Dörner Sándor. Toth és Nyári füszerker., Kriegerbeck és Brügger és Maffei M. czukrászdák. **Komárom:** Kirchner M. gyógysz., Fuith Lajos vend. — **Kecskemét:** Feuer Jakab és Boka Zs. füszerk. — **Kolozsvár:** Székey M. és A. Valentin gyógysz.. Csiky Lajos csemegekeresk., Bokross Ádám és Novák Győző füszerk., Nagy Gábor vendégl. — **Brassó:** Hornung Gyula és Kugler Ede gyógysz. — **Károly-Fehérvár:** Fröhlich Gyula gyógysz., Grossmecz A. L. czukrász. — **Késmárk:** Molnár Lipót, Skalka Zenon gyógysz., Kamitska C. J. füszerk. — **Kaposvár:** Augustni Agost gyógysz., Babochay Zs. vendégl., Thomich Lajos czukrász. — **Karánsebes:** Müller J. Ph. gyógysz. — **Kis-Czell:** Bisitzky Ödön gyógysz. — **Keszthely:** Niessner József szállodás. — **Szepes-Váralja:** Kunfalvy György gyógysz., **Losoncz:** Szvidt J. V. és fiai füszerkeresk., Hollman A. czukr., Klamarick D. vendéglős. — **Löcsén:** Engelberth János és Matyus Endre gyógysz., Justus V. és G. füszerkeresk., Zámkovszky E. czukrász. — **Lugos:** Vertés Lajos gyógysz. — **Lipto-Szt-Miklós:** Miko-féle gyógyszert., Weiser Zsig. fogadós. — **Szabadka:** Millassin Illés gyógysz., Stojkovits D. füszerkeresk., Ellenberg Guszt. fogadós. — **Munkács:** Trexler Ferencz gyógysz. — **Miskolcz:** Dr. Rácz G. és Kurucz János gyógysz., Mahr Károly füszerk. — **M.-Vásárhely:** Binder Károly, Bernády Jan, és Nagy Sándor gyógysz. — **Mohács:** Szendrey Jenő gyógysz. — **Mitrovitz:** Petrovits György gyógysz. — **Mező-Túr:** Bordács Máté füszeres. — **Malaczka:** Piss Miksa füszerk., Mediasch Walter János czukrász. — **Nyiregyháza:** Szopko Alfred gyógyszerész, Tester Gr. és Hosig czukrász. — **Zolyom:** Heller M. füszerkereskedő, Stampa és Társa czukrász, Pichler Armin és Schlottauer Ferencz fogadosok, **Ujvidék:** Grossinger B. gyógyszerész, Koda D. csemegek. — **Nyitra:** Bodr. Nándor kávéháztulajd. — **Nagy-Károly:** Bert. Kerekes csemegekereskedők. — **Soprony:** Khudy József és Molnár Lajos gyógyszerészek. — **Orosháza:** Posevitz Kornél és Városy Lajos füszerkereskedők, Kostits G. czukrász. — **Pozsony:** Pisztory R. gyógysz. — **Pápán:** Techet Adolf gyógysz. Gebőcs Gyula füszerk. Mádai Sándor és Szlukán Antal kávébáztulajd. — **Poprád-Felkán:** Kronpecher E. A. füszerk. — **Pancsova:** Radda Frigyes gyógysz., Bogoljub Wuic füszeres. — **Pistyán:** Kuczíki Károly füszerk. — **Puttnok:** Fekethe Nándor gyógysz. — **Győr-Szigett:** Mehlschmid József gyógysz. — **Győr:** Lippóczy Miksa gyógysz., Kojánitz M. özvegye füszerk. — **Rozsnyó:** Dr. Posch József utóda gyódysz. — **Szegeden:** Barcsay Károly, Kováts Alb. és Meák-féle gyógysz., Brehm Vilmos csemegek. Lausevits és Stojkovits. — **S.-A.-Ujhely:** Reichard B. és Gredig Jakab utóda. — **Siófok:** Szabados Lajos. — **Szatmár:** Böszörményi J. és Szönyi Ferencz füszerk. — **Szolnok:** Boár György, Finy B. és Tassy Agoston gyógysz., Fabik György Lajos vendéglős. — **Zsolna:** Lombardini M. füszerk. — **Szászrégen:** Wermescher Emil gyógysz. — **Szigetvár:** Lajos Antal czukrász. — **Szarvas:** Medvetzky József gyógysz. — **Szegzárd:** Báthori Elek gyógysz. — **Szombathely:** Rudolf Alajos gyógysz., Fornay József bork. Pollák testvérek és Krisch Miksa füszerk. — **Székesfehérvárott:** Braun Lajos gyógysz., Kovát Pál, Birkmayer Lajos füszerk., Zarodnik S. czukrász. — **Stomfa:** Kittl Jaromos gyógyszerész. — **Temesvár:** Steiner Ferencz, Jahner C. M. Tárczay István gyógyszerészek, ifjabb Eitner I. füszerkereskedő. — **Nagyszombat:** Wehner Ede gyógyszerész, Szmekál és fia füszerkereskedő. — **Trencsén:** Simon A. gyógyszerész, Groag Zsigmond füszerkereskedő, Brix János és fia és Várhegyi Károly gyógyszerkereskedés. — **Tapolcza:** Glazer János gyógyszerész. — **Tata:** Rosenberg Adolf füszerkereskedő. — **T.-Szt.-Miklós:** Fabry József füszerkereskedő. — **Ungvár:** Fraenkl Mihály gyógyszerész. — **Magyar-Óvár:** Antoni Adolf füszerkereskedő. — **Verebély:** Czirok István füszerkereskedő. — **Fehértemplom:** Helmbold Károly gyógyszerész, Littahorszky E csemegekeresk., Bauer Ferencz, Fál Miklós, Kuhn A. I. C. füszerkeresk., Weber János czukrász. — **Vácz:** Radulesku G., Urszíny A. gyógysz. — **Vág-Ujhely:** Keller Emil gyógysz. — **Versetz:** Stern József füszerk. — **Zala-Egerszeg:** Kaster Sándor gyógysz., Hubinsky Adolf füszerk. — **Zombor:** Sauerborn Károly gyógysz., Hrabovszky és Sztrilich füszerk. 11124

GÉCZY FERENCZ

első budapesti 11045

élő és tisztitott baromfi, tojás- és vadas-áru kiviteli csarnoka az „arany fáczánhoz“ Budapest IV., Duna-utcza 10.

ajánlja az évadra szép *tisztitott fiatal pulykát, idei fiatal fürj, fogoly, fáczány, vadkacsa, nyúl, őz, szarvas és vaddisznó* naponta friss választékban az üzletemben kapható *naponta fries ludmáj* a legolcsóbb árakon. — *Tojás (friss) átnézett jótállás mellett.*

Főraktár Magyarorsz. részére valódi stiriai s franczia hizlalt baromfiból u. m. poulard s kappanok.

Vidéki megrendelések utánvétel mellett pontosan eszközöltetnek.

Elgyengült férfierő, idegbetegségek, titkos ifjukori bünök és kicsapongások.

Dr. WRUN peruin-pora perunaniai növényekből.

Egyes-egyedül a peruin-por **alkalmas arra,** hogy a **nemző- és szülőrészek gyengeségét** eltávolitsa s igy a férj **tehetetlenségét** (elgyengült férfierő) s a nő **terméketlenségét** megszüntesse. Csalhatatlan hatásu a peruin-por még **savak** és vérveszteség folytán beállott **elerőtlenedéseknél,** névszerint **kicsapongások, önfertőzés- és éjjeli magömlések (mint a tehetetlenség egyedüli oka)** által előidézett **gyengeségi állapotok;** továbbá minden **idegbetegség** ellen: mint elmegyengeség, a testi erő fogyatkozása, fájdalmak a keresztcsontban és hátgerinczben, mell- és **főfájdalmak,** migrain, **bágyadtság,** levert kedélyhangulat, makacs dugulás, a láb és kéz-idegek rángása, vérszegénység, stb. **Az itt elősorolt összes betegségeket egy, a gyógyismében eddig elő'orduit gyógyszer sem gyógyit oly biztosan és tökéletesen, mint Dr. Wrun peruin-pora (peruaniai növényekből készitve). Ártalmatlanságért kezesség vállaltatik. — Egy doboz ára utasitással együtt frt 1.80.**

Budapesten: Török József gyógyszerésznél király-utcza 12. Barna Zs. udv. gyógyszerésznél, V. ker., marokkói utcza 1. — **Arad:** Rozsnyai Mátyás. — **Debreczen:** D. Rotschnek. — **Gyöngyös:** Vozary. — **Nagy-Kanizsa:** Prager B. — **Miskolcz:** Ujházy Kálmán. — **Nyitra:** Tombor. — **Pozsony:** Soltz. — **Szeged:** Kovács Béla. — **Szatmár:** Böszörményi J. — Vezérügynökség: **Dieballa Gy.** gyógysz., Székesfehérvár. **Gischner A.** okl. gyógyszerész, Bécs, II., Kaiser Josefstrasse 14. 11443

49 darab csak 7 forint 70 kr.

ECHT VERBESSERTES BRITTANIA

Brittania-ezüst evőeszköz
gyári szabadalmibélyeggel.
Nélkülözhetetlen minden családnál.

Halld, lásd és csodáld!

Egy valódi angol, elpusztithatlan, szabadalmazott **evő- és csemege serviçe** nehéz, tömör **brittania ezüstből,** mely a **valódi ezüsttel** majdnem egyenértékü és melynek **fehéren maradásáért** még **10 évi használat** után is kivánatra **irásos kezességet vállalok.** E garnitura előbb 30 frtba került és **most a valódi érték egy kis részeért adatik el.**

A garnitura következőkből áll:

6 asztali kés, kitünő aczélpengével,
6 valódi anglo brit. ezüstvilla (a. c. St.),
6 tömör anglo brit. ezüstkanál,
12 anglo brit. ezüst kávéskanál,
1 nehéz anglo brit. ezüst levesmérő-kanál,
1 tömör anglo brit. ezüst tejmerő-kanál,
3 tömör anglo brit. ezüst csemege kanál,
3 valódi anglo brit. ezüst csemege-villa,
3 drb. szép, tömör tojásserleg,
1 kitünő bors vagy czukortartó,
3 drb. finom veretü tálcza,
1 tea-zürő legfin. faj, 11466
2 pompás szalon gyertyatartó,
1 díszes kenyérkosár, indiai és chinai véséssel.

49 drb. irva is negyvenkilencz darab, az összeg beküldése vagy utánvét mellett 7 frt 70 kr.

Óvás! Brittania ezüst csak akkor tekintendő valódinak, ha a fentebb látható védjegygyel van ellátva. Minden más czég által hirdetett brittania ezüst készlet értéktelen utánzat. Annak bizonyságául, hogy hirdetésem

nem szédelgés

kifolyása, kötelezem magamat nem tetsző árut minden ellenmondás nélkül visszavenni, tehát minden megrendelé veszély nélkül jár. A ki tehát jó és szolid árut óhajt kapni forduljon mindaddig mig a készlet tart bizalommal csak

RABINOVICS
anglo brittania ezüstgyár főraktárához,
Bécs, II. ker. Schiffamtsgasse 20.

Tisztitóport fenti készlethez nálam kapható dobozonkint 15 kr.

KINCSEM-SORSJEGYEK
ára 1 forint

11 darab csak 10 forint osztrák értékben. 11304

Nyeremény **10.000** Nyeremény.

Főnyeremény **50,000** o. é. forint

2. főnyeremény **20,000** forint továbbá 3. főnyeremény **10,000** forint

5000, 3000, 2000 frtos nyeremények,

melyek 20%-nyi levonással **készpénzben kifizettetnek.** Kaphatók:

A MERCUR
kiadóhivatalának bank- és váltóüzletében Politzer S. Budapest, Dorottya-utcza 12. szám.

A «Mercur» lapnak előfizetési ára egy évre 2 frt.

Broncz- és diszmű-, china-ezüst- és alpacca-áru
ajándékok, házi-czikkek
11544 **legolcsóbb**
bevásárlási forrása.

Fénykép-albumok, levél- és szivartárczák, uti bőröndök és rakaszok, berendezett necessairek, iróasztal- és dohányzó garniturák, munkakosárkák, gummi-esőköpenyek, keztyük, nyakkendők, esernyők és játékszerek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek. — Mély tisztelettel

Rothauser József L.
Budapesten,
a király-utcza és Károly-körut sarkán.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent s minden könyvárusnál kapható — az osztrák tartományok számára Szelinszky György cs. kir. egy. könyvárusnál Bécsben I., Stefansplatz Nr. 6.

Falusi gazda naptára.
1885-IK ÉVRE.

A magyar gazdák, kertészek, lelkészek és tanitók számára.

Szerkeszti

SPORZON PÁL.

A «Gyakorlati mezőgazda szerkesztője.

Ábrákkal. **XXI. évfolyam.** Ára füzve 80 kr.

Tartalom: Csillagászati és kortani jellegzése az 1885. közönséges évnek. Szerk. Tóth Mike S. J. tanár. — Naptári rész. — Bélyegekről. — Hensch Árpád. A mély talajmivelés érdekében. — Kovácsy Béla. Hogyan óvjuk állatainkat az anthraxtól (lépfene). — Ebner Sándor. Meleg istálló takarmányt takarit. — Hensch Árpád. Tanácsos-e közvetlenül az őszi szántásra vetni? — Erdélyi Károly. A bogárhát vagy ágyas szántásról. — Ebner Sándor. Csikók élelmezése. — Kovácsy Béla. A keleti marhavész. — Kacziány Nándor. Mogyorótermelés. — Dr. Müller Ottó. A fiatal gyümölcs- és szőlőfák hajtásainak védelme hideg ellen. — Ebner Sándor. Az akáczfa haszna. — Romhay Dezső. A bor melléktermén yei és hulladékainak értékesitése. — Érdekes kerti ujdonságok (5 ábrával). — Salamon László. A hesszeni légy (Cecidomia destructor.) — Vachter Rezső. A növények, mint főfeltételei az emberi létnek. — Néhány újabb takarmány növény (4 ábrával). — Hensch Árpád. Tanácsos-e gabona után gabonát termelni? — K. Ruffy Pál. A tengeri vetőmag helyes megválasztásáról. — Földes Kálmán. Veszedelmes gyom. — Erdélyi Károly. A juhok táplálása télen. — Ebner Sándor. Néhány szó a patkolásról. — Kuklói K. Ignácz. A bárányok herélése és kupirozása. — A fegyverneki fehér szederfa (Morus alba fegyvernekiana). — Rónai Sándor. Szeszes italok. — Kühne Ede szórvavető gépe, meritő-kerekes rendszer szerint (2 ábrával). — Ebner Sándor. A földibolhák irtásáról. — Földes Kálmán. Kaszálóink. — Salamon László. A gabona darázs (Ceplus pigmeus). — Tinókötés. — A tinótanitás. — Tragyakezelés. — Rónai Sándor. A csikók korai befogásáról. — A bor életrendi szempontból. — Havi teendők emlékeztetője. — A Magyarországban tartatni szokott orsz. vásárok jegyzéke. — Hirdetések.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent s minden könyvárusnál kapható — az osztrák tartományok számára Szelinszki György cs. kir. egy. könyvárusnál Bécsben I., Stefansplatz Nr. 6.

A "NÉPZÁSZLÓJA" NAPTÁR
az 1885-ik ÉVRE.

A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA SZERKESZTI

ÁLDOR IMRE.

TIZENHETEDIK ÉVFOLYAM.

Számos képpel. **Ára füzve 40 kr.**

TARTALOM: Csillagászati és kortani jellegzése az 1885. közönséges évnek. Szerk. Tóth Mike S. J. tanár. — Naptári rész, naptári jegyzéklapokkal. — Bélyegekről. — Magyar király hymnuszok. — Halottaiból (2 képpel). — Német ajk, magyar sziv (Arcz éppel). — A drága gyürü (Muszlibeddin Szádi persa költőtől) Persa eredetiből ford. Dr. Erődi Béla. — A szgárut torkolata Budapesten (képpel). — Országgyülés Bécsben (képpel). — Gálffy István. A szegény ember ivadéka. — A temetőből (2 arczképpel). — Czifra képviselő választás (képpel). — Az első fehér elefánt Európában (3 képpel). — Mi a vége néha a husvéti öntözésnek? — A magyar királyi államvasutak központi indóháza. — A kővé váltszerelmesek. — Vegyesek (3 képpel.) A Magyarországban tartani szokott országos vásárok jegyzéke. — A kamatszámitás uj pénzben. — Cselédbért árendát mutató tábla. — Hirdetések